

*Невенка Жаркић – Јоксимовић
Весна Богојевић
Слађана Бенковић
Бранко Н. Шикањић*

ЗБИРКА ЗАДАТАКА ИЗ РАЧУНОВОДСТВА

Београд, 2008. год.

др Надежда Жаркић
др Весна Богојевић-Арсич
мр Слађана Бенковић
др Бранко Н. Шикањић

Збирка задатака из рачуноводства

Издавач

За издавача

Лектор:

Тираж

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ЗБИРКА ЗАДАТАКА ИЗ РАЧУНОВОСТВА

Тираж

ISBN

СВА ПРАВА ЗАДРЖАНА ШТАМПАЊЕ И УМНОЖАВАЊЕ ОВЕ КЊИГЕ ЗАБРАЊЕНО ЈЕ У ЦЕЛОСТИ И У ДЕЛОВИМА.

ПРЕДГОВОР

Збирка задатака из Финансијског рачуноводства намењена је првенствено студентима Факултета организационих наука за часове вежби и спремање писменог дела испита из предмета Управљање финансијсма и рачуноводства, као и за проверу стеченог знања из ове области. Она може корисно да послужи и свима онима који се интересују за стицање или проверу знања из области финансијског рачуноводства.

Збирка је компатибилна са универзитетским уџбеником под називом „Рачуноводство” чији су аутори др Невенка Жаркић Јоксимовић и др Весна Богојевић - Арсић. Заједно са уџбеником ова збирка омогућава лакше, брже и потпуније разумевање и савладавање предиспитних (колоквијума) и испитних обавеза. Отуда коришћење збирке треба да буде упоредо са коришћењем уџбеника. Трудили смо се да излагање материје буде што јасније и приступачније, користећи примере из свакодневног пословања производних и трговинских предузећа.

Пословне промене (транзакције) књижене су и на рачунима главне књиге и кроз дневник, са употребом одговарајућих контних бројева чији је значај у потпуности дошао до изражаја применом рачунара у рачуноводству.

При томе је коришћен Модел контног плана прилагођен потребама наставе, што представља новину у збиркама ове врсте, бар код нас.

Коришћење упрошћеног контног плана даје могућност да се рачуни у главној књизи, а тиме и у пробном билансу, поређају на начин који омогућава њихово брзо и лако налажење. С друге стране, контни план олакшава студенту да боље схвати ток књижења процеса пословања, да сагледа сличности и разлике између рачуна сврстаних у различите класе, да се навикне на ред и прегледност као незаобилазна обележја рачуноводства.

Збирка је подељена на два дела:

У првом делу збирке посебна пажња је посвећена контирању и књижењу пословних промена појединих фаза пословног циклуса производних ($n-p...p_1-n_1$) и трговинских ($n-p-n_1$) предузећа.

У другом делу илустрована је примена система двојног књиговодства кроз израду комплетних примера пословања.

Аутори се унапред захваљују на искреним и добронамерним сугестијама корисника ове збирке уз обећање да ће оне пажљиво бити размотрене и уважене приликом евентуалне припреме новог издања збирке.

У Београду, августа 2008.

Аутори

САДРЖАЈ

1. ИНВЕНТАР, БИЛАНС И БИЛАНСНЕ ПРОМЕНЕ	1
1.1. Израда почетног и крајњег инвентара и биланса	3
1.2. Биланс и билансне промене	6
1.2.1. Евидентирати настале пословне промене преко узастопних (сукцесивних) биланса стања	7
1.2.2. Евидентирати пословне промене у главној књизи на контима стања и у дневнику – расходи и приходи обухватају се на конту сопствени капитал. Након извршених књижења саставити пробни биланс и крајњи биланс стања	10
1.2.3. Евидентирати настале пословне промене преко низа узастопних биланса стања и биланса успеха	15
2. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИБАВЉАЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА	25
2.1. Формирање и промене капитала	27
2.1.1. Формирање и промене сопственог капитала у инокосним (појединачним) предузећима	27
2.1.2. Формирање и промене сопственог капитала у друштвима лица (ортачка) предузећима	28
2.1.3. Формирање и промене сопственог капитала у друштву са ограниченом одговорношћу	29
2.1.4. Формирање и промене сопственог капитала у акционарским (деоничким) друштвима	30
3. ЕВИДЕНЦИЈА ПРОМЕНА НА ОСНОВНИМ СРЕДСТВИМА	33
3.1. Прибављање основних средстава	35
3.2. Отуђење основних средстава	40
4. ЕВИДЕНЦИЈА НАБАВКЕ МАТЕРИЈАЛА И РОБЕ	47
4.1. Евиденција набавке материјала по стварним набавним и комбинованим набавним ценама	49
4.2. Евиденција набавке материјала по планским ценама	56
4.3. Евиденција набавке робе по набавним и продајним ценама	61
5. ЕВИДЕНЦИЈА РАСХОДА – ТРОШКОВА	69
5.1. Евиденција трошкова материјала по стварној набавној и планској цени	71
5.1.1. Набавка и утрошак материјала по стварним набавним ценама	72
5.1.2. Евиденција набавке и утрошка материјала по планској цени	75
5.2. Евиденција трошкова на контима групе 51 – трошкови материјала	77
5.3. Евиденција трошкова на контима групе 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације	85
5.4. Евиденција трошкова на контима групе 55 – нематеријални трошкови	90
5.5. Евиденција финансијских, непословних и ванредних расхода и ревалоризационих расхода (групе конта 56, 57 и 58)	96
5.6. Евиденција временског разграничења расхода и прихода	104
6. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИХОДА	111
6.1. Евиденција прихода производног предузећа	113
6.2. Евиденција прихода трговинског предузећа	120
7. ПРЕДЗАКЉУЧНА КЊИЖЕЊА	131
7.1. Усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем	133
7.2. Декомпоновање салда активно-пасивних рачуна	139
8. ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ И ЗАКЉУЧАК КЊИГА	145
8.1. Утврђивање периодичног резултата у производном предузећу	147

8.2. Утврђивање периодичног резултата у трговинском предузећу	154
9. ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБУ	161
9.1. Пример.....	162
9.2. Пример.....	172
9.3. Пример.....	180
9.4. Пример.....	190
9.5. Пример.....	198
9.6. Пример.....	208
9.7. Пример.....	218
9.8. Пример.....	228
9.9. Пример.....	236
9.10. Пример.....	247
9.11. Пример.....	257
9.12. Пример.....	269
9.13. Пример.....	280
9.14. Пример.....	290
10. ПРИЛОГ	301

1. ИНВЕНТАР, БИЛАНС И БИЛАНСНЕ ПРОМЕНЕ

1.1. Израда почетног и крајњег инвентара и биланса
– Задатак

1.2. Биланс и билансне промене
– Задатак

1.1. Израда почетног и крајњег инвентара и биланса

ЗАДАТАК

- **ПОЛАЗНЕ ПРЕТПОСТАВКЕ**

1. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање имовине која је утврђена пописом (инвентаром) пословне зграде: зграда магацина 320.000 дин., зграда продавнице 280.000 дин., пословни инвентар (тезге, полице, столови, столице...) 120.000 дин., опрема и уређаји: вага 24.000 дин., каса 16.000 дин., фрижидер 36.000 дин., роба 200.000 дин., жиро-рачун 136.000 дин., благајна 4.000 дин., потраживања од купаца: купац „Војводина” Нови Сад 16.000 дин.
2. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 01.01. т.г. следеће обавезе: кредити, краткорочни кредит „Славија банка” 124.000 дин., дугорочни кредит „Кредитна банка Београд” 360.000 дин., обавезе према добављачима; добављач „ПКБ” Београд 13.000 дин., добављач „Годомин” Смедерево 12.000 дин., добављач „Витал” Врбас 11.000 дин.
3. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 31.12. т.г. следећу имовину утврђену пописом (инвентаром): зграде: зграду магацина 400.000 дин., зграда продавнице 200.000 дин., пословни инвентар (тезге, полице, столови, столице...) 150.000 дин., опрема и уређаји: вага 20.000 дин., расхладна витрина 50.000 дин., роба 320.000 дин., жиро-рачун 220.000 дин., благајна 8.000 дин., потраживања од купаца: купац „Вождовац” Београд 34.000 дин., купац „Војводина” Нови Сад 16.000 дин., купац „Слога” Краљево 34.000 дин.,
4. Трговинско предузеће „Промет” Београд имало је на дан 31.12. т.г. следеће обавезе: краткорочни кредит „Славија банка” 100.000 дин., дугорочни кредит „Кредитна банка Београд” 300.000 дин., обавезе према добављачима; добављач „Јавор” Ивањица 17.000 дин.,

- **ЗАХТЕВИ**

1. Саставити почетни инвентар према подацима о имовини и обавезама на дан 01.01. т.г.
2. Саставити почетни биланс на основу података из почетног инвентара ,
3. Саставити крајњи инвентар према подацима о имовини и обавезама на дан 31.12. т.г.,
4. Саставити крајњи биланс на основу података из крајњег инвентара,
5. На основу података из почетног и крајњег инвентара утврдити периодични резултат као показатељ успешности пословања трговинског предузећа „Промет” Београд у посматраној пословној години
6. Упоредити почетни и крајњи биланс и објаснити промене билансних позиција у посматраној пословној години.

Инвентар трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 01.01. т.г.

Редни број	Опис	Износ	
АКТИВНА – СРЕДСТВА			
1.	Пословне зграде: – зграда магацина – зграда продавнице	320.000 280.000	600.000
2.	Пословни инвентар(тезге, полице, столови)		120.000
3.	Опрема и уређаји: – вага – каса – фрижидер	24.000 16.000 36.000	76.000
4.	Роба		200.000
5.	Жиро-рачун		136.000
6.	Благајна		4.000
7.	Потраживање од купаца: – „Војводина” Нови Сад	16.000	16.000
	Свега актива		1.152.000
ПАСИВА – ОБАВЕЗЕ			
1.	Кредити: – краткорочни кредит код „Славија Банке” – дугорочни кредит код „Кредитне банке Београд”	124.000 360.000	484.000
2.	Обавезе према добављачима – „ПКБ” Београд – „Годомин” Смедерево – „Витал” Врбас	13.000 12.000 11.000	36.000
	Свега пасива		520.000
СОПСТВЕНИ КАПИТАЛ			
1.	Укупна актива		1.152.000
2.	Укупна пасива		520.000
3.	Сопствени капитал или чиста имовина (1-2)		632.000

Биланс стања трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 01.01. т.г.

Актива			Пасива		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Пословне зграде	600.000	1.	Кредити	484.000
2.	Пословни инвентар	120.000	2.	Добављачи	36.000
3.	Опрема и уређаји	76.000	3.	Сопствени капитал	632.000
4.	Роба	200.000			
5.	Жиро-рачун	136.000			
6.	Благајна	4.000			
7.	Купци	16.000			
		1.152.000			1.152.000

Инвентар трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 31.12. т.г.

Редни број	Опис	Износ	
АКТИВНА – СРЕДСТВА			
1.	Пословне зграде: – зграда магацина – зграда продавнице	400.000 200.000	600.000
2.	Пословни инвентар(тезге, полице, столови)		150.000
3.	Опрема и уређаји: – вага – расхладна витрина	20.000 50.000	70.000
4.	Роба		320.000
5.	Жиро-рачун		220.000
6.	Благајна		8.000
7.	Потраживање од купаца: – „Вождовац” Београд – „Војводина” Нови Сад – „Слога” Краљево	34.000 16.000 34.000	84.000
	Свега актива		1.452.000
ПАСИВА – ОБАВЕЗЕ			
1.	Кредити: – краткорочни кредит код „Славија Банке” – дугорочни кредит код „Кредитне банке Београд”	100.000 300.000	400.000
2.	Обавезе према добављачима – „Јавор” Ивањица	17.000	17.000
	Свега пасива		417.000
СОПСТВЕНИ КАПИТАЛ			
1.	Укупна актива		1.452.000
2.	Укупна пасива		417.000
3.	Сопствени капитал или чиста имовина (1-2)		1.035.000

Биланс стања трговинског предузећа „Промет” Београд на дан 31.12. т.г.

Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Пословне зграде	600.000	1.	Кредити	400.000
2.	Пословни инвентар	150.000	2.	Добављачи	17.000
3.	Опрема	70.000	3.	Сопствени капитал	1.035.000
4.	Роба	320.000			
5.	Жиро-рачун	220.000			
6.	Благајна	8.000			
7.	Купци	84.000			
		1.452.000			1.452.000

Е)

1.	Сопствени капитал 31.12. т.г.	1.035.000
– 2.	Сопствени капитал 01.01. т.г.	632.000
= 3.	Финансијски резултат – добитак	403.000

1.2. Биланс и билансне промене

ЗАДАТАК

ЕВИДЕНТИРАТИ НАСТАЛЕ ПОСЛОВНЕ ПРОМЕНЕ:

0. Оснива се предузеће и оснивач уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дин.
1. Подигнуто је са жиро-рачуна у благајну 80.000 дин.
2. Купљено је на кредит (са одложеним) роком плаћања материјала за 200.000 дин.
3. Одобрени краткорочни кредит у износу од 300.000 дин. уплаћен је на жиро-рачун
4. Исплаћено је добављачима 100.000 дин. са жиро-рачуна.
5. Део краткорочног кредита у износу од 200.000 дин. претворен (трансформисан) је у дугорочни кредит.
6. У процесу производње утрошено је материјала за 100.000 дин., а на име осталих трошкова производње исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин.
7. Део производње је завршен и готови производи су смештени у складиште по цени коштања од 100.000 дин.
8. Продата је половина залиха готових производа на кредит (са одложеним роком плаћања) за 80.000 дин.
9. Цена коштања продатих (реализованих) готових производа је 50.000 дин.
10. Пописом материјала у магацину утврђен је вишак од 10.000 дин.
11. Услед неодговарајућег складиштења уништено је неосигураних готових производа у износу од 5.000 дин.
12. Купцу зарачунавамо затезну камату у износу од 5.000 дин., зато што није на време измирио своју обавезу.
13. Добављач зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате јер нисмо на време измирили дуг.
14. Преко жиро-рачуна наплаћено је 3.000 дин. на име отписаног потраживања из прошле године.

1.2.1. Преко узастопних (сукцесивних) биланса стања.

1.2.2. У главној књизи на контима стања и у дневнику – расходи и приходи обухватају се на конту сопствени капитал. Након извршених књижења саставити пробни биланс.

1.2.3. Преко низа узастопних (сукцесивних) биланса стања и биланса успеха.

1.2.1. Евидентирати настале пословне промене преко узастопних (сукцесивних) биланса стања

0. Оснива се предузеће и оснивач уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дина (почетни биланс изгледа овако)

актива	почетни биланс – биланс стања бр. 0	пасива
Жиро-рачун	1.000.000	Сопствени капитал
		1.000.000

1. Подигнуто је са жиро-рачуна у благајну 80.000 дина. Биланс стања бр. 1 изгледа овако:

актива	биланс стања бр. 1	пасива
Жиро-рачун	-920.000	Сопствени капитал
Благајна	+80.000	1.000.000
	1.000.000	1.000.000

2. Купљено је на кредит (са одложеним роком плаћања) материјала за 200.000 дина.

актива	биланс стања бр. 2	пасива
Жиро-рачун	920.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	+200.000	+200.000
	1.200.000	1.200.000

3. Одобрени краткорочни кредит у износу од 300.000 дина. уплаћен је на жиро-рачун

актива	биланс стања бр. 3	пасива
Жиро-рачун	+1.220.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	200.000	Краткорочни кредит
	1.500.000	+300.000
		1.500.000

4. Исплаћено је добављачима 100.000 дина. са жиро-рачуна

актива	биланс стања бр. 4	пасива
Жиро-рачун	-1.120.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	200.000	Краткорочни кредит
	1.400.000	1.000.000
		-100.000
		300.000
		1.400.000

5. Део краткорочног кредита у износу од 200.000 дина. трансформисан је у дугорочни кредит

актива	биланс стања бр. 5	пасива
Жиро-рачун	1.120.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	200.000	Краткорочни кредит
		Дугорочни кредити
		+200.000
	1.400.000	1.000.000
		100.000
		-100.000
		1.400.000

6. У процесу производње утрошено је материјала за 100.000 дин., а на име осталих трошкова производње исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин.

актива	биланс стања бр. 6		пасива
Жиро-рачун	-1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	-100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	+150.000	Дугорочни кредити	200.000
	1.400.000		1.400.000

7. Део производње је завршен и готови производи смештени су у складиште по цени од 100.000. дин.

актива	биланс стања бр. 7		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	-50.00	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	+100.000		
	1.400.000		1.400.000

Кроз све ове билансе сопствени капитал остаје исти зато се ове промене зову чисте билансне промене или четири основне билансне промене и оне могу бити:

актива		биланс стања		пасива	
1.	плус	(+)	1.	плус	(+)
2.	минус	(−)	2.	минус	(−)
3.	плус, минус	(+ −)	3.		
4.			4.	плус, минус	(+ −)

8. Продата је половина залиха готових производа на кредит за 80.000 дин.

актива	биланс стања бр. 8		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	+1.080.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	100.000		
Купци	+80.000		
	1.480.000		1.480.000

9. Цена коштања реализованих готових производа је 50.000 дин.

актива	биланс стања бр. 9		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	-1.030.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	-50.000		
Купци	80.000		
	1.430.000		1.430.000

10. Пописом материјала у магацину утврђен је вишак у износу од 10.000 дин.

актива	биланс стања бр. 10		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	+1.040.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	+110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	50.000		
Купци	80.000		
	1.440.000		1.440.000

11. Услед неодговарајућег складиштења уништено је неосигураних готових производа у износу од 5.000 дин.

актива	биланс стања бр. 11		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	-1.035.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	-45.000		
Купци	80.000		
	1.435.000		1.435.000

12. Купцу зарачунавамо затезну камату у износу од 5.000 дин., зато што није на време измирио своју обавезу.

актива	биланс стања бр. 12		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	+1.040.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	+85.000		
	1.440.000		1.440.000

13. Додављач нам зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате због тога што на време нисмо измирили дуг.

актива	биланс стања бр. 13		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	-1.030.000
Благајна	80.000	Додављачи	+110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.440.000</u>		<u>1.440.000</u>

14. Преко жиро-рачуна наплаћено је 3.000 дин. на име отписаног потраживања из прошле године.

актива	биланс стања бр. 14		пасива
Жиро-рачун	+1.073.000	Сопствени капитал	+1.033.000
Благајна	80.000	Додављачи	110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.443.000</u>		<u>1.443.000</u>

Промене у вези са расходима и приходима (промене 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) мењале су једну позицију активе или пасиве и увек позицију сопствени капитал; и оне се могу сврстати у четири групе билансних промена:

актива	биланс стања		пасива
1. плус	(+)	1. плус	(+)
2. минус	(-)	2. минус	(-)
3.		3. плус, минус	(+ -)
4.		4. минус, плус	(- +)

1.2.2. Евидентирати пословне промене у главној књизи на контима стања и у дневнику – расходи и приходи обухватају се на конту сопствени капитал. Након извршених књижења саставити пробни биланс и крајњи биланс стања

актива	почетни биланс		пасива
Жиро-рачун	1.000.000	Сопствени капитал	1.000.000

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун				700 Рачун отварања главне књиге				30 Сопствени капитал			
(0/0)	1.000.000	80.000	(1)	(0/1)	1.000.000	1.000.000	(0/0)	(9)	50.000	1.000.000	(0/1)
(3)	300.000	100.000	(4)					(11)	5.000	80.000	(8)
(14)	3.000	50.000	(6)					(13)	10.000	10.000	(10)
		1.073.000	(си ₂)					(си ₁)	1.033.000	5.000	(12)
	1.303.000	1.303.000								3.000	(14)
									1.098.000	1.098.000	

243 Благајна				100 Материјали				432 Додављачи			
(1)	80.000	80.000	(си ₂)	(2)	200.000	100.000	(6)	(4)	100.000	200.000	(2)
				(10)	10.000	110.000	(си ₂)	(си ₁)	110.000	10.000	(13)
					210.000	210.000			210.000	210.000	

421 Краткорочни кредит				413 Дугорочни кредит				1100 Производња у току			
(5)	200.000	300.000	(3)	(си ₁)	200.000	200.000	(5)	(6)	150.000	100.000	(7)
(си ₁)	100.000									50.000	(си ₂)
	300.000	300.000							150.000	150.000	

120 Готови производи				201 Купци				730 Рачун изравнања конта стања			
(7)	100.000	50.000	(9)	(8)	80.000	85.000	(си ₂)	(си ₂)	1.443.000	1.443.000	(си ₁)
		5.000	(11)	(12)	5.000						
		45.000	(си ₂)		85.000	85.000					
		100.000									

ПРОБНИ БИЛАНС

Редни број	Назив конта	Бруто – биланс		Салдо – биланс	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Жиро рачун	1.303.000	230.000	1.073.000	-
2.	Рачун отварања главне књиге	1.000.000	1.000.000	-	-
3.	Сопствени капитал	65.000	1.098.000	-	1.033.000
4.	Благајна	80.000	-	80.000	-
5.	Материјал	210.000	100.000	110.000	-
6.	Добављачи	100.000	210.000	-	110.000
7.	Краткорочни кредити	200.000	300.000	-	100.000
8.	Дугорочни кредити	-	200.000	-	200.000
9.	Производња у току	150.000	100.000	50.000	-
10.	Готови производи	100.000	55.000	45.000	-
11.	Купци	85.000	-	85.000	-
		2.293.000	2.293.000	1.443.000	1.443.000

актива		крајњи биланс		пасива	
Жиро-рачун	1.073.000	Сопствени капитал	1.033.000		
Благајна	80.000	Добављачи	110.000		
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000		
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000		
Готови производи	45.000				
Купци	85.000				
	1.443.000				1.443.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0/0	241	700	Жиро рачун Рачун отварања главне књиге за почетну активу	1.000.000	1.000.000
0/1	700	30	Рачун отварања главне књиге Сопствени капитал За почетну пасиву	1.000.000	1.000.000
1	243	241	Благајна Жиро – рачун За подигнуту готовину	80.000	80.000
2	100	432	Материјал Добављачи За купљен материјал	200.000	200.000
3	241	421	Жиро – рачун Краткорочни кредити За уплаћени кредит	300.000	300.000
4	432	241	Добављачи Жиро – рачун За исплату обавезе	100.000	100.000
5	421	413	Краткорочни кредити Дугорочни кредити За претварање (трансформацију) кредита	200.000	200.000
6	110	100 241	Производња у току Материјал Жиро – рачун За утрошени материјал и остале трошкове производње	150.000	100.000 50.000
7	120	110	Готови производи Трошкови производње За складиштење готових производа	100.000	100.000
8	201	30	Купци Сопствени капитал За продају готових производа	80.000	80.000
9	30	120	Сопствени капитал Готови производи За раздужење залиха готових производа	50.000	50.000
10	100	30	Материјал Сопствени капитал За вишак материјала	10.000	10.000
11	30	120	Сопствени капитал Готови производи За уништене готове производе	5.000	5.000
			пренос на страну 2	2.895.000	2.895.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	2.895.000	2.895.000
12	201	30	Купци Сопствени капитал За зарачунату затезну камату	5.000	5.000
13	30	432	Сопствени капитал Добављачи За затезну камату	10.000	10.000
14	241	30	Жиро – рачун Сопствени капитал За наплаћено отписано потраживање	3.000	3.000
си ₁	30		Сопствени капитал	1.033.000	
	432		Добављачи	110.000	
	421		Краткорочни кредити	100.000	
	413		Дугорочни кредити	200.000	
		730	Рачун изравнања конта стања За изравнање конта пасиве		1.443.000
си ₂	730		Рачун изравнања конта стања	1.443.000	
		241	Жиро – рачун		1.073.000
		243	Благајна		80.000
		100	Материјал		110.000
		110	Производња у току		50.000
		120	Готови производи		45.000
		201	Купци		85.000
			За изравнање конта активе		
				5.799.000	5.799.000

1.2.3. Евидентирати настале пословне промене преко низа узастопних биланса стања и биланса успеха

0. Оснива се предузеће и оснивач уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 динара (почетни биланс изгледа овако)

актива	почетни биланс – биланс стања бр. 0	пасива
Жиро-рачун	1.000.000	Сопствени капитал
		1.000.000

1. Подигнуто је са жиро-рачуна у благајну 80.000 динара. Биланс стања бр. 1 изгледа овако:

актива	биланс стања бр. 1	пасива
Жиро-рачун	-920.000	Сопствени капитал
Благајна	+80.000	1.000.000
	1.000.000	1.000.000

2. Купљено је на кредит са одложеним роком плаћања материјала за 200.000 динара.

актива	биланс стања бр. 2	пасива
Жиро-рачун	920.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	+200.000	+200.000
	1.200.000	1.200.000

3. Одобрени краткорочни кредит у износу од 300.000 динара, уплаћен је на жиро-рачун

актива	биланс стања бр. 3	пасива
Жиро-рачун	+1.220.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	200.000	Краткорочни кредит
	1.500.000	+300.000
		1.500.000

4. Исплаћено је добављачима 100.000 динара са жиро-рачуна

актива	биланс стања бр. 4	пасива
Жиро-рачун	-1.120.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	200.000	Краткорочни кредит
	1.400.000	1.000.000
		-100.000
		300.000
		1.400.000

5. Део краткорочног кредита у износу од 200.000 динара трансформисан је у дугорочни кредит

актива	биланс стања бр. 5	пасива
Жиро-рачун	1.200.000	Сопствени капитал
Благајна	80.000	Добављачи
Материјал	200.000	Краткорочни кредит
		Дугорочни кредити
		+200.000
	1.400.000	1.400.000

6. У процесу производње утврђено је материјала за 100.000 дин., а на име осталих трошкова производње исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин.

актива	биланс стања бр. 6	пасива	
Жиро-рачун	-1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	-100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	+150.000	Дугорочни кредити	200.000
	<u>1.400.000</u>		<u>1.400.000</u>

7. Део производње је завршен и готови производи смештени су у складиште по цени од 100.000. дин.

актива	биланс стања бр. 7	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	-50.00	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	+100.000		
	<u>1.400.000</u>		<u>1.400.000</u>

8. Продата је половина готових производа на кредит за 80.000 дин.

актива	биланс стања бр. 8	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	100.000		
Купци	+80.000		
	<u>1.480.000</u>		<u>1.400.000</u>

расходи	биланс успеха бр. 8	приходи	
		Редовни приходи	<u>+80.000</u>

9. Цена коштања реализованих готових производа је 50.000 дин.

актива	биланс стања бр. 9	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	100.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	-50.000		
Купци	80.000		
	<u>1.430.000</u>		<u>1.400.000</u>

расходи	биланс успеха бр. 9	приходи	
Редовни расходи	<u>+50.000</u>	Редовни приходи	<u>80.000</u>

10. Пописом материјала у магацину утврђен је вишак у износу од 10.000 дин.

актива	биланс стања бр. 10	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	+110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	50.000		
Купци	80.000		
	<u>1.440.000</u>		<u>1.400.000</u>
расходи	биланс успеха бр. 10	приходи	
Редовни расходи	+50.000	Редовни приходи	80.000
	<u>50.000</u>	Ванредни приходи	+10.000
			<u>90.000</u>

11. Услед неодговарајућег складиштења уништено је неосигураних готових производа у износу од 5.000 дин.

актива	биланс стања бр. 11	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	-45.000		
Купци	80.000		
	<u>1.435.000</u>		<u>1.400.000</u>
расходи	биланс успеха бр. 11	приходи	
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	+5.000	Ванредни приходи	10.000
	<u>55.000</u>		<u>90.000</u>

12. Купцу зарачунавамо затезну камату у износу од 5.000 дин., зато што није на време измирио своју обавезу.

актива	биланс стања бр. 12	пасива	
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	100.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	+85.000		
	<u>1.440.000</u>		<u>1.400.000</u>
расходи	биланс успеха бр. 12	приходи	
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	5.000	Ванредни приходи	+15.000
	<u>55.000</u>		<u>95.000</u>

13. Додављач нам зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате због тога што на време нисмо измирили дуг.

актива	биланс стања бр. 13		пасива
Жиро-рачун	1.070.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Додављачи	+110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.440.000</u>		<u>1.410.000</u>

расходи	биланс успеха бр. 13		приходи
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	+15.000	Ванредни приходи	15.000
	<u>65.000</u>		<u>95.000</u>

14. Преко жиро-рачуна наплаћено је 3.000 дин. на име отписаног потраживања из прошле године.

актива	биланс стања бр. 14		пасива
Жиро-рачун	+1.073.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Додављачи	110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000		
Купци	85.000		
	<u>1.443.000</u>		<u>1.410.000</u>

расходи	биланс успеха бр. 4		приходи
Редовни расходи	50.000	Редовни приходи	80.000
Ванредни расходи	15.000	Ванредни приходи	+18.000
	<u>65.000</u>		<u>98.000</u>

- 1.2.4. У главној књизи на контима стања и успеха и у дневнику – расходи и приходи обухватају се преко konta резултата (conta расхода и conta прихода). Након спроведених књижења саставити закључни лист утврдити финансијски резултат пословања, закључити conta и саставити биланса успеха и крајњи биланс стања.**

актива	почетни биланс		пасива
Жиро-рачун	<u>1.000.000</u>	Сопствени капитал	<u>1.000.000</u>

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун			700 Рачун отварања главне књиге			30 Сопствени капитал		
(0/0)	1.000.000	80.000 (1)	(0/1)	1.000.000	1.000.000 (0/0)	(си ₄)	1.000.000	1.000.000 (0/1)
(3)	300.000	100.000 (4)					1.000.000	1.000.000
(14)	3.000	50.000 (6)						
		1.073.000 (си ₅)						
	1.303.000	1.303.000						
243 Благајна			100 Материјал			432 Добављачи		
(1)	80.000	80.000 (си ₅)	(2)	200.000	100.000 (6)	(4)	100.000	200.000 (2)
			(10)	10.000	110.000 (си ₅)	(си ₄)	110.000	10.000 (13)
				210.000	210.000		210.000	210.000
421 Краткорочни кредит			413 Дугорочни кредит			110 Производња у току		
(5)	200.000	300.000 (3)	(си ₄)	200.000	200.000 (5)	(6)	150.000	100.000 (7)
(си ₄)	100.000							50.000 (си ₅)
	300.000	300.000					150.000	150.000
120 Готови производи			201 Купци			60 Редовни приходи		
(7)	100.000	50.000 (9)	(8)	80.000	85.000 (си ₅)	(си ₁)	80.000	80.000 (8)
		5.000 (11)	(12)	5.000				
		45.000 (си ₅)		85.000	85.000			
	100.000	100.000						
50 Редовни расходи			67 Ванредни приходи			57 Ванредни расходи		
(9)	50.000	50.000 (си ₂)	(си ₁)	18.000	10.000 (10)	(11)	5.000	15.000 (си ₂)
					5.000 (12)	(13)	10.000	
					3.000 (14)		18.000	15.000
				18.000	18.000			
720 Рачун добитка или губитка			7200 Добитак			730 Рачун изравнавања конта стања		
(си ₂)	65.000	98.000 (си ₁)	(си ₄)	33.000	33.000 (си ₃)	(си ₅)	1.443.000	1.443.000 (си ₄)
(си ₃)	33.000							
	98.000	98.000						

расходи	Биланс успеха		приходи
Трошкови	50.000	Реализација готових	80.000
реализованих г. п.		производа	
Ванредни расходи	15.000	Ванредни приходи	18.000
Добитак	33.000		
	98.000		98.000

актива	Крајњи биланс стања		пасива
Жиро-рачун	1.073.000	Сопствени капитал	1.000.000
Благајна	80.000	Добављачи	110.000
Материјал	110.000	Краткорочни кредит	100.000
Производња у току	50.000	Дугорочни кредити	200.000
Готови производи	45.000	Добитак	33.000
Купци	85.000		
	1.443.000		1.443.000

ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ

Редни број	Назив конта	Бруто биланс		Салдо биланс		Биланс стања		Биланс успеха	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Жиро рачун	1.303.000	230.000	1.073.000	-	1.073.000	-	-	-
2.	Рачун отварања главне књиге	1.000.000	1.000.000	-	-	-	-	-	-
3.	Сопствени капитал	-	1.000.000	-	1.000.000	-	1.000.000	-	-
4.	Благајна	80.000	-	80.000	-	80.000	-	-	-
5.	Материјал	210.000	100.000	110.000	-	110.000	-	-	-
6.	Добављачи	100.000	210.000	-	110.000	-	110.000	-	-
7.	Краткорочни кредити	200.000	300.000	-	100.000	-	100.000	-	-
8.	Дугорочни кредити	-	200.000	-	200.000	-	200.000	-	-
9.	Производња у току	150.000	100.000	50.000	-	50.000	-	-	-
10.	Готови производи	100.000	55.000	45.000	-	45.000	-	-	-
11.	Купци	85.000	-	85.000	-	85.000	-	-	-
12.	Редовни приходи	-	80.000	-	80.000	-	-	-	80.000
13.	Редовни расходи	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000	-
14.	Ванредни приходи	-	18.000	-	18.000	-	-	-	18.000
15.	Ванредни расходи	15.000	-	15.000	-	-	-	15.000	-
		3.293.000	3.293.000	1.508.000	1.508.000	1.443.000	1.410.000	65.000	98.000
		Финансијски резултат - добитак							
						1.443.000	1.443.000	98.000	98.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0	241	700	Жиро рачун Рачун отварања главне књиге за почетну активу	1.000.000	1.000.000
	700	30	Рачун отварања главне књиге Сопствени капитал за почетну пасиву	1.000.000	1.000.000
1	243	241	Благајна Жиро – рачун за подигнуту готовину	80.000	80.000
2	100	432	Материјал Добављачи за купљен материјал	200.000	200.000
3	241	421	Жиро – рачун Краткорочни кредити за уплаћени кредит	300.000	300.000
4	432	241	Добављачи Жиро – рачун за исплату обавезе	100.000	100.000
5	421	413	Краткорочни кредити Дугорочни кредити за претварање (трансформацију) кредита	200.000	200.000
6	110	100 241	Производња у току Материјал Жиро – рачун за утрошени материјал и остале трошкове	150.000	100.000 50.000
7	120	110	Готови производи Трошкови производње за складиштење готових производа	100.000	100.000
8	201	60	Купци Редовни приходи за продају	80.000	80.000
9	50	120	Редовни расходи Готови производи за раздужење залиха готових производа	50.000	50.000
10	100	67	Материјал Ванредни приходи за вишак	10.000	10.000
11	57	120	Ванредни расходи Готови производи за уништене готове производе	5.000	5.000
			пренос на страну 2	3.275.000	3.275.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1.	3.275.000	3.275.000
12	120	67	Купци Ванредни приходи за зарачунату затезну камату	5.000	5.000
13	57	432	Ванредни расходи Добављачи за зарачунату затезну камату	10.000	10.000
14	241	67	Жиро – рачун Ванредни приходи за наплаћено отписано потраживање	3.000	3.000
си ₁	60		Редовни приходи	80.000	
	67		Ванредни приходи	18.000	
		720	Рачун добитка или губитка за закључење конта прихода		98.000
си ₂	720		Рачун добитка или губитка	65.000	
		50	Редовни расходи		50.000
		57	Ванредни расходи за закључење конта расхода		15.000
си ₃	720		Рачун добитка или губитка	33.000	
		7200	Рачун добитка за добитак		33.000
си ₄	30		Сопствени капитал	1.000.000	
	432		Добављачи	110.000	
	421		Краткорочни кредити	100.000	
	413		Дугорочни кредити	200.000	
	7200		Добитак	33.000	
		730	Рачун изравнања конта стања за изравнање конта пасиве		1.443.000
си ₅	730		Рачун изравнања конта стања	1.443.000	
		241	Жиро – рачун		1.073.000
		243	Благајна		80.000
		100	Материјал		110.000
		110	Производња у току		50.000
		120	Готови производи		45.000
		201	Купци		85.000
			за изравнање конта активе		
				6.375.000	6.375.000

2. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИБАВЉАЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

2.1. Формирање и промене капитала – Задатак

2.1. Формирање и промене капитала

ЗАДАТАК

2.1.1. Формирање и промене сопственог капитала у инокосним (појединачним) предузећима

Пример:

- Основа се предузеће и оснивач (власник) уплаћује на жиро-рачун 1.000.000 дин.
- На име личних расхода уплаћено је власнику капитал 10.000 дин. са жиро-рачуна.
- На име докапитализације власник предузећа унео је опрему у предузеће у вредности од 500.000 дин.
- На име личних расхода исплаћено је власнику предузећа са жиро-рачуна 20.000 дин.
- На име повлачења улога исплаћено је власнику предузећа 200.000 дин. са жиро-рачуна
- Закључити лични рачун власника предузећа

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун		30 Сопствени капитал		722 Лична примања послодавца	
(1)	1.000.000	(2)	(5) 200.000	(1) (2)	10.000
		(4)	(6) 30.00	(3) (4)	20.000
		(5)			30.000
					30.000

023 Опрема	
(3)	500.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	241	30	Жиро-рачун Сопствени капитал за оснивачки улог	1.000.000	1.000.000
2.	722	241	Лична примања послодавца Жиро-рачун за личне расходе власника	10.000	10.000
3.	023	30	Опрема Сопствени капитал за докапитализацију	500.000	500.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
4.	722	241	Лична примања послодавца Жиро-рачун за личне потребе власника	20.000	20.000
5.	30	241	Сопствени капитал Жиро-рачун за делимично повлачење улога	200.000	200.000
6.	30	722	Сопствени капитал Лична примања послодавца за закључивање личног рачуна власника	30.000	30.000

**2.1.2. Формирање и промене сопственог капитала у друштвима лица
(ортачка) предузећима**

- Оснива се предузеће и ортаци А и Б уносе следећу имовину у предузеће: – ортак А уплаћује 1.000.000 дин на жиро рачун, а ортак Б уноси опрему у износу од 1.000.000 дин.
- На име личних расхода исплаћено је ортаку А са жиро-рачуна 10.000 дин.,
- У циљу докапитализације ортак Б уплатио је на жиро-рачун 500.000 дин.,
- На име личних расхода исплаћено је ортаку Б са жиро-рачуна 20.000 дин.,
- На име делимичног повлачења улога исплаћено је ортаку А са жиро-рачуна 100.000 дин.,
- Закључити личне рачуне ортака.

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун		023 Опрема		30/А Капитал ортака А	
(1) 1.000.000	10.000 (2)	(1) 1.000.000		(5) 100.000	1.000.000 (1)
(3) 500.000	20.000 (4)			(6) 10.000	
	100.000 (5)				

30/Б Капитал ортака Б		722/А Лична примања ортака А		722/Б Лична примања ортака Б	
(6) 20.000	1.000.000 (1)	(2) 10.000	10.000 (6)	(4) 20.000	20.000 (6)
	500.000 (3)				

ДНЕВНИК

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	241 023	30/А 30/Б	Жиро-рачун Опрема Капитал ортака А Капитал ортака Б за оснивачки улог	1.000.000 1.000.000	1.000.000 1.000.000
2.	722/А	241	Лична примања ортака А Жиро-рачун за личне расходе ортака А	1.000	10.000
3.	241	30/Б	Жиро-рачун Капитал ортака Б за докапитализацију	500.000	500.000
4.	722/Б	241	Лична примања ортака Б Жиро-рачун за личне потребе ортака Б	20.000	20.000
5.	30/А	241	Капитал ортака А Жиро-рачун за делимично повлачење улога	100.000	100.000
6.	30/А 30/Б	722/А 722/Б	Капитал ортака А Капитал ортака Б Лична примања ортака А Лична примања ортака Б за закључење личних рачуна ортака	10.000 20.000	10.000 20.000

2.1.3. Формирање и промене сопственог капитала у друштву са ограниченом одговорношћу

1. Према уговору о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу капитал друштва износи 300.000 дин., а састоји се од три удела од по 100.000 дин. у тренутку оснивања уплаћено је 50% удела у готову.

ГЛАВНА КЊИГА

Неуплаћени уписани							
002	удели	302	Удели друштва	243	Благајна		
(1)	300.000	150.000 (1А)	300.000 (1)	(1А)	150.000		

ДНЕВНИК

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	002	302	Неуплаћени уписани удели Удели друштва за упис удела	300.000	300.000
1А.	243	002	Благајна Неуплаћени уписани удели за уплату уписаних удела	150.000	150.000

2.1.4. Формирање и промене сопственог капитала у акционарским (деоничким) друштвима

1. На основу извештаја о упису акција обичних (оснивачких) акционари су уписали износ од 500.000 дин. (1.000 акција по 500 дин). Продата је целокупна емисија акција по номиналној вредности. Акционари су своју обавезу извршили уплатом на жиро-рачун.
2. Акционарско друштво продало је целокупну емисију редовних акција од 1.000 комада чија је номинална вредност 500 дин. по курсу 125%. Акционари су своју обавезу извршили уплатом на жиро-рачун.
3. Акционарско друштво емитује 800 редовних и 200 повлашћених акција. Номинална вредност акција је 500 дин. Уписана је целокупна емисија. Емисиони (продајни) курс је 110% за редовне акције и 125% за повлашћене акције. Акционари су по позиву уплатили на жиро-рачун 25% од номиналне вредности акција и ажио у целини.
4. Замењено је 100 комада повлашћених акција за 100 комада редовних акција. Номинална вредност акција је 500 дин. акције су поништене.
5. Акционарско друштво је исплатом са жиро-рачуна откупило је 100 комада редовних акција по курсу 90%. Номинална вредност акција је 500 дин. Акције су поништене.

ГЛАВНА КЊИГА

241 Жиро рачун		300 Акцијски капитал –Редовне акције–		309 Ажио	
(1)	500.000	(5)	(5Б) 50.000		125.000 (2)
(2)	625.000				65.000 (3А)
(3)	125.000				
(3А)	65.000				

Неуплаћени уписани		Акцијски капитал		Откупљене сопствене	
002	удели	301	–Повлашћене акције–	036	акције
(3)	375.000	(4)	50.000 100.000 (3)	(5)	45.000 45.000 (5А)

424	Рачун повлачења акција	31	Резерве
(5А)	45.000 45.000 (5Б)		5.000 (5Б)

ДНЕВНИК

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	241	300	Жиро-рачун Акцијски капитал - редовне акције за упис и уплату акција	500.000	500.000
2.	241	300 309	Жиро-рачун Акцијски капитал - редовне акције Ажио за упис и уплату акција	625.000	500.000 125.000
3.	241 002	300 301	Жиро-рачун Неуплаћени уписани капитал Акцијски капитал - редовне акције Акцијски капитал - повлашћене акције за упис и уплату акција	125.000 375.000	400.000 100.000
3А.	241	309	Жиро-рачун Ажио за уплату ажио	65.000	65.000
4.	301	300	Акцијски капитал – повлашћене акције Акцијски капитал – редовне акције за замену акција	50.000	50.000
5.	036	241	Откупљене сопствене акције Жиро-рачун за откуп акција	45.000	45.000
5А.	424	036	Рачун повлачења акција Откупљене сопствене акције за повлачење акција	45.000	45.000
5Б.	300	424 31	Акцијски капитал – редовне акције Рачун повлачења акција Резерве за поништење акција	50.000	45.000 5.000

3. ЕВИДЕНЦИЈА ПРОМЕНА НА ОСНОВНИМ СРЕДСТВИМА

3.1. Прибављање основних средстава

– Задатак

3.2. Отуђење основних средстава

– Задатак

3.1. Прибављање основних средстава

ЗАДАТАК

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 2.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., готови производи 100.000 дин., материјал 50.000 дин., жиро-рачун 170.000 дин., благајна 30.000 дин., добављачи 200.000 дин., краткорочни кредити 300.000 дин., сопствени капитал 1.350.000 дин.

На основу датих података отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Склопљен је уговор са банком о дугорочном кредиту за основна средства на износ од 1.000.000 дин. На терет одобреног кредита исплаћен је аванс извођачу радова на грађевинском објекту 300.000 дин.
2. Примљено је без накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 25.000 дин., а отписана вредност 20.000 дин.,
3. Примењена је прва привремена ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на износ од 500.000 дин.,
4. Исплаћена је обавеза добављачима из претходног става из одобреног кредита по одбитку аванса.
5. По фактури добављача купљена је машина за 180.000 дин. Машина је стављена у употребу.
6. Примљена је друга привремена ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на износ од 750.000 дин.,
7. Исплаћена је друга привремена ситуација извођачима радова на грађевинском објекту из одобреног кредита
8. Примљено је без накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 40.000 дин., а отписана вредност 20.000 дин. Уговором смо се обавезали да отплатимо остатак дугорочног кредита од 15.000 дин.
9. Примљена је дефинитивна ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на 1.000.000 дин. Објекат је стављен у употребу.
10. Исплаћена је дефинитивна ситуација од извођача радова на грађевинском објекту из одобреног кредита .
11. Купљено је основно средство за 80.000 дин. Трошкови монтаже по фактури добављача износе 20.000 дин. Средство је стављено у употребу.
12. Примљена је без накнаде основно средство чија је набавна вредност 200.000 дин. а отписана 150.000 дин. Уговором је преузета отплата дугорочног кредита за основна средства од 80.000 дин.
13. Купљено је основно средство по садашњој вредности. Набавна вредност основног средства је 200.000 дин., а отписана 70.000 дин.
14. Купљено је основно средство за 80.000 дин. набавна вредност основног средства је 150.000 дин., а отписана 90.000 дин.
15. Купљено је основно средство за 100.000 дин. Набавна вредност основног средства је 180.000 дин., а отписана 50.000 дин.

Биланс стања
на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извор средстава	Износ
1.	Основна средства	2.000.000		1.	Добављачи	200.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-500.00	1.500.000	2.	Краткорочни кредити	300.000
3.	Готови производи		100.000	3.	Сопствени капитал	1.350.000
4.	Материјал		50.000			
5.	Жиро-рачун		170.000			
6.	Благајна		30.000			
			1.850.000			1.850.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	120	Готови производи	100	Материјал
(0)	2.000.000	(0)	100.000	(0)	50.000
(2)	25.000				
(5)	180.000				
(8)	40.000				
(9A)	1.000.000				
(11б)	100.000				
(12)	200.000				
(13)	200.000				
(14)	150.000				
(15)	180.000				

241	Жиро рачун	243	Благајна	0239	Исправка вредности основних средстава
(0)	170.000	(0)	30.000		500.000 (0)
					20.000 (2)
					20.000 (8)
					120.000 (12)
					70.000 (13)
					70.000 (14)
					80.000 (15)

Рачун отварања главне књиге				Добављачи			Краткорочни кредити		
700				432			421		
(0)	1.850.000	1.850.000	(0)	(4)	500.000	200.000 (0)		300.000	(0)
				(7)	250.000	500.000 (3)			
				(10)	250.000	180.000 (5)			
						250.000 (6)			
						250.000 (9)			
						80.000 (11)			
						20.000 (11a)			
						130.000 (13)			
						80.000 (14)			
						100.000 (15)			

Сопствени капитал			Аванс за основна средства			Дугорочни кредити		
30			029			413		
	1.350.000	(0)	(1)	300.000	300.000 (4)		300.000	(1)
	5.000	(2)					200.000	(4)
	5.000	(8)					250.000	(7)
							15.000	(8)
							250.000	(10)
							80.000	(12)

Основна средства у припреми		
028		
(3)	500.000	1.000.000 (9A)
(6)	250.000	100.000 (11Б)
(9)	250.000	
(11)	80.000	
(11A)	20.000	

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	120		Готови производи	100.000	
	100		Материјал	50.000	
	241		Жиро-рачун	170.000	
	243		Благајна	30.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.850.00
	700		Рачун отварања главне књиге	1.850.000	
		432	Добављачи		200.000
		421	Краткорочни кредити		300.000
		30	Сопствени капитал за почетну пасиву		1.350.000
1.	029		Аванси за основна средства	300.000	
		403	Дугорочни кредити за исплату аванса		300.000
2.	02		Основна средства	25.000	
		0239	Исправка вредности основних сред.		20.000
		30	Сопствени капитал за поклон без дуга		5.000
3.	028		Основна средства у припреми	500.000	
		423	Добављачи за пријем 1. привремене ситуације		500.000
4.	432		Добављачи	500.000	
		029	Аванси за основна средства		300.000
		413	Дугорочни кредити за исплату 1. привремене ситуације		200.000
5.	02		Основна средства	180.000	
		432	Добављачи за куповину и стављање у употребу		180.000
6.	028		Основна средства у припреми	250.000	
		432	Добављачи за пријем 2. привремене ситуације		250.000
7.	432		Добављачи	250.000	
		413	Дугорочни кредити за исплату		250.000
8.	02		Основна средства	40.000	
		0239	Исправка вредности основ. средст.		20.000
		413	Дугорочни кредити		15.000
		30	Сопствени капитал		5.000
			За поклон са кредитом		
9.	028		Основна средства у припреми	250.000	
		432	Добављачи за пријем дефинитивне ситуације		250.000
пренос на страну 2				6.495.000	6.495.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	6.495.000	6.495.000
9А.	02	028	Основна средства	1.000.000	
			Основна средства у припреми за стављање објекта у употребу		1.000.000
10.	432	413	Добављачи	250.000	
			Дугорочни кредити за исплату дефинитивне ситуације		250.000
11.	028	432	Основна средства у припреми	80.000	
			Добављачи за куповину основног средства		80.000
11А	028	432	Основна средства у припреми	20.000	
			Добављачи за монтажу		20.000
11Б	02	028	Основна средства	100.000	
			Основна средства у припреми за стављање у употребу		100.000
12.	02	0239	Основна средства	200.000	
			Исправка вредности основ. средс.		120.000
		413	Дугорочни кредит за поклон са дугом (кредитом)		80.000
13.	02	0239	Основна средства	200.000	
			Исправка вредности основ. средст.		70.000
		432	Добављачи за куповину основног средства =		130.000
14.	02	0239	Основна средства	150.000	
			Исправка вредности основ. средст.		70.000
		432	Добављачи за куповину основног средства >		80.000
15.	02	0239	Основна средства	180.000	
			Исправка вредности основ. средст.		80.000
		432	Добављачи за куповину основног средства		100.000
				8.675.000	8.675.000

3.2. Отуђење основних средстава

ЗАДАТАК

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 800.000 дин., исправка вредности основних средстава 250.000 дин., материјал 80.000 дин., жиро-рачун 120.000 дин., благајна 10.000 дин., готови производи 60.000 дин., купци 20.000 дин., добављачи 160.000 дин., дугорочни кредити 320.000 дин., сопствени капитал 360.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити пословне књиге а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Уступљено је без накнаде другом предузећу основно средство чија набавна вредност износи 18.000 дин., а отписано је 15.000 дин.
2. Продато је основно средство за 20.000 дин. Набавна вредност основног средства износи 50.000 дин., а отписана 30.000 дин.
3. Расходовано је основно средство чија је набавна вредност 27.000 дин., а отписана 20.000 дин.
4. Продато је основно средство по цени од 25.000 дин., Набавна вредност основног средства износи 40.000 дин., а отписана 10.000 дин.
5. Расходовано је основно средство чија набавна вредност износи 17.000 дин., а отписана 11.000 дин., Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењена је на 8.000 дин.
6. Уступљено је другом предузећу без накнаде основно средство чија је набавна вредност 38.000 дин., а отписана вредност 20.000 дин., Предузеће коме је уступљено прихватило је да отплати остатак дугорочног кредита од 3.000 дин.
7. Продато је основно средство за 14.000 дин., Набавна вредност основног средства је 28.000 дин., а отписана вредност 18.000 дин.
8. Расходовано је основно средство чија је набавна вредност 15.000 дин., а отписана вредност 9.000 дин. Вредност ликвидационог остатка (отпатка) процењена је на 3.500 дин.
9. Трошкови амортизације основног средства према предрачуну износе 12.000 дин.,
10. Расходовано је основно средство чија је набавна вредност 35.000 дин., а отписана 30.000 дин. Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењено је на 5.000 дин.

Саставити пробни биланс.

Биланс стања производног предузећа

на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	800.000		1.	Добављачи	160.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-250.000	550.000	2.	Дугорочни кредити	320.000
3.	Материјал		80.000	3.	Сопствени капитал	360.000
4.	Жиро-рачун		120.000			
5.	Благајна		10.000			
6.	Готови производи		60.000			
7.	Купци		20.000			
			840.000			840.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства				100 Материјал		241 Жиро-рачун	
(0)	800.000	18.000 (1)		(0)	80.000	(0)	120.000
		50.000 (2)					
		27.000 (3)					
		40.000 (4)					
		17.000 (5)					
		38.000 (6)					
		28.000 (7)					
		15.000 (8)					
		35.000 (10)					
243 Благајна				120 Готови производи		201 Купци	
(0)	10.000			(0)	60.000	(0)	20.000
						(2)	20.000
						(4)	25.000
						(7)	14.000
0239 Исправке вредности основних средстава				700 Рачун отварања главне књиге		432 Добављачи	
(1)	15.000	250.000 (0)		(0)	840.000		160.000 (0)
(2)	30.000	12.000 (9)					
(3)	20.000						
(4)	10.000						
(5)	11.000						
(6)	20.000						
(7)	18.000						
(8)	9.000						
(10)	30.000						

								Губици код расходавања основних средстава			
413 Дугорочни кредити				30 Сопствени капитал				570			
(6)	3.000	320.000	(0)	(1)	3.000	360.000	(0)	(3)	7.000		
				(6)	15.000			(8)	2.500		
571 Губици код продаје основних средстава				027 Отпаци од основних средстава				670 Добици код расходавања			
(4)	5.000			(5)	8.000				2.000	(5)	
				(8)	3.500						
				(10)	5.000						
671 Добици код продаје основних средстава				540 Трошкови амортизације							
		4.000	(7)	(9)	12.000						

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	800.000	
	100		Материјал	80.000	
	241		Жиро-рачун	120.000	
	243		Благајна	10.000	
	120		Готови производи	60.000	
	201		Купци	20.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		250.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		840.000
	700		Рачун отварања главне књиге	840.000	
		432	Добављачи		160.000
1.		413	Дугорочни кредити		320.000
		30	Сопствени капитал за почетну пасиву		360.000
	0239		Исправка вредности основних средстава	15.000	
2.	30		Сопствени капитал	3.000	
		02	Основна средства за поклон без дуга		18.000
	0239		Исправка вредности основних средстава	30.000	
3.	201		Купци	20.000	
		02	Основна средства за продају основних средстава		50.000
	0239		Исправка вредности основних средстава	20.000	
4.	570		Губици код расходованих основних средстава	7.000	
		02	Основна средства за расходовање делимично отписаних основних средстава		27.000
	0239		Исправка вредности основних средстава	10.000	
	201		Купци	25.000	
	571		Губици код продаје основних средстава	5.000	
		02	Основна средства за продају основних средстава		40.000
Пренос на страну 2					

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			Пренос са стране 1		
5.	0239		Исправка вредности основних средстава	11.000	
	027		Отпаци од основних средстава	8.000	
		02	Основна средства		17.000
		670	Добици код расхоровања основних средстава		2.000
			за расхоровање и процену отпадака		
6.	0239		Исправка вредности основних средстава	20.000	
	413		Дугорочни кредити	3.000	
	30		Сопствени капитал	15.000	
		02	Основна средства		38.000
			за поклон са дугом (кредитом)		
7.	0239		Исправка вредности основних средстава	18.000	
	201		Купци	14.000	
		02	Основна средства		28.000
		671	Добици код продаје основних сред		4.000
			за продају основних средстава.		
8.	0239		Исправка вредности основних средстава	9.000	
	027		Отпаци од основних средстава	3.500	
	570		Губици код расхода основних средстава	2.500	
		02	Основна средства		15.000
			за расхоровање и процену		
9.	540		Трошкови амортизације основних средстава	12.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		12.000
			за обрачунату амортизацију		
10.	0239		Исправка вредности основних средстава	30.000	
	027		Отпаци од основних средстава	5.000	
		02	Основна средства		35.000
			за расхоровање основног средства		
				2.216.000	2.216.000

ПРОБНИ БИЛАНС

Редни број	Назив конта	Бруто – биланс		Салдо – биланс	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Основна средства	800.000	268.000	532.000	
2.	Материјал	80.000		80.000	
3.	Жиро-рачун	120.000		120.000	
4.	Благајна	10.000		10.000	
5.	Готови производи	60.000		60.000	
6.	Купци	79.000		79.000	
7.	Рачун отвара. главне књиге	840.000	840.000		
8.	И В О С	163.000	262.000		99.000
9.	Добављачи		160.000		160.000
10.	Дугорочни кредити	3.000	320.000		317.000
11.	Сопствени капитал	18.000	360.000		342.000
12.	Губици код расходава. О.С	9.500		9.500	
13.	Губици код продаје О.С.	5.000		5.000	
14.	Отпаци код основних сред.	16.500		16.500	
15.	Добици код расходава. О.С		2.000		2.000
16.	Добици код продаје О.С.		4.000		4.000
17.	Трошкови амортиза. О.С.	12.000		12.000	
		2.216.000	2.216.000	924.000	924.000

4. ЕВИДЕНЦИЈА НАБАВКЕ МАТЕРИЈАЛА И РОБЕ

- 4.1. Евиденција набавке материјала по стварним набавним и комбинованим набавним ценама – Задатак**
- 4.2. Евиденција набавке материјала по планским ценама – Задатак**
- 4.3. Евиденција набавке робе по набавним и продајним ценама – Задатак**

4.1. Евиденција набавке материјала по стварним набавним и комбинованим набавним ценама

ЗАДАТАК

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 5.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 2.000.000 дин., благајна 90.000 дин., жиро-рачун 510.000 дин., материјал 1.000.000 дин., готови производи 600.000 дин., дугорочни кредити 300.000 дин., краткорочни кредити 200.000 дин., добављачи 100.000 дин., сопствени капитал 4.600.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1.000 килограма материјала „А” по фактурној цени од 30 дин. за 1 кг., 2.000 кг. материјала „Б” по фактурној цени од 25 дин за 1 кг. и 3.000 кг. материјала „В” по фактурној цени од 20 дин. за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је чеком 18.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити уз претпоставку да се трошкови превоза расподељују на појединачне врсте материјала сразмерно набављеним количинама.
2. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 2.000 кг. материјала „А” по фактурној цени од 34 дин за 1 кг. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 2 дин. по кг набављеног материјала. Саставити калкулацију комбиноване набавне цене и вредности и прокњижити.
3. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је амбалаже чија је фактурна вредност 40.000 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 6.000 дин. Добављач одобрава 2% каса сконта у дисконтном периоду од седам дана.
4. Примљена је фактура за испоручени материјал „В” и то 2.000 кг. по цени од 18 дин за 1 кг. Испорука је уговорена франко складиште купца. Материјал није приспео у магацин.
5. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 1 у пуном износу, такође је исплаћена обавеза добављачу из става 3 по одбитку 2% каса сконта.
6. Дато је на дораду другом предузећу 1.000 кг материјала „В”.
7. Примљена је фактура за зависне трошкове набавке материјала из става 2 на износ од 5.000 дин. Закључити рачуне, стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
8. Примљен је материјал са пута из става 4. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 2 дин. по кг. Саставити калкулацију комбиноване набавне цене и вредности и прокњижити.
9. Приспео је материјал са дораде. Истовремено је примљена фактура за услуге дораде на износ од 4.000 дин.

10. Према нашој пријемници примљено је у магацин 4.000 кг материјала „А” по фактурној цени од 30 дин. за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је у готовом 6.000 дин. Фактура није примљена. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити.
11. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке материјала из става 8 на износ од 3.000 дин. Закључити рачуне, стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
12. Према нашој пријемници примљено је 1.500 кг материјала „Ц”. Добављач нам је фактурисао 2.000 кг по цени од 20 дин. за 1 кг. Из записника о пријему материјала се види да је приликом транспорта уништено 500 кг материјала. Материјал је путовао на наш ризик и био је осигуран. Штета је пријављена осигуравајућем заводу. Зависни трошкови набавке материјала плаћени су чеком у износу од 3.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити.
13. Примљена је од добављача фактура за испоручени материјал из става 10 на износ од 120.000.
14. Осигуравајући завод је уплатио на наш жиро-рачун 10.000 дин. на име ликвидације штете.
15. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је ситног инвентара чија је фактурна вредност 30.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке износе 4.000 дин.
16. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке из става 15 на износ од 4.000 дин.
17. Добављачу је издата меница са роком доспећа 45 дана за исплату обавезе од 100.000 дин., а која је требало да буде исплаћена у року од 15 дана. Меница је издата након истека рока плаћања од 15 дана са каматом од 8%.
18. Према извештају банке добављачу из става 17 је исплаћено 101.000 дин. са жиро-рачуна на име обавезе по меници која је поднета на наплату.
19. Добављач из става 10 одобрио је накнадно књижним писмом 20.000 дин., на име супер рабата за куповине извршене у претходном периоду.

Биланс стања производног предузећа на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	5.000.000		1.	Дугорочни кредити	300.000
2.	Исправка вредности основних средстава	2.000.000	3.000.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Благајна		90.000	3.	Добављачи	100.000
4.	Жиро-рачун		510.000	4.	Сопствени капитал	4.600.000
5.	Материјал		1.000.000			
6.	Готови производи		600.000			
			5.200.000			5.200.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	243	Благајна	241	Жиро-рачун
(0)	5.000.000	(0)	90.000	(0)	510.000
			6.000 (10)	(14)	10.000
					18.000 (1)
					6.000 (3)
					140.000 (5)
					39.200 (5A)
					3.000 (12)
					101.000 (18)

100	Материјал	120	Готови производи	0239	Исправка вредности основних средстава
(0)	1.000.000	(0)	600.000		2.000.000 (0)
(1)	158.000				
(2)	72.000				
(8)	40.000				
(9)	27.000				
(10)	126.000				
(12)	33.000				

700	Рачун отварања главне књиге	413	Дугорочни кредити	421	Краткорочни кредити
(0)	5.200.000		300.000 (0)		200.000 (0)
	5.200.000 (0)				

30 Сопствени капитал		432 Добављачи				4811 Обрачунати зависни трошкови			
	200.000 (0)	(5)	140.000	100.000	(0)	(7A)	4.000		
		(5A)	40.000	140.000	(1)	(11A)	4.000	4.000	(2)
		(17)	100.000	68.000	(2)			4.000	(8)
		(19)	20.000	40.000	(3)			4.000	(15)
				36.000	(4)				
				5.000	(7)				
				4.000	(9)				
				3.000	(11)				
				40.000	(12)				
				120.000	(13)				
				30.000	(15)				
				4.000	(16)				
10042 Амбалажа на залихи		1001 Материјал на путу				66 Финансијски приходи			
(3)	46.000	(4)	36.000	36.000	(8)			800	(5A)
1002 Материјал у доради		2811 Стварни зависни трошкови набавке материјала				57 Непословни и ванредни расходи			
(6)	23.000	(7)	5.000	5.000	(7a)	(7A)	1.000		
		(11)	3.000	3.000	(11a)				
		(16)	4.000						
4321 Добављачи за нефактурисани материјал		67 Непословни и ванредни приходи				2190 Потраживање од осигуравајућег завода			
(13)	120.000			1.000	(11a)	(12)	10.000	10.000	(14)
10040 Ситан инвентар на залихи		4350 Исправка вредности меничних обавеза				4350 Меничне обавезе			
(15)	34.000	(17)	1.000	1.000	(18)	(18)	101.000	101.000	(17)
56 Финансијски расходи		51 Трошкови материјала							
(18)	1.000			20.00	(19)				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	5.000.000	
	243		Благајна	90.000	
	241		Жиро-рачун	510.000	
	100		Материјал	1.000.000	
	120		Готови производи	600.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		2.000.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		5.200.000
	700		Рачун отварања главне књиге	5.200.000	
		413	Дугорочни кредити		300.000
		421	Краткорочни кредити		200.000
		432	Добављачи		100.000
		30	Сопствени капитал		4.600.000
			за почетну пасиву		
1.	100		Материјал	158.000	
		432	Добављачи		140.000
		241	Жиро-рачун		18.000
			за калкулацију		
2.	100		Материјал	72.000	
		432	Добављачи		68.000
		4811	Обрачунати зависни трошкови набавке материјала		4.000
			за калкулацију		
3.	10042		Амбалажа на залихи	46.000	
		432	Добављачи		40.000
		241	Жиро-рачун		6.000
			за набавку		
4.	1001		Материјал на путу	36.000	
		432	Добављачи		36.000
			за пријем фактуре без материјала		
5.	432		Добављачи	140.000	
		241	Жиро-рачун		140.000
			за исплату обавезе из става 1		
5A	432		Добављачи	40.000	
		241	Жиро-рачун		39.200
		66	Финансијски приходи		800
			за исплату обавезе из става 3		
6.	1002		Материјал у доради	23.000	
		100	Материјал		23.000
			за давање у дораду		
7.	2811		Стварни З.Т.Н. материјала	5.000	
		432	Добављачи		5.000
			пријем фактуре за стварни З.Т.Н.		
			пренос на страну 2	12.920.000	12.920.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7А	4811 57	2811	пренос са стране 1	12.920.000	12.920.000
			Обрачунати З.Т.Н. материјала	4.000	
			Непословни и ванредни расходи	1.000	
8.	100	1001 4811	Стварни З.Т.Н. материјала за закључење рачуна З.Т.Н.		5.000
			Материјал	40.000	
			Материјал на путу		36.000
9.	100	1002 432	Обрачунати З.Т.Н. материјала за калкулацију		4.000
			Материјал	27.000	
			Материјал у доради		23.000
10.	100	4321 243	Добављачи		4.000
			за повратак материјала са дораде		
			Материјал	126.000	
11.	2811	4321 243	Добављачи за нефактури. мате.		120.000
			Благајна		6.000
			за пријам материјала без фактуре		
11А	4811	432	Стварни З.Т.Н. материјала	3.000	
			Добављачи		3.000
			пријем фактуре за стварне З.Т.Н.		
12.	100 2190	2811 67	Обрачунати З.Т.Н. материјала	4.000	
			Стварни З.Т.Н. материјала		3.000
			Непословни и ванредни приходи за закључење рачуна З.Т.Н.		1.000
13.	4321	432	Материјал	33.000	
			Потраживање од осигуравајућег завода	10.000	
			Добављачи		40.000
14.	241	2190	Жиро-рачун		3.000
			за калкулацију и записник		
			Добављачи за нефактурисан материјал	120.000	
15.	10040	432 4811	Добављачи		120.000
			за накнадни пријем фактуре		
			Жиро-рачун	10.000	
16.	2811	432	Потраживања од осигур. завода за уплату осигур. завода		10.000
			Сит.инвентар на залихи	34.000	
			Добављачи		30.000
17.	432 43509	4350	Обрачунати З.Т.Н. ситног инвентара за набавку		4.000
			Стварни З.Т.Н.	4.000	
			Добављачи		4.000
17.	432 43509	4350	пријем фактуре за стварне З.Т.Н.		
			Добављачи	100.000	
			Исправка вредности меничних обавеза	1.000	
17.	432 43509	4350	Меничне обавезе		101.000
			за издату меницу		
			пренос на страну 3	13.437.000	13.437.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
18.	4350 56	241 43509	пренос са стране 2	13.437000	13.437.000
			Меничне обавезе	101.000	
			Финансијски расходи	1.000	
			Жиро-рачун		101.000
19.	432	51	Исправка вред. меничних обавеза		1.000
			за исплату меничне обавезе		
			Добављачи	20.000	
			Трошкови материјала		20.000
			за одобрени супер рабат		
				13.559.000	13.559.000

Објашњење промена:

1. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
A	1.000	×	30	=	30.000	+	3.000	=	33.000	:	1.000	=	33
B	2.000	×	25	=	50.000	+	6.000	=	56.000	:	2.000	=	28
B	3.000	×	20	=	60.000	+	9.000	=	69.000	:	3.000	=	23
	6.000				140.000	+	18.000	=	158.000				

Превоз 18.000 дин. : 6.000 кг = 3 дин. по килограму

2. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Обрачунати зависни трошкови набавке	=	Комбинована набавна вредност	:	Количина	=	Комбинована набавна цена
A	2.000	×	34	=	68.000	+	4.000	=	72.000	:	2.000	=	36

Обрачунати (планирани) 3.Т.Н. су 2.000 кг × 2 дин. / кг = 4.000 дин.

8. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Обрачунати зависни трошкови набавке	=	Комбинована набавна вредност	:	Количина	=	Комбинована набавна цена
A	2.000	×	18	=	36.000	+	4.000	=	40.000	:	2.000	=	20

10. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
A	4.000	×	30	=	120.000	+	6.000	=	126.000	:	4.000	=	31,50

Обрачунати (планирани) 3.Т.Н. су 2.000 кг × 2 дин. / кг = 4.000 дин.

12. промена

Фактурисано 2.000 × 20 = 40.000

Уништено 500 × 20 = 10.000

Примљено 1.500 × 20 = 30.000 + 3.000 = 33.000 : 15 = 22

4.2. Евиденција набавке материјала по планским ценама

ЗАДАТАК

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 2.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., материјал 1.000.000 дин. (2.000 кг × 500 дин.), одступање од планске цене материјала – позитивно 100.000 дин., благајна 10.000 дин., жиро-рачун 200.000 дин., сопствени капитал 2.300.000 дин., добављачи 310.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити дневник и главну књигу, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 2.000 кг материјала по фактурној цени од 400 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 100.000 дин. Добављач одобрава 1% количинског рабата и 2% каса сконта, ако се материјал плати у року од 7 дана. Саставити калкулацију стварне набавне и планске цене и вредности и прокњижити.
2. Према нашој пријемници примљено је у магацин 1.000 кг материјала по фактурној цени од 480 дин. за трошкове превоза плаћено је у готову 40.000 дин. Саставити калкулацију набавне и планске цене и прокњижити
3. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 1 по одбитку 2 % каса сконта.
4. Примљена је фактура за испоручених 500 кг материјала по фактурној цени од 420 дин. за 1 кг. Испорука је уговорена франко утоварна железничка станица.
5. Примљена је фактура за испоручени материјал из става 2 на износ од 480.000 дин.
6. Примљен је материјал са пута. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 40.000 дин. Саставити калкулацију комбиноване набавне и планске цене и прокњижити.
7. Дато је на дораду другом предузећу 200 кг материјала.
8. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке материјала из става 6 на износ од 55.000 дин. Закључити рачуне стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
9. Стигао је материјал са дораде. Истовремено је примљена и фактура за услуге дораде на 50.000 дин. Планска вредност материјала је 180.000 дин.
10. Добављач из става 2 обавештава књижном писмом да нам је накнадно одобрио на име сезонског рабата 15.000 дин.

Биланс стања производног предузећа на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извор средстава	Износ
1.	Основна средства	2.000.000	1.500.000	1.	Сопствени капитал	2.300.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-500.000		2.	Добављачи	310.000
3.	Материјал	1.000.000				
4.	Одступање од планске цене материјала	-100.000	900.000			
5.	Благајна		10.000			
6.	Жиро-рачун		200.000			
			2.610.000			2.610.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	100	Материјал	243	Благајна
(0)	2.000.000	(0)	1.000.000	(0)	10.000
		(1)	1.000.000		40.000 (2)
		(2)	500.000		
		(6)	250.000		
		(9)	180.000		

241	Жиро рачун	0239	Исправка вредности основних средстава	1009	Одступање од планске цене материјала
(0)	200.000		500.000 (0)	(2)	20.000
	100.000 (1)			(8A)	15.000
	776.160 (3)				8.000 (1A)
					30.000 (9)
					15.000 (10)

700	Рачун отварања главне књиге	30	Сопствени капитал	432	Добављачи
(0)	2.160.000		2.300.000 (0)	(1A)	8.000
	2.160.000 (0)			(3)	792.000
				(10)	15.000
					480.000 (5)
					55.000 (8)
					50.000 (9)

4321	Добављачи за нефактурисани материјал	66	Финансијски приходи	1001	Материјал на путу
(5)	480.000		15.840 (3)	(4)	210.000
	480.000 (2)				210.000 (6)

4811	Обрачунати ЗТН материјала	1002	Материјал у доради	2811	Стварни трошкови набавке материјала
(8A)	40.000	(7)	100.000	(8)	55.000
	40.000 (6)		100.000 (9)		55.000 (8A)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	100		Материјал	1.000.000	
	243		Благајна	10.000	
	241		Жиро-рачун	200.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		1009	Одступање од планске цене материјала		100.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		2.610.000
	700		Рачун отварања главне књиге	2.610.000	
		30	Сопствени капитал		2.300.000
		432	Добављачи за почетну пасиву за почетну пасиву		310.000
1.	100		Материјал	1.000.000	
		432	Добављачи		800.000
		241	Жиро-рачун		100.000
		1009	Одступање од планске цене материјала за калкулацију		100.000
1А.	432		Добављачи	8.000	
		1009	Одступање од планске цене материјала за одобрени рабат		8.000
2.	100		Материјал	500.000	
	1009		Одступање од планске цене материјала	20.000	
		4321	Добављачи за нефактур. материјал		480.000
3.		243	Благајна за калкулацију		40.000
	432		Добављачи	792.000	
		241	Жиро-рачун		776.160
4.		66	Финансијски приходи за исплату обавезе из става 1		15.840
	1001		Материјал на путу	210.000	
		432	Добављачи за пријем фактуре без материјала		210.000
5.	4321		Добављачи за нефактурисани материјал	480.000	
		432	Добављачи за накнадни пријем фактуре		480.000
6.	100		Материјал	250.000	
		1001	Материјал на путу		210.000
		4811	Обрачунати зависни трошкови набавке материјала за накнадни пријем материјала		40.000
			пренос на страну 2	9.080.000	9.080.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	9.080.000	9.080.000
7.	1002	100	Материјал у доради	100.000	
			Материјал за давање у дораду		100.000
8.	8211	432	Стварни зависни трошкови набавке материјала	55.000	
			Добављачи пријем фактуре за стварни ЗТН		55.000
8А.	4811		Обрачунати зависни трошак набавке материјала	40.000	
	1009	2811	Одступање од планске цене материјала	15.000	
			Стварни зависни трошкови набавке материјала за закључење рачуна зависних трошкова набавке материјала		55.000
9.	100	1002	Материјал	180.000	
		432	Материјал у доради		100.000
			Добављачи		50.000
		1009	Одступање од планске цене материјала		30.000
			за повратак материјала са дораде		
10.	432	1009	Добављачи	15.000	
			Одступање од планске цене материјала за сезонски рабат		15.000
				9.485.000	9.485.000

Објашњење промена:

1. промена

Материјал	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
Стварна набавна цена	2.000	×	400	=	800.000	+	100.000	=	900.000	:	2.000	=	450
Планска цена	2.000								1.000.000				500
Разлика	- негативно одступање од планске цене материјала								100.000				

2. промена

	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Стварни зависни трошкови набавке	=	Стварна набавна вредност	:	Количина	=	Стварна набавна цена
Стварна набавна цена	1.000	×	480	=	480.000	+	40.000	=	520.000	:	1.000	=	520
Планска цена	1.000								500.000			500	
Разлика	- негативно одступање од планске цене материјала								20.000				

6. промена

3. Према													
	Количина	×	Фактурна цена	=	Фактурна вредност	+	Обрачунати зависни трошкови набавке	=	Комбин. набавна вредност	:	Количина	=	Комби. набавна цена
Комби- нована цена	500	×	420	=	210.000	+	40.000	=	250.000	:	500	=	500
Планска цена	500								250.000			500	
Разлика									0				

4.3. Евиденција набавке робе по набавним и продајним ценама

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава : основна средства 6.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 2.000.000 дин., роба на залихи 1.500.000 дин., разлика у цени робе 250.000 дин., благајна 50.000 дин., жиро-рачун 850.000 дин., добављачи 300.000 дин., краткорочни кредити 200.000 дин., сопствени капитал 5.650.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1.000 кг робе „А” чија је фактурна вредност 400 дин за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је чеком 50.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности и прокњижити.
2. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1.000 кг. робе „А” по фактурној цени од 400 дин. за 1 кг, 500 кг, робе „Б” по фактурној цени од 350 дин. за 1 кг и 500 кг робе „Ц” по фактурној цени од 300 дин за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је у готовом 40.000 дин. Саставити калкулацију набавне цене и прокњижити, ако се трошкови превоза расподељују на поједине врсте робе сразмерно набављеним количинама. Добављач одобрава 1% количинског рабата.
3. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 500 кг робе „А” по фактурној цени од 480 дин за 1 кг. Обрачунати зависни трошкови набавке робе износе 20.000 дин. Саставити калкулацију и прокњижити, ако је разлика у цени робе маржа 20%. Добављач одобрава 2% каса сконта ако се роба плати у року од 7 дана.
4. Према нашој пријемници примљено је у магацин 1.000 кг. робе „Ц” по фактурној цени од 280 дин за 1 кг. За трошкове превоза примљен је рачун на 20.000 дин. Саставити калкулацију и прокњижити, ако је продајна вредност робе 360.000 дин.
5. Примљена је фактура за испоручену робу „Б” и то 1.000 кг по 320 дин. за 1 кг. Испоруча је уговорена франко истоварна железничка станица.
6. Дато је на дораду другом предузећу робе у вредности од 300.000 дин.
7. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 3 на износ од 19.000 дин., Закључити рачуне, стварни и обрачунати зависни трошкови набавке.
8. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 3 по одбитку 2% каса сконта.
9. Приспела је роба са пута из става 5. Обрачунати зависни трошкови набавке робе износе 30 дин. по 1 кг. Саставити калкулацију и прокњижити ако је разлика у цени робе – марже 20%.

10. Примљена је фактура за испоручену робу из става 4 на износ од 280.000 дин.
11. Приспела је роба са дораде. Истовремено је примљена фактура за услуге дораде на роби на износ од 50.000 дин. Продајна вредност робе је 400.000 дин.
12. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је амбалаже за 50.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке амбалаже износе 5.000 дин.
13. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 9 на износ од 35.000 дин., закључити рачуне стварни и обрачунати зависни трошкови набавке робе.
14. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је ситног инвентара за 35.000 дин. За трошкове превоза плаћено је у готовом 5.000 дин.
15. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке из става 12 на износ од 5.000 дин.
16. Добављачу из става 1 издата је меница са роком доспећа 90 дана, за обавезу од 400.000 дин., која је требала да буде исплаћена у року од 15 дана. Меница је издата након истека рока плаћања са каматом од 5%.
17. Банка је по налогу предузећа исплатом са жиро-рачуна отворила неопозиви документарни акредитив у износу од 250.000 дин.,
18. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 1.000 кг. робе „Б” по фактурној цени од 250 дин. за 1 кг. За трошкове превоза плаћено је чеком 30.000 дин. Саставити калкулацију продајне цене ако је маржа 20%.
19. Добављач из претходног става наплатио је своје потраживање из отвореног акредитива.
20. Банка је по нашем налогу исплатила са жиро-рачуна меничну обавезу из става 16.

Биланс стања на дан 01.01. т.г.

Активa				Пасивa		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	6.000.000		1.	Добављачи	300.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-2.000.000	4.000.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Роба на залихи	1.500.000		3.	Сопствени капитал	5.650.000
4.	Разлика у цени робе	-250.000	1.250.000			
5.	Благајна		50.000			
6.	Жиро-рачун		850.000			
			6.150.000			6.150.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	1301	Роба на залихи	241	Жиро рачун
(0)	6.000.000	(0)	1.500.000	(0)	850.000
		(1)	450.000		50.000
		(2)	765.000		235.200
		(3)	325.000		250.000
		(4)	360.000		30.000
		(9)	437.500		405.000
		(11)	400.000		
		(18)	350.000		

243	Благајна	0239	Исправка вредности основних средстава	1309	Разлике у цени робе
(0)	50.000		2.000.000	(0)	250.000
	40.000			(13A)	7.250
	5.000				65.000
					60.000
					1.000
					87.500
					50.000
					70.000

700	Рачун отварања главне књиге	432	Добављачи	421	Краткорочни кредит
(0)	6.150.000	(2A)	7.250		2.000.000
	6.150.000	(8)	240.000		
		(16)	400.000		
		(19)	250.000		
			20.000		
			320.000		
			19.000		

30 Сопствени капитал		Обрачун зависних трошкова набавке робе				Добављачи за нефактурисану робу			
	5.650.000 (0)	(7A)	20.000	20.000 (3)		(10)	280.000	280.000 (4)	
		(13A)	30.000	30.000 (9)					
		(15)	5.000	5.000 (12)					
1302 Роба на путу		1304 Роба у обради и доради				Стварни зависни трошкови набавке робе			
(5)	320.000	(6)	300.000	300.000 (11)		(7)	19.000	19.000 (7A)	
						(13)	35.000	35.000(13A)	
						(15)	5.000		
66 Финансијски приходи		432 Добављачи				10042 Амбалажа на залихи			
	4.800 (8)	(16)	40.000	280.000 (10)		(12)	55.000		
				50.000 (11)					
				50.000 (12)					
				35.000 (13)					
				35.000 (14)					
				5.000 (15)					
10040 Ситан инвентар на залихи		43509 Исправка вредности меничних обавеза				4350 Меничне обавезе			
(14)	40.000	(16)	5.000	5.000 (20)		(20)	405.000	405.000(16)	
240 Динарски акредитиви		56 Финансијски расходи							
(17)	250.000	(20)	5.000						

ДНЕВНИК

страница 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	6.000.000	
	1301		Роба на залихи	1.500.000	
	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	850.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		2.000.000
		13094	Разлика у цени робе		250.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		6.150.000
	700		Рачун отварања главне књиге	6.150.000	
		432	Добављачи		300.000
		421	Краткорочни кредити		200.000
1.		30	Сопствени капитал за почетну пасиву		5.650.000
	1301		Роба на залихи	450.000	
		432	Добављачи		400.000
		241	Жиро-рачун за калкулацију		50.000
2.	1301		Роба на залихи	765.000	
		432	Добављачи		725.000
		243	Благајна за калкулацију		40.000
2А.	432		Добављачи	7.250	
		1309	Разлика у цени робе за 1% рабата		7.250
3.	1301		Роба на залихи	325.000	
		432	Добављачи		240.000
		4814	Обрачунати зависни трошкови набавке робе		20.000
		1309	Разлика у цени робе за калкулацију		65.000
4.	1301		Роба на залихи	360.00	
		4321	Добављачи за нефактурисану робу		280.000
		432	Добављачи		20.000
		1309	Разлика у цени робе за калкулацију		60.000
5.	1302		Роба на путу	320.000	
		432	Добављачи за пријем фактуре без робе		320.000
6.	1304		Роба у доради и обради	300.000	
		1301	Роба на залихи		300.000
			за давање робе на дораду		
Пренос на страну 2				17.077.250	17.077.250

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	17.077.250	17.077.250
7.	2814	432	Стварни зависни трошкови набавке Добављачи пријем фактуре за стварне зависне трошкове набавке	19.000	19.000
7А.	4814	2814	Обрачунати зависни трошкови набавке Стварни зависни трошкови набавке	20.000	19.000
		1309	Разлика у цени робе за закључење рачуна зависних трошкова набавке		1.000
8.	432	66	Добављачи Финансијски приходи	240.000	4.800
		241	Жиро-рачун за исплату обавезе из става 3		235.200
9.	1301	1302	Роба на залихи Роба на путу	437.500	320.000
		4814	Обрачунати З.Т.Н. робе		30.000
		1309	Разлика у цени робе за накнадни пријем робе		87.500
10.	4321	432	Добављачи за нефактурисану робу Добављачи за накнадни пријем фактуре	280.000	280.000
11.	1301	1304	Роба на залихи Роба у обради и доради	400.000	300.000
		432	Добављачи		50.000
		1309	Разлика у цени робе за повратак робе са дораде		50.000
12.	10042	432	Амбалажа на залихи Добављачи	55.000	50.000
		4814	Обрачунати зависних трошкова набавке робе за набавку амбалаже		5.000
13.	2814	432	Стварни З.Т.Н. робе Добављачи Пријем фактуре за стварне зависне трошкове набавке	35.000	35.000
13А.	4814		Обрачунати зависни трошкови набавке робе	30.000	
	1309		Разлика у цени робе	5.000	
		2814	Стварни З.Т.Н. робе за закључни рачун З.Т.Н.		35.000
14.	10040	432	Ситан инвентар на залихи Добављачи	40.000	35.000
		243	Благајна за набавку		5.000
			пренос на страну 3	18.638.750	18.638.750

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	18.638.750	18.638.750
15.	2814	432	Стварни З.Т.Н. робе	5.000	5.000
			Добављачи		
			Пријем фактуре за стварне З.Т.Н.		
16.	732		Добављачи	400.000	
	43509	4350	Исправка вредности меничних обавеза	5.000	
			Меничне обавезе		405.000
			за издату меницу		
17.	24000	241	Динарске вредности	250.000	
			Жиро-рачун		250.000
			за отворени акредитив		
18.	1301		Роба на залихи	350.000	
		432	Добављачи		250.000
		241	Жиро-рачун		30.000
		1309	Разлика у цени робе		70.000
			за калкулацију		
19.	432		Добављачи	250.000	
		2400	Динарски акредитив		250.000
			за исплату обавезе		
20.	4350		Меничне обавезе	405.000	
	56		Финансијски расходи	5.000	
		241	Жиро-рачун		405.000
		43509	Исправка вредности меничних обавеза		5.000
			за исплату меничне обавезе		
				20.308.750	20.308.750

Објашњење промена:

1.	1 кг	1.000 кг
Фактурна вредност	400	400.000
+ Стварни зависни трошкови набавке	50	50.000
= Стварна набавна вредност	450	450.000

	А		Б		Ц	
2.	1 кг	1.000 кг	1 кг	500 кг	1 кг	500 кг
Фактурна вредност	400	400.000	350	175.000	300	150.000
+ Стварни З.Т.Н.	20	20.000	20	10.000	20	10.000
= Стварна набавна вредност	420	420.000	370	185.000	320	160.000

Превоз 40.000 дин.: 2.000 кг = 20 дин. по кг

3.	1 кг	500 кг
Фактурна вредност	480	240.000
+ Планирани З.Т.Н.	40	20.000
= Комбинована набавна вредност	520	260.000
+ Разлика у цени –20% маржа	130	65.000
= Великопродајна вредност	650	325.000

$$20\% \text{ марже} = \frac{\Gamma \times \Pi}{100 - \Pi} = \frac{260.000 \times 20}{100 - 20} = \frac{5.200.000}{80} = 65.000$$

4.	1 кг	1.000 кг
Фактурна вредност	280	280.000
+ Стварни З.Т.Н.	20	20.000
= Стварна набавна вредност	300	300.000
+ Разлика у цени робе	60	60.000
= Великопродајна вредност	360	360.000

9.	1 кг	1.000 кг
Фактурна вредност	320	320.000
+ Планирани З.Т.Н.	30	30.000
= Комбинована набавна вредност	350	350.000
+ Разлика у цени – маржа 20%	87,5	87.500
= Великопродајна вредност	437,5	437.500

$$20\% \text{ марже} = \frac{\Gamma \times \Pi}{100 - \Pi} = \frac{350.000 \times 20}{100 - 20} = \frac{7.000.000}{80} = 87.500$$

16.

$$И = \frac{K \times T \times \Pi}{360} = \frac{400.000 \times 90 \times 0,05}{360} = \frac{180.000}{360} = 5.000$$

18.

Фактурна вредност	250	250.000
+ Стварни З.Т.Н.	30	30.000
= Стварна набавна вредност	280	280.000
+ Разлика у цени робе	70	70.000
= Великопродајна вредност	350	350.000

$$20\% = \frac{\Gamma \times \Pi}{100 - \Pi} = \frac{280.000 \times 20}{100 - 20} = \frac{5.600.000}{80} = 70.000$$

5. ЕВИДЕНЦИЈА РАСХОДА – ТРОШКОВА

- 5.1. Евиденција трошкова материјала по стварној набавној и планској цени – Задатак**
- 5.2. Евиденција трошкова на контима групе 51 – трошкови материјала – Задатак**
- 5.3. Евиденција трошкова на контима групе 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације – Задатак**
- 5.4. Евиденција трошкова на контима групе 55 – нематеријални трошкови – Задатак**
- 5.5. Евиденција финансијских, непословних и ванредних расхода и ревалоризационих расхода (групе конта 56, 57 и 58) – Задатак**
- 5.6. Евиденција временског разграничења расхода и прихода – Задатак**

5.1. Евиденција трошкова материјала по стварној набавној и планској цени

ЗАДАТАК

Стање на рачунима главне књиге износи: материјал 20.000 дин. (2.000 кг материјала „А” × 10 дин), жиро–рачун 100.000 дин, добављачи 18.000 дин.

5.1.1. Књижити набавку и утрошак материјала по стварним набавним ценама примењујући:

- а) Метод прва улазна цена = првој излазној цени – ФИФО метод,
- б) Метод последња улазна цена = првој излазној цени – ЛИФО метод,
- в) Метод најнижа улазна цена = првој излазној цени – ЛОФО метод,
- г) Метод највиша улазна цена = првој излазној цени – ХИФО метод,
- д) Метод пондерисане просечне набавне цене (после сваке набавке).

1. Набављено је 1.500 кг материјала „А” по фактурној цени од 10 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 3.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности.
2. Према требовањима утрошено је 1.000 кг материјала „А”
3. Набављено је 1.000 кг материјала „А” по фактурној цени од 12 дин. За трошкове превоза плаћено је чеком 2.000 дин. Саставити калкулацију стварне набавне цене и вредности.
4. Према требовањима утрошено је 3.000 кг материјала „А”. Извршити компаративну (упоредну) анализу ових метода и објаснити сличности и разлике .

5.1.2. Под претпоставком да планска набавна цена износи 11 дин. књижити набавке и трошкове материјала по овој цени, а затим обрачунати и књижити део одступања од планске набавне цене материјала који се односи на утрошени материјал.

5.1.1. Набавка и утрошак материјала по стварним набавним ценама

а) Метод прва улазна цена = прва излазна цена – ФИФО метод

First in
First out – FIFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал		241	Жиро рачун		432	Добављачи	
(0)	20.000	10.000 (2)	(0)	100.000	3.000 (1)		18.000 (0)	
(1)	18.000	35.000 (4)			2.000 (3)		15.000 (1)	
(3)	14.000						12.000 (3)	

511	Трошкови материјала	
(2)	10.000	
(4)	35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”		Излаз
(0)	$2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 10 = 10.000$	(2)
(1)	$1.500 \times 12 = 18.000$	$1.000 \times 10 = 10.000$	(4)
(3)	$1.000 \times 14 = 14.000$	$1.500 \times 12 = 18.000$	(4)
		$500 \times 14 = 7.000$	(4)

б) Метод последња улазна цена = првој излазној цени – ЛИФО метод

Last in
First out – LIFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал		241	Жиро рачун		432	Добављачи	
(0)	20.000	12.000 (2)	(0)	100.000	3.000 (1)		18.000 (0)	
(1)	18.000	35.000 (4)			2.000 (3)		15.000 (1)	
(3)	14.000						12.000 (3)	

511	Трошкови материјала	
(2)	12.000	
(4)	35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0) 2.000 × 10 = 20.000	1.000 × 12 = 12.000	(2)
(1) 1.500 × 12 = 18.000	1.000 × 14 = 14.000	(4)
(3) 1.000 × 14 = 14.000	500 × 12 = 6.000	(4)
	1.500 × 10 = 15.000	(4)

в) Метод најнижа улазна цена = првој излазној цени – ЛОФО метод

Lowest in
First out – LOFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал	241	Жиро рачун	432	Добављачи
(0) 20.000	10.000 (2)	(0) 100.000	3.000 (1)		18.000 (0)
(1) 18.000	35.000 (4)		2.000 (3)		15.000 (1)
(3) 14.000					12.000 (3)

511	Трошкови материјала
(2) 10.000	
(4) 35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0) 2.000 × 10 = 20.000	1.000 × 10 = 10.000	(2)
(1) 1.500 × 12 = 18.000	1.000 × 10 = 10.000	(4)
(3) 1.000 × 14 = 14.000	1.500 × 12 = 18.000	(4)
	500 × 14 = 7.000	(4)

г) Метод највиша улазна цена = првој излазној цени – ХИФО метод

Highest in
First out – FIFO

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал	241	Жиро рачун	432	Добављачи
(0) 20.000	12.000 (2)	(0) 100.000	3.000 (1)		18.000 (0)
(1) 18.000	35.000 (4)		2.000 (3)		15.000 (1)
(3) 14.000					12.000 (3)

511	Трошкови материјала	
(2)	12.000	
(4)	35.000	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”		Израз
(0)	$2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 12 = 12.000$	(2)
(1)	$1.500 \times 12 = 18.000$	$1.000 \times 14 = 14.000$	(4)
(3)	$1.000 \times 14 = 14.000$	$500 \times 12 = 6.000$	(4)
		$1.500 \times 10 = 15.000$	(4)

д) Метод пондерисане просечне набавне цене (после сваке набавке)

ГЛАВНА КЊИГА I

100	Материјал		241	Жиро рачун		432	Добављачи	
(0)	20.000	10.860 (2)	(0)	100.000	3.000 (1)		18.000	(0)
(1)	18.000	25.280 (4)			2.000 (3)		15.000	(1)
(3)	14.000						12.000	(3)

511	Трошкови материјала	
(2)	10.860	
(4)	35.280	

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”		Израз
(0)	$2.000 \times 10 = 20.000$	$1.000 \times 10,86 = 10.860$	(2)
(1)	$1.500 \times 12 = 18.000$	$3.000 \times 11,76 = 35.280$	(4)
(3)	$1.000 \times 14 = 14.000$		

1.

$$\text{количина} \times \text{фактурна цена} = \text{фактурна вредност} + \frac{\text{Стварни зависни трошкови набавке}}{\text{стварна набавна вредност}} = \text{стварна набавна вредност} : \text{количина} = \text{стварна набавна цена}$$

$$150 \times 10 = 15.000 + 3.000 = 18.000 : 1.500 = 12$$

$$\begin{aligned} 2. \quad Ц_1 &= \frac{1. \text{ набавна} + 2. \text{ набавна}}{1. \text{ количина} + 2. \text{ количина}} = \frac{2.000 \times 10 + 1.500 \times 12}{2.000 + 1.500} = \frac{20.000 + 18.000}{3.500} = \\ &= \frac{38.000}{3.500} = 10.86 \end{aligned}$$

3.

$$\begin{array}{ccccccc}
 \text{количина} & \times & \text{фактурна} & = & \text{фактурна} & + & \text{Стварни} \\
 & & \text{цена} & & \text{вредност} & & \text{зависни} \\
 & & & & & & \text{трошкови} \\
 & & & & & & \text{набавке} \\
 & & & & & & = \\
 & & & & & & \text{стварна} \\
 & & & & & & \text{набавна} \\
 & & & & & & \text{вредност} \\
 & : & \text{количина} & = & \text{стварна} \\
 & & & & \text{набавна} \\
 & & & & \text{цена}
 \end{array}$$

$$1.000 \times 12 = 12.000 + 2.000 = 14.000 : 1.000 = 14$$

$$4. \quad Ц2 = \frac{\text{остатак количине посредњој цени} + \text{нова набавка}}{\text{остатак количине} + \text{нова количина}} =$$

$$Ц2 = \frac{2.500 \times 10,86 + 1.000 \times 14}{2.500 + 1.000} = \frac{27.150 + 14.000}{3.500} = \frac{41.150}{3.500} = 11,76$$

Компаративна (упоредна) анализа метода

Метод	Улаз (приход)	Илаз (трошак)	Стање (финансијски резултат)
ФИФО	52.000	45.000	7.000
ЛИФО	52.000	48.000	4.000
ЛОФО	52.000	45.000	7.000
ХИФО	52.000	48.000	4.000
Просечна	52.000	46.140	5.860

– Када цене расту (код нас 10, 12 , 14) онда су методе ФИФО и ЛОФО односно ЛИФО и ХИФО исте.

Највеће стање залиха (финансијски резултат) остварује се методама ФИФО односно ЛОФО, али овде је проблем што се текући приходи сучељавају са историјским (најнижим) трошковима, па је финансијски резултат нереалан (подцењен).

5.1.2. Евиденција набавке и утрошка материјала по планској цени

ГЛАВНА КЊИГА I

100		Материјал		241		Жиро рачун		432		Добављачи	
(0)	22.000	11.000	(2)	(0)	100.000	3.000	(1)			18.000	(0)
(1)	16.500	33.000	(4)			2.000	(3)			15.000	(1)
(3)	11.000									12.000	(3)

511		Трошкови материјала		1009		Одступање од планске цене материјала	
(2)	11.000			(1)	1.500	2.000	(0)
(4)	33.000			(3)	3.000	2.222	(5)
(5)	2.222						

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0) 2.000 × 11 = 22.000	1.000 × 11 = 11.000	(2)
(1) 1.500 × 11 = 16.500	3.000 × 11 = 33.000	(4)
(3) 1.000 × 11 = 11.000		

- **5 промена:** Обрачун и књижење одговарајућег дела одступања од планске цене материјала која се односи на утрошени материјал.

$$\% \text{ утрошак материјала} = \frac{\text{потражна страна конта материјал} \times 100}{\text{дуговна страна конта материјал}} =$$

$$= \frac{44.000 \times 100}{49.500} = \frac{4.400.000}{49.500} = 88,89\%$$

$$\begin{array}{l} \text{део одступања од планске цене} \\ \text{материјала која се односи} \\ \text{на утрошени материјал} \end{array} \quad \begin{array}{l} \% \text{ утрошка материјала} \times \\ = \frac{\text{салдо одступања од планске} \\ \text{цене материјала}}{100} = \end{array}$$

$$= \frac{88,89 \times 2.500}{100} = 2.222$$

На овај начин смо трошкове књижене по планској цени изједначили са трошковима по стварној набавној цени, јер су трошкови књижени по планској цени били потцењени.

5.2. Евиденција трошкова на контима групе 51 – трошкови материјала

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., роба на залихи 800.000 дин., исправка вредности основних средстава 250.000 дин., материјал 100.000 дин., разлика у цени робе 200.000 дин., одступање од планске цене материјала 20.000 дин. (позитивно одступање), алат и инвентар који се калкулативно отписује (100%) 25.000 дин., исправка вредности алата и инвентара који се калкулативно отписује 5.000 дин., алат и инвентар на залихи који се у целокупности отписује 30.000 дин., добављачи 100.000 дин., амбалажа на залихи која се калкулативно отписује (100%) 50.000 дин., исправка вредности амбалаже која се калкулативно отписује 10.000 дин., амбалажа на залихи која се у целокупности отписује 30.000 дин., сопствени капитал 1.340.000 дин., дугорочни кредити 200.000 дин., краткорочни кредити 100.000 дин., ауто гуме на залихи које се калкулативно отписују (100%) 100.000 дин., исправка вредности ауто гума на залихи које се калкулативно отписују 25.000 дин., жиро-рачун 100.000 дин., благајна 15.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене на контима групе 51 – трошкови материјала:

1. Предузеће је набавило алат и инвентар који се калкулативно отписује чија је набавна вредност по фактури добављача 25.000 дин.,
2. Према требовању издато је у употребу режијског материјала у износу од 5.000 дин.
3. Купљено је материјала чија је фактурна вредност 26.000 дин., За трошкове превоза плаћено је чеком 4.000 дин. Планска вредност материјала је 32.000 дин.
4. Купљено је и плаћено у готову гориво за службена возила и износу од 10.000 дин.
5. Издато је у употребу амбалаже која се троши једнократном употребом у износу од 10.000 дин. Такође је издато у употребу алата и инвентара који се једнократно отписује у износу од 20.000 дин.
6. Купљен је и плаћен у готову приручник за примену контног плана у износу од 600 дин.
7. Дато је на дораду другом предузећу материјал чија је вредност 40.000 дин
8. По фактури добављача предузеће је набавило амбалажу која се у целости отписује за 5.000 дин.
9. За трошкове стручног оспособљавања запослених (семинар) плаћена је котизација са жиро-рачуна у износу од 1.200 дин.
10. Приспео је материјал са дораде, истовремено је и примљена фактура за услуге дораде на 4.000 дин. Планска цена материјала је 50.000 дин.
11. Због кvara који се не може отклонити одлучено је да се расходује алат и инвентар који се калкулативно отписује чија је набавна вредност 6.000 дин., а отписана вредност 4.000 дин.

12. Предузеће је издало у употребу материјал за одржавање хигијене (вим, сапун, детерџенти итд.) у износу од 3.000 дин.
13. Купљен је и плаћен у готову канцеларијски материјал (папир, оловке итд.) у износу од 2.000 дин.
14. Обрачунати (планирани) трошкови кала, растура квара и лома робе за текући период износе 5.000 дин.
15. Примљен је рачун за трошкове телефона у прошлом месецу у износу од 2.500 дин.
16. Примљен је рачун за утрошену електричну енергију у прошлом месецу у износу од 3.000 дин.
17. Према требовању издато је амбалаже у употребу која се у целости отписује за 1.000 дин.
18. Обрачунати трошкови алата и инвентара који се калкулативно отписује у текућем периоду износе 2.000 дин.
19. Стварни трошкови кала, растура, квара и лома робе утврђени пописом износе 4.500 дин.
20. Расходоване су ауто гуме које се калкулативно отписују у вредности од 5.000 дин. Вредност отпадака процењена је на 1.000 дин.

Биланс стања на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	1.000.000	750.000	1.	Добављачи	100.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-250.000		2.	Сопствени капитал	1.340.000
3.	Роба на залихи	800.000		3.	Дугорочни кредити	200.000
4.	Разлика у цени робе	-200.000	600.000	4.	Краткорочни кредити	100.000
5.	Материјал	100.000				
6.	Одступање од планске цене материјала	-20.000				
7.	Алат и инвентар (100%)	25.000	20.000			
8.	Исправка вредности алата и инвентара 100%	-5.000				
9.	Алат и инвентар					
10.	Амбалажа на залихи 100%	50.000	30.000			
11.	Исправка вредности амбалаже на залихи 100%	-10.000				
12.	Амбалажа на залихи					
13.	Ауто гуме на залихи 100%	100.000	75.000			
14.	Исправка вредности ауто гума на залихи 100%	25.000				
15.	Жиро-рачун					
16.	Благајна		15.000			
			1.740.000			1.740.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			1301 Роба на залихи			1000 Материјал		
(0)	1.000.000		(0)	800.000	4.500 (19)	(0)	100.000	5.000 (2)
						(3)	32.000	40.000 (7)
						(10)	50.000	3.000 (12)
0240 Алат и инвентар 100%			103 Алат и инвентар			0241 Амбалажа на залихи 100%		
(0)	25.000	6.000 (11)	(0)	30.000	20.000 (5A)	(0)	50.000	
(1)	25.000							
104 Амбалажа на залихи			0242 Ауто гуме на залихи 100%			241 Жиро рачун		
(0)	30.000	10.000 (5)	(0)	10.000	5.000 (20)	(0)	100.000	4.000 (3)
(8)	5.000	1.000 (17)						1.200 (9)
243 Благајна			0239 Исправка вредности основних средстава			13090 Разлика у цени робе		
(0)	15.000	10.000 (4)			250.000 (0)			200.000 (0)
		600 (6)						
		2.000 (13)						
Одступање од планске цене материјала П			Исправка вредности алата и инвентара П			Исправка вредности амбалаже 100% П		
Д 1009		20.000 (0)	Д 02409	4.000	5.000 (0)	Д 02419		10.000 (0)
		2.000 (3)			2.000 (18)			
		6.000 (10)						
02429 Исправка вредности ауто гума 100%			700 Рачун отварања главне књиге			432 Добављачи		
		25.000 (0)	(0)	1.740.000	1.740.000 (0)		100.000	(0)
							25.000	(1)
							26.000	(3)
							5.000	(8)
							4.000	(10)
							2.500	(15)
							3.000	(16)
30 Сопствени капитал			413 Дугорочни кредити			421 Краткорочни кредити		
		1.340.000 (0)			200.000 (0)			100.000 (0)

Трошкови осталог 512 (режијског) материјала				Трошкови горива и 513 енергије				5110 Трошкови материјала			
(2)	5.000	100.000	(0)	(4)	10.000			(5)	10.000		
(17)	1.000							(5A)	20.000		
(18)	2.000										
(20)	4.000										
Трошкови стручне 5123 литературе				Материјал у обради и 1006 доради				5125 Трошкови стручног оспособљавања			
(6)	600			(7)	40.000	40.000	(10)	(9)	1.200		
Губици по основу расходавања алата и 570 инвентара				Трошкови материјала за 5120 одржавање хигијене				5121 Трошкови канцела- ријског материјала			
(11)	2.000			(12)	3.000			(13)	2.000		
Трошкови кала, растура, 5114 лома и квара робе				Обрачун трошка лома, 4816 растура и квара робе				5121 Трошкови ПТТ услуга			
(14)	5.000					5.000	(14)	(15)	2.500		
Трошкови електричне 5130 енергије				Стварни трошкови кала, растура, лома и 2816 квара робе				Друга остала основна 0277 средства (отпаци)			
(16)	2.500			(19)	4.500			(20)	1.000		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.000.000	
	1301		Роба на залихи	800.000	
	100		Материјал	100.000	
	0240		Алат и инвентар -100%	25.000	
	103		Алат и инвентар	30.000	
	0241		Амбалажа на залихи -100%	50.000	
	104		Амбалажа на залихи	30.000	
	0242		Ауто – гуме на залихи - 100%	100.000	
	241		Жиро-рачун	100.000	
	243		Благајна	15.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		250.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		1009	Одступање од П.Ц. материјала		20.000
		02409	Исправка вредности алата и инвентара		5.000
		02419	Исправка вредности амбалаже		10.000
		02429	Исправка вредности ауто-гума		25.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.740.000
	700		Рачун отварања главне књиге	1.740.000	
		432	Добављачи		100.000
		30	Сопствени капитал		1.340.000
		413	Дугорочни кредити		200.000
		421	Краткорочни кредити		100.000
			за почетну пасиву		
1.	0240		Алат и инвентар – 100%	25.000	
		432	Добављачи		25.000
			за фактурну вредност		
2.	512		Трошкови осталог(режијског) материјала	5.000	
		100	Материјал		5.000
			за требовање		
3.	100		Материјал	32.000	
		432	Добављачи		26.000
		241	Жиро-рачун		4.000
		1009	Одступање од планске цене материјала		2.000
			за набавку материјала		
4.	513		Трошкови горива и енергије	10.000	
		243	Благајна		10.000
			за купљено гориво		
5.	5110		Трошкови материјала	10.000	
		104	Амбалажа на залихи		10.000
			за требовање		
			пренос на страну 2	4.072.000	4.072.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	4.072.000	4.072.000
5А.	5110	103	Трошкови материјала Алат и инвентар на залихи за требовање	20.000	20.000
6.	5123	243	Трошкови стручне литературе Благајна за купљен приручник	600	600
7.	1006	1000	Материјал у обради и доради Материјал за давање материјала на дораду	40.000	40.000
8.	104	432	Амбалажа на залихи Добављачи за набавку амбалаже	5.000	5.000
9.	5125	241	Трошкови стручног оспособљавања Жиро-рачун за уплаћену котизацију	1.200	1.200
10.	100	1006 432 1009	Материјал Материјал у обради и доради Добављачи Одступање од планске цене материјала за повратак материјала са дораде	50.000	40.000 4.000 6.000
11.	02409 570	0240	Исправка вредности алата и инвентара Губици по основу расходовања Алат и инвентар за расходовање	4.000 2.000	6.000
12.	5120	100	Трошкови материјала за одржавање хигијене Материјал за издавање у употребу	3.000	3.000
13.	5121	243	Трошкови канцеларијског материјала Благајна за куповину	2.000	2.000
14.	5114	4816	Трошкови кала, растура, лома и квара робе Обрачунати трошкови, кала, растура, лома и квара robe за обрачунате трошкове	5.000	5.000
15.	5121	432	Трошкови ПТТ услуга Добављач за примљен рачун	2.500	2.500
16.	5130	432	Трошкови електричне енергије Добављачи за примљен рачун	3.000	3.000
			пренос на страну 3	4.210.300	4.210.300

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	4.210.300	4.210.300
17.	512	104	Трошкови осталог материјала (режијског) Амбалажа на залихи за издавање у употребу	1.000	1.000
18.	512	02409	Трошкови осталог материјала (режијског) Исправка вредности алата и инвентара за обрачунате (планиране) трошкове	2.000	2.000
19.	2816	1301	АВР-стварни трошкови кала, растура, лома и квара робе Роба на залихи за стварне трошкове кала, лома	4.500	4.500
20.	512	0242	Трошкови осталог материјала (режијског) Друга остала основна средства Ауто гуме на залихи за расходовање	4.000 1.000	5.000
				4.222.800	4.222.800

5.3. Евиденција трошкова на контима групе 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 2.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., роба на залихама 1.000.000 дин., разлика у цени робе 200.000 дин., благајна 50.000 дин., дугорочни кредити 400.000 дин., жиро-рачун 450.000 дин., добављачи 300.000 дин., купци 100.000 дин., сопствени капитал 2.200.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене на контима група: 52 – трошкови зарада, 53 – трошкови производних услуга и 54 – трошкови амортизације.

1. Обрачунате су за прошли месец: нето зараде 100.000 дин., нето накнаде зараде 10.000 дин., трошкови пореза на зараде 20.000 дин., трошкови доприноса на зараде 40.000 дин.
2. Подигнуте су у благајну и исплаћене нето зараде и нето накнаде зарада. Истовремено су са жиро-рачуна исплаћени порези и доприноси.
3. Предузеће је донело одлуку да исплати у готову отпремнину раднику ради одласка у пензију у висине од три просечне месечне нето зараде, што износи 24.000 дин.
4. Примљена је фактура за извршене услуге дораде на роби на износ од 30.000 дин.
5. Предузеће је примило фактуру за трошкове телефона у прошлом месецу на износ од 1.500 дин.
6. За услуге такси превоза плаћено је у готовом 300 дин.
7. За трошкове превоза робе плаћено је чеком 1.000 дин.
8. Примљена је фактура за услуге текућег одржавања основних средстава на износ од 3.000 дин.
9. Предузеће је платило са жиро-рачуна 5.000 за изнајмљени складишни простор.
10. За закуп штанда на сајму примљена је фактура на износ од 3.000 дин.
11. Плаћено је телевизији 8.000 дин., са жиро-рачуна за рекламу.
12. Предузеће је набавило радна одела (мантиле) за своје раднике и платило у готову 6.000 дин.
13. Обрачунати и књижити амортизацију за текући период применом метода линеарне стопе ако је процењени век трајања основних средстава 5 година.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активa				Пасивa	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	2.000.000	1.500.000	1.	Дугорочни кредити
2.	И.В.О.С.	-500.000		2.	Добављачи
3.	Роба на залихи	1.000.000		3.	Сопствени капитал
4.	Разлика у цени робе	-200.000			
5.	Благајна				
6.	Жиро-рачун		800.000		
7.	Купци		50.000		
			450.000		
			100.000		
			2.900.000		
					2.900.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства	1301	Роба на залихама	243	Благајна
(0)	2.000.000	(0)	1.000.000	(0)	50.000 110.000 (2a)
				(2)	110.000 24.000 (3)
					300 (6)
					6.000 (12)

241	Жиро-рачун	201	Купци	0239	Исправка вредности основних средстава
(0)	450.000 110.000 (2)	(0)	100.000		500.000 (0)
	60.000 (2a)				25.000 (13)
	1.000 (7)				
	5.000 (9)				
	8.000 (11)				

13090	Разлика у цени робе	700	Рачун отварања главне књиге	413	Дугорочни кредити
	200.000 (0)	(0)	2.900.000 2.900.000 (0)		400.000 (0)

432	Добављачи	30	Сопствени капитал	520	Трошкови нето зарада
	300.000 (0)		2.200.000 (0)	(1)	40.000
	30.000 (4)				
	1.500 (5)				
	3.000 (8)				
	3.000 (10)				

521	Трошкови нето накнада зарада	522	Трошкови пореза на зараде	523	Трошкови доприноса на зараде
(1)	10.000	(1)	20.000	(1)	40.000

<u>450 Обавезе за нето зараде</u>				<u>451 Обавезе за нето накнаде зарада</u>				<u>460 Обавеза за порезе на зараде</u>			
(2a)	100.000		100.000 (1)	(2a)	10.000		10.000 (1)	(2б)	20.000		20.000 (1)
<u>461 Обавезе за доприносе на зараде</u>				<u>529 Остали лични расходи</u>				<u>5300 Трошкови услуга на дораду робе</u>			
(2б)	40.000		40.000 (1)	(3)	24.000			(4)	30.000		
<u>5310 Трошкови телефона</u>				<u>5311 Трошкови такси услуга</u>				<u>5312 Трошкови превоза робе</u>			
(5)	1.500			(6)	300			(7)	1.000		
<u>532 Трошкови услуга одржавања</u>				<u>5330 Трошкови закупа складишног простора</u>				<u>534 Трошкови сајмова</u>			
(8)	3.000			(9)	5.000			(10)	3.000		
<u>535 Трошкови рекламе и пропаганде</u>				<u>5390 Трошкови заштите на раду</u>				<u>540 Трошкови амортизације основних средстава</u>			
(11)	8.000			(12)	6.000			(13)	25.000		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	1301		Роба на залихи	1.000.000	
	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	450.000	
	201		Купци	100.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		2.900.000
	700		Рачун отварања главне књиге	2.900.000	
		413	Дугорочни кредити		400.000
1.		432	Добављачи		300.000
		30	Сопствени капитал		2.200.000
			за почетну пасиву		
	520		Трошкови нето зарада	100.000	
	521		Трошкови нето накнада зарада	10.000	
	522		Трошкови пореза на зараде	20.000	
	523		Трошкови пореза на зараде	40.000	
		450	Обавезе за нето зараде		100.000
		451	Обавезе за нето накнаде зарада		10.000
		460	Обавезе за порезе на зараде		20.000
2.		461	Обавезе за доприносе на зараде		40.000
			за обрачун бруто зарада		
	243		Благајна	110.000	
		241	Жиро-рачун		110.000
			за подизање зарада		
	450		Обавезе за нето зараде	100.000	
	451		Обавезе за нето накнаде зарада	10.000	
		243	Благајна		110.000
			за исплату зарада и накнада зарада		
	460		Обавезе за порезе на зараде	20.000	
2А.	461		Обавезе за доприносе на зараде	40.000	
		241	Жиро-рачун		60.000
			за исплату пореза и доприноса		
	529		Остали лични расходи	24.000	
		243	Благајна		24.000
			за исплату отпремнине		
	5300		Трошкови услуга на доради робе	30.000	
		432	Добављачи		30.000
			за примљену фактуру		
	5310		Трошкови телефона	1.500	
5.		432	Добављачи		1.500
			за примљену фактуру		
пренос на страну 2				7.005.500	7.005.500

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	7.005.500	7.005.500
6.	5311	243	Трошкови такси услуга Благајна за плаћен превоз	300	300
7.	5312	241	Трошкови превоза робе Жиро-рачун за плаћен превоз	1.000	1.000
8.	532	432	Трошкови услуга одржавања Добављачи за примљену фактуру	3.000	3.000
9.	5330	241	Трошкови закупа складишног простора Жиро-рачун за плаћен закуп	5.000	5.000
10.	534	432	Трошкови сајмова Добављачи за примљену фактуру	3.000	3.000
11.	535	241	Трошкови рекламе и пропаганде Жиро-рачун за плаћену рекламу	8.000	8.000
12.	5390	243	Трошкови заштите на раду Благајна за купљене мантиле	6.000	6.000
13.	540	0239	Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава за месечни трошак	25.000	25.000
				7.056.800	7.056.800

5.4. Евиденција трошкова на контима групе 55

– нематеријални трошкови

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 500.000 дин., роба на залихи 1.250.000 дин., разлика у цени робе 250.000 дин., купци 350.000 дин., добављачи 250.000 дин., акцијски капитал – редовне акције 2.200.000 дин., благајна 50.000 дин., жиро-рачун 550.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене везане за трошкове групе конта 55 – нематеријални трошкови (трошкове накнада, трошкове непроизводних услуга, трошкове репрезентације, трошкове премије осигурања, трошкове платног промета...).

1. На основу путног налога предузеће је упутило радника на службени пут у земљи и из благајне му је исплатила аконтацију за службени пут у износу од 10.000 дин.
2. Радник се вратио са службеног пута уз обрачун путног налога из кога се види да дневнице износе 4.500 дин., а да су трошкови превоза 5.700 дин. Разлика му је исплаћена из благајне.
3. Предузеће је од градског саобраћаја купило претплатне карте и са жиро-рачуна исплатило 4.800 дин.
4. Предузеће је са аутором ликовног дела склопило уговор о ауторском хонорару и са жиро-рачуна исплатило 15.000 дин.
5. Предузеће је физичком лицу (које нема занатску радњу) исплатило из благајне 1.000 дин., на име чишћења пословног простора (магацина).
6. Предузеће је са физичким лицем склопило уговор о закупу пословног простора. Закупнина месечно износи 5.000 дин. Са жиро-рачуна је плаћена закупнина за први месец.
7. Предузеће је са жиро рачуна платило 3.000 градском заводу за заштиту здравља на име здравственог прегледа својих радника.
8. Предузеће је примило од градске чистоће рачун за јануар месец на име комуналних услуга у износу од 2.000 дин.
9. Предузеће је адвокату, који заступа предузеће у судском спору исплатило из благајне 1.000 дин.
10. Предузеће је примило рачун за претплату на службени лист на износ од 1.200 дин.
11. Предузеће је исплатило са жиро-рачуна 3.000 дин. на име котизације (учешћа) својих радника на стручном семинару.

12. Предузеће је примило од угоститељског предузећа рачун за услуге (хране и пића) на износ од 4.800 дин.
13. Предузеће је употребило сопствену робу (календаре, роковнике, оловке) за репрезентацију чија продајна цена износи 3.600 дин.
14. Предузеће је са жиро-рачуна платило премије осигурања за: Основна средства 6.000 дин., Робе 5.000 дин. и за осигурање радника за време рада 3.000 дин.
15. Банка је наплатила преко жиро-рачуна провизију за вршење услуга платног промета у износу од 2.500 дин.
16. Предузеће је трговинској комори уплатило са жиро-рачуна члански улог од 6.000 дин.
17. Предузеће је примило рачун на име обавезе пореза на имовину на износ од 1.500 дин.
18. Предузеће је дало Црвеном крсту, за хуманитарне потребе, робе чија је продајна вредност 50.000 дин.,
19. Предузеће је спонзорисало културну манифестацију и уплатило са жиро-рачуна 10.000 дин. организатору.
20. Исплаћено је из благајне 3.000 дин. на име стипендије студенту.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	1.000.000		1.	Добављачи	250.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-500.000	1.500.000	2.	Акцијски капитал редовне акције	2.200.000
3.	Роба на залихи	1.250.000				
4.	Разлика у цени робе	-250.000	1.000.000			
5.	Купци		350.000			
6.	Благајна		50.000			
7.	Жиро-рачун		550.000			
			2.450.000			2.450.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		1301 Роба на залихама		201 Купци	
(0)	1.000.000	(0)	1.250.000	(0)	350.000
			3.600(13а)		
			50.000(18а)		
243 Благајна		241 Жиро-рачун		0239 И.В.О.С.	
(0)	50.000	(0)	550.000		500.000 (0)
	10.000 (1)		4.800 (3)		
	200 (2)		15.000 (4)		
	1.000 (5)		5.000 (6)		
	1.000 (9)		3.000 (7)		
	3.000 (20)		3.000 (11)		
			14.000 (14)		
			2.500 (15)		
			6.000 (16)		
			10.000 (19)		
13090 Разлика у цени робе		700 Рачун отварања главне књиге		432 Добављачи	
	250.000 (0)	(0)	2.450.000		250.000 (0)
			2.450.000 (0)		2.000 (8)
					1.200 (10)
					4.800 (12)
					1.500 (17)
300 Акцијски капитал редовне акције		2210 Потраживања од запослених аконтације		5500 Трошкови дневница (дневнице и смештај)	
	2.200.000 (0)	(1)	10.000	(2)	4.500
			10.000 (2)		

Трошкови 531 транспортних услуга		Трошкови накнада – 5501 превоз радника		Трошкови ауторских 5502 хонорара	
(2)	5.700	(3)	4.800	(4)	15.000
Трошкови накнада – 5503 уговор о делу		Трошкови накнада - 5504 закупнина		Трошкови здрав- 5510 ственог прегледа	
(5)	1.000	(6)	5.000	(7)	3.000
Трошкови комуналних 5511 услуга		Трошкови адвокатских 5512 услуга		Трошкови претплате 5513	
(8)	2.000	(9)	1.000	(10)	1.200
Трошкови саветовања и 5514 семинара		Трошкови 552 репрезентације		Приходи од продаје 610 робе	
(11)	3.000	(12)	4.800		3.600 (13)
		(13)	3.600		50.000 (18)
Набавна вредност 501 продате робе		Трошкови премије 553 осигурања		Трошкови платног 554 промета	
(13A)	3.600	(14)	14.000	(15)	2.500
(18A)	50.000				
Трошкови чланарина 555		Трошкови пореза на 556 имовину		Остали нематеријални 5590 трошкови - помоћ	
(16)	6.000	(17)	1.200	(18)	50.000
Остали нематеријални 5591 трошкови - спонзорство		Остали нематеријални 5592 трошкови - стипендије			
(19)	10.000	(20)	3.000		

ДНЕВНИК

страница 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.000.000	
	1301		Роба на залихи	1.250.000	
	201		Купци	350.000	
	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	550.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		13090	Разлика у цени робе		250.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		2.450.000
	700		Рачун отварања главне књиге	2.450.000	
		432	Добављачи		250.000
		300	Акцијски капитал - редовне акције		2.200.000
			за почетну пасиву		
1.	2210		Потраживања од запослених (аконтација)	10.000	
		243	Благајна		10.000
			за исплату аконтације		
2.	5500		Трошкови дневница (дневнице и смештај)	4.500	
	531		Трошкови транспортних услуга	5.700	
		2210	Потраживања од запослених (дневнице)		10.000
		243	Благајна		200
			за обрачун путног налога		
3.	5501		Трошкови накнада - превоз радника	4.800	
		241	Жиро-рачун		4.800
			за куповину претплатних карата		
4.	5502		Трошкови ауторских хонорара	15.000	
		241	Жиро-рачун		15.000
			за исплату ауторских хонорара		
5.	5503		Трошкови накнада – уговор о делу	1.000	
		243	Благајна		1.000
			за исплату		
6.	5504		Трошкови накнада – закупнина	5.000	
		241	Жиро-рачун		5.000
			за исплату		
7.	5510		Трошкови здравственог прегледа	3.000	
		241	Жиро-рачун		3.000
			за плаћен преглед		
8.	5511		Трошкови комуналних услуга	2.000	
		432	Добављачи		2.000
			за примљен рачун		
			пренос на страну 2	5.701.000	5.701.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	5.701.000	5.701.000
9.	5512	243	Трошкови адвокатских услуга Благајна за исплату	1.000	1.000
10.	5113	432	Трошкови претплате Добављачи за примљен рачун	1.200	1.200
11.	5514	241	Трошкови саветовања и семинара Жиро-рачун за уплату котизације	3.000	3.000
12.	552	432	Трошкови репрезентације Добављачи за примљен рачун	4.800	4.800
13.	552	601	Трошкови репрезентације Приходи од продаје робе за трошкове репрезентације	3.600	3.600
13А.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба на залихама за раздужење залиха робе	3.600	3.600
14.	553	241	Трошкови премије осигурања Жиро-рачун за плаћену премију	14.000	14.000
15.	554	241	Трошкови платног промета Жиро-рачун за плаћену провизију	2.500	2.500
16.	555	241	Трошкови чланарина Жиро-рачун за плаћену чланарину	6.000	6.000
17.	556	432	Трошкови пореза на имовину Добављачи за примљен рачун	1.500	1.500
18.	5590	601	Остали нематери. трошкови –помоћ Приходи од продаје робе за дату помоћ	50.000	50.000
18А.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба на залихи за раздужење залиха робе	50.000	50.000
19.	5591	241	Остали нематеријални трошкови – спонзорство Жиро-рачун за спонзорство	10.000	10.000
20.	5592	243	Остали нематеријални трошкови – стипендије Благајна за исплаћену стипендију	3.000	3.000
				5.855.200	5.855.200

5.5. Евиденција финансијских, непословних и ванредних расхода и ревалоризационих расхода (групе конта 56, 57 и 58)

ЗАДАТАК

Акционарско трговинско предузеће имало је на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 3.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 1.000.000 дин., роба на залихи 600.000 дин., разлика у цени робе 200.000 дин., благајна 20.000 дин., добављачи 150.000 дин., жиро-рачун 200.000 дин., купци 100.000 акцијски капитал – редовне акције 1.100.000 дин., акцијски капитал – приоритетне акције 1.100.000 дин., девизни рачун 1.200.000 дин. (20.000 €; 1 € = 60 дин.), добављачи у иностранству 300.000 дин. (5.000 €), материјал 80.000 дин., краткорочни кредити 500.000 дин. и дугорочни кредити 850.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити пословне књиге (главну књигу и дневник), а затим прокњижити следеће пословне промене везане за финансијске расходе, непословне и ванредне расходе и ревалоризационе расходе.

1. Повезано (зависно) предузеће добило је од матичног предузеће краткорочни кредит у износу од 300.000 дин. За коришћење одобреног кредита обрачуната је камата у износу од 30.000 дин.
2. Предузеће је набавило опрему за продавницу на краткорочни робни кредит у износу од 450.000 дин., на рок од 9 месеци и каматом од 6% месечно. Плаћен је анuitет за први месец од 53.000 дин., од чега се на отплату односи 50.000 дин., а на камату 3.000 дин.
3. Због неблаговременог измирења обавезе добављач је на име затезне камате зарачунао 5.000 дин.
4. Предузеће је са жиро-рачуна исплатило банци камату по краткорочном кредиту у износу од 12.000 дин.
5. Због пливајућег курса домаће валуте према евра настала је негативна курсна разлика у текућем периоду. Вредност 20.000 € износила је 1.200.000 дин. Вредност евра отишла је навише па износ од 20.000 € сада износи 1.250.000 дин. Јавља се негативна курсна разлика од 50.000 дин.
6. Предузеће је увезло робу у износу од 5.000 € односно у динарској противвредности 300.000 дин. У моменту плаћања обавезе вредност евра је порасла и износи 1 € = 65 дин. Настала обавеза сада износи 325.000 дин., Јавља се негативна курсна разлика у износу од 25.000 дин., односно 0,5 дин. по 1 € више у односу на вредност приликом увоза робе.
7. Предузеће је имало учешће у капиталу другог предузеће у износу од 500.000 дин. Предузеће у који је пласиран капитал пало је под стечај. Из стечајне масе наплаћено је 450.000 дин. Разлика од 50.000 дин. се отписује.
8. Предузеће је свом партнеру одобрило краткорочни кредит у износу од 300.000 дин., на рок од 6 месеци и са каматом од 6%. Предузеће коме је одобрен кредит у међувремену је отишло под стечај тако да последња рата заједно са каматом није

- враћена. Остатак дуга од 53.000 дин. предузеће отписује (отплата 50.000 дин., камата 3.000 дин.).
9. Предузеће је донело одлуку да расходује основно средство чија је набавна вредност 100.000 дин., а отписана 85.000 дин. Вредност ликвидационог остатка (отпадака) процењена је на износ од 10.000 дин.
 10. Предузеће је продало основно средство за 12.000 дин. Набавна вредност основног средства је 50.000 дин., а отписана 35.000 дин.
 11. Предузеће је исплатом са жиро-рачуна откупило сопствене акције за 100.000 дин., а поново их продала за 95.000 дин.
 12. Предузеће је продало материјал који није имао промет више од 3 месеца у вредности од 30.000 дин., Набавна вредност продатог материјала је 40.000 дин., па је настао губитак од 10.000 дин.
 13. Предузеће је продало вишак непотребног материјала за 15.000 дин. Набавна вредност продатог материјала је 20.000 дин.
 14. Приликом прегледа пословних књига финансијска полиција је установила да предузеће није платило (није правилно обрачунало) па мора да плати порез на промет 28.000 дин. За закаснело плаћање од 90 дана обрачунава се затезна камата од 2 % дневно. Предузеће је уплатило порез и камату са жиро-рачуна и то порез 28.000 дин. и камату 140 дин.
 15. Пописом робе у магацину утврђен је мањак на роби од 30.000 дин. Набавна вредност мањка је 27.000 дин. 50% мањка се отписује а 50% пада на терет одговарајућег лица (магационера).
 16. Приликом пописа новца у благајни утврђено је да је стварно стање новца у благајни 19.000 дин. Стање по књигама је 20.000 дин., мањак се отписује.
 17. Због стечаја купца донета је одлука да се отпише 20.000 дин.
 18. Донета је одлука да се изврши отпис некурентних залиха робе у износу од 70.000 дин.
 19. Предузеће је платило у готову 5.000 дин., на име казне изречене од стране тржишног инспектора.
 20. Предузеће је по полугодишњем обрачуну извршило валоризацију капитала који се води на контима 300- акцијски капитал – обичне акције и 301 –акцијски капитал приоритетне акције. Висина ефеката ревалоризације капитала износи 220.000 дин.
 21. Предузеће је ревалоризовало своју обавезу по дугорочном кредиту за основна средства у износу од 120.000 дин. На основу извештаја о ревалоризацији спроводи се књижење.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива			
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ	
1.	Основна средства	3.000.000		1.	Добављачи	150.000	
2.	Исправка вредности основних средстава	-1.000.000	2.000.000	2.	Акцијски капитал – редовне акције	1.100.000	
3.	Роба на залихи	600.000		3.	Акцијски капитал – приоритетне акције	1.100.000	
4.	Разлика у цени робе	-200.000	400.000	4.	Добављачи у иностранству	300.000	
5.	Благајна		20.000	5.	Краткорочни кредити	500.000	
6.	Жиро-рачун		200.000	6.	Дугорочни кредити	850.000	
7.	Купци		100.000				
8.	Девизни рачун		1.200.000				
9.	Материјал		80.000				
			4.000.000				4.000.000

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства		1301	Роба на залихама		243	Благајна	
(0)	3.000.000	100.000 (9)	(0)	600.000	70.000 (18)	(0)	20.000	1.000 (16)
(2)	450.000	50.000 (10)	(15)	30.000				5.000 (19)

241	Жиро-рачун		201	Купци		244	Девизни рачун	
(0)	200.000	53.000 (2A)	(0)	100.000	20.000 (17)	(0)	1.200.000	50.000 (5)
(1)	300.000	12.000 (4)	(10)	12.000				
(11A)	95.000	100.000 (11)	(12)	30.000				
		28.140 (14)						

100	Материјал		0239	И.В.О.С.		13090	Разлика у цени робе	
(0)	80.000	40.000 (12)	(9)	85.000	1.000.000 (0)		200.000	(0)
		20.000 (13)	(10)	35.000			3.000	(15)

700	Рачун отварања главне књиге		432	Добављачи		300	Акцијски капитал – редовне акције	
(0)	4.000.000	4.000.000 (0)		150.000	(0)		1.100.000	(0)
				5.000	(3)			

301 Акцијски капитал – приоритетне акције		433 Добављачи у иностранству		421 Краткорочни кредити	
	1.100.000 (0)		300.000 (0)	(2A)	53.000 500.000 (0)
			25.000 (6)		300.000 (1)
					30.000 (1A)
					450.000 (2)
413 Дугорочни кредити		560 Финансијски расходи		561 Расходи камата	
	850.000 (0)	(1A)	30.000	(2A)	3.000
	120.000 (21)			(3)	5.000
				(4)	12.000
				(8)	3.000
				(11)	5.040
				(14)	140
562 Негативне курсне разлике		563 Отписи дугорочних финансијских пласмана		031 Учесће у капиталу других лица	
(5)	50.000	(7)	50.000		50.000 (7)
(6)	25.000				
569 Остали финансијски расходи		239 Остали краткорочни пласмани		027 Отпаци од основних средстава	
(8)	50.000		53.000 (0)	(9)	10.000
570 Губици по основу расходованих основних средстава		571 Губици код продаје основних средстава		036 Откупљене сопствене акције	
(9)	5.000	(10)	3.000	(11)	100.000 100.000(11A)
5721 Губици по основу продаје откупљених сопствених акција		573 Губици ко продаје материјала		574 Расходи из ранијих година	
(11A)	5.000	(12)	10.000	(14)	28.000
		(13)	5.000		
575 Мањкови		2213 Потраживања од запослених за мањкове		576 Отписи обртних средстава	
(15)	13.500	(15)	13.500	(17)	20.000
(16)	1.000			(18)	70.000

Остали непословни расходи		Расходи по основу ревалоризације капитала		Ревалоризационе резерве	
579		580		311	
(19)	5.000	(20)	220.000		220.000 (20)

Други ревалоризациони расходи	
581	
(21)	120.000

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	3.000.000	
	1301		Роба на залихи	600.000	
	243		Благајна	20.000	
	241		Жиро-рачун	200.000	
	201		Купци	100.000	
	244		Девизни рачун	1.200.000	
	100		Материјал	80.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.000.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		4.000.000
	700		Рачун отварања главне књиге	4.000.000	
		432	Добављачи		150.000
		300	Акцијски капитал - редовне акције		1.100.000
		301	Акцијски капитал – приоритетне акције		1.100.000
		433	Добављачи у иностранству		300.000
		421	Краткорочни кредити		500.000
		413	Дугорочни кредити		850.000
			за почетну пасиву		
1.	241		Жиро-рачун	300.000	
		420	Краткорочни кредити		300.000
			за примљен краткорочни кредит		
1А.	560		Финансијски расходи	30.000	
		421	Краткорочни кредити		30.000
			за обрачунату камату		
2.	02		Основна средства	450.000	
		421	Краткорочни кредити		450.000
			за набављену робу		
2А.	421		Краткорочни кредити	50.000	
	561		Расходи камата	3.000	
		241	Жиро-рачун		53.000
			за плаћен први ануитет		
3.	561		Расходи камата	5.000	
		432	Добављачи		5.000
			за зарачунату затезну камату		
4.	561		Расходи камата	12.000	
		241	Жиро-рачун		12.000
			за плаћену камату		
5.	562		Негативне курсне разлике	50.000	
		244	Девизни рачун		50.000
			за негативну курсну разлику		
			пренос на страну 2	10.100.000	10.100.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	10.100.000	10.100.000
6.	562	433	Негативне курсне разлике Добављачи у иностранству за негативну курсну листу	25.000	25.000
7.	563	031	Отписи дугорочних финансијских пласмана Учешће у капиталу других лица за отпис	50.000	50.000
8.	569 561	239	Остали финансијски расходи Расходи камата Остали краткорочни пласмани за отпис пласмана	50.000 3.000	53.000
9.	0239 027 570	02	Исправка вредности основних сред. Отпаци од основних средстава Губици по основу расхода основних средстава Основна средства за расходовање	85.000 10.000 5.000	100.000
10.	201 0239 570	02	Купци Исправка вредности основних средстава Губици код продаје основних средстава Основна средства за продају основних средстава	12.000 35.000 3.000	50.000
11.	036	241	Откупљене сопствене акције Жиро-рачун за откупљене сопствене акције	100.000	100.000
11A.	5721 241	036	Губици по основу продаје откупљених сопствених акција Жиро-рачун Откупљене сопствене акције за продају	5.000 95.000	100.000
12.	201 573	100	Купци Губици код продаје материјала Материјал за продају	30.000 10.000	40.000
13.	201 573	100	Купци Губици код продаје материјала Материјал за продају	15.000 5.000	20.000
14.	574 561	241	Расходи из ранијих година Расходи камата Жиро-рачун за обрачунат порез по записнику	28.000 140	28.140
			пренос на страну 3	10.666.140	10.666.140

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	10.666.140	10.666.140
15.	575		Мањкови	13.500	
	2213		Потраживања од запослених за мањкове	13.500	
	1301		Роба на залихи	30.000	
		13090	Разлика у цени робе за мањак		3.000
16.	575		Мањкови	1.000	
		243	Благајна за мањак		1.000
17.	576		Отписи обртних средстава	20.000	
		201	Купци за отпис потраживања		20.000
18.	576		Отписи обртних средстава	70.000	
		1301	Роба на залихи за отпис некурентних залиха		70.000
19.	579		Остали непословни расходи	5.000	
		243	Благајна за плаћену казну		5.000
20.	580		Расходи по основу ревалоризације капитала	220.000	
		311	Ревалоризационе резерве за ревалоризацију капитала		220.000
21.	581		Други ревалоризацијни расходи	120.000	
		413	Дугорочни кредити за ревалоризацију кредита		120.000
				11.099.140	11.099.140

Објашњење:

8. промена

$$И = \frac{\Gamma \times \Pi}{100} = \frac{300.000 \times 6}{100} = 18.000 \text{ камата за 6 месеци (за један месец } 18.000/6 = 3.000)$$

14. промена

$$И = \frac{\Gamma \times \tau \times \Pi}{360 \times 100} = \frac{5.040.000}{36.000} = 140$$

5.6. Евиденција временског разграничења расхода и прихода

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 30.11. т.г. следећи промет на рачунима главне књиге:

Опис	Дугује	Потражује
Основна средства	4.500.000	1.500.000
Жиро-рачун	2.200.000	800.000
Благајна	83.000	25.000
Роба на залихи	1.500.000	200.000
Материјал	100.000	50.000
Унапред плаћена премија осигурања	120.000	
Ситан инвентар на залихи који се калкулативно отписује	48.000	
Унапред плаћени трошкови закупнине	160.000	
Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања основних средстава	480.000	
Купци	193.000	
Сопствени капитал		3.784.000
Добављачи		225.000
Разлика у цени робе		500.000
Исправка вредности основних средстава		420.000
Дугорочни кредити		500.000
Краткорочни кредити		200.000
Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања		110.000
Разграничене обрачунате камате на дугорочне кредити		580.000
Разграничени обрачунати трошкови закупнине		130.000
Разграничени обрачун трошкова инвестиционог одржавања основних средстава		360.000
	9.384.000	9.384.000

Промет пренети на рачуне главне књиге и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене које се односе на временско разграничење расхода

1. према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин робе чија је фактурна вредност 400.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке робе износи 40.000 дин. Продајна вредност робе је 550.000 дин.
2. Према изводу банке плаћено је на име годишње камате на кредити 620.000 дин. и премија осигурања од 01.12. т.г. до 01.12. наредне године у износу од 150.000 дин.
3. Примљена је фактура за инвестиционо одржавање основних средстава на износ од 160.000 дин. Овај износ се ограничава на 12 месеци.

4. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 1 на износ од 36.000 дин.
5. Према нашој пријемници фактури добављача набављено је материјала чија је фактурна вредност 32.000 дин. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 4.000 дин.
6. У току месеца настали су следећи трошкови :трошкови материјала према требовању 25.000 дин. обрачунати трошкови премије осигурања 10.000 дин. обрачунате камате на дугорочне кредите 20.000 дин. обрачунати трошкови кала, растура, лома, и квара робе 30.000 дин. разграничени обрачунати трошкови закупнине 15.000 дин. разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава 40.000 дин. трошкови електричне енергије по фактури 12.000 дин. ПТТ трошкови плаћени са жиро-рачуна 3.000 дин.
7. Примљена је фактура за стварне трошкове набавке материјала из става 5 на износ од 3.000 дин.
8. Пописом робе утврђен је стварни кало, растур, лом и квар робе у износу од 40.000 дин.
9. Извршити закључак плаћених и обрачунатих и стварних и обрачунатих трошкова.

ГЛАВНА КЊИГА

02	Основна средства		241	Жиро-рачун		243	Благајна	
(0)	4.500.000	1.500.000 (0)	(0)	2.200.000	800.000 (0)	(0)	83.000	25.000 (0)
					770.000 (2)			
					3.000 (6e)			

1301	Роба на залихи		100	Материјал		2802	Унапред плаћена премија осигурања	
(0)	1.500.000	200.000 (0)	(0)	100.000	50.000 (0)	(0)	120.000	270.000 (9)
(1)	550.000	40.000 (8)	(5)	36.000	25.000 (6)	(2)	150.000	
							270.000	270.000

0240	Ситан инвентар на залихи који се калкулативно отписује		2801	Унапред плаћени трошкови закупнине		2803	Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања	
(0)	48.000		(0)	160.000	160.000 (9a)	(0)	480.000	640.000 (9б)
						(3)	160.000	
							640.000	640.000

201	Купци		30	Сопствени капитал		432	Добављачи	
(0)	48.000			3.784.000 (0)			225.000 (0)	
							400.000 (1)	
							160.000 (3)	
							36.000 (4)	
							32.000 (5)	
							12.000 (6ђ)	
							3.000 (7)	

13090	Разлика у цени робе		0239	Исправка вредности основних средстава		413	Дугорочни кредити	
(9ђ)	10.000	500.000 (0)		420.000 (0)			500.000 (0)	
		110.000 (1)						
		4.000 (9в)						

421	Краткорочни кредити		4802	Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања		4805	Разграничени обрачунати трошкови камате на дугорочне кредите	
	200.000 (0)		(9)	120.000	110.000 (0)	(9д)	600.000	580.000 (0)
					10.000 (6a)			20.000 (6б)
				120.000	120.000		600.000	600.000

Разграничени обрачунати трошкови закупнине				Разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања				Разграничени обрачунати трошкови набавке робе			
4801				4803				4810			
(9а)	145.000	130.000	(0)	(9б)	400.000	360.000	(0)	(9в)	40.000	40.000	(1)
		15.000	(6г)			40.000	(6д)				
	145.000	145.000			400.000	400.000					

Унапред плаћена камата на дугорочне кредите				Стварни зависни трошкови набавке робе				Разграничени обрачунати трошкови набавке материјала			
2805				2810				4813			
(2)	620.000	620.000	(6д)	(4)	36.000	36.000	(9в)	(9г)	4.000	4.000	(5)

Трошкови материјала				Трошкови премије осигурања				Расходи камата			
511				553				561			
(6)	25.000			(6а)	10.000			(6б)	20.000		

Трошкови кала, растура, лома и квара				Обрачунати трошкови кала, растура, лома и квара				Трошкови закупнине			
5115				4815				533			
(6в)	30.000			(9ђ)	30.000	30.000	(6в)	(6г)	15.000		

Трошкови услуга одржавања				Трошкови електричне енергије				Трошкови ПТТ услуга			
532				5132				5121			
(6д)	40.000			(6ђ)	12.000			(6е)	3.000		

Стварни трошкови набавке материјала				Настали кало, растур, лом и квар				АВР – унапред плаћена премија осигурања			
2813				2896				2802			
(7)	3.000	3.000	(9г)	(8)	40.000	40.000	(9ђ)	(9)	150.000		

АВР – унапред плаћени трошкови закупнине				АВР – унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања				Непословни и ванредни приходи			
2801				2803				67			
(9а)	15.000			(9б)	240.000					1.000	(9г)

АВР – унапред плаћена камата на дугорочне кредите			
2805			
(9д)	20.000		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.			Промена	9.384.000	9.384.000
1.	1301		Роба на залихи	550.000	
		432	Добављачи		400.000
		4810	Разграничени обрачунати трошкови набавке робе		40.000
		13090	Разлика у цени робе за набавку		110.000
2.	2802		Унапред плаћена премија осигурања	150.000	
	2805		Унапред плаћене камате на дугорочне кредите	620.000	
		241	Жиро-рачун за исплату		770.000
3.	2803		Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања О.С.	160.000	
		432	Добављачи за примљену фактуру		160.000
4.	2810		Стварни зависни трошкови набавке робе	36.000	
		432	Добављачи за примљену фактуру		36.000
5.	100		Материјал	36.000	
		432	Добављачи		32.000
		4813	Разграничени обрачунати ЗТН материјала за набавку		4.000
6.	511		Трошкови материјала	25.000	
		100	Материјал за требовање		25.000
6а.	553		Трошкови премије осигурања	10.000	
		4802	Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања за обрачун		10.000
6б.	561		Расходи камата	20.000	
		4805	Разграничени обрачунати трошкови камата за дугорочне кредите за обрачун		20.000
6в.	5115		Трошкови кала растура лома и квара	30.000	
		4815	Обрачунати трошкови кала, растура, лома и квара за обрачунате трошкове		30.000
6г.	533		Трошкови закупнина	15.000	
		4801	Разграничени обрачунати трошкови закупнина за обрачунате трошкове		15.000
			пренос на страну 2	11.036.000	11.036.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
6д.	532	4803	пренос са стране 1	11.036.000	11.036.000
			Трошкови услуга одржавања Разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања О.С. за обрачунате трошкове	40.000	40.000
6ђ.	5132	432	Трошкови електричне енергије Добављачи за примљену фактуру	12.000	12.000
6е.	5121	241	Трошкови ПТТ услуга Жиро-рачун за плаћене трошкове	3.000	3.000
7.	2813	432	Стварни трошкови набавке материјала Добављачи за примљену фактуру	3.000	3.000
8.	2896	1301	Настали кало, растур лом и квар Роба на залихи за стварни кало растур лом и квар	40.000	40.000
9.	2802	2802	АВР – унапред плаћена премија осигурања	150.000	270.000
	4802		Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања Унапред плаћена премија осигурања за закључак конта	120.000	
9а.	2801	2801	АВР – унапред плаћени трошкови закупнине	15.000	160.000
	4801		Разграничени обрачунати трошкови закупнине Унапред плаћени трошкови закупнине за закључак конта	145.00	
9б.	2803	2803	АВР – унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања О.С.	240.000	640.000
	4803		Разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања О.С. Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања О.С. за закључак конта	400.000	
9в.	4801	2810	Разграничени обрачунати трошкови набавке робе Стварни зависни трошкови набавке робе	40.000	36.000
		13090	Разлика у цени робе за закључак конта		4.000
			пренос на страну 3	12.244.000	12.244.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
9г.	4813		пренос са стране 2	12.244.000	12.244.000
			Разграничени обрачунати трошкови набавке материја	4.000	
		2813	Стварни трошкови набавке материјала		3.000
		67	Непословни ванредни приходи за закључак конта		1.000
9д.	2805		АВР – унапред плаћене камате за дугорочне кредите	20.000	
	4805		Разграничени обрачунати трошкови камате на дугорочне кредите	600.000	
		2805	Унапред плаћене камате на дугорочне кредите за закључак конта		620.000
9ђ.	13090		Разлика у цени робе	10.000	
	4815		Обрачунати трошкови кала, растура, квара и лома	30.000	
		2896	Настали кало, растур, квар и лом		40.000
			За закључак конта		
				12.908.000	12.908.000

6. ЕВИДЕНЦИЈА ПРИХОДА

**6.1. Евиденција прихода производног предузећа
– Задатак**

**6.2. Евиденција прихода трговинског предузећа
– Задатак**

6.1. Евиденција прихода производног предузећа

ЗАДАТАК

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава и извора средстава: основна средства 4.000.000, исправка вредности основних средстава 2.000.000, благајна 20.000, жиро рачун 380.000, купци 400.000, готови производи 600.000, материјал 80.000, дугорочни пласмани 400.000, дугорочни кредити 1.000.000, краткорочни кредити 600.000, добављачи 300.000, сопствени капитал 2,580.000, девизни рачун 600.000 (10.000 €).

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити главну књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене у вези прихода:

1. Према излазним фактурама продата је половина залиха готових производа за 400.000 и то: на кредит (са одложеним роком плаћања) за 300.000 а остатак за готово. Купцима којима су готови производи продати на кредит одобрен је количински рабат од 3%. Цена коштања реализованих готових производа је 300.000 дин.
2. Један купац који дугује 20.000 није у стању да измири своју обавезу па у складу са договором шаље меницу са роком плаћања 90 дана и каматном стопом 3%.
3. Продато је на кредит материјала за 30.000. Набавна вредност продатог материјала је 20.000.
4. Предузеће је продало на кредит трговинском предузећу ради даље продаје готових производа у вредности од 100.000 дин. уз одобрени рабат од 15%.
5. Предузеће је уговорило извоз сопствених готових производа (опreme) у Грчку у вредности од 5.000 €. (1 € = 60 дин.) Страни купац отворио је неопозиви документарни акредитив на 5.000 €. Наплата акредитива ће уследити по предаји робе и документације купцу. Цена коштања продатих готових производа је 250.000 дин.
6. Предузеће је са свог складишта узело за потребе рекламе и пропаганде производа сопствене производње у износу од 10.000 дин.
7. Према изводу банке купци из става 1. и 3. измирили су своје обавезе уплатом на жиро-рачун.
8. Продато је на кредит готових производа у износу од 20.000 дин. Цена коштања готових производа је 15.000.
9. На име прихода по основу дугорочних пласмана наплаћено је преко жиро-рачуна 20.000 дин.
10. Купцу из става 8. одобрена је бонификација (попуст) у износу од 5.000 јер готови производи нису уговореног квалитета.

11. Наплаћено је преко жиро-рачуна 2.000 на име отписаног потраживања из претходне године.
12. Са залиха готових производа преузето је основно средство (опрема) у вредности од 50.000 и инсталисано у предузећу.
13. Инвентарисањем је утврђен вишак готових производа у износу од 10.000 дин.
14. На почетку периода залихе готових производа су биле 600.000 дин. а на крају обрачунског периода 700.000 дин.
15. Продато је основно средство за 10.000 дин. Набавна вредност основног средства је 20.000 дин. а отписана вредност 11.000 дин.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	4.000.000		1.	Дугорочни кредити
2.	ИВОС	-2.000.000	2.000.000	2.	Краткорочни кредити
3.	Благајна		20.000	3.	Добављачи
4.	Жиро-рачун		380.000	4.	Сопствени капитал
5.	Купци		400.000		
6.	Готови производи		600.000		
7.	Материјал		80.000		
8.	Дугорочни пласмани		400.000		
9.	Девизни рачуни		600.000		
			4.480.000		
					4.480.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		243 Благајна		241 Жиро-рачун	
(0)	4.000.000	(0)	20.000	(0)	380.000
(12)	50.000	(1)	100.000	(7)	291.000
				(7a)	30.000
				(9)	20.000
				(11)	2.000
201 Купци		120 Готови производи		100 Материјал	
(0)	400.000	(0)	600.000	(0)	80.000
(1)	300.000	(13)	10.000		20.000 (3)
(3)	30.000	(14)	100.000		
(4)	85.000				
(8)	20.000				
(15)	10.000				
03 Дугорочни пласмани		244 Девизни рачун		0239 Исправка вредности основних средстава	
(0)	400.000	(0)	600.000	(15)	11.000
		(56)	300.000		2.000.000 (0)
700 Рачун отварања главне књиге		413 Дугорочни кредити		421 Краткорочни кредити	
(0)	4.480.000		1.000.000 (0)		600.000 (0)

432	Добављачи	30	Сопствени капитал	610	Приходи од продаје готових производа
	300.000 (0)		2.580.000 (0)	(1a)	9.000 400.000 (1)
				(4)	15.000 100.000 (4)
				(10)	5.000 20.000 (8)
510	Трошкови реализованих готових производа	236	Менице	2369	Исправка вредности меница
(16)	300.000	(2)	20.150		150 (2)
(5a)	250.000				
(8a)	15.000				
6720	Добици код продаје материјала	202	Купци у иностранству	612	Приходи од продаје на иностраном тржишту
	10.000 (3)	(5)	300.000 300.000 (56)		300.000 (5)
535	Трошкови рекламе и пропаганде	621	Приходи од употребе г.п. за сопствене потребе	660	Финансијски приходи
(6)	10.000		10.000 (6)		20.000 (9)
67	Непословни и ванредни приходи	620	Приходи од употребе г.п. за сопствене потребе	630	Промена вредности залиха
	2.000 (11)		50.000 (12)		100.000 (14)
	10.000 (13)				
670	Добици код продаје основних средстава				
	1.000 (15)				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0	02		Основна средства	4.000.000	
	243		Благајна	20.000	
	241		Жиро-рачун	380.000	
	201		Купци	400.000	
	120		Готови производи	600.000	
	100		Материјал	80.000	
	03		Дугорочни пласмани	400.000	
	244		Девизни рачун	600.000	
		0239	Исправа вредности осн. средства		2.000.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		4.480.000
	700		Рачун отварања главне књиге	4.480.000	
		413	Дугорочни кредити		1.000.000
		421	Краткорочни кредити		600.000
		432	Добављачи		300.000
		30	Сопствени капитал		2.580.000
			за почетну пасиву		
1	201		Купци	300.000	
	243		Благајна	100.000	
		601	Приходи од продаје готових производа за продају		400.000
1a	601		Приходи од продаје готових произ.	9.000	
		201	Купци за одобрени рабат		9.000
16	510		Трошкови реализованих гот. произ.	300.000	
		120	Готови производи за раздужење залиха готов. произв.		300.000
2	236		Менице	20.150	
		201	Купци		20.000
		2369	Исправка вредности меница за примљену меницу од купца		150
3	201		Купци	30.000	
		100	Материјал		20.000
		6720	Добици код продаје материјала за продају		10.000
4	201		Купци	85.000	
	610		Приходи од продаје готових произв.	15.000	
		610	Приходи од продаје готових прои. за продају уз рабат		100.000
5.	202		Купци у иностранству	300.000	
		612	Приходи од продаје готових производа иностраном тржишту за продају		300.000
			пренос на страну 2.	12.119.150	12.119.150

ДНЕВНИК

страница 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
5a	510	120	пренос са стране 1.	12.119.150	12.119.150
			Трошкови реализованих готових производа Готови производи за раздужење залиха готових производа	250.000	250.000
5б	244	202	Девизни рачун Купци у иностранству за наплату	300.000	300.000
6	535	621	Трошкови рекламе и пропаганде Приходи од употребе готових производа за сопствене потребе за узете готове производе	10.000	10.000
7	241	201	Жиро-рачун Купци за уплату купца из става 1	291.000	291.000
7a	241	201	Жиро-рачун Купци за уплату купца из става 3	30.000	30.000
8	201	610	Купци Приходи од продаје готових производа за продају	20.000	20.000
8a	510	120	Трошкови реализованих готових производа Готови производи за раздужење залиха готових производа	15.000	15.000
9	241	660	Жиро-рачун Финансијски приходи за наплату	20.000	20.000
10	610		Приходи од продаје готових производа Купци за одобрени попуст	5.000	5.000
11	241	67	Жиро-рачун Непословни и ванредни приходи за наплату	2.000	2.000
12	02	620	Основна средства Приходи од употребе готових производа за сопствене потребе за преузето основно средство	50.000	50.000
13	120	67	Готови производи Непословни и ванредни приходи за вишак	10.000	10.000
пренос на страну 3				13.122.150	13.122.150

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
14	120	630	пренос са стране 2	13.122.150	13.122.150
			Готови производи	100.000	
15	201 0239	02 670	Промена вредности залиха		100.000
			за повећање вредности залиха		
			Купци	10.000	
			Исправка вред. основних средстава	11.000	
			Основна средства		20.000
			Добици код продаје основних средстава		1.000
			за продају		
				13.243.150	13.243.150

6.2. Евиденција прихода трговинског предузећа

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 1.1. т.г. следеће стање средстава и извора средстава : основна средства 2.500.000 дин. исправка вредности основних средстава 500.000 дин. роба у складишту 1.200.000 дин. разлика у цени робе у складишту 300.000 дин. роба у продавници бр. 1 600.000 дин. разлика у цени робе у продавници бр. 1 150.000 дин. порез на промет робе у продавници бр. 1 138.000 дин. купци 100.000 дин. жиро-рачун 500.000 дин. благајна 13.000 дин. амбалажа на залихи која се калкулативно отписује 50.000 дин. добављачи 180.000 дин. краткорочни кредити 320.000 дин. дугорочни кредити 500.000 дин. акцијски капитал – редовне акције 1.700.000 дин. акцијски капитал – приоритетне акције 1.400.000 дин. ажио 250.000 дин. резерве 200.000 дин. девизни рачун 600.000 дин. (10.000 €; 1 € = 60 дин.) материјал 75.000 дин.

На бази датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу и дневник а затим прокњижити следеће пословне промене везане за приходе трговинског предузећа.

1. Предузеће је преко складишта продало на кредит робу у вредности од 300.000 дин. Обрачунати и књижити остварену разлику у цени. Купци су свој дуг уплатили на жиро-рачун.
2. Продавница бр. 1 продала је робе у вредности 150.000 дин. од тога 100.000 дин. за готово и 50.000 дин. на чекове Разлика у цени за ову робу је 37.500 дин. а порез на промет 34.500 дин. Предузеће је са жиро-рачуна уплатило обустављени порез на промет.
3. Предузеће је у своје име и за свој рачун извршило извоз робе у вредности од 5.000 €. За трошкове превоза извезене робе плаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин. Купац из иностранства доznaчио је свој дуг на девизни рачун.
4. Предузеће је са складишта узело опрему (раскладне витрине ...) за вршење своје делатности у вредности од 150.000 дин.
5. Предузеће је из свог складишта узело за потребе репрезентације робе у вредности 15.000 дин.
6. Предузеће је остварило премију на извозу у износу од 60.000 дин. Надлежни државни орган је премију уплатио на жиро-рачун предузећа.
7. Предузеће је склопило уговор о издавању дела складишног простора на износ од 100.000 дин. Закупац је уговорени износ уплатио на жиро-рачун.
8. Предузеће је одобрило другом предузећу у оквиру Холдинг компаније финансијски кредит у износу од 200.000 дин. на три месеца са каматном стопом 5% месечно. По истеку рока дужник је вратио кредит и уплатио камату од 10.000 на жиро-рачун.
9. Предузеће је продало робу другом предузећу са одложеним роком плаћања од 90 дана и каматом 0.3% дневно у износу од 250.000 дин. Предузеће дужник је

извршило уплату основног дуга и затезне камате од 3% дневно са закашњењем од 30 дана од уговореног рока.

10. На крају обрачунског периода на дан састављања пословног резултата исказана је позитивна курсна разлика на девизном рачуну у износу од 25.000 дин.
11. Предузеће има учешће у капиталу другог предузећа по основу чега је добило дивиденде у износу од 50.000 дин., које су приписане капиталу издавањем нових акција.
12. предузеће је продало основно средство за 48.000 дин. Набавна вредност основног средства је 100.000 дин. а отписана 60.000 дин.
13. Предузеће је одлучило да прода акције које има код другог предузећа чија је књиговодствена вредност 100.000 дин. Вредност која је постигнута продајом акција на берзи 150.000 дин. Купци су своју обавезу извршили уплатом на жиро-рачун.
14. Предузеће је продало вишак репродукционог материјала за 40.000 дин. Набавна вредност овог материјала износи 30.000 дин.
15. Предузеће је извршило наплату преко жиро-рачуна отписаног потраживања од купца из претходне године у износу од 25.000 дин.
16. Пописом робе у складишту утврђен је вишак чија је продајна вредност 70.000 дин. Набавна вредност ове робе је 56.000 дин.
17. Предузеће је дошло у ситуацију да више није у стању да измирује своје обавезе па је предложило повериоцима да се све обавезе отпишу у висини 20% чиме ће се санирати пословање, а обавезе почети измиривати по истеку 6 месеци од дана извршеног поравнања. Укупан износ отписа износи 100.000 дин.,
18. Предузеће је остварило приход по основу наплаћених пенала у износу од 30.000 дин наплатом преко жиро-рачуна.
19. Предузеће је извршило ревалоризацију нематеријалних улагања и основних средстава. Ефекат ревалоризације износи: код набавне вредности 350.000 дин., код отписане вредности 200.000 дин. и код неотписане (садашње) вредности 150.000 дин.,
20. Предузеће је уложило капитал код другог предузећа у износу од 100.000 дин. Ревалоризацијом капитала улагач је повећао пласман на 110.000 дин.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	2.500.000	2.000.000	1.	Добављачи	180.000
2.	И В О С	-500.000		2.	Краткорочни кредити	320.000
3.	Роба у складишту	1.200.000		3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Разлика у цени робе у складишту	-300.000	900.000	4.	Акцијски капитал – редовне акције	1.700.000
5.	Роба у продавници	600.000		5.	Акцијски капитал – приоритетне акције	1.400.000
6.	Разлика у цени робе у продавници	-150.000		6.	АЖИО	250.000
7.	Порез на пром. робе у продавници	-138.000	312.000	7.	Резерве	200.000
8.	Купци		100.000			
9.	Жиро-рачун		500.000			
10.	Благајна		13.000			
11.	Амбалажа на залихи		50.000			
12.	Девизни рачун		600.000			
13.	Материјал		75.000			
			4.550.000			4.550.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			1301 Роба у складишту			1303/1 Роба у продавници		
(0)	2.400.000	100.000 (12)	(0)	1.200.000	300.000 (1а)	(0)	600.000	150.000 (2а)
(4)	150.000		(16)	70.000	300.000 (3а)			
(19)	350.000				150.000 (4а)			
					15.000 (5а)			
					250.000 (9а)			

201 Купци			1301 Жиро-рачун			243 Благајна		
(0)	100.000	300.000 (1в)	(0)	500.000	34.500 (2в)	(0)	13.000	
(1)	300.000	150.000 (13а)	(1в)	300.000	50.000 (3в)	(2)	100.000	
(12)	48.000		(6)	60.000	200.000 (8)			
(13)	150.000		(7)	100.000				
(14)	40.000		(8а)	210.000				
			(9в)	340.000				
			(13а)	150.000				
			(15)	25.000				
			(18)	30.000				

0243 Амбалажа			244 Девизни рачун			0239 Материјал		
(0)	50.000		(0)	600.000		(0)	75.000	30.000 (14)
			(3в)	300.000				
			(10)	25.000				

0239 И.В.О.С.				Разлика у цени робе 13090 у складишту				Разлика у цени робе 13090/1 у прод. бр. 1			
(12)	60.000	500.000	(0)	(16)	75.000	300.000	(0)	(26)	37.500	150.000	(0)
		200.000	(19)			14.000	(16)				
1305/1 Порез на промет у prod. бр. 1				700 Рачун отварања главне књиге				432 Добављачи			
(26)	34.5000	138.000	(0)	(0)	4.550.000	4.550.000	(0)	(17)	100.000	18.000	(0)
421 Краткорочни кредити				244 Дугорочни кредити				300 Акцијски капитал редовне акције			
		320.000	(0)			500.000	(0)			1.700.000	(0)
301 Акцијски капитал приоритетне акције				309 Ажио				31 Резерве			
		1.400.000	(0)			250.000	(0)			200.000	(0)
601 Приходи од продаје робе				501 Набавна вредност продате робе				2401 Примљени чекови од грађана на наплату			
		300.000	(1)	(1a)	300.000	75.000	(16)	(2)	50.000		
		250.000	(9)	(2a)	150.000	72.000	(26)				
				(3a)	300.000						
				(4a)	150.000						
				(5a)	15.000						
				(9a)	250.000						
3012 Приходи од продаје робе преко малопродајних објеката				462 Обавезе за порез на промет и акцизе				202 Купци у иностранству			
		115.500	(2)	(2в)	34.500	34.500	(2)	(3)	300.000	300.000	(3в)
602 Приходи од продаје робе на иностраном тржишту				531 Трошкови транспортних услуга				620 Приходи од активирања или употребе робе за сопствене потребе			
		300.000	(3)	(36)	50.000					150.000	(4)
										15.000	(5)
552 Трошкови репрезентације				640 Приходи од премија, субвенција, донација...				650 Приходи од закупнина			
(5)	15.000					60.000	(6)			100.000	(7)

Пласмани у повезана правна лица		Приходи од камата		Краткорочни кредити дати правним лицима	
2300		6600		2310	
(8)	200.000 200.000 (8a)		10.000 (8a)	(9)	250.000 250.000 (9б)
Приходи од камата по робним кредитима		Приходи од затезних камата		Позитивне курсне разлике	
6611		6614		6622	
	67.500 (9б)		22.500 (9б)		25.000 (10)
Потраживања за дивиденде		Приходи од дивиденда		Учешће у капиталу других правних лица	
2203		6691		0310	
(11)	50.000 50.000 (11a)		50.000 (11)	(11a)	50.000 150.000 (2a)
				(20)	10.000
Добици код продаје О.С.		Дугорочне хартије од вредности		Добици од продаје учешћа и хартија од вредности	
670		035		6710	
	8.000 (12)		100.000 (13)		50.000 (13)
Добици од продаје материјала		Приходи из ранијих године		Вишкови робе	
6720		673		6746	
	10.000 (14)		25.000 (15)		56.000 (16)
Приходи од смањења обавеза		Остали непословни и нанредни приходи		Приходи од ревалори- зације нематеријалних улагања и О.С.	
6753		6790		6800	
	100.000 (17)		30.000 (18)		150.000 (19)
Приходи од ревалоризације учешћа у капиталу других лица					
6812					
	10.000 (20)				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0	02		Основна средства	2.400.000	
	1301		Роба у складишту	1.200.000	
	1303/1		Роба у продавници бр. 1	600.000	
	201		Купци	100.000	
	241		Жиро-рачун	500.000	
	243		Благајна	13.000	
	0243		Амбалажа на залихи	50.000	
	244		Девизни рачун	600.000	
	100		Материјал	75.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		500.000
		13090	Разлика у цени робе у складишту		300.000
		13090/1	Разлика у цени робе у прод. бр. 1		150.000
		1305/1	Порез на промет у прод. бр. 1		138.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		4.450.000
	700		Рачун отварања главне књиге	4.550.000	
		432	Добављачи		180.000
		421	Краткорочни кредити		320.000
		413	Дугорочни кредити		500.000
		300	Акцијски капитал-редовне акције		1.700.000
		301	Акцијски капитал – приоритетне акције		1.400.000
		309	Ажио		250.000
		31	Резерве		200.000
			за почетну пасиву		
1.	201		Купци	300.000	
		601	Приходи од продаје робе за продају		300.000
1а.	501		Набавна вредност продате робе	300.000	
		1301	Роба у складишту за раздужење залиха робе		300.000
1б.	13090		Разлика у цени робе у складишту	75.000	
		501	Набавна вредност продате робе за остварену разлику у цени		75.000
1в.	241		Жиро-рачун	300.000	
		201	Купци за уплату дуга		300.000
			пренос на страну 2	11.063.000	11.063.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	11.063.000	11.063.000
2.	243		Благајна	100.000	
	2401		Примљени чекови грађана на наплату	50.000	
		6012	Приходи од продаје робе преко малопродајних објеката		115.500
		462	Обавезе за порез на промет и акцизе		34.500
			за продату робу из продавнице бр. 1		
2а.	501		Набавна вредност продате робе	150.000	
		1303/1	Роба у продавници бр. 1		150.000
			за раздужење робе у продавници бр. 1		
2б.	13090/1		Разлика у цени робе у продавници бр. 1	37.500	
	1305/1		Порез на промет у продавници бр.1	34.500	
		501	Набавна вредност продате робе за остварену разлику цени и остварени порез на промет		72.000
2в.	462		Обавезе за порез на промет и акцизе	34.500	
		241	Жиро-рачун		34.500
			за уплату пореза на промет		
3.	202		Купци у иностранству	300.000	
		602	Приходи од продаје робе на иностраном тржишту		300.00
			за продају		
3а.	501		Набавна вредност продате робе	300.000	
		1301	Роба у складишту		300.00
			за раздужење залиха робе		
3б.	531		Трошкови транспортних услуга	50.000	
		241	Жиро-рачун		50.000
			за плаћене услуге превоза		
3в.	244		Девизни рачун	300.000	
		202	Купци у иностранству		300.000
			за уплату дуга		
4.	02		Основна средства	150.000	
		620	Приходи од активир. или упот. робе за сопствене потребе		150.000
			за употребу робе за сопствене потребе		
4а.	501		Набавна вредност продате робе	150.000	
		1301	Роба у складишту		150.000
			за пренос набавне вредности робе на расходе		
			пренос на страну 3	12.719.500	12.719.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	12.719.500	12.719.500
5.	552	620	Трошкови репрезентације Приходи од активир. или упот. роб. за сопствене потребе за употребу робе за сопствене потребе	15.000	15.000
5а.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба у складишту за пренос набав. вредности на расходе	15.000	15.000
6.	241	640	Жиро-рачун Приходи од премија, субвенција, донација, регреса за уплаћену премију	60.000	60.000
7.	241	650	Жиро-рачун Приходи од закупнина За уплату закупца	100.000	100.000
8.	2300	241	Пласмани у повезана правна лица Жиро-рачун за одобрен финансијски кредит	200.000	200.000
8а.	241	2300 6600	Жиро-рачун Пласмани у повезана правна лица Приход од камата за уплаћен дуг са каматом на жиро- рачун	210.000	200.000 10.000
9.	2310	601	Краткорочни робни кредити дати правним лицима Приходи од продаје робе за продату робу на одложено плаћање	250.000	250.000
9а.	501	1301	Набавна вредност продате робе Роба у складишту за раздужење залиха робе	250.000	250.000
9б.	241	2310 6611 6614	Жиро-рачун Краткорочно кредити дати правним лицима Приходи од камата по робним кредитима Приходи од затезних камата за извршену уплату основног дуга са редовном и затезном каматом	340.000	250.000 67.500 22.500
10.	244	6622	Девизни рачун Позитивне курсне разлике за остварене позитивне курсне по девизним средствима	25.000	25.000
			пренос на страну 4	14.184.500	14.184.500

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 3	14.184.500	14.184.500
11.	2203	6691	Потраживања за дивиденде Приходи од дивиденди за остварене приходе по основу учешћа у капиталу других лица	50.000	50.000
11a.	0310	2203	Учешћа у капиталу других лица Потраживања за дивиденде за учешће у капиталу других правних лица	50.000	50.000
12.	201 0239		Купци Исправка вредности основних средстава	48.000 60.000	
		02 670	Основна средства Добици код продаје основних средстава за извршену продају основ. средстава		100.000 8.000
13.	201		Купци	150.000	
		035 6710	Дугорочне хартије од вредности Добици од продаје, учешћа и хартија од вредности за продате акције		100.000 50.000
13a.	241		Жиро-рачун	150.000	
		201	Купци за извршену уплату		150.000
14.	201		Купци	40.000	
		100 6720	Материјал Добици од продаје материјала за извршену продају		30.000 10.000
15	241		Жиро-рачун	25.000	
		673	Приходи од продаје робе из ранијих година за наплаћено отписано потраживање		25.000
16	1301		Роба у складишту	70.000	
		6746 13090	Вишкови робе Разлика у цени робе за утврђени вишак робе у складишту по попису		56.000 14.000
17.	432		Добављачи	100.000	
		6753	Приходи од смањења обавеза за смањење обавеза		100.000
18.	241		Жиро-рачун	30.000	
		6790	Остали непословни и ванредни приходи за наплату пенала		30.000
			пренос на страну 5	14.957.500	14.957.500

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
19.	02	0239	пренос са стране 4	14.957.500	14.957.500
			Основна средства	350.000	
			Исправка вредности основних средстава		200.000
			Приходи од ревалоризације нематеријалним улагања и основна средства за ревалоризацију		150.000
20.	031	6812	Учешћа у капиталу	10.000	10.000
			Приходи од ревалоризације учешћа		
			у капиталу других лица за ревалоризацију учешћа		
				15.317.500	15.317.500

7. ПРЕДЗАКЉУЧНА КЊИЖЕЊА

**7.1. Усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем
– Задатак**

7.2. Декомпоновање салда активно-пасивних рачуна – Задатак

7.1. Усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем

ЗАДАТАК

Промет на рачунима главне књиге на дан 31.12. т.г. је следећи:

Опис	Дугује	Потражује
Основна средства	3.000.000	1.000.000
Исправка вредности основних средстава		500.000
Роба на залихи	2.400.000	400.000
Купци	450.000	400.000
Материјал	185.000	40.000
Разлика у цени робе		720.000
Добављачи	150.000	550.000
Сопствени капитал		2.000.000
Краткорочни кредити		300.000
Благајна	45.000	5.000
Жиро-рачун	360.000	320.000
Приходи од продаје робе		1.500.000
Набавна вредност продате робе	1.200.000	
Трошкови нето зарада	100.000	
Трошкови пореза на зараде	30.000	
Трошкови доприноса на зараде	25.000	
Трошкови амортизације основних средстава	40.000	
Трошкови услуга одржавања	15.000	
Обавезе за нето зараде		100.000
Обавезе за порезе		30.000
Обавезе за доприносе		25.000
Приходи од премија		70.000
Приходи од камата		25.000
Добици од продаје основних средстава		15.000
Укупно	8.000.000	8.000.000

Промет преузети у главни књигу и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене које се односе на предзакључне ставове (предзакључна књижења) – усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем:

1. Један купац је одбио да плати свој дуг у износу од 100.000 дин. Покренут је спор код привредног суда и за трошкове спора плаћено је у готову 2.000 дин.
2. Предузеће (купац) које дугује 15.000 дин. пало је под стечај па је наплата дуга доведена у питање.
3. Инвентарисањем је утврђено стварно стање готовине у каси у износу од 37.000 дин.
4. Ненаплаћени ванредни приходи (приходи од пенала) који се односе на текући период износе 3.000 дин.
5. У складишту се налази неисправни материјал у вредности од 30.000 дин. Донета је одлука да се отпише директно 50 % вредности неисправног материјала.
6. Прегледом аналитичке евиденције утврђено је да су купци уплатили аванс од 200.000 дин а да је плаћени аванс добављачима 100.000 дин.
7. На основу мишљена правне службе донета је одлука да се отпише индиректном методом 50 % вредности спорног потраживања.
8. Пописом је утврђен мањак на роби у складишту у износу од 75.000 дин. Набавна вредност мањка је 50.000 дин. Донета је одлука да се 50 % мањка отпише, а да се за 50 % мањка задужи одговорно лице – магационер.
9. Благајник је уплатио 1.000 дин. у готову на име мањка.
10. Према пресуди купац у спору уплатио је на жиро-рачун 45.000 дин. на име коначне ликвидације дуга.
11. Унапред наплаћени приходи од закупнине износе 36.000 дин.
12. Стечајни управник предузећа у стечају из става 2, обавестио нас је да је наше потраживање ненаплативо.
13. На име рекламе и пропаганде за 1. тромесечје наредне године исплаћено је са жиро-рачуна 12.000 дин.
14. Наплаћено је преко жиро-рачуна 15.000 дин. на име отписаног потраживања из претходне године.
15. Неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 20.000 дин.

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства				0239 Исправка вредности основних средстава				1301 Роба на залихи			
(0)	3.000.000	1.000.000	(0)		500.000	(0)		(0)	2.400.000	400.000	(0)
								(8)	75.000		
201 Купци				100 Материјал				1309 Разлика у цени робе			
(0)	450.000	400.000	(0)	(0)	185.000	40.000	(0)			720.000	(0)
(6)	200.000	100.000	(1)			30.000	(5)			25.000	(8)
		15.000	(2)								
432 Добављачи				30 Сопствени капитал				421 Краткорочни кредити			
(0)	150.000	550.000	(0)		2.000.000	(0)				300.000	(0)
		100.000	(6a)								
243 Благајна				241 Жиро-рачун				601 Приходи од продаје робе			
(0)	45.000	5.000	(0)	(0)	360.000	320.000	(0)			1.500.000	(0)
(9)	1.000	2.000	(1)	(10)	45.000	12.000	(13)				
		1.000	(3)	(11)	36.000						
				(14)	15.000						
501 Набавна вредност продате робе				520 Трошкови нето зарад				521 Трошкови пореза на зараде			
(0)	1.200.000			(0)	100.000			(0)	30.000		
522 Трошкови доприноса на зараде				540 Трошкови амортизације О.С.				532 Трошкови услуга одржавања			
(0)	25.000			(0)	40.000			(0)	15.000		
450 Обавеза за нето зараде				460 Обавезе за порезе на зараде				461 Обавезе за доприносе на зараде			
		100.000	(0)			30.000	(0)			25.000	(0)
6400 Приходи од премија				650 Приходи од камата				670 Добици од продаје О.С.			
		70.000	(0)			25.000	(0)			15.000	(0)

2014 Спорна потраживања			2015 Сумњива потраживања			2211 Потраживања од запослених за мањкове		
(1)	102.000	45.000 (10) 57.000 (10a)	(2)	15.000	15.000 (12)	(3)	1.000	1.000 (9)
						(8)	25.000	
2813 АВР - обрачунати а ненаплаћени приходи			6792 Остали непословни и ванредни приходи - пенали			1007 Неисправни материјал		
(4)	3.000				3.000 (4)	(5)	30.000	15.000 (5a)
5760 Отписи залиха сировина и материјала			2016 Купци - повериоци			4322 Добављачи – дужници		
(5a)	15.000				200.000 (6)	(6a)	100.000	
5761 Отписи спорних потраживања			20149 Исправка вредности спорних потраживања			5756 Мањкови робе		
(7)	51.000		(10a)	51.000	51.000 (7)	(8)	25.000	
(12)	15.000							
579 Остали непословни и ванредни расходи			4893 ПВР – унапред наплаћени приходи			2802 АВР – унапред плаћена реклама и пропаганда		
(10a)	6.000				36.000 (11)	(13)	12.000	
(15)	20.000							
679 Остали непословни и ванредни приходи			4820 ПВР – обрачунати а неисплаћени расходи					
		15.000 (14)			20.000 (15)			

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.			Промет	8.000.000	8.000.000
1.	2014		Спорна потраживања	102.000	
		201	Купци		100.000
		243	Благајна		2.000
			за прекинут спор		
2.	2015		Сумњива потраживања	15.000	
		201	Купци		15.000
			за сумњива потраживања		
3.	2211		Потраживања од запослених за мањкове	1.000	
		243	Благајна		1.000
			за мањак		
4.	2813		АВР- обрачунати а ненаплаћени приходи	3.000	
		6792	Остали непословни и ванредни приходи - од пенала за ненаплаћени приход		3.000
5.	1007		Неисправни материјал	30.000	
		100	Материјал		30.000
			за неисправни материјал		
5a.	5760		Отписи залиха сировина и материјала	15.000	
		1007	Неисправан материјал		15.000
			за отпис неисправног материјала		
6.	201		Купци	200.000	
		2016	Купци – повериоци		200.000
			за примљени аванс од купаца		
6a.	4322		Добављачи - дужници	100.000	
		432	Добављачи		100.000
			за плаћени аванс добављачима		
7.	5761		Отписи спорних потраживања	51.000	
		20149	Исправка вредности спорних потраживања		51.000
			за отпис 50% вредности спорних потражива.		
8.	1301		Роба у складишту	75.000	
	2211		Потраживања од запослених за мањкове	25.000	
	5756		Мањкови робе	25.000	
		13090	Разлика у цени робе		25.000
			за мањак		
			пренос на страну 2	8.492.000	8.492.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	8.492.000	8.492.000
9.	243	2211	Благајна Потраживања од запослених за мањкове за уплату благајне	1.000	1.000
10.	241	2014	Жиро-рачун Спорна потраживања за уплату купца у спору	45.000	45.000
10а.	20149		Исправка вредности спорних потраживања	51.000	
	579		Остали непословни и ванпословни расходи	6.000	
		2014	Спорна потраживања за коначну ликвидацију спорних потраживања		57.000
11.	241	4893	Жиро-рачун ПВР - унапред наплаћени приходи за унапред наплаћени приход	36.000	36.000
12.	5761	2015	Отписи спорних потраживања Сумњива потраживања за отпис потраживања	15.000	15.000
13.	2802		АВР- унапред плаћене рекламе и пропаганде	12.000	
		241	Жиро-рачун за исплату		12.000
14.	241	679	Жиро-рачун Остали непословни и ванредни приходи за наплату отписаног потраживања	15.000	15.000
15.	579		Остали непословни и ванредни расходи	20.000	
		4820	ПВР- обрачунати а неисплаћени расходи за неисплаћени расход		20.000
				8.693.000	8.693.000

7.2. Декомпоновање салда активно-пасивних рачуна

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на 1.1. т.г. следеће године следеће стање средстава и извора средстава : основна средства 5.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 2.000.000 дин., жиро-рачун 1.500.000 дин., благајна 50.000 дин., роба на залихи 1.200.000 дин., (роба „А” 2.000 кг × 400 дин = 800.000 дин., роба „Б” 1.500 кг × 200 дин = 300.000 дин., и роба „В” 1.000 кг × 100 дин) материјал 50.000 дин., купци 600.000 дин., (купац „А” 200.000 дин., купац „Б” 170.000 дин., купац „В” 230.000 дин.), дугорочни кредити за основна средства 3.000.000 дин., добављачи 700.000 дин. (добављач „А” 400.000 дин., добављач „Б” 200.000 дин., и добављач „В” 100.000 дин.), сопствени капитал 2.700.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити главну књигу I и II степена и дневник, а затим прокњижити следеће пословне промене:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача „А” набављено је робе у вредности од 550.000 дин., и то 500 кг. робе „А” × 400 дин., 1.000 кг. робе „Б” × 200 дин. и 1.500 кг. робе „В” × 100 дин.
2. Према излазним фактурама продато је :1.000 кг. робе „А” , 750 кг. робе „Б” и 500 кг. робе „В” . Продајна вредност робе је 800.000 дин., и то купцу „А” 400.000 дин., купцу „Б” 250.000 дин. и купцу „В” 150.000 дин.
3. Према нашој пријемници и фактури добављача „Б” примљено је робе у вредности од 800.000 дин. и то: 1.250 кг робе „А” × 400 дин. и 1.500 кг. робе „Б” × 200 дин.
4. Према излазним фактурама продато је 500 кг. робе „А”, 750 кг. робе „Б” и 1.500 кг. робе „В”. Продајна вредност робе је 600.000 дин. и то купцу „Б” 400.000 дин. и купцу „В” 200.000 дин.
5. Купци су уплатили на жиро-рачун 1.900.000 дин. и то купац „А” 700.000 дин., купац „Б” 700.000 дин. и купац „В” 500.000 дин.
6. Плаћено је са жиро-рачуна добављачима 1.800.000 дин. и то добављачу „А” 500.000 дин., добављачу „Б” 1.200.000 дин. и добављачу „В” 100.000 дин.
7. Саставити прометни лист купаца и добављача и у вези с тим извршити одговарајућа књижења.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активa				Пасивa	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	5.000.000		1.	Дугорочни кредити
2.	И.В.О.С.	-2.000.000	3.000.000	2.	Добављачи
3.	Жиро-рачун		1.500.000	3.	Сопствени капитал
4.	Благајна		50.000		
5.	Роба на залихи		1.200.000		
6.	Материјал		50.000		
7.	Купци		600.000		
			6.400.000		
					6.400.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02 Основна средства		241 Жиро-рачун		243 Благајна	
(0)	5.000.000	(0)	1.500.000	(6)	50.000
		(5)	1.900.000		
1301 Роба на залихи		100 Материјал		201 Купци	
(0)	1.200.000	(0)	50.000	(0)	600.000
(1)	550.000			(2)	800.000
(3)	800.000			(4)	600.000
				(7)	100.000
0239 И.В.О.С.		700 Рачун отварања главне књиге		413 Дугорочни кредити	
	2.000.000 (0)	(0)	6.400.000		3.000.000 (0)
432 Добављачи		30 Сопствени капитал		601 Приходи од продаје робе	
(6)	1.800.000		2.700.000 (0)		800.000 (2)
	700.000 (0)				600.000 (4)
	550.000 (1)				
	800.000 (3)				
	200.000 (7a)				
501 Набавна вредност продате робе		2012 Купци - повериоци		4322 Добављачи - дужници	
(2a)	600.000		100.000 (7)	(7a)	200.000
(4a)	500.000				

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	1301/А	Роба „А”	Израз
(0)	$2.000 \times 400 = 800.000$	$1.000 \times 400 = 400.000$	(2)
(1)	$500 \times 400 = 200.000$	$500 \times 400 = 200.000$	(4)
(3)	$1.250 \times 400 = 500.000$		

Улаз	1301/Б	Роба „Б”	Израз
(0)	$1.500 \times 200 = 300.000$	$750 \times 200 = 150.000$	(2)
(1)	$1.000 \times 200 = 200.000$	$750 \times 200 = 150.000$	(4)
(3)	$1.500 \times 200 = 300.000$		

Улаз	1301/В	Роба „В”	Израз
(0)	$1.000 \times 100 = 100.000$	$500 \times 100 = 50.000$	(2)
(1)	$1.500 \times 100 = 150.000$	$1.500 \times 100 = 150.000$	(4)

201/А	Купац „А”	201/Б	Купац „Б”	201/В	Купац „В”
(0) 200.000	700.000 (5)	(0) 170.000	700.000 (5)	(0) 230.000	500.000 (5)
(2) 400.000		(2) 250.000		(2) 150.000	
		(4) 400.000		(4) 200.000	

432/А	Добављач „А”	432/Б	Добављач „Б”	432/В	Добављач „В”
(6) 500.000	400.000 (0)	(6) 1.200.000	200.000 (0)	(6) 100.000	100.000 (0)
	550.000 (1)		800.000 (3)		

ДНЕВНИК

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	5.000.000	
	241		Жиро-рачун	1.500.000	
	243		Благајна	50.000	
	1301		Роба на залихи	1.200.000	
	100		Материјал	50.000	
	201		Купци	600.000	
		0239	Исправка вредности осн. средст.		2.000.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну пасиву		6.400.000
		700	Рачун отварања главне књиге	6.400.000	
		413	Дугорочни кредити		3.000.000
		432	Добављачи		700.000
		30	Сопствени капитал		2.700.000
			за почетну пасиву		
1.	1301		Роба на залихи	550.000	
		432	Добављачи		550.000
			за набавку		
2.	201		Купци	800.000	
		601	Приходи од продаје робе за продају		800.000
2а.	501		Набавна вредност продате робе	600.000	
		1301	Роба на залихи		600.000
			за раздужење залиха робе		
3.	1301		Роба на залихи	800.000	
		432	Добављачи		800.000
			за набавку		
4.	201		Купци	600.000	
		601	Приходи од продаје робе за продају		600.000
4а.	501		Набавна вредност продате робе	500.000	
		1301	Роба на залихи		500.000
			за раздужење залиха робе		
5.	241		Жиро-рачун	1.900.000	
		201	Купци		1.900.000
			за уплату		
6.	432		Добављачи	1.800.000	
		241	Жиро-рачун		1.800.00
			за исплату		
7.	201		Купци	100.000	
		2012	Купци – повериоци		100.000
			за примљен аванс од купца		
7а.	4322		Добављачи – дужници	200.000	
		432	Добављачи		200.000
			за дати аванс добављачима		
				2.265.000	2.265.000

Прометни лист купаца

Редни број	Купац	Дугује	Потражује	Салдо	
				Дугује	Потражује
1.	Купац „А”	600.000	700.000		100.000
2.	Купац „Б”	820.000	700.000	120.000	
3.	Купац „В”	580.000	500.000	80.000	
		2.000.000	1.900.000	200.000	100.000

Прометни лист добављача

Редни број	Купац	Дугује	Потражује	Салдо	
				Дугује	Потражује
1.	Добављач „А”	500.000	950.000		450.000
2.	Добављач „Б”	1.200.000	1.000.000	200.000	
3.	Добављач „В”	100.000	100.000		
		1.800.000	2.050.000	200.000	450.000

8. ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ И ЗАКЉУЧАК КЊИГА

- 8.1. Утврђивање периодичног резултата у производном предузећу
– Задатак**
- 8.2. Утврђивање периодичног резултата у трговинском предузећу
– Задатак**

8.1. Утврђивање периодичног резултата у производном предузећу

ЗАДАТАК

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 200.000 дин., жиро-рачун 150.000 дин., благајна 50.000 дин., купци 100.000 дин., материјал 250.000 дин., готови производи 150.000 дин., добављачи 100.000 дин., дугорочни кредити 200.000 дин., сопствени капитал 700.000 дин.

На основу датих података саставити почетни биланс, (по принципу ликвидности), отворити пословне књиге (главну књигу и дневник) а затим прокњижити следеће пословне промене за утврђивање финансијског резултата производног предузећа:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљен је у магацин материјал у вредности од 100.000 дин.
2. Према требовањима издато је у производњу материјала у вредности од 200.000 дин.
3. Према предрачуну трошкови амортизације за текући период износе 5.000 дин.
4. Обрачунате су бруто зараде за текући период у износу од 45.000 дин.
5. Укупно настали трошкови у текућем периоду односе се на трошкове производње. Завршена је целокупна производња и готови производи су смештени у складиште по цени коштања.
6. Продато је на кредит (са одложеном роком плаћања) 90% залиха готових производа за 500.000 дин.
7. Добављач зарачунава 10.000 дин. на име затезне камате због неблаговременог измирења обавезе.
8. Пописом је утврђен вишак готових производа у складишту у износу од 20.000 дин.
9. Купцима је одобрен попуст у износу од 5.000 зато што продати готови производи нису одговарајућег квалитета.
10. Наплаћено је преко жиро-рачуна раније отписано потраживање у износу од 15.000 дин.
11. Саставити закључни лист, утврдити финансијски резултат пословања.
12. Обрачунати 20% пореза на добитак а остатак добити расподелити у сразмери 3:1 на акумулацију и потрошњу.
13. Изравнати конта стања и саставити биланс успеха и крајњи биланс стања.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активa				Пасивa		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Благајна		50.000	1.	Добављачи	100.000
2.	Жиро-рачун		150.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Купци		100.000	3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Готови производи		150.000	4.	Сопствени капитал	700.000
5.	Материјал		250.000			
6.	Основна средства	1.000.000				
7.	И.В.О.С.	-200.000	800.000			
			1.500.000			1.500.000

ГЛАВНА КЊИГА

243	Благајна	
(0)	50.000	50.000 (13a)

241	Жиро-рачун	
(0)	150.000	165.000(13a)
(10)	15.000	
	165.000	165.000

201	Купци	
(0)	100.000	5.000 (9)
(6)	500.000	595.000 (13a)
	600.000	600.000

120	Готови производи	
(0)	150.000	360.000 (6a)
(5a)	250.000	60.000 (13a)
(8)	20.000	
	420.000	420.000

100	Материјал	
(0)	250.000	200.000 (2)
(1)	100.000	150.000(13a)
	350.000	350.000

02	Основна средства	
(0)	1.000.000	1.000.000(13a)

0239	И.В.О.С.	
(13a)	205.000	200.000 (0)
		5.000 (3)
	205.000	205.000

700	Рачун отварања главне књиге	
(0)	1.500.000	1.500.000 (0)

432	Добављачи	
(13)	210.000	100.000 (0)
		100.000 (1)
		10.000 (7)
	210.000	210.000

421	Краткорочни кредити	
(13)	200.000	200.000 (0)

413	Дугорочни кредити	
(13)	500.000	500.000 (0)

30	Сопствени капитал	
(13)	796.000	700.000 (0)
		96.000 (12a)
	796.000	796.000

511	Трошкови материјала	
(2)	200.000	200.000 (11)

540	Трошкови амортизације основних средстава	
(3)	5.000	5.000 (11)

520	Трошкови бруто зарада	
(4)	45.000	45.000 (11)

520 Обавезе за бруто зараде				591 Трошкови производње				590 Распоред трошкова			
(13)	77.000	45.000	(4)	(5)	250.000	250.000	(5a)	(11)	250.000	250.000	(5)
		32.000	(12a)								
	77.000	77.000									

610 Реализација готових производа				510 Трошкови реализованих готових производа				57 Ванредни расходи			
(11a)	500.000	500.000	(6)	(6a)	360.000	36.000	(11б)	(7)	10.000	15.000	(11б)
								(9)	5.000		
									15.000	15.000	

67 Ванредни приходи				720 Рачун добитка или губитка				7200 Добитак			
(11a)	35.000	20.000	(8)	(11б)	375.000	535.000	(11a)	(12)	32.000	160.000	(11в)
		15.000	(10)	(11в)	160.000			(12a)	128.000		
	35.000	35.000			535.000	535.000			160.000	160.000	

464 Обавезе за порез на добитак				730 Рачун изравнања конта стања			
(13)	32.000	32.000	(12)	(13a)	2.020.000	2.020.000	(13)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	243		Благајна	50.000	
	241		Жиро-рачун	150.000	
	201		Купци	100.000	
	120		Готови производи	150.000	
	100		Материјал	250.000	
	02		Основна средства	1.000.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.500.000
	700		Рачун отварања главне књиге	1.500.000	
		432	Добављачи		100.000
		421	Краткорочни кредити		200.000
		413	Дугорочни кредити		500.000
		30	Сопствени капитал		700.000
1.	100		за почетну пасиву		
			Материјал	100.000	
2.	511	432	Добављачи		100.000
			за пријемницу и фактуру добављача		
3.	540		Трошкови материјала	200.000	
		100	Материјал		200.000
4.	52		за требовање		
			Трошкови амортизације О.С.	5.000	
5.	591	0239	Исправка вредности основних средстава		5.000
			за предрачун		
6.	591		Трошкови бруто зарада	45.000	
		45	Обавезе за бруто зараде		45.000
5а.	120		за обрачун		
			Трошкови производње	250.000	
6а.	510	590	Распоред трошкова		250.000
			за пренос трошкова		
6а.	510		Готови производи	250.000	
		591	Трошкови производње		250.000
6а.	510		за пријем готових производа у складиште		
			Купци	500.000	
6а.	510	610	Реализација готових производа		500.000
			за продају		
6а.	510		Трошкови реализованих готових производа	360.000	
		120	Готови производи		360.000
6а.	510		за раздужење залиха готових производа		
			пренос на страну 2	4.910.000	4.910.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	4.910.000	4.910.000
7.	57	432	Ванредни расходи Добављачи за зарачунату затезну камату	10.000	10.000
8.	120	67	Готови производи Ванредни приходи за вишак	20.000	20.000
9.	57	201	Ванредни расходи Купци за одобрени попуст	5.000	5.000
10.	241	67	Жиро-рачун Ванредни приходи за наплаћено отписано потраживање	15.000	15.000
11.	590	511	Распоред трошкова Трошкови материјала	250.000	200.000
		540	Трошкови амортизације		5.000
		520	Трошкови зарада за пренос трошкова на распоред		45.000
11a.	610		Реализација готових производа	500.000	
	67	720	Ванредни приходи Рачун прихода или расхода за закључење конта прихода	35.000	535.000
11б.	720	510	Рачун добитка или губитка Трошкови реализованих г.п.	375.000	360.000
		57	Ванредни расходи за закључење конта расхода		15.000
11в.	720	7200	Рачун добитка или губитка Рачун добитка за добитак	160.000	160.000
12.	720	464	Добитак Обавезе за порез на добитак за обрачун 20% пореза	32.000	32.000
12a.	720	30	Добитак Сопствени капитал	128.000	96.000
		45	Обавезе за зараде за расподелу остатка добити		32.000
13.	432		Добављачи	210.000	
	421		Краткорочни кредити	200.000	
	413		Дугорочни кредити	500.000	
	30		Сопствени капитал	796.000	
	520		Обавезе за бруто зараде	77.000	
	464		Обавезе за порез на добитак	32.000	
		730	Рачун изравнања конта стања за изравнање конта пасиве		1.815.000
			пренос на страну 3	8.255.000	8.255.000

ДНЕВНИК

страница 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
13а.	730 0239		пренос са стране 2	8.255.000	8.255.000
			Рачун изравнања конта стања	1.815.000	
			Исправка вредности основних средстава	205.000	
		243	Благајна		50.000
		241	Жиро-рачун		165.000
		201	Купци		595.000
		120	Готови производи		60.000
		100	Материјал		150.000
		02	Основна средства		1.000.000
			за изравнање конта активе		
				10.275.000	10.275.000

Биланс успеха

Расходи			Приходи		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извор средстава	Износ
1.	Трошкови реализованих г.п.	360.000	1.	Реализација г.п.	500.000
2.	Ванредни расходи	15.000	2.	Ванредни приходи	35.000
3.	Добитак	160.000			
		535.000			535.000

Крајњи биланс стања

Активa				Пасивa		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Благајна		50.000	1.	Добављачи	210.000
2.	Жиро-рачун		165.000	2.	Краткорочни кредити	200.000
3.	Купци		595.000	3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Готови производи		60.000	4.	Сопствени капитал	796.000
5.	Материјал		150.000	5.	Обавезе за бруто зараде	77.00
6.	Основна средства	1.000.000		6.	Обавезе за порез на добитак	32.000
7.	И.В.О.С.	-205.000	795.000			
			1.815.000			1.815.000

ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ

Редни број	Назив конта	Бруто биланс		Салдо биланс		Биланс стања		Биланс успеха	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Благајна	50.000	-	50.000	-	50.000	-	-	-
2.	Жиро-рачун	165.000	-	165.000	-	165.000	-	-	-
3.	Купци	600.000	5.000	595.000	-	595.000	-	-	-
4.	Готови производи	420.000	360.000	60.000	-	60.000	-	-	-
5.	Материјал	350.000	200.000	150.000	-	150.000	-	-	-
6.	Основна средства	1.000.000	-	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-
7.	Исправка вредности О.С.	-	205.000	-	205.000	-	205.000	-	-
8.	Рачун отварања главне књиге	1.500.000	1.500.000	-	-	-	-	-	-
9.	Добављачи	-	210.000	-	210.000	-	210.000	-	-
10.	Краткорочни кредити	-	200.000	-	200.000	-	200.000	-	-
11.	Дугорочни кредити	-	500.000	-	500.000	-	500.000	-	-
12.	Сопствени капитал	-	700.000	-	700.000	-	700.000	-	-
13.	Трошкови материјала	200.000	200.000	-	-	-	-	-	-
14.	Трошкови амортизације	5.000	5.000	-	-	-	-	-	-
15.	Трошкови бруто зарада	45.000	45.000	-	-	-	-	-	-
16.	Обавезе за бруто зараде	-	45.000	-	45.000	-	45.000	-	-
17.	Трошкови производње	250.000	250.000	-	-	-	-	-	-
18.	Распоред трошкова	250.000	250.000	-	-	-	-	-	-
19.	Реализација готових произв.	-	500.000	-	500.000	-	-	-	500.000
20.	Трошкови реализованих Г.П.	360.000	-	360.000	-	-	-	360.000	-
21.	Ванредни расходи	15.000	-	150.000	-	-	-	15.000	-
22.	Ванредни приходи	-	35.000	-	35.000	-	-	-	35.000
		5.120.000	5.120.000	2.395.000	2.395.000	2.020.000	1.860.000	375.000	535.000
		Финансијски резултат - добитак							
						2.020.000	160.000	535.000	535.000

8.2. Утврђивање периодичног резултата у трговинском предузећу

ЗАДАТАК

Трговинско предузеће имало је на дан 31. 12. т.г. следеће стање средстава и извора средстава: основна средства 1.000.000 дин., исправка вредности основних средстава 300.000 дин., благајна 10.000 дин., жиро-рачун 300.000 дин., купци 90.000 дин., роба на залихи 1.500.000 дин., добављачи 200.000 дин., дугорочни кредити 500.000 дин., краткорочни кредити 300.000 дин., сопствени капитал 1.600.000 дин.

На бази датих података саставити почетни биланс, отворити пословне књиге (главну књигу и дневник) а затим прокњижити следеће пословне промене везане за утврђивање финансијског резултата производног предузећа:

1. Према нашој пријемници и фактури добављача купљено је робе у износу од 100.000 дин.
2. Купци су уплатили на жиро-рачун 50.000 дин.
3. Према предрачуну трошкови амортизације за текући период износе 5.000 дин.
4. Обрачунате бруто зараде за текући период износе 100.000 дин.
5. Трошкови платног промета према изводу банке износе 20.000 дин.
6. Према излазним фактурама продато је робе за 450.000 дин. Набавна вредност продате робе је 400.000 дин.
7. Пописом робе у магацину утврђен је вишак у износу од 50.000 дин.
8. Купцу зарачунавамо затезну камату од 5.000 дин. због неблаговременог измирења обавезе.
9. Предузеће је платило банци камату по краткорочном кредиту у износу од 4.000 дин.
10. Предузећу је изречена казна за привредни преступ у износу од 10.000 дин. Казна је плаћена са жиро-рачуна.
11. Саставити закључни лист и утврдити финансијски резултат пословања, закључити конта резултата и конта стања и саставити биланс успеха и крајњи биланс стања.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активa				Пасивa		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1	Основна средства	1.000.000		1	Добављачи	200.000
2	И.В.О.С.	-300.000	700.000	2	Дугорочни кредити	500.000
3	Благајна		10.000	3	Краткорочни кредити	300.000
4	Жиро-рачун		300.000	4	Сопствени капитал	1.600.000
5	Купци		90.000			
6	Роба на залихи		1.500.000			
			2.600.000			2.600.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			243 Благајна			241 Жиро-рачун		
(0)	1.000.000	1.000.000 (11г)	(0)	10.000	10.000 (11г)	(0)	300.000	20.000 (5)
						(2)	50.000	4.000 (9)
								10.000 (10)
								316.000 (11г)
							350.000	350.000

201 Купци			1301 Роба на залихи			0239 Исправка вредности основних средстава		
(0)	90.000	50.000 (2)	(0)	1.500.000	400.000 (6а)	(11г)	305.000	300.000 (0)
(6)	450.000	495.000 (11г)	(1)	100.000	1.250.000(11г)			5.000 (3)
(8)	5.000		(7)	50.000			305.00	305.000
	545.000	545.000		1.650.000	1.650.000			

700 Рачун отварања главне књиге			432 Добављачи			413 Дугорочни кредити		
(0)	2.600.000	2.600.000 (0)	(11в)	300.000	200.000 (0)	(11в)	500.000	500.000 (0)
					100.000 (1)			
				300.000	300.000			

421 Краткорочни кредити			30 Сопствени капитал			540. Трошкови амортизације		
(11в)	300.000	300.000 (0)	(11в)	1.600.000	1.600.000 (0)	(3)	5.000	5.000 (11а)

52 Трошкови бруто зарада			45 Обавезе за бруто зараде			544 Трошкови платног промета		
(4)	100.000	100.000 (11а)	(11в)	100.000	100.000 (4)	(5)	20.000	20.000 (11а)

Приходи од продаје 601 робе				Набавна вредност 501 продате робе				6746 Вишкови робе			
(11)	450.000	450.000	(6)	(6a)	400.000	400.000	(11a)	(11)	50.000	50.000	(7)

661 Приходи од камата				561 Расходи камата				5798 Расходи за казне за привредне преступе			
(11)	5.000	5.000	(8)	(9)	4.000	4.000	(11a)	(10)	10.000	10.000	(11a)

720 Рачун добитка или губитка				7201 Рачун губитка				730 Рачун изравнања рачуна стања			
(11a)	539.000	505.000	(11)	(11б)	34.000	34.000	(11г)	(11г)	2.800.000	2.800.000	(11в)
		34.000	(11б)								
	539.000	539.000									

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.000.000	
	243		Благајна	10.000	
	241		Жиро-рачун	300.000	
	201		Купци	90.000	
	1301		Роба на залихи	1.500.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		300.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		2.600.000
	700		Рачун отварања главне књиге	2.600.000	
		432	Добављачи		200.000
		413	Дугорочни кредити		500.000
		421	Краткорочни кредити		300.000
		30	Сопствени капитал		1.600.00
			за почетну пасиву		
1.	1301		Роба на залихи	100.000	
		432	Добављачи		100.000
			за набавку		
2.	241		Жиро-рачун	50.000	
		201	Купци		50.000
			за уплату		
3.	540		Трошкови амортизације	5.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		5.000
			за предрачун		
4.	52		Трошкови бруто зарада	100.000	
		45	Обавезе за бруто зараде		100.000
			за обрачун зарада		
5.	554		Трошкови платног промета	20.000	
		241	Жиро-рачун		20.000
			за трошкове платног промета		
6.	201		Купци	500.000	
		601	Приходи од продаје робе		500.000
			за продају		
6а.	501		Набавна вредност продате робе	400.000	
		1301	Роба на залихи		400.000
			за раздужење залиха робе		
7.	1301		Роба на залихи	50.000	
		6746	Вишкови робе		50.000
			за вишак		
8.	201		Купци	5.000	
		661	Приходи од камата		5.000
			за зарачунату камату		
			пренос на страну 2	6.730.000	6.730.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	6.730.000	6.730.000
9.	561	241	Расходи камата Жиро-рачун за плаћену камату	4.000	4.000
10.	5798	241	Расходи за казне за привредне преступе Жиро-рачун за плаћену камату	10.000	10.000
11.	601 6746 661	720	Приходи од продаје робе Вишкови робе Приходи од камата Рачун губитка или добитка за закључење конта прихода	450.000 50.000 5.000	505.000
11а.	720	540	Рачун добитка или губитка Трошкови амортизације основног средства	539.000	5.000
		52	Трошкови бруто зарада		100.000
		554	Трошкови платног промета		20.000
		501	Набавна вредност продате робе		400.000
		561	Расходи камата		4.000
		5798	Расходи за казне за закључење конта расхода		10.000
11б.	7201	720	Рачун губитка Рачун добитка или губитка за губитак	34.000	34.000
11в.	432 413 421 30 45	730	Добављачи Дугорочни кредити Краткорочни кредити Сопствени капитал Обавезе за зараде Рачун изравнања конта стања за изравнање конта пасиве	300.000 500.000 300.000 1.600.000 100.000	2.800.000
11г.	730 0239	02 243 241 201 1301 7201	Рачун изравнања конта стања Исправка вредности основних средстава Основна средства Благајна Жиро-рачун Купци Роба на залихи Губитак за изравнање конта активе	2.800.000 305.000	1.000.000 10.000 316.000 495.000 1.250.000 34.000
				13.727.000	13.727.000

Биланс успеха

Расходи			Приходи		
Редни број	Средства	Износ	Редни број	Извор средстава	Износ
1.	Трошкови амортизације О.С.	5.000	1.	Приходи од продаје робе	450.000
2.	Трошкови бруто зарада	100.000	2.	Вишкови робе	50.000
3.	Трошкови платног промета	20.000	3.	Приходи од камата	5.000
4.	Набавна вредност продате робе	400.000	4.	Губитак	34.000
5.	Расходи камата	4.000			
6.	Расходи казне	10.000			
		539.000			539.000

Крајњи биланс стања

Актива				Пасива	
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава
1.	Основна средства	1.000.000		1.	Добављачи
2.	И.В.О.С.	-305.000	695.000	2.	Дугорочни кредити
3.	Благајна		10.000	3.	Краткорочни кредити
4.	Жиро-рачун		316.000	4.	Сопствени капитал
5.	Купци		495.000	5.	Обавезе за зараде
6.	Роба на залихи		1.250.000		
7.	Губитак		34.000		
			2.800.000		2.800.000

ЗАКЉУЧНИ ЛИСТ

Редни број	Назив конта	Бруто биланс		Салдо биланс		Биланс стања		Биланс успеха	
		Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује	Дугује	Потражује
1.	Основна средства	1.000.000	-	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-
2.	Благајна	10.000	-	10.000	-	10.000	-	-	-
3.	Жиро-рачун	350.000	34.000	316.000	-	316.000	-	-	-
4.	Купци	545.000	50.000	495.000	-	495.000	-	-	-
5.	Роба на залихи	1.650.000	400.000	1.250.000	-	1.250.000	-	-	-
6.	Рачун отварања главне књиге	2.900.000	2.900.000	-	-	-	-	-	-
7.	Исправка вредности О.С.	-	305.000	-	305.000	-	305.000	-	-
8.	Добављачи	-	300.000	-	300.000	-	300.000	-	-
9.	Дугорочни кредити	-	500.000	-	500.000	-	500.000	-	-
10.	Краткорочни кредити	-	300.000	-	300.000	-	300.000	-	-
11.	Сопствени капитал	-	1.600.000	-	1.600.000	-	1.600.000	-	-
12.	Трошкови амортизације О.С.	5.000	-	5.000	-	-	-	5.000	-
13.	Трошкови бруто зарада	100.000	-	100.000	-	-	-	100.000	-
14.	Обавезе за бруто зараде	-	100.000	-	100.000	-	100.000	-	-
15.	Трошкови платног промета	20.000	-	20.000	-	-	-	20.000	-
16.	Приходи од продаје робе	-	450.000	-	450.000	-	-	-	450.000
17.	Набавна вредно. продате робе	400.000	-	400.000	-	-	-	400.000	-
18.	Вишкови робе	-	50.000	-	50.000	-	-	-	50.000
19.	Приходи од камата	-	5.000	-	5.000	-	-	-	5.000
20.	Расходи од камата	4.000	-	4.000	-	-	-	4.000	-
21.	Расходи за казне	10.000	-	10.000	-	-	-	10.000	-
		6.994.000	6.994.000	3.610.000	3.610.000	3.071.000	3.105.000	539.000	505.000
		Финансијски резултат - добитак							
						34.000			34.000
						3.105.000	3.105.000	539.000	539.000

9. ЗАДАЦИ ЗА ВЕЖБУ

9.1. Пример

9.2. Пример

9.3. Пример

9.4. Пример

9.5. Пример

9.6. Пример

9.7. Пример

9.8. Пример

9.9. Пример

9.10.Пример

9.11.Пример

9.12.Пример

9.13. Пример

9.14. Пример

9.1. Пример

Производно предузеће „Београд” је на дан 01.01. т.г. имало следеће стање средстава извора средстава (у динарима): основна средства 90.000, исправка вредности основних средстава 22.500, дугорочни пласмани 33.750, материјал 63.000, ситан инвентар на залихама 13.500, ситан инвентар у употреби – 100% 3.000, недовршена производња 7.500, готови производи 54.000, менична потраживања 15.000, исправка вредности меничних потраживања 3.000, купци 43.000, добављачи – дужници 6.000, жиро-рачун 51.000, благајна 12.000, разграничење трошкова рекламе 4.500, остала активна временска разграничења 750, акцијски капитал по основу обичних акција 135.000, акцијски капитал по основу преференцијалних акција 75.000, ажио 16.500, резерве 41.250, дугорочни кредити 45.000, добављачи 57.000, разграничење трошкова камате 2.250.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу. Претпоставља се да је номинална вредност обичних акција 75 динара по акцији а преференцијалних 37,50 динара по акцији. Поред овога претпоставља се да се евиденција о материјалу води и аналитички, с тим што се за обрачун трошкова материјала користи лифо метод. Стање на аналитичким рачунима материјала је: материјал Х $675 \text{ кг} \times 45 \text{ динара} = 30.375 \text{ динара}$ и материјал Y $450 \text{ кг} \times 37,50 \text{ динара} = 16.875 \text{ динара}$. Коначно, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методи трошкова продатих учинака.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 03.01.** Са жиро-рачуна су извршене следеће исплате: (1) 3.600 динара на име годишње премије осигурања, (2) 9.000 динара добављачима, чиме је измирена обавеза од 9.750 динара, док је разлика коришћена као каса сконто и (3) 450 динара на име текућих трошкова рекламе.
- 05.01.** По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 300 килограма материјала Х по фактурној цени од 45 дин./кг и 75 килограма материјала Y по фактурној цени од 30 дин./кг. За трошкове превоза примљена је фактура на 1.125 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења под претпоставком да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте материјала сразмерно набављеним количинама.
- 10.01.** Према требовању издато је у употребу ситног инвентара који се троши у току једног обрачунског периода у вредности од 375 динара и ситног инвентара неизвесног века трајања у вредности од 600 динара.
- 12.01.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода отписа књиговодствене вредности уз примену линеарне стопе ако је процењени век трајања средстава 9 година. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 16.01.** Откупљено је за готово 150 обичних акција по курсу од 63.75 динара по акцији. Наплаћено је преко жиро-рачуна менично потраживање.

- 18.01.** Купљено је на кредит коришћено основно средство за 4.500 динара чија је садашња вредност 3.750 динара, а степен истрошености 40%. Обавеза према добављачу је измирена из дугорочног кредита.
- 22.01.** У току месеца су настали следећи трошкови: обрачуната премија осигурања 300 динара, банкарске услуге исплаћене са жиро-рачуна 75 динара, обрачунати водни допринос 75 динара, отпис ситног инвентара 300 динара, струја по фактури 750 динара, обрачуната реклама 450 динара, обрачунати трошкови одржавања основних средстава 300 динара, обрачунате камате на дугорочне кредите 1.500 динара и обрачунате зараде 7.500 динара.
- 23.01.** По требовањима издато је у производњу 600 кг материјала Х и 300 кг материјала У.
- 25.01.** Извршити распоред трошкова ако се на производњу односи 80%, на управу 15% и на продају 5% укупно насталих трошкова. Целокупна производња је завршена и готови производи су ускладиштени.
- 27.01.** Продато је готових производа за 90.000 динара, и то: на бариране чекове за 45.000 динара, 9.750 динара за готово, а остатак на кредити. Купцима, којима је извршена продаја на кредит, понуђен је каса сконто од 3%. Цена коштања продатих производа је 52.500 динара.
- 29.01.** Купац, који нам дугује 11.125 динара, одбија да плати дуг. Покрећемо спор пред привредним судом и на име трошкова спора плаћамо 750 динара са жиро-рачуна. Потраживање у износу од 4.500 динара је застарело, због чега су у целости отписује.
- 30.01.** Преко жиро-рачуна је наплаћено 750 динара на име финансијских прихода који се односе на претходну годину. Продато је за готово 100 откупљених сопствених акција по курсу од 71,25 динара по акцији.
- 31.01.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.

Биланс стања трговинског предузећа „Београд” на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1	Основна средства	90.000		1.	Акцијски капитал по основу обичних акција	135.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-22.500	67.500	2.	Акцијски капитал по основу преференцијалне акција	75.000
3.	Дугорочни пласмани		33.750	3.	Ажио	16.500
4.	Материјал		63.000	4	Резерве	41.250
5.	Ситан инвентар на залихама		13.500	5.	Дугорочни кредити	45.000
6.	Ситан инвентар у употреби 100%		3.000	6.	Добављачи	57.000
7.	Недовршена производња		7.500	7.	Разграничење трошкова камате	2.250
8.	Готови производи		54.000			
	Менична потраживања	15.000				
9.	Исправка вредности меничних потраживања	-3.000	12.000			
10.	Купци		43.500			
11	Добављачи - дужници		6.000			
12.	Жиро-рачун		51.000			
13.	Благајна		12.000			
14.	Разграничење трошкова рекламе		4.500			
15.	Остала АВР		750			
			372.000			372.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		03 Дугорочни пласмани		100 Материјал	
(пс)	90.000	(пс)	33.750	(пс)	63.000 38.812,5 (8)
(6)	6.250			(2)	16.875
10040 Ситан инвентар на залихама		10041 Ситан инвентар у употреби – 100%		110 Недовршена производња	
(пс)	13.500	(пс)	3.000	(пс)	7.500 7.500 (0)
(9а)	47.750				
120 Готови производи		236 Менична потраживања		201 Купци	
(пс)	54.000	(пс)	15.000 15.000 (5а)	(пс)	43.500 11.125 (11)
	52.500 (10а)			(10)	35.250 4.500 (11а)
4322 Добављачи-дужници		241 Жиро-рачун		243 Благајна	
(пс)	6.000	(пс)	51.000 4.050 (1)	(пс)	12.000 9.562,5 (5)
		(5а)	15.000 9.000 (1а)	(10)	9.750
		(10)	45.000 75 (7а)	(12а)	7.125
		(12)	750 750 (11)		
2802 Разграничење трошкова рекламе		289 Остала АВР		0239 Исправка вредности основних средстава	
(пс)	4.500	(пс)	750 750 (12)		22.500 (пс)
					625 (4)
					1.750 (6)
2369 Исправка вредности меничних потраживања		700 Рачун отварања главне књиге		300 Акцијски капитал – обичне акције	
(5б)	3.000	(пс)	372.000 372.000 (пс)		135.000 (пс)
301 Акцијски капитал – преференцијалне акције		309 АЖИО		31 Резерве	
	75.000 (пс)		16.500 (пс)		41.250 (пс)
					750 (12а)

413 Дугорочни кредити		432 Добављачи			4806 Разграничење трошкова камате	
	45.000 (пс)	(0/1)	6.000	57.000 (пс)		2.250 (пс)
	4.500 (6а)	(1а)	9.750	16.875 (2)		1.500 (7г)
		(6а)	4.500	4.500 (6)		
				750 (7д)		
591 Трошкови производње		2803 Разграничење трошкова премије осигурања			53 Трошкови производних услуга	
(0)	7.500	(1)	3.600	300 (7)	(1)	450
(9)	40.250				(7е)	450
					(7ф)	300
66 Финансијски приходи		511 Трошкови материјала			10042 Ситан инвентар у употреби 50%	
(13)	3.750	(3)	375		(3а)	300
		(3а)	300			
		(7ц)	300			
	3.750	(7д)	750			
		(8)	38.812,5			
540 Трошкови амортизације		036 Откупљене обичне акције			55 Трошкови непроизводних услуга	
(4)	625	(5)	9.562,5	6.375 (12а)	(7)	300
					(7а)	75
					(7б)	75
467 Обавезе по основу непроизводних услуга		100419 Исправка вредности ситног инвентара у употреби			489 Разграничење трошкова инвестиционог одржавања	
	75 (7б)			300 (7ц)		300 (7ф)
56 Финансијски расходи		52 Трошкови зарада			45 Обавезе по основу зарада	
(7г)	1.500	(7х)	7.500			7.500 (7х)
592 Трошкови управе		593 Трошкови продаје			590 Распоред трошкова	
(9)	7.546,9	(9)	2.515,6	2.515,6 (13а)		50.312,5 (9)

Реализација готових производа				Трошкови реализованих готових производа			2014	Спорна потраживања
610				510				
(13)	90.000	90.000	(10)	(10a)	52.500	52.500 (13a)	(11)	11.875

Ванредни расход			Рачун добитка - губитка			7200	Добитак
57			720				
(11a)	4.500	4.500(13aб)	(13a)	68.562,5	93.750 (13)		25.187,5 (13)
			(13б)	25.187,5			
				93.750	93.750		

Аналитички рачуни материјала

Улаз	Материјал X		Ислаз
(пс)	$675 \times 45 = 30.375$	$300 \times 48 = 14.400$	(8)
(2)	$300 \times 48 = 14.400$	$300 \times 45 = 13.500$	(8)

Улаз	Материјал Y		Ислаз
(пс)	$450 \times 37,5 = 16.875$	$75 \times 33 = 2.475$	(8)
(2)	$75 \times 33 = 2.475$	$225 \times 37,5 = 8.437,5$	(8)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	01.01.	02		Основна средства	90.000	
		03		Дугорочни пласмани	33.750	
		100		Материјал	63.000	
		10040		Ситан инвентар на залихама	13.500	
		40041		Ситан инвентар у употреби 100%	3.000	
		110		Недовршена производња	7.500	
		120		Готови производи	54.000	
		236		Менична потраживања	15.000	
		201		Купци	43.500	
		4321		Добављачи-дужници	6.000	
		241		Жиро-рачун	51.000	
		243		Благајна	12.000	
		2802		Разграничење трошкова рекламе	4.500	
		289		Остала АВР	750	
			0239	Исправка вредности основних средстава		22.500
			2369	Исправка вредности меничних потраживања		3.000
			700	Рачун отварања главне књиге по почетном билансу		372.000
пса	01.01.	700		Рачун отварања главне књиге	372.000	
		300		Акцијски капитал – обичне акције		135.000
		301		Акцијски капитал – приоритетне акције		75.000
		309		Ажио		16.500
		31		Резерве		41.250
		413		Дугорочни кредит		45.000
		432		Добављачи		57.000
		4806		Разграничење трошкова камате по почетном билансу		2.250
0.	01.01.	591		Трошкови производње	7.500	
		110		Недовршена производња за затварање рачуна недовршена производња		7.500
0/1	01.01.	432		Добављачи	6.000	
		4322		Добављачи–дужници за затварање рачуна добављачи–дужници		6.000
1.	03.01.	2803		Разграничење трошкова премије осигурања	3.600	
		53		Трошкови производних услуга	450	
		241		Жиро-рачун за исплату		4.050
				пренос на страну 2	787.050	787.050

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	787.050	787.050
1а	03.01.	432	241	Добављачи	9.750	
			66	Жиро-рачун		9.000
				Финансијски приходи		750
				за исплату		
2.	05.01.	100	432	Материјал	16.875	
				Добављачи		16.875
				за фактуру добављача и пријемницу		
3.	10.01.	511	10040	Трошкови материјала	375	
				Ситан инвентар на залихама		375
				за требовање		
3а.	10.01.	511	10042	Трошак материјала	300	
				Ситан инвентар у употреби – 50%	300	
			10040	Ситан инвентар на залихама		600
				за издавање у употребу		
4.	12.01.	540	0239	Трошкови амортизације	625	
				И.В.О.С.		625
				за обрачунату (планирану)		
				амортизацију		
5.	16.01.	036	243	Откупљене обичне акције	9.562,5	
				Благајна		9.562,5
				за откуп		
5а.	16.01.	241	236	Жиро-рачун	15.000	
				Менична потраживања		15.000
				за наплату		
5б.	16.01.	0236	66	Исправка вредности меничних	3.000	
				потраживања		3.000
				Финансијски приходи		
				за коначна наплаћена менична		
				потраживања		
6.	18.01.	02	0239	Основна средства	6.250	
				Исправка вредности основних		1.750
				средстава		
			432	Добављачи		4.500
				за куповину основних средстава		
6а	432	413		Добављачи	4.500	
				Дугорочни кредити		4.500
				за исплату обавезе		
7.	22.01.	55	2803	Трошкови непроизводних услуга	300	
				Разграничење трошкова премије		300
				осигурања		
				за обрачунати трошак		
7а.	22.01.	55	241	Трошкови непроизводних услуга	75	
				Жиро-рачун		75
				према изводу банке		
				пренос на страну 3	853.962,50	853.962,50

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
7б.	22.01.	55	467	пренос са стране 2	853.962,5	853.962,5
7ц.	22.01.	511	100419	Трошкови непроизводних услуга Обавезе по основу непроизводних услуга за обрачунати водни допринос	75	75
7д.	22.01.	511	432	Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби за калкулативан отпис ситног инвентара у употреби	300	300
7е.	22.01.	53	2802	Трошкови материјала Добављачи према фактури добављача	750	750
7ф.	22.01.	53	489	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе за обрачунату рекламу	450	450
7г.	22.01.	56	4806	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова инвестиционих одржавања за обрачунате трошкове одржавања основних средстава	300	300
7х.	22.01.	52	45	Финансијски расходи Разграничење трошкова камата за обрачунату камату	1.500	1.500
8.	23.01.	511	100	Трошкови зарада Обавезе по основу зарада за обрачунате зараде	7.500	7.500
9.	25.01.	591 592 593	590	Трошкови материјала Материјал према требовању	38.802,5	38.812,5
9а.	25.01.	120	591	Трошкови производње Трошкови управе Трошкови продаје Распоред трошкова за распоред трошкова	40.250 7.546,9 2.515,6	50.312,5
10.	27.01.	241 243 201	610	Готови производи Трошкови производње према предајницама готових производа	47.750	47.750
				Жиро-рачун Благајна Купци Реализација готових производа за приходе од продаје	45.000 9.750 35.250	90.000
				пренос на страну 4	1.091.712,50	1.091.712,50

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 3	1.091.712,50	1.091.712,50
10a.	27.01.	510		Трошкови реализованих готових производа	52.500	
			120	Готови производи за расходе продаје		52.500
11.	29.01.	2014		Спорна потраживања	11.875	
			201	Купци		11.125
			241	Жиро-рачун		750
				За покретање спора		
11a.	29.01.	57		Ванредни расходи	4.500	
			201	Купци		4.500
				За отпис застарелог потраживања		
12.	30.01.	241		Жиро-рачун	750	
			289	Остала АВР		750
				Према изводу банке		
12a.	30.01.	243		Благајна	7.125	
			036	Откупљене сопствене акције		6.375
			31	Резерве		750
				Према благајничком извештају		
13.	31.01.	610		Реализација готових производа	90.000	
		66		Финансијски приходи	3.750	
			720	Рачун добитка – губитка за затварање рачуна прихода		93.750
13a.	31.01.	720		Рачун добитка-губитка	68.562,5	
			510	Трошкови реализованих готових производа		52.500
			592	Трошкови управе		7.546,9
			593	Трошкови продаје		2.515,65
			56	Финансијски расходи		1.500
			57	Ванредни расходи		4.500
				за затварање рачуна расхода		
136.	21.01.	720		Рачун добитка-губитка	25.187,5	
			7200	Добитак за добитак		25.187,5
					1.355.962,50	1.355.962,50

9.2. Пример

Трговинско предузеће „Младост” је на дан 31. 10. т.г. имало следећи промет на рачунима главне књиге (у динарима)

	Дугује	Потражује
1. Основна средства	216.000	-
2. Исправка вредности основних средстава	-	115.350
3. Дугорочни пласмани	40.000	-
4. Ситан инвентар на залихама	7.000	-
5. Роба на залихама	77.500	38.750
6. Купци	125.000	60.000
7. Неуплаћени уписани капитал	75.000	25.000
8. Сумњива потраживања	7.500	-
9. Исправка вредности сумњивих потраживања	-	2.000
10. Менична потраживања	6.500	-
11. Исправка вредности меничних потраживања	-	1.500
12. Жиро-рачун	70.000	15.000
13. Благајна	7.500	2.300
14. Акцијски капитал по основу обичних акција	-	115.500
15. Акцијски капитал по основу преференцијалне акције	-	50.000
16. Ажио	-	56.250
17. Дугорочни кредити	-	60.000
18. Добављачи	70.000	200.000
19. Разграничење трошкова рекламе	12.000	6.000
20. Трошкови материјала	7.000	-
21. Трошкови зарада	36.000	-
22. Трошкови производних услуга	4.500	-
23. Трошкови непроизводних услуга	3.000	-
24. Трошкови амортизације	18.150	-
25. Набавна вредност реализоване робе	55.000	-
26. Реализација робе	-	90.000
Промет:	837.650	837.650

Преузети промет у дневник и на рачуне главне књиге. Претпоставља се да је номинална вредност и обичних и преференцијалних акција 75 динара и да се евиденција о роби води и аналитички, с тим што се за обрачун набавне вредности реализоване робе користи лифо метод. Стање на аналитичким рачунима робе је: роба $\times 1.500$ ком. $\times 20$ динара = 30.000 динара и роба $\times 500$ ком. $\times 17,50$ динара = 8.750 динара. Коначно, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методи укупних трошкова.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 01.11.** По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 250 комада робе Х по фактурној цени од 20 динара за комад и 100 комада робе У по фактурној цени од 15 динара за комад. За трошкове превоза примљене робе издат је безготовински чек на 1.050 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења под претпоставком да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте робе сразмерно набављеним количинама.
- 04.11.** Од добављача су примљене две фактуре, и то: прва на 3.000 динара за трошкове поправки основних средстава који се разграничавају на 15 месеци и друга на 50 динара за текуће трошкове поправки основних средстава.
- 07.11.** Наплаћено је у целости преко жиро-рачуна менично потраживање, као и 25.000 динара на име неуплаћених делова основног капитала.
- 11.11.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 15 година, а текућа година пета година експлоатације. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 16.11.** У току месеца настали су следећи трошкови (у динарима): ситан инвентар који се троши једнократном употребом 400, обрачунати трошкови рекламе 250, обрачунати трошкови поправки основних средстава 200, зараде 3.000, ПТТ услуге плаћене у готову 50, обрачунате камате на дугорочне кредите 150, вода по фактури 250 и чланарина комори плаћене са жиро-рачуна 200.
- 18.11.** Продато је на кредит 500 комада робе Х и 400 комада робе У. Продајна вредност робе је 48.370.
- 21.11.** Продато је на кредит основно средство за 3.000 динара. Набавна вредност овог средства је 6.000 динара а било је отписано са 80%. На име дефинитивне наплате сумњивог потраживања наплаћено је преко жиро-рачуна 5.000 динара.
- 22.11.** Замењено је по номиналној вредности 150 преференцијалних за 150 редовних акција. Замењене преференцијалне акције су поништене.
- 24.11.** Наплаћено је преко жиро-рачуна 500 динара на име камате на дугорочне пласмане.
- 26.11.** Купци из шесте промене су извршили уплату на жиро-рачун по одбитку 2% накнадно одобреног рабата и 3% каса сконта.
- 28.11.** Откупљено је за готово 50 преферецијалних акција по курсу од 40 динара по акцији ради поништавања. Откупљене акције су поништене.
- 29.11.** Прегледом аналитичке евиденције утврђено је да међу добављачима има дужника за 2.500 динара, да настали ненаплаћени ванредни приходи износе 250 динара и да је једино потраживање од купаца у износу од 500 динара постало трајно ненаплативо па се отписује.
- 30.11.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		0239 Исправка вредности основних средстава		03 Дугорочни пласмани	
216.000	6.000 (7)	(7)	4.800 115.350 1.650 (4)	40.000	
10040 Ситан инвентар на залихама		1301 Роба на залихама		201 Купци	
7.000	400 (5)		77.550 38.750	125.000	60.000
		(1)	7.550 17.800 (6a)	(6) 48.370	967,4 (10)
				(7) 3.000	47.402,6 (10a) 500 (12б)
00 Неуплаћени уписани капитал		2014 Сумњива потраживања		20149 Исправка вредности сумњивих потраживања	
75.000	25.000 25.000 (3)		7.500 7.500 (7a)	(7a) 2.000	2.000
236 Менична потраживања		2369 Исправка вредности меничних потраживања		241 Жиро-рачун	
6.500	6.500 (3)	(3a)	1.500 1.500	70.000	15.000
				(3) 31.500	1.050 (1)
				(7a) 5.000	200 (5г)
				(9) 500	
				(10a) 45.980,6	
243 Благајна		300 Акцијски капитал по основу обичних акција		301 Акцијски капитал по основу преференцијалних акција	
7.500	2.300 50 (5д) 2.000 (11)	(8)	11.250 115.500	(8) 11.250	50.000
				(11б) 3.750	
309 АЖИО		413 Дугорочни кредити		432 Добављачи	
	56.250		60.000	70.000	200.000
					6.500 (1)
					3.050 (2)
					250 (5ф)
					2.500 (12)

Разграничење 2802 трошкова рекламе		511 Трошкови материјала		52 Трошкови зарада	
12.000	6.000	7.000	7.650(13a)	36.000	39.000 (13a)
	250 (5a)	(5) 400		(5ц) 3.000	
		(5ф) 250		39.000	39.000
		7.650	7.650		
Трошкови производних 53 услуга		55 Трошкови непроизводних услуга		54 Трошкови амортизације	
4.500	5.050 (13a)	3.000	3.200(13a)	18.150	19.800 (13a)
(2) 50		(5г) 200		(4) 1.650	
(5a) 250		3.200	3.200	19.800	19.800
(5б) 200					
(5д) 50					
5.050	5.050				
Набавна вредност 510 реализоване робе		610 Реализација робе		Разграничење 4807 трошкова поправки основних средстава	
55.000	72.800 (13a)	(10) 967,4	90.000	(2) 3.000	200 (5б)
(6a) 17.800		(13) 137.402,6	48.370 (6)		
72.800	72.800	138.370	138.370		
4807 Финансијски приходи		Обавезе по основу 45 зарада		56 Финансијски расходи	
(13) 2.000	1.500 (3a)		3.000 (5ц)	(5e) 150	1.572 (13a)
	500 (9)			(10a) 1.422	
2.000	2.000			1.572	1.572
Разграничење 4700 трошкова камата		67 Ванредни приходи		57 Ванредни расходи	
	150 (5e)	(13) 2.050	1.800 (7)	(7a) 500	1.000 (13a)
			250(12a)	(12a) 500	
		2.050	2.050	1.000	1.000
Откупљене 036 преференцијалне акције		424 Рачун повлачења акција		31 Резерве	
(11) 2.000	2.000 (11a)	(11a) 2.000	2.000(11б)		1.750 (11б)

4322	Добављачи дужници	289	Остала А.В.Р.	720	Рачун добитка - губитка
(12)	2.500	(12a)	250	(13a)	150.072
					141.452 (13)
					8.619,4 (13a)
					150.072
					150.072

7201	Губитак
(13б)	8.619,4

Аналитички рачуни робе

Улаз	Материјал X	Израз
(пс)	$1.500 \times 20 = 30.000$	$250 \times 23 = 5.750$ (6)
(1)	$250 \times 23 = 5.750$	$250 \times 20 = 5.000$ (6)

Улаз	Материјал Y	Израз
(пс)	$500 \times 17,5 = 8.750$	$100 \times 18 = 1.800$ (6)
(1)	$100 \times 18 = 1.800$	$300 \times 17,5 = 5.250$ (6)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1.	01.11.	1301		Промет:	837.650	837.650
			432	Роба на залихама	7.550	
			241	Добављачи:		6.500
				Жиро-рачун		1.050
				према фактури и пријемници		
2.	04.11.	2807		Разграничење трошкова поправки основних средстава	3.000	
		53		Трошкови производних услуга	50	
			432	Добављачи		3.050
				према фактурама добављача		
3.	07.11.	241		Жиро-рачун	31.500	
			236	Менична потраживања		6.500
			00	Неуплаћени уписани капитал		25.000
				према изводу банке		
3а.	07.11.	2369		Исправка вредности меничних потраживања	1.500	
			66	Финансијски приходи		1.500
				за камату по основу меничних потраживања		
4.	11.11.	540		Трошкови амортизације	1.650	
			0239	Исправка вредности основних средстава		1.650
				за месечни трошак амортизације		
5.	16.11.	511		Трошкови материјала	400	
			10040	Ситан инвентар на залихама		400
				према требовању		
5а.	16.11.	53		Трошкови производних услуга	250	
			2802	Разграничење трошкова рекламе		250
				за обрачунате трошкове рекламе		
5б.	16.11.	53		Трошкови производних услуга	200	
			2807	Разграничење трошкова поправки основних средстава		200
				за обрачунате трошкове поправке основних средстава		
5ц.	16.11.	52		Трошкови зарада	3.000	
			45	Обавезе по основу зарада		3.000
				за обрачун зарада		
5д.	16.11.	53		Трошкови производних услуга	50	
			243	Благајна		50
				према благајничком запису		
5е.	16.11.	56		Финансијски расходи	150	
			48	Разграничење трошкова камата		150
				за обрачунате камате		
				пренос на страну 2	886.950	886.950

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	886.950	886.950
5ф.	16.11.	511	432	Трошкови материјала Добављачи према фактури добављача	250	250
5г.	16.11.	55	241	Трошкови непроизводних услуга Жиро-рачун према изводу банке	200	200
6.	18.11.	201	601	Купци Реализација робе за продајну вредност реализоване робе	48.370	48.370
6а.	18.11.	501	1301	Набавна вредност реализоване робе Роба на залихама за расходе у вези реализације робе	17.800	17.800
7.	21.11.	201	2239	Купци Исправка вредности основних средстава	3.000 4.800	
			02	Основна средства		6.000
			67	Ванредни приходи за продају основног средства		1.800
7а.	21.11.	241	20159	Жиро-рачун Исправка вредности сумњивих потраживања	5.000 2.000	
		57	2015	Ванредни расходи Сумњива потраживања за дефинитивну наплату сумњивих потраживања	500	7.500
8.	22.11.	301	300	Акцијски капитал по основу преференцијалних акција Акцијски капитал по основу обичних акција за замену акција	11.250	11.250
9.	24.11.	241	66	Жиро-рачун Финансијски приходи према изводу банке	500	500
10.	26.11.	601	201	Реализација робе Купци за накнадно одобрен рабат	967,4	967,4
10а.	26.11.	241	201	Жиро-рачун Финансијски расходи Купци према изводу банке	45.980,6 1.422	47.402,6
11.	28.11.	036	243	Откупљене преференцијалне акције Благајна према благајничком извештају	2.000	2.000
				пренос на страну 3	1.030.990	1.030.990

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 2	1.030.990	1.030.990
11а.	28.11.	424	036	Рачун повлачења акција Откупљене преференцијалне акције за повучене акције	2.000	2.000
11б.	28.11.	301	036	Акцијски капитал по основу преференцијалних акције	3.750	
			31	Рачун повлачења акција Резерва за поништене акције		2.000 1.750
12.	29.11.	4322	432	Добављачи-дужници Добављачи за предзакључно књижење	2.500	2.500
12а.	29.11.	28	67	Остала АВР Ванредни приходи за ненаплаћене ванредне расходе	250	250
12б.	29.11.	57	201	Ванредни расходи Купци за отпис ненаплативог потраживања	500	500
13.	30.11.	601	720	Реализација робе	137.402,6	
		66		Финансијски приходи	2.000	
		67		Ванредни приходи	2.050	
				Рачун добитка-губитка за затварање рачуна прихода		141.452,6
13а.	30.11.	720	501	Рачун добитка-губитка Набавна вредност реализоване робе	150.072	72.800
			511	Трошкови материјала		7.650
			52	Трошкови зарада		39.000
			53	Трошкови производних услуга		5.050
			55	Трошкови непроизводних услуга		3.200
			54	Трошкови амортизације		19.800
			56	Финансијски расходи		1.572
			57	Ванредни расходи за затварање рачуна расхода		1.000
13б.	30.11.	7201	720	Губитак Рачун добитка-губитка затварање рачуна добитка-губитка	8.619,4	8.619,4
					1.340.134	1.340.134

9.3. Пример

Производно предузеће „Комуна” имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава извора средстава (у динарима): основна средства 30.000, исправка вредности основних средстава 7.500, дугорочни пласмани 13.500, материјал 21.000, недовршена производња 2.500, готови производи 18.000, ситан инвентар на залихама 9.000, ситан инвентар у употреби – 50% 1.000, купци 14.500, жиро-рачун 17.000, благајна 4.000, разграничење трошкова рекламе 2.500, остала активна временска разграничења 500, акцијски капитал по основу обичних акција 50.000, акцијски капитал по основу преференцијалних акција 25.000, ажио 5.500, дугорочни кредити 15.000, меничне обавезе 10.000, исправка вредности меничних обавеза 2.000, добављачи 19.000, купци – повериоци 2.000 и разграничење трошкова камата 1.500.

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу. Претпоставља се да је номинална вредност обичних акција 25 динара по акцији а преференцијалних 12,50 динара по акцији. Поред овога претпоставља се да се евиденција о материјалу води и аналитички, с тим што се за обрачун трошкова материјала користи лифо метод. Стање на аналитичким рачунима материјала је: материјал Х 600 литара $\times$ 25 динара = 15.000 динара и материјал Y 300 литара $\times$ 20 динара = 6.000 динара. Коначно, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 04.01.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода отписа књиговодствене вредности уз примену двоструке линеарне стопе ако је процењени век трајања основних средстава 6 година. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 07.01.** По фактури од предузећа „Храст” и нашој пријемници набављено је 250 литара материјала Х по фактурној цени од 25 дин./литру и 100 литара материјала Y по фактурној цени од 15 дин./литру. За трошкове превоза примљена је фактура на 700 динара, а за трошкове осигурања материјала у превозу издат је безготовински чек на 1.550 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења уз претпоставку да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте материјала сразмерно набављеним количинама а трошкови осигурања сразмерно фактурним вредностима.
- 08.01.** Откупљено је за готово 50 обичних акција по курсу од 20 динара по акцији ради поништења. Откупљене акције су поништене.
- 10.01.** Са жиро-рачуна је исплаћена менична обавеза у целини и 1.200 динара на име годишње премије осигурања.
- 13.01.** Купљена је на кредит опрема чија је фактурна вредност 5.000 динара. Трошкови превоза су плаћени барираним чеком и износе 500 динара, док су трошкови монтаже по фактури 400 динара. Опрема је стављена у употребу.
- 15.01.** Издато је у употребу ситног инвентара који се троши у току једног обрачунског периода у вредности од 250 динара и ситног инвентара чији је процењени век трајања 5 месеци у вредности од 1.000 динара.

- 18.01.** У току месеца су настали следећи трошкови: обрачуната премија осигурања 100 динара, отпис ситног инвентара 200 динара, ауторски хонорари су исплаћени са жиро-рачуна 150 динара вода по фактури 500 динара, обрачуната реклама 300 динара, обрачунати трошкови одржавања основних средстава 200 динара. обрачунате камате на дугорочне кредите 1.500 динара, обрачунате зараде 2.500 динара и обрачунати порез за репрезентацију 50 динара.
- 19.01.** По требовањима издато је у производњу 400 литара материјала Х и 200 литара материјала Y.
- 21.01.** Са жиро-рачуна је измирена обавеза према добављачу „Храст” по одбитку 2% накнадно одобреног рабата и 2% каса сконта.
- 22.01.** Продато је готових производа за 60.000 динара, и то: на бариране чекове за 20.000 динара, 1.500 динара за готово, а остатак на кредит. Купцима, којима је извршена продаја на кредит, понуђен је каса сконто од 3%.
- 25.01.** Донета је одлука о расхоровању ситног инвентара у употреби за који се користи метод отписа 50% у вредности од 250 динара.
- 27.01.** Прокњижити корекцију вредности залиха ако је вредност крајњих залиха готових производа 3.000 динара а недовршене производње 4.000 динара.
- 29.01.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.
- 30.01.** Извршити расподелу резултата ако је порез на добит 20% а остатак се дели на резерве и дивиденде у односу 1:2.

Биланс стања предузећа „Комуна” на дан 01. 01. т.г.

Активa				Пасивa			
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Средства	Износ	
1.	Основна средства	30.000		1.	Акцијски капитал по основу обичних акција		50.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-7.500	22.500	2.	Акцијски капитал по основу преференцијалних акција		25.000
3.	Дугорочни пласмани		13.500	3.	Ажио		5.500
4.	Материјал		21.000	4.	Дугорочни кредити		15.000
5.	Недовршена производња		2.500	5.	Меничне обавезе	10.000	
6.	Готови производи		18.000	6.	Исправка вредности меничних обавеза	-2.000	8.000
7.	Ситан инвентар на залихама		9.000	7.	Добављачи		19.000
8.	Ситан инвентар у употреби 50%		1.000	8.	Купци – повериоци		2.000
9.	Купци		14.500	9.	Разграничење трошкова камата		1.500
10.	Жиро-рачун		17.000				
11.	Благајна		4.000				
12.	Разграничење трошкова рекламе		2.500				
13.	Остала АВР		500				
			126.000				126.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		03 Дугорочни пласмани		100 Материјал	
(пс)	30.000	(пс)	13.500	(пс)	21.000 15.750 (8)
(5ц)	5.900			(2)	10.000
110 Недовршена производња		120 Готови производи		10040 Ситан инвентар на залихама	
(пс)	2.500	(пс)	18.000 15.000 (12)	(пс)	9.000 250 (6)
(12а)	1.500				1.000 (6а)
10041 Ситан инвентар у употреби 50%		201 Купци		241 Жиро рачун	
(пс)	1.000 250 (11)	(пс)	14.500 2.000 (0/1)	(пс)	17.000 1.550 (2)
		(10)	38.500	(10)	20.000 10.000 (4)
					1.200 (4а)
					500 (5а)
					150 (7б)
					8.115 (9а)
243 Благајна		2802 Разграничење трошкова рекламе		289 Остала АВР	
(пс)	4.000 1.000 (3)	(пс)	2.500 300 (7д)	(пс)	500 500 (0)
(10)	1.500				
0239 Исправка вредности основних средстава		700 Рачун отварања главне књиге		4359 Исправка вредности меничних обавеза	
	7.500 (пс)	(пса)	126.000 126.000 (пса)	(пс)	2.000 2.000 (4)
	83.35 (1)				
300 Акцијски капитал по основу обичних акција		301 Акцијски капитал по основу преференцијалних акција		309 АЖИО	
(3б)	1.250 50.000 (пса)		25.000 (пса)		5.500 (пса)
413 Дугорочни кредити		435 Меничне обавезе		432 Добављачи	
	15.000 (пса)	(4)	10.000 10.000 (пса)	(9)	169 19.000 (пса)
				(9а)	8.281 8.450 (2)
					5.000 (5)
					400 (5б)
					500 (7ц)

2012	Купци повериоци		4700	Разграничење трошкова камата	56	Финансијски расходи	
(0/1)	2.000	2.000 (пса)		1.500(пса) 1.500(7ф)	(0)	500	4.000 (13а)
					(4)	4.000	
					(7ф)	1.500	
						4.000	4.000

540	Трошкови амортизације		036	Откупљене сопствене акције	424	Рачун повлачења акција	
(1)	625	625 (13а)	(3)	1.000	1.000 (3а)	1.250	(3б)
					(3ц)	250	

31	Резерве	2803	Разграничење трошко- ва премије осигурања	028	Инвестиције у току
	250 (3ц)	(4а)	1.200	100 (7)	(5) 5.000 5.900 (5ц)
	5.856 (14)				(5а) 500
					(5б) 400

511	Трошкови материјала		10042	Ситан инвентар у потреби	55	Трошкови непроизводних услуга	
(6)	250	169 (9)	(6а)	1.000	(7)	100	300 (13а)
(7а)	200	16.781 (13а)			(7б)	150	
(7ц)	500				(7х)	50	
(8)	15.750					300	300
(11)	250						
	16.950	16.950					

100429	Исправка вредности ситног инвентара у употреби
	200 (7а)

53	Трошкови производних услуга	
(7д)	300	500 (13а)
(7е)	200	
	500	500

4806	Разграничење трошко- ва инвестиционог одржавања основних средстава	52	Трошкови зарада		45	Обавезе по основу зарада	
	200 (7е)	(7г)	2.500	2.500 (13а)		2.500	(7г)

Обавезе по основу			66 Финансијски приходи			Реализација готових		
462	непроизводних услуга					610	производа	
	50	(7x)	(13)	166	166 (9a)	(13)	60.000	60.000 (10)
Корекција вредности			Корекција вредности			720 Рачун добитка - губитка		
6814	залиха - приходи		581	залиха - расходи		(13a)	39.706	61.666 (13)
(13)	1.500	1.500 (12a)	(12)	15.000	15.000 (13a)	(14)	21.960	
							61.666	61.666
Обавезе за порез на			471 Обавезе за дивиденде					
464	добит							
	4.392	(14)			11.712 (14)			

Аналитички рачуни материјала

Улаз	Материјал X		Излаз
(пс)	$600 \times 25 = 15.000$	$250 \times 32 = 8.000$	(8)
(2)	$250 \times 32 = 8.000$	$150 \times 25 = 3.750$	(8)

Улаз	Материјал Y		Излаз
(пс)	$300 \times 20 = 6.000$	$100 \times 20 = 2.000$	(8)
(2)	$100 \times 20 = 2.000$	$100 \times 20 = 2.000$	(8)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	01.01.	02		Основна средства	30.000	
		03		Дугорочни пласмани	13.500	
		100		Материјал	21.000	
		110		Недовршена производња	2.500	
		120		Готови производи	18.000	
		10040		Ситан инвентар на залихама	9.000	
		10041		Ситан инвентар у употреби 50%	1.000	
		201		Купци	14.500	
		241		Жиро-рачун	17.000	
		243		Благајна	4.000	
		2802		Разграничење трошкова рекламе	2.500	
		289		Остала АВР	500	
			0239	Исправка вредности основних средстава		7.500
			700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		126.000
пса	01.01.	700		Рачун отварања главне књиге	126.000	
			4359	Исправка вредности меничних обавеза	2.000	
			300	Акцијски капитал по основу обичних акција		50.000
			301	Акцијски капитал по основу преференцијалних акција		25.000
			309	АЖИО		5.500
			413	Дугорочни кредит		15.000
			435	Меничне обавезе		10.000
			432	Добављачи		19.000
			2012	Купци-повериоци		2.000
			4700	Разграничење трошкова камате за почетну пасиву		1.500
				Финансијски расходи	500	
			289	Остала АВР		500
				За финансијске расходе исплаћене претходне године		
0/1.		2012		Купци-повериоци	2.000	
			201	Купци за затварање рачуна купци-повериоци		2.000
1.	04.01.	540		Трошкови амортизације	625	
			0239	Исправка вредности основних средстава за месечни трошак амортизације		625
				пренос на страну 2	264.625	264.625

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	264.625	264.625
2.	07.01.	100		Материјал	10.000	
			432	Добављачи		8.450
			241	Жиро-рачун		1.550
				према фактури и пријемници		
3.	08.01.	036		Откупљене сопствене обичне акције	1.000	
			243	Благајна		1.000
				према балгајничком извештају		
3а.	08.01.	424		Рачун повлачења акција	1.000	
			036	Откупљене сопствене обичне акције		1.000
				за повлачење обичних акција		
3б.	08.01.	300		Акцијски капитал по основу обичних акција	1.250	
			424	Рачун повлачења акција		1.250
				за повлачење обичних акција		
3ц.	08.01.	424		Рачун повлачења акција	250	
			31	Резерве		250
				за повлачење обичних акција		
4.	10.01	435		Меничне обавезе	10.000	
		56		Финансијски расходи	2.000	
			241	Жиро-рачун		10.000
			4359	Исправка вредности меничних обавеза		2.000
				за исплату меничних обавеза		
4а.	10.01.	2803		Разграничење трошкова премија осигурања	1.200	
			241	Жиро-рачун		1.200
5.	13.01	028		према изводу банке		
			432	Инвестиције у току	5.000	
				Добављачи		5.000
				према фактури		
5а.	13.01.	028		Инвестиције у току	500	
			241	Жиро-рачун		500
				према изводу банке		
5б.	13.01.	028		Инвестиције у току	400	
			432	Добављачи		400
				према фактури		
5ц.	13.01	02		Основна средства	5.900	
			028	Инвестиције у току		5.900
				за стављање средстава у употребу		
6.	15.01.	511		Трошкови материјала	250	
			10040	Ситан инвентар на залихама		250
				према требовању		
				пренос на страну 3	303.375	303.375

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 2	303.375	303.375
6а.	15.01.	10042	10040	Ситан инвентар у употреби 100%	1.000	
				Ситан инвентар на залихама		1.000
				према требовању		
7.	18.01.	55	2803	Трошкови непроизводних услуга	100	
				Разграничење трошкова премије осигурања		100
				за месечни трошак премија осигурања		
7а.	18.01.	511	100429	Трошкови материјала	200	
				Исправка вредности ситног инвентара у употреби		
				за калкулативни отпис ситног инвентара		200
7б.	18.01.	55	241	Трошкови непроизводних услуга	150	
				Жиро-рачун		150
				према изводу банке		
7ц.	18.01.	511	432	Трошкови материјала	500	
				Добављачи		500
				према фактури		
7д.	18.01.	53	2802	Трошкови производних услуга	300	
				Разграничење трошкова рекламе		300
				за обрачунату рекламу		
7е.	18.01.	53	4806	Трошкови производних услуга	200	
				Разграничење трошкова инвестиционо одржавање		200
				за обрачунате трошкове инвестиционо одржавање		
7ф.	18.01.	56	4700	Финансијски расходи	1.500	
				Разграничење трошкова камата		1.500
				за обрачунате камате		
7г.	18.01.	52.	45	Трошкови зараде	2.500	
				Обавезе по основу зарада		2.500
				за обрачунате зараде		
7х.	18.01.	55	462	Трошкови непроизводних услуга	50	
				Обавезе по основу непроизводних услуга		50
				за обрачунати порез на репрезентацију		
8.	18.01.	511	100	Трошкови материјала	15.750	
				Материјал		15.750
				према требовању		
9.	21.01.	432	511	Добављачи	169	
				Трошкови материјала		169
				за накнадно одобрен рабат		
				пренос на страну 4	325.794	325.794

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 3	325.794	325.794
9а.	21.01.	432		Добављачи	8.281	
			66	Финансијски приходи		166
			241	Жиро-рачун		8.115
				према изводу банке		
10.	22.01.	201		Купци	38.500	
		241		Жиро-рачун	20.000	
		243		Благајна	1.500	
			610	Реализација готових производа		60.000
				за продајну вредност реализованих производа		
11.	25.01.	511		Трошкови материјала	250	
			10041	Ситан инвентар у употреби 50%		250
				за расходовање ситног инвентара		
12.	27.01.	581		Корекција вредности залиха - расходи	15.000	
			120	Готови производи		15.000
				за корекцију залиха готових производа		
12а.	27.01.	110		Недовршена производња	1.500	
			6814	Корекција вредносних залиха – приходи		1.500
				за корекцију залиха недовршених производа		
13.	29.01.	610		Реализација готових производа	60.000	
		66		Финансијски приходи	166	
			720	Рачун добитка – губитка		61.666
		6814		Корекција вредности залиха – приходи	1.500	
				за закључак рачуна прихода		
13а.	29.01.	720		Рачун добитка – губитка	39.706	
			540	Трошкови амортизације		625
			511	Трошкови материјала		16.781
			55	Трошкови непроизводних услуга		300
			53	Трошкови производних услуга		500
			52	Трошкови зарада		2.500
			56	Финансијски расходи		4.000
			581	Корекција вредности залиха – расходи		15.000
14.	30.01.	720		Рачун добитка-губитка	21.960	
			464	Обавезе на име пореза на добит		4.392
			31	Резерве		5.856
			471	Обавезе за дивиденде		11.712
				за расподелу резултата		
					534.157	534.157

9.4. Пример

Трговинско предузеће „Полет” је на дан 30. 11. т.г. имало следећи промет на рачунима главне књиге (у динарима):

	Дугује	Потражује
1. Основна средства	432.000	-
2. Исправка вредности основних средстава	-	224.800
3. Инвестиције у току	60.000	-
4. Амбалажа на залихама	78.000	14.000
5. Амбалажа у употреби 100%	12.000	-
6. Роба на залихама	480.000	120.000
7. Купци	276.000	120.000
8. Неуплаћени уписани удели	200.000	-
9. Менична потраживања	16.000	-
10. Исправка вредности меничних потраживања	-	2.000
11. Жиро-рачун	352.000	52.000
12. Благајна	20.000	4.800
13. Удели у основном капиталу	-	1.050.000
14. Добављачи	68.000	592.000
15. Разграничење трошкова рекламе	6.000	2.400
16. Трошкови материјала	4.000	-
17. Трошкови зарада	40.000	-
18. Трошкови производних услуга	2.000	-
19. Трошкови непроизводних услуга	2.400	-
20. Трошкови амортизације	61.600	-
21. Трошкови трговине	110.000	-
22. Распоред трошкова	-	110.000
23. Набавна вредност реализоване робе	312.000	-
24. Реализација робе	-	240.000
Промет:	2.532.000	2.532.000

Преузети промет у дневник и рачуне главне књиге. Претпоставља се да се евиденција о роби води аналитички, с тим што се за обрачун набавне вредности реализоване робе користи метод средње цене. Стање на аналитичким рачунима робе је: роба Х 4.000 ком. $\times$ 60 динара = 240.000 динара и роба У 1.600 ком. $\times$ 100 динара = 160.000 динара. Поред овога, претпоставља се да се обрачун резултата врши по методу трошкова продатих учинака.

Хронолошки и систематски прокњижити следеће пословне промене:

- 1.12. Од извођача радова је примљена друга привремена ситуација на 100.000 динара. Обавеза по овој ситуацији измирена је из дугорочног кредита за основна средства.
- 03.12. Преко жиро-рачуна је наплаћено 60.000 динара на име неуплаћених удела у основном капиталу. Поред овога наплаћено је у целости и менично потраживање.

- 07.12.** Предато је у употребу амбалаже неизвесног века трајања у вредности од 4.000 динара и амбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 1.000 динара.
- 10.12.** По фактури добављача и нашој пријемници набављено је 1.800 комада робе X по фактурној цени од 70 динара за комад и 800 комада робе Y по фактурној цени од 90 динара за комад. За трошкове превоза примљене робе издат је безготовински чек на 5.200 динара. Сачинити збирну и појединачне калкулације набавне цене и извршити одговарајућа књижења под претпоставком да се трошкови превоза расподељују на поједине врсте робе сразмерно набављеним количинама.
- 13.12.** Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 9 година, а текућа година трећа година експлоатације. Прокњижити месечни трошак амортизације.
- 16.12.** У току месеца настали су следећи трошкови (у динарима): обрачуната реклама 600 динара, обрачунати ризик залиха робе 600 динара, зараде 20.000 динара, електрична енергија по фактури 2.000 динара, обрачунате камате на дугорочне кредите 200 динара, отпис амбалаже у употреби 400 динара, трошкови сајма плаћени са жиро-рачуна 1.000 динара и обрачунати допринос за очување животне околине 200 динара. Извршити распоред трошкова.
- 19.12.** Примљен је нови члан друштва који је на име удела у основном капиталу уплатио на жиро-рачун 160.000 динара и унео опрему чија је набавна вредност 60.000 динара, а отписана вредност 20.000 динара.
- 20.12.** Продато је робе по продајној вредности од 260.000 динара, и то: 50.000 за бариране чекове, 10.000 за готово и остатак на кредит. Продато је 2.000 комада робе X и 1.000 комада робе Y.
- 22.12.** Купац, који нам дугује 20.000 динара, налази се у поступку принудне ликвидације. Донета је одлука о отпису овог потраживања за 40%. Купцу који нам дугује 40.000 динара, зарачуната је камата од 10%.
- 24.12.** На основу одлуке органа управљања расходује се стари магацин чија је набавна вредност 60.000 динара, а отписана вредност 56.000 динара. Трошкови демонтаже по фактури износе 4.000 динара, а процењена вредност остатка 14.000 динара. Ликвидациони остатак је продат на кредит за 13.000 динара.
- 27.12.** Пописом је утврђен стварни ризик залиха робе, и то: један комад робе X и два комада робе Y. Закључити рачун временских разграничења.
- 30.12.** Обрачунати и прокњижити периодични резултат.
- 31.12.** Извршити расподелу резултата ако је порез на добит 50%, а остатак представља учешћа у добити.

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		Исправка вредности основних средстава		028 Инвестиције у току	
432.000	60.000 (10)	0239 (10)	56.000 224.800	60.000	
(7) 160.000			5.600 (5)	(1) 40.000	
			20.000 (7)		
10042 Амбалажа на залихама		10043 Амбалажа у употреби		1301 Роба на залихама	
78.000	14.000	12.000		480.000	120.000
	5.000 (3)			(4) 203.000	224.770 (8a)
					258.38 (11)
201 Купци		002 Неуписани уписани удели		236 Менична потраживања	
276.00	120.000	200.000	60.000 (2)	16.000	16.000 (2a)
(8) 200.000	20.000 (9)				
(10a) 13.000	4.000 (9б)				
Исправка вредности меничних потраживања		241 Жиро-рачун		243 Благајна	
2369 (2б)	2.000 2.000	352.000	52.000	20.000	4.800
		(2) 60.000	5.200 (4)	*8) 10.000	
		(2a) 16.000	1.000 (6ф)		
		(7) 160.000			
		(8) 50.000			
302 Удели у основном капиталу		432 Добављачи		2802 Разграничења трошкова рекламе	
	1.050.000	68.000	592.000	6.000	2.400
	200.000 (7)	(1a) 40.000	40.000 (1)		600 (6)
			198.000 (4)		
			2.000 (6ц)		
			4.000 (10)		
511 Трошкови материјала		52 Трошкови зарада		53 Трошкови производних услуга	
4.000		40.000		2.000	
(3) 3.000		(6б) 20.000		(6) 600	
(6a) 600				(6ф) 1.000	
(6ц) 2.000					
(6е) 400					

Трошкови 55 непроизводних услуга		Трошкови 54 амортизације		594 Трошкови трговине	
	2.400		312.600		110.000 143.400 (12a)
(6г)	200	(5)	5.600	(6х)	33.400
					143.000 143.000
590 Распоред трошкова		501 Набавна вредност реализоване робе		601 Реализација робе	
	110.00		120.000 347.770 (12a)	(12)	500.000 240.000
	33.400 (6х)	(8a)	224.770		260.000 (8)
			347.770 347.770		500.000 500.000
413 Дугорочни кредити		66 Финансијски приходи		10043 Амбалажа у употреби 50%	
	40.000 (1a)	(12)	6.000 2.000 (26)	(3)	2.000
			4.000 (9б)		
			6.000 6.000		
2895 Разграничење ризика залиха робе		45 Обавезе по основу зарада		56 Финансијски расходи	
(11)	258,38 600 (6a)		20.000 (6б)	(6д)	200 200 (12a)
(11a)	341,62				200 200
4700 Разграничење трошкова камате		100439 Исправка вредности амбалаже у употреби		467 Обавезе по основу непроизводних услуга	
	200 (6д)		400 (6е)		200 (6г)
2014 Сумњива потраживања		57 Ванредни расходи		20149 Исправка вредности сумњивих потраживања	
(9)	20.000	(9a)	8.000 8.000 (12a)		8.000 (9a)
			8.000 8.000		
027 Отпаци		67 Ванредни приходи		720 Рачун добитка - губитка	
(10)	14.000 14.000 (10a)	(10a)	1.000 6.000 (10)	(12)	499.370 511.431,62(12)
		(12)	5.341,62 341,62(11a)	(13)	11.971,62
			6.341,62 6.341,62		511.341,62 511.341,62

464	Обавезе по основу пореза на добит	472	Обавезе по основу учешћа у добити
	5.985,81 (13)		5.985,81 (13)

Аналитички рачуни робе

Улаз	Роба „X”		Излаз
	$4.000 \times 60 = 240.000$	$2.000 \times 63,72 = 127.440$	(8a)
(4)	$1.800 \times 72 = 73.600$	$1 \times 63,72 = 63,72$	(11)

Улаз	Роба „Y”		Излаз
	$1.600 \times 100 = 160.000$	$1.000 \times 97,33 = 97.330$	(8a)
(4)	$800 \times 92 = 73.600$	$2 \times 97,33 = 194,66$	(11)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	30.11.			Промет	2.532.000	2.532.000
1.	01.12.	028	432	Инвестиције у току Добављачи по другој привременој ситуацији	40.000	40.000
1a.	01.12.	432	413	Добављачи Дугорочни кредити за измирење обавеза	40.000	40.000
2.	03.12.	241	002	Жиро-рачун Потраживања по основу неуплаћеног удела у основном капиталу према изводу банке	60.000	60.000
2a.	03.12.	241	236	Жиро-рачун Менична потраживања према изводу банке	16.000	16.000
26.	03.12.	2369	66	Исправка вредности меничних потраживања Финансијски приходи за коначну наплату меничних потраживања	2.000	2.000
3.	07.12.	10043 511	10042	Амбалажа у употреби 50% Трошкови материјала Амбалажа на залихама за издату амбалажу у употребу	2.000 3.000	5.000
4.	10.12.	1301	432 241	Роба на залихама Добављачи Жиро-рачун за набавку робе	203.200	198.000 5.200
5.	13.12.	540	0239	Трошкови амортизације Исправка вредности основних средстава за месечни трошак амортизације	5.600	5.600
6.	16.12.	53	2802	Трошкови производних услуга Разграничење трошкова рекламе за обрачунату рекламу	600	600
6a.	16.12.	511	2895	Трошкови материјала Разграничење ризика залиха робе за обрачунати ризик залиха робе	600	600
6б.	16.12.	52	45	Трошкови зарада Обавезе по основу зарада за обрачунате зараде	20.000	20.000
6ц.	16.12.	511	432	Трошкови материјала Добављачи према фактури добављача	2.000	2.000
				пренос на страну 2	2.927.000	2.927.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 1	2.927.000	2.927.000
6д.	16.12.	56	48	Финансијски расходи	200	
				Разграничења трошкова камата		200
				за обрачунату камату		
6е.	16.12.	511	100439	Трошкови материјала	400	
				Исправка вредности амбалаже у употреби		400
				за отпис амбалаже у употреби		
6ф.	16.12.	53	241	Трошкови производних услуга	1.000	
				Жиро-рачун		1.000
				према изводу банке		
6г.	16.12.	55	467	Трошкови непроизводних услуга	200	
				Обавезе по основу непрои. усл.		200
				за обрачун. доп. за очу. живо. око.		
6х.	16.12.	594	590	Трошкови трговине	33.400	
				Распоред трошкова		33.400
				за извршени распоред трошкова		
7.	19.12.	241	02	Жиро-рачун	160.000	
				Основна средства	60.000	
			0239	Исправка вредности основ. средс.		20.000
			302	Удели у основном капиталу		200.000
				за пријем новог члана		
8.	20.12.	241		Жиро-рачун	50.000	
		243		Благајна	10.000	
		201		Купци	200.000	
			601	Реализација робе		260.000
				за приходе од продаје робе		
8а.	20.12.	501	1301	Набавна вредност реализоване робе	224.770	
				Роба на залихама		224.770
				за расходе у вези продаје робе		
9.	22.12.	2014		Сумњива потраживања	20.000	
			201	Купци		20.000
				за сумњива потраживања		
9а.	22.12.	57	20149	Ванредни расходи	8.000	
				Исправка вред. сумњивих потра.		8.000
				за отпис сумњивих потраживања		
9б.	22.12.	201	66	Купци	4.000	
				Финансијски приходи		4.000
				за затезну камату		
10.	24.12.	0239		Исправка вредности основних средс.	56.000	
		027		Отпаци	14.000	
			02	Основна средства		60.000
			432	Добављачи		4.000
			67	Ванредни приходи		6.000
				за расходовање основних средст.		
				пренос на страну 3	3.768.970	3.768.970

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Датум	Кonto		Опис	Износ	
		Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
				пренос са стране 2	3.768.970	3.768.970
10a.	24.12.	201 67	027	Купци Ванредни приходи Отпаци за продају ликвидних остатка на кредит	13.000 1.000	14.000
11.	27.12.	2895	1301	Разграничење ризика залиха робе Роба на залихама за стварни ризик залиха робе	258,38	258,38
11a.	27.12.	2895	67	Разграничење ризика залиха Ванредни приходи за затварање рачуна временског разграничења	341,62	341,62
12.	30.12.	601 66 67	720	Реализација робе Финансијски приходи Ванредни приходи Рачун добитка-губитка за затварање рачуна прихода	500.000 6.000 5.341,62	511.341,62
12a.	30.12.	720	594 501 56 57	Рачун добитка-губитка Трошкови трговине Набавна вредност реализоване робе Финансијски расходи Ванредни расходи за затварање рачуна расхода	499.370	143.400 347.770 200 8.000
13.	31.12.	720	464 472	Рачун добитка-губитка Обавезе по основу пореза на доб. Обавезе по основу учешћа у доби. за расподелу резултата	11.971,62	5.985,81 5.985,81
					4.806.253,2	4.806.253,2

9.5. Пример

Производно предузеће је на дан 01. 01. т.г. имало следеће стање средстава и извора:: основна средства 400.000 динара, исправка вредности основних средстава 100.000 динара, жиро-рачун 50.000 динара, благајна 1.000 динара, материјал 40.000 динара (1.000 кг материјала „А” × 30 динара и 1.000 кг материјала „Б” × 10 динара), готови производи 30.000 динара, исправка вредности готових производа – позитивно одступање 3.000 динара, ситан инвентар на залихама 6.000 динара, сопствени капитал 240.000 динара, дугорочни кредити 100.000 динара, краткорочни кредити 80.000 динара, добављачи 15.000 динара, купци – повериоци 5.000 динара, сумњива и спорна потраживања 3.000 динара, исправка вредности сумњивих и спорних потраживања 1.000 динара, добављачи – дужници 4.000 динара и купци 10.000 динара.

Саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу I и II степена (аналитичка конта), а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду да се обрачун финансијског резултата врши по методу трошкова продатих учинака.

1. Према нашој пријемници примљено је 500 кг материјала „А” и 300 кг материјала „Б”. Фактурна цена по кг материјала „А” износи 31 динар, а по кг материјала „Б” 12 динара. Фактура није примљена. Обрачунати ЗТН материјала износи 3 динара/кг набављеног материјала. Саставити калкулацију комбиноване набавне цене и вредности и прокњижити.
2. Примљена је без накнаде једна машина чија набавна вредност износи 3.000 динара, а отписана 1.000 динара.
3. Издато је у производњу 400 кг материјала „А” и 400 кг материјала „Б”. За обрачун трошкова материјала користити ЛИФО метод.
4. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 500 кг материјала „Б” по фактурној цени од 13 динара/кг. Зависни трошкови набавке материјала према фактури добављача износе 1.500 динара.
5. Примљена је фактура за ЗТН материјала из става 1 на износ од 2.500 динара. Закључити и одговарајућа конта.
6. Издат је у производњу ситан инвентар неизвесног рока трајања у вредности од 2.000 динара.
7. Према требовањима издато је и производњу 600 кг материјала „А” и 900 кг материјала „Б”.
8. Према пресуди, купац у спору уплатио је на жиро-рачун 1.900 динара на име коначне ликвидације дуга.
9. Обрачунати годишњу амортизацију применом функционалног отписивања ако је очекивани обим услуга 8.000.000 комада готових производа и ако је планирана производња за ову годину 1.200.000 комада. Прокњижити месечни трошак амортизације.

10. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови: обрачунате бруто зараде 7.000 динара, обрачунати трошкови инвестиционог одржавања 1.000 динара, ПТТ трошкови према фактури 500 динара и трошкови електричне енергије према фактури 1.500 динара.
11. Извршити распоред трошкова ако се од укупно насталих трошкова 75% односи на производњу, 15% на управу и 10% на продају. Целокупна производња је завршена и готови производи су смештени у складиште.
12. Реализовано је на кредит 50% залиха готових производа чија продајна вредност износи 50.000 динара.
13. Продата је једна машина по цени од 5.000 динара. Набавна вредност је износила 8.000 динара, а отписана вредност 2.000 динара.
14. Добављач из прве пословне промене накнадно нам је одобрио попуст од 500 динара. Ради измирења дуга од 30.000 динара један купац нам је послао меницу са роком доспећа 90 дана и уз каматну стопу 24% годишње.
15. Обрачунати финансијски резултат пословања по методу трошкова продатих учинака.

Биланс стања трговинског предузећа на дан 01. 01. т.г.

Активa				Пасивa		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	400.000		1.	Сопствени капитал	240.000
2.	ИВОС	-100.000	300.000	2.	Дугорочни кредити	100.000
3.	Жиро-рачун		50.000	3.	Краткорочни кредити	80.000
4.	Благајна		1.000	4.	Добављачи	15.000
5.	Материјал		40.000	5.	Купци повериоци	5.000
6.	Готови производи	30.000				
7.	Исправка вредности готових производа – позитивна одступања	-3.000	27.000			
8.	Ситан инвентар на залихама		6.000			
9.	Сумњива и спорна потраживања	3.000				
10.	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	-1.000	2.000			
11.	Добављачи – дужници		4.000			
12.	Купци		10.000			
			440.000			440.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			241 Жиро-рачун			243 Благајна		
(0)	400.000	8.000 (13)	(0)	50.000		(0)	1.000	
(2)	3.000		(8)	1.900				
100 Материјал			120 Готови производи			10040 Ситан инвентар на залихама		
(0)	40.000	19.100 (3)	(0)	30.000	15.000 (12a)	(0)	6.000	2.000 (6)
(1)	21.500	30.400 (7)	(11a)	50.250				
(4)	8.000							
201 Сумњива и спорна потраживања			4323 Добављачи дужници			201 Купци		
(0)	3.000	1.900 (8)	(0)	4.000	4.000 (0/1)	(0)	10.000	5.000 (0/2)
		1.100 (8a)				(12)	50.000	30.000 (14a)
						(13)	5.000	
0239 Исправка вредности основних средстава			1209 Исправка вредности готових производа			2019 Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања		
(13)	2.000	100.000 (0)			3.000 (0)	(8a)	1.000	1.000 (0)
		1.000 (2)						
		5.000 (9)						
700 Рачун отварања главне књиге			30 Сопствени капитал			413 Дугорочни кредити		
(0)	440.000	440.000 (0)			240.000 (0)			100.000 (0)
					2.000 (2)			
421 Краткорочни кредити			432 Добављачи			2015 Купци повериоци		
		80.000 (0)	(0/1)	4.000	15.000 (0)	(0/2)	5.000	5.000 (0)
			(14)	500	8.000 (4)			
					2.500 (5)			
					500(10б)			
					1.500(10в)			
4321 Добављачи за нефактурисани материјал			4811 Обрачунати ЗТН материјала			511 Трошкови материјала		
		19.100 (1)	(5a)	2.400	2.400 (1)	(3)	19.100	
						(6)	1.000	
						(7)	30.400	
						(10в)	1.500	

Стварни ЗТН материјала			Непословни и ванпословни расходи			Ситан инвентар у употреби 50%		
2811			570			10041		
(5)	2.500	2.500 (5a)	(5a)	100	200 (15a)	(6)	1.000	
			(8a)	100				
				200	200			
540 Трошкови амортизације			52 Трошкови бруто зарада			45 Обавезе за бруто зараде		
(9)	5.000		(10)	7.000			7.000 (10)	
Трошкови услуга одржавања			Обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава			530 Трошкови ПТТ услуга		
532			48			530		
(10a)	1.000				1.000 (10a)	(10б)	500	
591 Трошкови производње			592 Трошкови управе			593 Трошкови продаје		
(11)	50.250	50.250 (11a)	(11)	10.050	10.050 (15a)	(11)	6.700	6.700 (15a)
590 Распоред трошкова			Приходи од продаје готових производа			Трошкови реализованих готових производа		
		67.000 (11)	610			510		
			(15)	50.000	50.000 (12)	(12a)	40.125	40.125 (15a)
Губици код продаје основних средстава			Непословни и ванредни приходи			236 Менице		
571			67			236		
(13)	1.000	1.000 (15a)	(15)	500	500 (14)	(14a)	31.800	
Исправка вредности меница			Рачун добитка - губитка			7201 Рачун губитка		
2369			720			7201		
		1.800 (14a)	(15a)	58.075	50.500 (15)	(15б)	7.575	
					7.575 (15б)			
				58.075	58.075			

Аналитички рачуни материјала

ЛИФО метод

Улаз	Материјал „А”	Излаз
(0)	$1.000 \times 30 = 30.000$	$400 \times 34 = 13.600$ (3)
(1)	$500 \times 34 = 17.000$	$100 \times 34 = 3.400$ (7)
		$500 \times 30 = 15.000$ (7)

Улаз	Материјал „Б”	Излаз
(0)	$1.000 \times 10 = 10.000$	$300 \times 15 = 4.500$ (3)
(1)	$300 \times 15 = 4.500$	$100 \times 10 = 1.000$ (3)
(4)	$500 \times 16 = 8.000$	$500 \times 16 = 8.000$ (7)
		$400 \times 10 = 4.000$ (7)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	400.000	
	241		Жиро-рачун	50.000	
	243		Благајна	1.000	
	100		Материјал	40.000	
	120		Готови производи	30.000	
	0243		Ситан инвентар на залихама	6.000	
	2002		Сумњива и спорна потраживања	3.000	
	4323		Добављачи – дужници	4.000	
	201		Купци	10.000	
		0239	Исправка вредности основних сред.		100.000
		1209	Исправка вредности готових производа		3.000
		20159	Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања		1.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		440.000
	700		Рачун отварања главне књиге	440.000	
		30	Сопствени капитал		240.000
		413	Дугорочни кредити		100.000
		421	Краткорочни кредити		80.000
		432	Добављачи		15.000
		2015	Купци - повериоци		5.000
0/1	432		Добављачи	4.000	
		4322	Добављачи – дужници за закључак рачуна добављачи – дужници		4.000
0/2	2012		Купци – повериоци	5.000	
		201	Купци за закључак рачуна купци повериоци		5.000
1.	100		Материјал	21.500	
		4321	Добављачи за нефактурисану робу		19.100
		4811	Обрачунати зависни трошкови набавке материјала за пријем материјала без фактуре		2.400
2.	02		Основна средства	3.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.000
		30	Сопствени капитал за поклон без накнаде		2.000
			пренос на страну 2	1.017.500	1.017.500

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	1.017.500	1.017.500
3.	51	100	Трошкови материјала	19.100	
			Материјал		19.100
			за издавање материјала у производњу		
4.	100	432	Материјал	8.000	
			Добављачи		8.000
			за пријем материјала „Б” по фактури		
5.	2811	432	Стварни ЗТН материјала	2.500	
			Добављачи		2.500
			за пријем фактуре за ЗТН		
5а.	4811		Обрачунати ЗТН материјала	2.400	
	57		Непословни и ванредни расходи	100	
		2811	Стварни ЗТН материјала		2.500
			за закључење рачуна		
6.	51		Трошкови материјала	1.000	
	10041		Ситан инвентар у употреби – 50%	1.000	
		10040	Ситан инвентар на залихама		2.000
			за ситан инвентар неизвесног века трајања		
7.	51	100	Трошкови материјала	30.400	
			Материјал		30.400
			за требовање		
8.	241	2015	Жиро-рачун	1.900	
			Сумњива и спорна потраживања		1.900
			за уплату на жиро-рачун		
8а.	20159		Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	1.000	
	57		Непословни и ванредни расходи	100	
		2015	Сумњива и спорна потраживања		1.100
			за коначну ликвидацију дуга		
9.	540	0239	Трошкови амортизације	5.000	
			ИВОС		5.000
			за месечни износ амортизације		
10.	52	45	Трошкови бруто зарада	7.000	
			Обавезе за бруто зараде		7.000
			за обрачунате бруто зараде		
10а.	532	48	Трошкови услуга одржавања	1.000	
			Обрачунати трошкови		1.000
			инвестиционог одржавања		
			за обрачунате трошкове		
			инвестиционог одржавања		
10б.	530	432	Трошкови ПТТ услуга	500	
			Добављачи		500
			за ПТТ трошкове		
			Пренос на страну 3	1.098.500	1.098.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
10в.	511	432	пренос са стране 2	1.098.500	1.098.500
			Трошкови материјала	1.500	
			Добављачи		1.500
11.	591	590	за трошкове електричне енергије		
	592		Трошкови производње	50.250	
	593		Трошкови управе	10.050	
			Трошкови продаје	6.700	
			Распоред трошкова		67.000
11а.	120	591	За распоред трошкова		
			Готови производи	50.250	
			Трошкови производње		50.250
12.	201	610	за складиштење готових производа		
			Купци	50.000	
			Реализација готових производа		50.000
12а	510	120	за приходе од продаје		
			Трошкови реализације готових производа	40.125	
			Готови производи		40.125
13.	201	02	за реализацију 50% залиха готових производа		
	0239		Купци	5.000	
	571		ИВОС	2.000	
			Губици код продаје	1.000	
			Основна средства		8.000
14.	432	67	за продају машине		
			Добављачи	500	
			Ванредни приходи		500
14а.	236	201	за попуст		
			Менична потраживања	31.800	
			Купци		30.000
15.	610	720	Исправка вредности меничних потраживања		1.800
	67		Приходи од продаје робе	50.000	
			Непословни и ванредни приходи	500	
			Рачун добитка или губитка		50.500
			за закључење рачуна прихода		
15а.	720	510	за закључење рачуна расхода		
			Рачун добитка или губитка	58.075	
			Трошкови реализованих готових производа		40.125
			Непословни и ванредни расходи		200
			Губици код продаје основних средстава		1.000
			Трошкови управе		10.050
			Трошкови продаје		6.700
			за закључење рачуна расхода		
			пренос на страну 4	1.456.250	1.456.250

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
156.	7201	720	пренос са стране 3	1.456.250	1.456.250
			Рачун губитка	7.575	
			Рачун добитка или губитка за губитак		7.575
				1.463.825	1.463.825

9.6. Пример

Ортачко трговинско предузеће „Тренд” из Београда имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	600.000
Исправка вредности основних средстава	120.000
Благајна	103.000
Добављачи	220.000
Капитал ортака „А”	500.000
Капитал ортака „Б”	500.000
Амбалажа на залихи	60.000
Ситан инвентар на залихи	40.000
Спорна потраживања	15.000
Исправка вредности спорних потраживања	3.000
Дугорочни кредити	300.000
Добављачи за нефактурисану робу	120.000
Жиро-рачун	380.000
Разграничење трошкова рекламе	12.000
Меничне обавезе	12.000
Исправка вредности меничних обавеза	4.000
Роба на залихама	600.000
Разлика у цени робе	200.000
Купци	150.000
Купци – повериоци	50.000
Остала ПБР (унапред наплаћени финансијски приходи)	39.000
Дугорочни пласмани	100.000

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити дневник и главну књигу, а затим прокњижити следеће пословне промене уз претпоставку да се обрачун финансијског резултата врши по методу трошкова продатих учинака.

- Са жиро – рачуна извршене су следеће исплате:
 - 100.000 дин. ортаку „А” на име делимичног повлачења улога
 - 36.000 дин. на име годишњих трошкова премије осигурања
 - меничне обавезе у целини
- Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин робе чија је фактурна вредност 80.000 дин. Обрачунати (планирани) зависни трошкови набавке робе износе 20.000 дин. Продајна вредност робе је 150.000 дин.
- Издато је у употребу амбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 5.000 дин. Такође је издато у употребу ситног инвентара који се калкулативно отписује у року од 6 месеци у износу од 12.000 дин.
- Обрачунати годишњу амортизацију применом метода отписа двоструке линеарне стопе ако је процењени век трајања основних средстава 8 година.

-
5. Од добављача су примљене следеће фактуре :
 - на 12.000 дин. на име полугодишње претплате на стручни часопис
 - на 6.000 дин. за трошкове текућих поправки основних средстава
 - на 120.000 дин. за примљену робу по почетном стању
 6. Исплаћено је из благајне :
 - 5.000 дин. ортаку „А” на име личних расхода
 - 3.000 дин. раднику Н.Н. на име аконтације за служени пут
 7. Примљен је нови ортак у друштво који је уплатио на жиро-рачун 100.000 дин. Ортак „Б” уплатио је 50.000 дин. на име докапитализације.
 8. Радник Н. Н. вратио се са службеног пута и поднео обрачун путног налога из кога се види да дневница износе 1.800 дин. а путни трошкови 1.000 дин. остатак је враћен у благајну.
 9. Купац у спору уплатио је на жиро-рачун 10.000 дин. на име коначне ликвидације дуга .
 10. Исплаћено је ортаку „А” са жиро-рачуна 60.000 дин. на име делимичног повлачења улога и 5.000 дин. из благајне на име личних расхода.
 11. Примљено је без накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 220.000 дин. а отписана вредност 170.000 дин. Уговором је преузета отплата дугорочног кредита од 70.000 дин.
 12. У току месеца настали су следећи трошкови: обрачунати трошкови рекламе 1.000 дин. обрачуната премија осигурања 3.000 дин. обрачунате претплате на стручне часописе 2.000 дин. за услуге дораде на роби примљен је рачун на 5.000 дин. купљено је и плаћено гориво за путнички аутомобил 2.000 дин. на име адвокатских услуга исплаћено је са жиро-рачуна 4.000 дин.
 13. Према излазним фактурама продато је у току месеца робе за 300.000 дин. Књижити приходе и расходе у вези продаје.
 14. Закључити лични рачуне ортака „А”.
 15. Обрачунати и књижити финансијски резултат.

Биланс стања ортачког трговинског предузећа „Тренд” Београд, на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива			
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извор средства	Износ	
1.	Основна средства	600.000		1.	Добављачи	220.000	
2.	И.В.О.С.	-120.000	480.000	2.	Капитал ортака „А”	500.000	
3.	Благајна		103.000	3.	Капитал ортака „Б”	500.000	
4.	Амбалажа на залихи		60.000	4.	Дугорочни кредити	300.000	
5.	Ситан инвентар на залихи		40.000	5.	Добављачи за нефактурисану робу	120.000	
6.	Спорна потраживања	15.000		6.	Меничне обавезе	12.000	
7.	Исправка вредности спорних потраживања	-3.000	12.000	7.	Исправка вредности меничних обавеза	-4.000	8.000
8.	Жиро-рачун		380.000	8.	Купци и повериоци		50.000
9.	Разграничење трошкова рекламе		12.000	9.	Остала ПВР унап. плаћ. при.		39.000
10.	Роба на залихама	600.000					
11.	Разлика у цени робе	-200.000	400.000				
12.	Купци		150.000				
13.	Дугорочни пласмани		100.000				
			1.737.000				1.737.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства			243 Благајна			10042 Амбалажа на залихи		
(0)	600.000		(0)	103.000	5.000 (6)	(0)	60.000	5.000 (3)
(11)	220.000		(8)	200	3.000 (6a)			
					5.000 (10a)			
					2.000 (12г)			
Ситан инвентар на залихи			2014 Спорна потраживања			241 Жиро-рачун		
10040			2014			241		
(0)	40.000	12.000 (3a)	(0)	15.000	15.000 (9)	(0)	380.000	136.000 (1)
						(7)	100.000	12.000 (1a)
						(7a)	50.000	60.000 (10)
						(9)	10.000	4.000 (12д)
Разграничење трошкова рекламе и пропаганде			1301 Роба на залихама			201 Купци		
2802			1301			201		
(0)	12.000		(0)	600.000	300.000 (13a)	(0)	150.000	50.000 (0/1)
			(2)	150.000		(13)	300.000	
Дугорочни пласман			0239 И.В.О.С.			20149 Исправка вредности спорних потраживања		
03			0239			20149		
(0)	100.000				120.000 (0)	(9)	3.000	3.000 (0)
					10.000 (4)			
					150.000 (11)			
Разлике у цени робе			Рачун отварања главне књиге			Исправка вредности меничних обавеза		
13090			700			4359		
(13a)	100.000	200.000 (0)	(0)	1.737.000	1.737.000 (0)	(0)	4.000	4.000 (1a)
		50.000 (2)						
Добављачи			30/а Капитал ортака „А”			30/б Капитал ортака „Б”		
4320			30/а			30/б		
	220.000 (0)		(1)	100.000	500.000 (0)		500.000 (0)	
	80.000 (2)		(10)	60.000			50.000 (7a)	
	138.000 (5)		(14)	10.000				
	5.000 (12в)							

413 Дугорочни кредити		Добављачи за 4321 нефактурисану робу		435 Меничне обавезе	
	300.000 (0) 70.000 (11)	(5)	120.000 120.000 (0)	(1a)	12.000 12.000 (0)
2012 Купци – повериоци		Остала пасивна 48 временска разгран.		66 Финансијски приходи	
(0/1)	50.000 50.000 (0)	(0/2)	39.000 39.000 (0)	(15)	39.000 39.000 (0/2)
2803 Унапред плаћена премија осигурања		560 Финансијски расходи		Разграничење зависних 4810 трошкова набавке робе	
(1)	36.000 3.000 (12a)	(1a)	4.000 4.000(15a)		20.000 (2)
			4.000 4.000		
51 Трошкови материјала		Ситан инвентар у 10041 употреби 100%		540 Трошкови амортизације	
(3)	5.000	(3a)	12.000	(4)	10.000
2800 Унапред плаћени трошкови за стручне публикације		532 Трошкови текућих поправки основних средстава		Лични расходи ортака 722/a „А”	
(5)	12.000 2.000 (126)	(5)	6.000	(6)	5.000 10.000 (14)
				(10a)	5.000
2210 Потраживање по основу аконтације на службеном путу		5500 Трошкови дневница на службеном путу		30/ц Капитал ортака „В”	
(6a)	3.000 3.000 (8)	(8)	1.800		100.000 (7)
5501 Трошкови превоза на службеном путу		57 Ванредни расходи		535 Трошкови рекламе и пропаганде	
(8)	1.000	(9)	2.000 2.000(15a)	(12)	1.000
			2.000 2.000		
4802 Разграничени обрачунати трошкови рекламе		553 Трошкова премије осигурања		Разграничени обрачунати трошкови 4803 премије осигурања	
	1.000 (12)	(12a)	3.000 3.000(12a)		3.000 (12a)

5123 Трошкови стручне литературе (12г) 2.000			Разграничени обрачунски трошкови 4800 за стручне публикације 2.000(12г)			5300 Трошкови услуга дораде на роби (12г) 5.000		
513 Трошкови горива и енергије (12г) 2.000			5516 Трошкови адвокатских услуга (12д) 4.000			601 Приходи од продаје робе (15) 300.000 300.000 (13) 300.000 300.000		
501 Набавна вредност продате робе (13а) 200.000 200.000(15а) 200.000 200.000			591 Трошкови трговине (12ђ) 40.800 40.800(15а)			590 Распоред трошкова 40.800 (12ђ)		
720 Рачун добитка или губитка (15а) 246.800 339.000 (15) (15б) 92.200 339.000 339.000			7200 Добитак 92.200(15б)					

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потг.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	600.000	
	243		Благајна	103.000	
	10042		Амбалажа на залихама	60.000	
	1004		Ситан инвентара на залихама	40.000	
	0				
	2014		Спорна потраживања	15.000	
	241		Жиро-рачун	380.000	
	2802		Разграничење трошкова рекламе	12.000	
	1301		Роба на залихама	600.000	
	201		Купци	150.000	
	03		Дугорочни пласмани	100.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		120.000
		20149	Исправка вредности спорних потраживања		3.000
		13090	Разлика у цени робе		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге за почетну активу		1.737.000
	700		Рачун отварања главне књиге	1.737.000	
	4359		Исправка вредности меничних обавеза	4.000	
		432	Добављачи		220.000
		20/а	Капитал ортака „А”		500.000
		30/б	Капитал ортака „Б”		500.000
		413	Дугорочни кредити		300.000
		4321	Добављачи за нефактурисану робу		120.000
		435	Меничне обавезе		12.000
		2012	Купци – повериоци		50.000
		48	Остала ПВР		39.000
			за почетну пасиву		
0/1	2012		Купци – повериоци	50.000	
		201	Купци		50.000
			за закључак рачуна купци повериоци		
0/2	48		Остала ПВР	39.000	
		66	Финансијски приходи за финансијске приходе неплаћене претходне године		39.000
1.	30/А		Капитал ортака „А”	100.000	
	2803		Унапред плаћена премија осигурања	36.000	
		241	Жиро-рачун према изводу банке		136.000
			пренос на страну 2	4.026.000	4.026.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
1а.	4350 56	4359 241	пренос са стране 1	4.026.000	4.026.000
			Обавезе по издатим меницама	12.000	
			Финансијски расходи	4.000	
			ИВ меничних обавеза		4.000
2.	1301	432 4810 13090	Жиро-рачун		12.000
			за исплату меничне обавезе		
			Роба на залихама	150.000	
			Добављачи		80.000
3.	511	10042	Разграничење ЗТН робе		20.000
			Разлика у цени робе		50.000
			за пријем робе у магацин		
			Трошкови материјала	5.000	
3а.	10041	10040	Амбалажа на залихама		5.000
			према требовању		
			Ситан инвентар у употреби 100%	12.000	
			Ситан инвентар на залихама		12.000
4.	540	0239	према требовању		
			Трошкови амортизације	10.000	
			ИВОС		10.000
			за месечни трошак амортизације		
5.	2800	432	Плаћене претплате за стручне	12.000	
			публикације		
			Трошкови текућих поправки	6.000	
			Добављачи за нефактурисану робу	120.000	
6.	722/а	243	Добављачи		138.000
			за примљене фактуре		
			Лични расходи ортака „А”	5.000	
			Благајна		5.000
6а.	2210	243	за личне расходе ортака „А”		
			Потражив. по основу аконтација за	3.000	
			службени пут		
			Благајна		3.000
7.	241	30/В	за исплату аконтација за службени		
			пут		
			Жиро-рачун	100.000	
			Капитал ортака „В”		100.000
7а.	241	20/б	за пријем новог члана у друштво		
			Жиро-рачун	50.000	
			Капитал ортака „Б”		50.000
			за докапитализацију		
			пренос на страну 3	4.515.000	4.515.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
8.	5500	2210	пренос са стране 2	4.515.000	4.515.000
			Трошкови дневница на службеном путу	1.800	
			Трошкови превоза на службеном путу	1.000	
			Благајна	200	
9.	241 20149 570	2002	Потраживања по основу аконтација за обрачун путног налога		3.000
			Жиро-рачун	10.000	
			ИВ спорних потраживања	3.000	
			Ванредни расходи	2.000	
10.	30/a	241	Спорна потраживања за исплату купца у спору		15.000
			Капитал ортака „А”	60.000	
10a.	722/a	241	Жиро-рачун за делимично повлачење улога		60.000
			Лични расходи ортака „А”	5.000	
11.	02	0239 413	Жиро-рачун за личне расходе ортака „А”		5.000
			Основна средства	220.000	
12.	535	4802	ИВОС		150.000
			Дугорочни кредити за поклон са кредитом		70.000
12a.	553	4803	Трошкови рекламе и пропаганде	1.000	
			Разграничени обрачунати трошкови рекламе и пропаганде за обрачунате трошкове рекламе		1.000
126.	5123	4800	Трошкови премије осигурања	3.000	
			Разграничени обрачун. трошкови премије осигурања за обрачунате трошкове премије осигурања		3.000
12в.	5300	432	Трошкови стручне литературе	2.000	
			Разграничени обрачунати трошкови за стручне публикације за обрачунате претплате на стручне часописе		2.000
12г.	513	243	Трошкови услуга дораде на роби	5.000	
			Добављачи за услуге дораде на роби		5.000
			Трошкови горива и енергије	2.000	
			Благајна за куповину горива		2.000
			пренос на страну 4	4.831.000	4.831.000

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
12д.	5516	241	пренос са стране 3	4.831.000	4.831.000
			Трошкови адвокатских услуга	4.000	
			Жиро-рачун		4.000
13.	201	601	за трошкове адвокатских услуга		
			Купци	300.000	
			Приходи од продаје робе		300.000
13а.	501	1301	за продају робе		
	13090		Набавна вредност продате робе	200.000	
			Разлика у цени робе	100.000	
			Роба на залихама		300.000
14.	30/а	722/а	за расходе у вези са продајом робе		
			Капитал ортака „А”	10.000	
			Лични расходи ортака „А”		10.000
			за закључење личног рачуна ортака „А”		
15.	660	720	„А”	39.000	
	601		Финансијски приходи	300.000	
			Приходи од продаје робе		339.000
			Рачун добитка – губитка		
			за затварање рачуна прихода		
15а.	720	594	Рачун добитка – губитка	246.800	
			Трошкови трговине		40.800
		501	Набавна вредност продате робе		200.000
		56	Финансијски расходи		4.000
		57	Ванредни расходи		2.000
			за закључење рачуна расхода		
15б.	720	7200	Рачун добитка – губитка	92.200	
			Добитак		92.200
			за обрачун финансијског резултата		
				6.123.000	6.123.000

9.7. Пример

Производно предузеће „Минел” АД имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава (у динарима): неуплаћени уписани капитал – обичне акције 220.000, основна средства 900.000, исправка вредности основних средстава 250.000, дугорочни пласмани 300.000, материјал 36.000, ситан инвентар на залихи 24.000, готови производи 200.000, добављачи дужници 7.000, купци 370.000, жиро-рачун 280.000, благајна 62.000, акцијски капитал – обичне акције 700.000, акцијски капитал – преференцијалне акције 700.000, ажио 150.000, дугорочни кредити 460.000, краткорочни кредити 58.000, меничне обавезе 24.000, исправка вредности меничних обавеза 3.000 и добављачи 60.000.

На основу предњих података саставити почетни биланс, отворити дневник и рачуне главне књиге, а хронолошки и систематски прокњижити наведене промене,

- А) Обрачун периодичног резултата врши методом трошкова продатих учинака
- В) Обрачун утрошака материјала врши применом просечне цене, а стање на аналитичким рачунима материјала је следеће:
 - Материјал „А” 800 кг. по цени од 20 дин/кг
 - Материјал „Б” 600 кг. по цени од 30 дин/кг
- С) Обрачун трошкова отписа основних средстава врши се применом аритметичко – дегресивне методе.

1. Према изводу са жиро рачуна:
 - наплаћено је 20.000 дин. на име уписаних, а неуплаћених акција,
 - исплаћена је менична обавеза у целини .
2. Од добављача су примљене следеће фактуре: фактура на 3.000 за текуће трошкове поправки основних средстава, фактура на 7.500 дин на име тромесечне закупнине и фактура на 18.400 дин. за материјал утоварен у вагон, место испоруке је франко железничка станица добављача.
3. Према благајничком извештају благајна је исплатила 15.000 дин. на име куповине сопствених преференционалних акција .
4. Обрачунати и прокњижити месечне трошкове отписа основних средстава ако је просечни век трајања основних средстава 9 година, а у току је 4 година експлоатације.
5. Расходовано је основно средство набавне вредности 23.000 дин. отписано за 20.000 дин., а процењена вредност отпадака 4.000 дин.
6. Према нашој пријемници примљен је материјал са пута из става 2 и то: 400 кг. материјала „А” по фактурној цени од 20 дин/кг и 400 кг материјала „Б” по фактурној цени од 26 дин/кг. Обрачунати зависни трошкови набавке износе 2 дин. по килограму набављеног материјала.
7. У току месеца настали су следећи трошкови пословања: обрачуната закупнина 2.500 дин., електрична енергија по фактури 2.300 дин., трошкови рекламе плаћени чеком 1.800 дин., утрошено је 600 кг материјала „А” и у 300 кг материјала „Б” и ситног

инвентара који се троши једнократном употребом 1.900 дин., трошкови платног промета по изводу банке износе 300 дин.

8. Од укупно насталих трошкова на производњу се односи 70% на управу 20% и продају 10%. Књижити распоред трошкова. Завршена је целокупна производња и готови производи су смештени у складиште по цени коштања.
9. Према отпремницама купцима је продато готових производа за 45.000 дин. и то: за готово 5.000 дин. и остатак на кредит. Купцима којима су производи продати на кредит одобрен је рабат од 1%. Цена коштања продатих готових производа је 25.000 дин.
10. Продате су за готово откупљене преференцијалне акције за 15.500 дин.
11. Преко жиро рачуна је наплаћено 1.000 дин. на име камате на дугорочне пласмане, истовремено исплаћена је обавеза добављачима из става 2 по одбиту 1% каса сконта.
12. Купљена је машина чија вредност по фактури добављача износи 180.000 дин. На име трошкова допреме предат је барирани чек на 20.000 дин. Машина је стављена у употребу .
13. Прегледом аналитичке евиденције утврђено је да плаћени аванс добављачима износи 10.000 дин., а да су купци уплатили аванс од 20.000 дин.
14. Обрачунати и прокњижити финансијски резултат.
15. Расподелити добит ако је порез на добит 40%, а остатак се у односу 1:1 расподељује на резерве и дивиденде.

Биланс стања производног предузећа „Минел” АД Београд, на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива			
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средства	Износ	
1.	Неуплаћени уписани капитал – обичне акције		220.000	1.	Акцијски капитал – редовне акције		700.000
2.	Основна средства	900.000		2.	Акцијски капитал – преференцијалне акције		700.000
3.	И.В.О.С.	-250.000	650.000	3.	АЖИО		150.000
4.	Дугорочни пласмани		300.000	4.	Дугорочни кредити		460.000
5.	Материјал		36.000	5.	Краткорочни кредити		58.000
6.	Ситан инвентар на залихи		24.000	6.	Меничне обавезе	24.000	
7.	Готови производи		200.000	7.	Исправка вредности меничних обавеза	-3.000	21.000
8.	Добављачи дужници		7.000	8.	Добављачи		60.000
9.	Купци		370.000				
10.	Жиро-рачун		280.000				
11.	Благајна		62.000				
			2.149.000				2.149.000

ГЛАВНА КЊИГА

Неуплаћени уписани капитал – обичне акције			02 Основна средства			03 Дугорочни пласман		
00	220.000	20.000 (1)	02	900.000	23.000 (5)	03	300.000	
(0)			(0)			(0)		
			(12a)	200.000				
100 Материјал			10040 Ситан инвентар на залихама			120 Готови производи		
(0)	36.000	21.160 (7в)	(0)	24.000	1.900 (7г)	(0)	200.000	25.000 (9б)
(6)	20.000					(8a)	30.072	
4322 Добављачи – дужници			201 Купци			241 Жиро-рачун		
(0/1)	7.000	7.000 (0)	(0)	370.000	400 (9a)	(0)	280.000	24.000 (1a)
(13)	10.000		(9)	40.000		(1)	20.000	1.800 (7б)
			(13a)	20.000		(11)	1.000	300 (7д)
								18.216 (11a)
								20.000 (12)
243 Благајна			0239 Исправка вредности основних средстава			700 Рачун отварања		
(0)	64.000	15.000 (3)	(5)	20.000	250.000 (0)	(0)	2.149.000	2.149.000 (0)
(9)	5.000				10.000 (4)			
(10)	15.500							
4359 Исправка вредности меничних обавеза			300 Акцијски капитал – редовне акције			301 Акцијски капитал – преференцијалне акције		
(0)	3.000	3.000 (1д)			700.000 (0)			700.000 (0)
310 АЖИО			413 Дугорочни кредити			421 Краткорочни кредити		
		150.000 (0)			460.000 (0)			58.000 (0)
435 Меничне обавезе			432 Добављачи			56 Финансијски расходи		
(1a)	24.000	24.000 (0)	(0/1)	7.000	60.000 (0)	(1a)	3.000	3.000 (14a)
			(11a)	18.400	28.900 (2)			
					2.300 (7a)			
					180.000 (12)			
					10.000 (13)			

Трошкови услуга одржавања			Разграничење трошкова закупнине			Материјал на путу		
532			2801			102		
(2)	3.000		(2)	7.500	2.500 (7)	(2)	18.400	18.400 (6)
Откупљене сопствене преференцијалне акције			Трошкови амортизације			Отпаци		
0361			540			027		
(3)	15.000	15.000 (10)	(4)	10.000		(5)	4.000	
Ванредни приходи			Разграничење зависних трошкова набавке материјала			Трошкови закупнина		
67			4813			533		
(14)	1.000	1.000 (5)			1.600 (6)	(7)	2.500	
Трошкови електричне енергије			Трошкови рекламе и пропаганде			Трошкови материјала		
5132			535			5110		
(7а)	2.300		(7б)	1.800		(7в)	21.160	
Трошкови отписа алата			Трошкови платног промета			Трошкови производње		
5115			554			591		
(7г)	1.900		(7д)	300		(8)	30.072	30.072 (8а)
Трошкови управе			Трошкови продаје			Распоред трошкова		
592			593			590		
(8)	8.592	4.296 (14а)	(8)	4.296	2.296 (14а)			42.960 (8)
Реализација готових производа			Трошкови реализације готових производа			Резерве		
610			51038			310		
(9а)	400	45.000 (9)	(9б)	25.000	25.000 (14а)			500 (10)
(14)	44.600							
	45.000	45.000						
Финансијски приход			Инвестиције у току			Купци – повериоци		
66			028			2012		
(14)	1.184	1.000 (11) 184 (11а)	(12)	200.000	200.000 (12а)			20.000 (13а)
	1.184	1.184						

Рачун добитка или губитка				Обавезе за порез за добит			
720				7200	Добитак		464
(14a)	40.888	46.784	(14)	(15)	5.896	5.896 (14б)	
(14б)	5.896						2.358 (15)
	46.784	46.784					

471	Обавезе за дивиденде		31	Резерве	
		1.769 (15)			1.769 (15)

АНАЛИТИЧКА ЕВИДЕНЦИЈА МАТЕРИЈАЛА

Улаз	Материјал А		Излаз
пс/	800 x 20 = 16.000	600 x 20,67 = 12.400	(7в)
б/	400 x 22 = 8.800		

Улаз	Материјал Б		Излаз
пс/	600 x 30 = 18.000	300 x 29,20 = 8.760	(7в)
б/	400 x 28 = 11.200		

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	00		Неуплаћени уплаћени капитал – обичне акције	220.000	
	02		Основна средства	900.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	100		Материјал	36.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	24.000	
	120		Готови производи	200.000	
	4322		Добављачи – дужници	7.000	
	201		Купци	370.000	
	241		Жиро-рачун	280.000	
	243		Благајна	62.000	
		0239	ИВОС		250.000
		700	Рачун отварања		2.149.000
			По почетном билансу		
	700		Рачун отварања	2.149.000	
	4359		Исправка вредности меничних обавеза	3.000	
		300	Акцијски капитал – редовне акције		700.000
		301	Акцијски капитал – преференцијалне акције		700.000
		310	АЖИО		150.000
		413	Дугорочни кредити		460.000
		421	Краткорочни кредити		58.000
		435	Меничне обавезе		24.000
		432	Добављачи		60.000
			По почетном билансу		
0/1	4320		Добављачи	7.000	
		4322	Добављачи – дужници		7.000
			За закључак рачуна добављачи – дужници		
1.	241		Жиро-рачун	20.000	
		00	Неуплаћени уписани капитал – обичне акције		20.000
			По изводу банке		
1а.	435		Меничне обавезе	24.000	
	56		Финансијски расходи	3.000	
		241	Жиро-рачун		24.000
		4359	Исправка вредности меничних обавеза		3.000
			За исплату меничне обавезе		
2.	532		Трошкови услуга одржавања	3.000	
	2801		Разграничење трошкова закупнине	7.500	
	102		Материјал на путу	18.400	
		432	Добављачи		28.900
			За примљене фактуре		
			пренос на страну 2	4.633.900	4.633.900

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	4.633.900	4.633.900
3.	036		Откупљене сопствене преференцијалне акције	15.000	
		243	Благајна		15.000
			По благајничком извештају		
4.	540		Трошкови амортизације	10.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		10.000
			За месечни трошак амортизације		
5.	0239		Исправка вредности основних средстава	20.000	
	027		Отпаци	4.000	
		02	Основна средства		23.000
		67	Ванредни приходи		1.000
			За расходована основна средства		
6.	100		Материјал	20.000	
		102	Материјал на путу		18.400
		4813	Разграничење зависних трошкова		1.600
			Набавке материјала		
			За материјал примљен са пута		
7.	533		Трошкови закупнина	2.500	
		2801	Разграничење трошкова закупнине		2.500
			За обрачунату закупнину		
7а.	5132		Трошкови електричне енергије	2.300	
		432	Добављачи		2.300
			По фактури		
7б.	535		Трошкови рекламе и пропаганде	1.800	
		241	Жиро-рачун		1.800
			По изводу банке		
7в.	5110		Трошкови материјала	21.160	
		100	Материјал		21.160
			По требовању		
7г.	5115		Трошкови отписа алата и инвентара	1.900	
		10040	Ситан инвентар на залихама		1.900
			По требовању		
7д.	554		Трошкови платног промета	300	
		241	Обавезе по основу непроизводних услуга		300
			По изводу банке		
8.	591		Трошкови производње	30.072	
	592		Трошкови управе	8.592	
	593		Трошкови продаје	4.296	
		590	Распоред трошкова		42.960
			За извршени распоред трошкова		
			пренос на страну 3	4.775.820	4.775.820

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
8а.	120	591	пренос са стране 2	4.775.820	4.775.820
			Готови производи	30.072	
			Трошкови производње		30.072
9.	243 201	610	За завршетак производње		
			Благајна	5.000	
			Купци	40.000	
9а.	610	201	Реализација готових производа		45.000
			За приходе од продаје		
			Реализација готових производа	400	
9б.	510	120	Купци		400
			За одобрени рабат		
			Трошкови реализованих ГП	25.000	
10.	243	036	Готови производи		25.000
			За расходе у вези продаје		
			Благајна	15.500	
11.	241	310	Откупљене сопствене преференцијалне акције		15.000
			Резерве		500
			За продате акције		
11а.	432	66	Жи́ро-рачун	1.000	
			Финансијски приходи		1.000
			По изводу банке		
12.	028	432	Добављачи	18.400	
			Финансијски приходи		184
			Жи́ро-рачун		18.216
12а.	02	028	По изводу банке		
			Инвестиције у току	200.000	
			Добављачи за основна средства		180.000
13.	4322	432	Жи́ро-рачун		20.000
			По фактури		
			Основна средства	200.000	
13а.	201	2012	Инвестиције у току		200.000
			За стављање машине у употребу		
			Добављачи – дужници	10.000	
14.	610 66 67	720	Добављачи		10.000
			Купци	20.000	
			Купци – повериоци		20.000
			Реализација готових производа	44.600	
			Финансијски приходи	1.184	
			Ванредни приходи	1.000	
			Рачун добитка – губитка		46.784
			За закључак рачуна прихода		
			пренос на страну 4	5.387.976	5.387.976

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
14а.	720		пренос са стране 3	5.387.976	5.387.976
			Рачун добитка – губитка	40.888	
		510	Трошкови реализованих ГП		25.000
		591	Трошкови управе		8.592
		592	Трошкови продаје		4.296
		56	Финансијски расходи		3.000
14б.	720		За закључак рачуна расхода		
			Рачун добитка – губитка	5.896	
		7200	Добитак		5.896
15.	7200		За остварени финансијски резултат		
			Добитак	5.896	
		464	Обавезе за порез на добит		2.358
		31	Резерве		1.769
		471	Обавезе за дивиденде		1.769
			За расподељену добит		
				5.440.656	5.440.656

9.8. Пример

Трговинско предузеће „Тренд” из Београда, имало је на дан 01. 01. т.г следеће билансне позиције (у динарима): основна средства 190.000, исправка вредности основних средстава 30.000, дугорочни и финансијски пласмани 140.000 аванси за основна средства 92.000, материјал 5.000, роба на путу 7.000, роба у складишту 860.000, разлика у цени робе 360.000, купци 24.000, девизни рачун 600.000 (10.000 €), жиро рачун 42.000, благајна 30.000, акцијски капитал – редовне акције 1.356.000, резерве 100.000, краткорочни кредити 76.000 и добављачи 68.000.

На основу предњих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу и прокњижити следеће економске промене у јануару имајући у виду да се обрачун периодичног резултата врши по методу укупних трошкова.

1. Приспела је роба са пута. Зависни трошкови набавке плаћни чеком износе 500 дин. Продајна вредност робе износи 12.000 дин.
2. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 5 год. а текућа година 5 година експлоатације. Прокњижити месечни трошак амортизације.
3. Исплаћено је из благајне раднику аконтација за службени пут у износу од 1.500 дин.
4. На име измирења обавезе од 42.000 добављачу је предата меница са роком доспећа 60 дана и уз каматну стопу 20% годишње.
5. Наплаћено је од купаца 16.000 дин. чиме је измирено потраживање од 17.500 дин., разлика је одобрени каса с конто.
6. Примљена је фактура за трошкове рекламе које разграничавамо на 6 месеци на 6.000 дин., за трошкове репрезентације на 900 дин., и трошкове огласа 450. дин.
7. Према излазним фактурама продато је на кредит робе за 400.000 дин. Књижити приходе и расходе у вези продаје и остварену разлику у цени.
8. У току месеца настали су следећи трошкови: обрачунате зараде 300.000 дин., обрачунати порези на зараде 100.000 дин., обрачунати доприноси на зараде 75.000 дин., струја по фактури 1.800 дин., кирија плаћена чеком 300 дин., поштарина по фактури 100 дин., обрачунати трошкови рекламе 1.500 дин., обрачунати трошкови осигурања 500 дин., обрачуната камата 1.200 дин.
9. Радник се вратио са пута и поднео обрачун путних трошкова на 1.200 дин., разлика од 300 дин. примљене аконтације враћена је благајни.
10. Обавеза према добављачима од 20.000 дин је измирена исплатом са жиро рачуна по одбитку 5% каса с конта.
11. Откупили смо 100 комада сопствених редовних акција по цени од 80 дин. исплата са жиро рачуна (номинална вредност једне редовне акције је 100 дин.).

12. Примљено је без накнаде основно средство чије је набавна вредност 22.000 дин, а отписана вредност 17.000 дин. Уговором о преузимању преузета је отплата дугорочног кредита од 7.000 дин.
13. Наплаћено је преко жиро рачуна 10.000 дин. на име камате на дугорочне пласмане, а са жиро рачуна је исплаћено 1.000 дин. на име казне.
14. Закључити рачуне временских разграничења.
15. Утврдити и књижити финансијски резултат пословања по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

Биланс стања ортачког трговинског предузећа „Тренд” Београд,
на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	190.000		1.	Акцијски капитал	1.356.000
2.	ИВОС	-30.000	160.000	2.	Резерве	100.000
3.	Дугорочни финансијски пласмани		140.000	3.	Краткорочни кредити	76.000
4.	Аванси за основна средства		92.000	4.	Добављачи	68.000
5.	Материјал		5.000			
6.	Роба на путу		7.000			
7.	Роба у складишту	860.000				
8.	Разлика у цени робе	-360.000	500.000			
9.	Купци		24.000			
10.	Девизни рачун		600.000			
11.	Жиро-рачун		42.000			
12.	Благајна		30.000			
			1.600.000			1.600.000

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		03 Дугорочни финансијски пласмани		029 Аванси за основна средства	
(пс)	190.000	(пс)	14.000	(пс)	92.000
(12)	22.000				
100 Материјал		1302 Роба на путу		1301 Роба у складишту	
(пс)	5.000	(пс)	7.000 (1)	(пс)	860.000 (7а)
				(1)	12.000
201 Купци		244 Девизни рачун		241 Жиро-рачун	
(пс)	24.000	(пс)	600.000	(пс)	42.000 (1)
(7)	400.00			(5)	16.000 (8б)
				(13)	10.000 (10)
					8.000 (11)
					1.000 (13а)
243 Благајна		0239 Исправка вредности основних средстава		13090 Разлика у цени робе	
(пс)	30.000		30.000 (пс)	(7а)	167.202 (пс)
(9)	300		1.056 (2)		4.500 (1)
			15.000 (12)		
700 Рачун отварања главне књиге		300 Акцијски капитал – редовне акције		31 Резерве	
(пса)	1.375.000		1.356.000(пса)		100.000 (пса)
421 Краткорочни кредити		432 Добављачи		540 Трошкови амортизације	
	76.000 (пса)	(4)	42.000 (пса)	(2)	1.056 (15а)
		(10)	20.000 (6)		
			1.800 (8а)		
			100 (8в)		
2210 Потраживања од запослених по службеном послу		4359 Исправка вредности меничних обавеза		435 Меничне обавезе	
(3)	1.5000	(4)	1.400		43.400 (4)

56 Финансијски расходи		2802 Разграничени трошкови рекламе		55 Трошкови непроизводних услуга	
(5)	1.500	(6)	6.000	(6)	900
(8ђ)	1.200		1.500 (8г)	(8д)	1.700 (15а)
			4.500 (14)		500
53 Трошкови производних услуга		601 Реализација робе		601 Набавна вредност реализоване робе	
(6)	450	(15)	400.000	(7а)	232.789
(8б)	300		400.000 (7)		232.798 (15а)
(8в)	100				
(8г)	1.500				
(9)	1.200				
520 Трошкови нето зарада		522 Трошкови пореза на зараде		523 Трошкови доприноса на зараде	
(8)	300.000	(8)	100.000	(8)	75.000
	300.000 (15а)		100.000 (15а)		75.000 (15а)
45 Обавезе по основу бруто зарада		511 Трошкови материјала		4803 Разграничени обрачунати трошкова премије осигурања	
	475.000 (8)	(8а)	1.800		500 (8д)
			1.800 (15а)		
48 Разграничење трошкова камате		66 Финансијски приходи		036 Откупљене сопствене акције	
	1.200 (8ђ)	(15)	11.000	(11)	8.000
			1.000 (10)		
			10.000 (13)		
413 Дугорочни кредити		57 Ванредни расходи		2800 АВР – унапред плаћени трошкови рекламе и пропаганде	
	7.000 (12)	(13а)	1.000	(14)	4.500
			1.000 (15а)		
720 Рачун добитка - губитка		7201 Губитак			
(15а)	719.304	(15б)	308.304		
	411.000 (15)				
	308.304 (15б)				
	719.304				
	719.304				

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пц	02		Основна средства	190.000	
	03		Дугорочни финансијски пласмани	140.000	
	029		Аванси за основна средства	92.000	
	100		Материјал	5.000	
	102		Роба на путу	7.000	
	1301		Роба у складишту	860.000	
	201		Купци	24.000	
	244		Девизни рачун	600.000	
	241		Жиро-рачун	42.000	
	243		Благајна	30.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		30.000
		13090	Разлика у цени робе		360.000
		700	Рачун отварања главне књиге		1.600.000
пса			По почетном билансу		
	700		Рачун отварања главне књиге	1.600.000	
		300	Акцијски капитал – редовне акције		1.356.000
		31	Резерве		100.000
		421	Краткорочни кредити		76.000
		432	Добављачи		68.000
			По почетном билансу		
1.	1301		Роба	12.000	
		1302	Роба на путу		7.000
		241	Жиро-рачун		500
		13090	Разлика у цени робе		4.500
			За приспелу робу		
2.	540		Трошкови амортизације	1.056	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.056
			За месечне трошкове амортизације		
3.	2210		Потраживања запослених по службеном послу	1.500	
		243	Благајна		1.500
			Према благајничком извештају		
4.	432		Добављачи	42.000	
	4359		Исправка вредности меничних обавеза	1.400	
		435	Меничне обавезе		43.400
			За предату меницу добављачу		
5.	241		Жиро-рачун	16.000	
	56		Финансијски расход	1.500	
		201	Купци		17.500
			Према изводу банке		
			пренос на страну 2	3.665.456	3.665.456

ДНЕВНИК

страница 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	3.665.456	3.665.456
6.	2802		Разграничење трошкова рекламе	6.000	
	55		Трошкови непроизводних услуга	900	
	53		Трошкови производних услуга	450	
		432	Добављачи		7.350
			Према фактурама		
7.	201		Купци	400.000	
		601	Реализација робе		400.000
			За приходе у вези продаје		
7а.	501		Набавна вредност реализоване робе	232.798	
	130090		Разлика у цени робе	167.202	
		1301	Роба у складишту		400.000
			За расходе у вези продаје робе		
8.	520		Трошкови нето зарада	300.000	
	522		Трошкови пореза на зараде	100.000	
	523		Трошкови доприноса на зараде	75.000	
		45	Обавезе по основу зарада		475.000
			За обрачунате зараде		
8а.	511		Трошкови материјала	1.800	
		432	Добављачи		1.800
			Према фактури		
8б.	53		Трошкови производних услуга	300	
		241	Жиро-рачун		300
			Према изводу банке		
8в.	53		Трошкови производних услуга	100	
		432	Добављачи		100
			Према фактури		
8г.	53		Трошкови производних услуга	1.500	
		2802	Разграничење трошкова рекламе		1.500
			За обрачунате трошкове рекламе		
8д.	55		Трошкови непроизводних услуга	500	
		4803	Разграничени обрачунати трошкови премије осигурања		500
			За обрачунате трошкове осигурања		
8ђ.	56		Финансијски расходи	1.200	
		48	Разграничење трошкова камате		1.200
			За обрачунату камату		
9.	53		Трошкови производних услуга	1.200	
		243	Благајна	300	
			Остала потраживања		1.500
10.	432		Добављачи	20.000	
		241	Жиро-рачун		19.000
		66	Финансијски приходи		1.000
			Према изводу банке		
			пренос на страну 3	4.974.706	4.974.706

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	4.974.706	4.974.706
11.	036	241	Откупљене сопствене акције Жиро-рачун	8.000	8.000
12.	02	0239	За откупљене сопствене акције Основна средства	22.000	15.000
		413	ИВОС Дугорочни кредити		7.000
13.	241	66	За примљено основно средство Жиро-рачун	10.000	10.000
13a.	57	241	Финансијски приход Према изводу		
14.	2802	2802	Ванредни расход Жиро-рачун	1.000	1.000
			Према изводу банке		
15.	601	720	АВР – унапред плаћени трошкови рекламе и пропаганде	4.500	4.500
	66		Разграничење трошкова рекламе и пропаганде		
15a.	720	501	За закључење рачуна Реализација робе	400.000	411.000
		540	Финансијски приходи	11.000	
		55	Рачун добитка – губитка		
		53	За закључење рачуна прихода		
		520	Рачун добитка – губитка	719.304	232.798
		522	Набавна вредност реализоване робе		1.056
		523	Трошкови амортизације		1.400
		511	Трошкови непроизводних услуга		3.550
		56	Трошкови производних услуга		300.000
		55	Трошкови на зараде		100.000
			Трошкови пореза на зараде		75.000
			Трошкови доприноса на зараде		1.800
			Трошкови материјала		2.700
			Финансијски расход		1.000
			Ванредни расход		
156.	7201	720	За закључење рачуна расхода Рачун губитка	308.304	308.304
			Рачун добитка или губитка		
			За губитак		
				6.458.814	6.458.814

9.9. Пример

Инокосно трговинско предузеће „Ц маркет” из Београда има на дан 01. 01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	900.000
Исправка вредности основних средстава	300.000
Добављачи	180.000
Дугорочни кредити	500.000
Жиро-рачун	400.000
Благајна	56.000
Роба на залихи	100.000
Инокосни капитал	1.110.000
Амбалажа на залихи	10.000
Ситан инвентар на залихи	50.000
Купци	250.000
Разграничење трошкова рекламе	24.000
Краткорочни кредити	100.000
Аванси за основна средства	50.000
Дугорочни пласмани	150.000
Основна средства у припреми	200.000

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити пословне књиге а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду:

- Евиденција робе врши се и аналитички, за обрачун набавне вредности реализоване робе користи се ЛИФО метод.
- Обрачун финансијског резултата врши се по методу трошкова продатих учинака. Стање на аналитичким рачунима је следеће:

Д	Роба „А”	П	Д	Роба „Б”	П
(0) $1.000 \times 60 = 60.000$			(0) $1.000 \times 40 = 40.000$		

1. Према нашој пријемници примљено је у магацин 500 кг. робе „А” по фактурној цени од 70 дин. за 1 кг. и 500 кг. робе „Б” по фактурној цени од 50 дин. за 1 кг. Фактура није примљена. Зависни трошкови набавке робе износе 5 дин. по кг. набављене робе и плаћени су чеком.
2. Од извођача радова на грађевинском објекту примљена је друга приврамена ситуација на износ од 300.000 дин. Ситуација је исплаћена из дугорочног кредита по одбитку аванса.
3. Исплаћено је са жиро-рачуна 50.000 дин власнику капитала на име делимичног повлачења улога. Истовремено је власнику капитала исплаћено 5.000 дин. из благајне на име личних расхода .

4. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа, ако је процењени век трајања основних средстава 9 година, а текућа година четврта година отписа. Прокњижити месечни трошак амортизације.
5. Издато је у употребу амбалаже неизвесног века трајања у вредности од 5.000 дин и амбалаже која се троши једнократном употребом у вредности од 4.000 дин.
6. Ради измирења дуга од 50.000 дин. један купац нам је послао меницу са роком доспећа од 90 дана и уз каматну стопу од 12 % годишње.
7. Примљена је фактура за инвестиционо одржавање основних средстава на износ од 40.000 дин., а овај износ се разграничава на 2 године .
8. У циљу докапитализације власник капитала унео је опреме у предузеће у износу од 80.000 дин и уплатио на жиро-рачун 70.000 дин.
9. Према излазним фактурама продато је 1.100 кг. робе „А” и 600 кг. робе „Б”. Купцу је одобрено 1% количинског рабата и 2% каса сконта са роком плаћања од 7 дана. Продата вредност робе је 150.000 дин.
10. У току обрачуноског периода настали су следећи трошкови: обрачунати нето лични дохоци 15.000 дин., обрачунати порези из личних доходака 3.000 дин., обрачунати доприноси из личних доходака 5.000 дин., обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава 20.000 дин., обрачунати трошкови рекламе 2.000 дин., трошкови електричне енергије према фактури 5.000 дин. и трошкови платног промета плаћени са жиро-рачуна 3.000 дин.
11. Примљена је коначна ситуација од извођача радова на грађевинском објекту на износ од 500.000 дин. Ситуација је исплаћена из одобреног дугорочног кредита. Објекат је стављен у употребу.
12. Купац из става 9 уплатио је свој дуг по одбитку 2% каса сконта. Примљена је од добављача фактура за испоручену робу из става 1. Такође је наплаћено менично потраживање у целини.
13. Преко жиро-рачуна наплаћено је отписано потраживање из прошле године у износу од 20.000 дин. Истовремено је из благајне исплаћено 5.000 дин на име казне изречене од стране тржишног инспектора.
14. Закључити рачуне временских разграничења и лични рачун власника капитала.
15. Обрачунати и прокњижити периодични резултат по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

Биланс стања трговинског предузећа „Ц маркет” АД Београд на дан 01.01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	900.000		1.	Добављачи	180.000
2.	Исправка вредности основних средстава	-300.000	600.000	2.	Краткорочни кредити	100.000
3.	Жиро-рачун		400.000	3.	Дугорочни кредити	500.000
4.	Благајна		56.000	4.	Инокосни капитал	1.110.000
5.	Роба на залихи		100.000			
6.	Амбалажа на залихи		10.000			
7.	Ситан инвентар на залихи		50.000			
8.	Купци		250.000			
9.	Разграничење трошкова рекламе		24.000			
10.	Аванси за основна средства		50.000			
11.	Дугорочни пласмани		150.000			
12.	Основна средства у припреми		200.000			
			1.890.000			1.890.000

Лична примања власника капитала		Трошкови амортизације		Трошкови материјала	
722		540		511	
(3a)	5.000	(4)	10.000	(5)	2.500
				(5a)	4.000
					6.500
	5.000 (14б)		10.000 (15a)		6.500 (15a)
Амбалажа у употреби 50%		Менична потраживања		Исправка вредности меничних потраживања	
10043		236		2369	
(5)	2.500	(6)	51.500		1.500 (6)
Разграничени трошкови инвестиционог одржавања		Приходи од продаје робе		Набавна вредност продате робе	
2806		601		501	
(7)	40.000	(9a)	1.500	(9б)	105.000
		(15)	148.500		105.000 (15a)
			150.000		
	40.000 (14a)		150.000		
Трошкови нето зарада		Обавезе за нето зараде		Трошкови пореза на зараде	
520		450		522	
(10)	15.000		15.000 (10)	(10a)	3.000
	15.000 (15a)				3.000 (15a)
Обавезе по основу пореза на зараде		Трошкови доприноса на зараде		Обавезе за доприносе на зараде	
460		523		461	
	3.000 (10a)	(10б)	5.000		5.000 (10б)
			5.000 (15a)		
Трошкови инвестиционог одржавања основних средстава		Разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава		Трошкови рекламе и пропаганде	
532		4806		535	
(10в)	20.000	(14a)	20.000	(10г)	2.000
	20.000 (15a)		20.000 (10в)		2.000 (15a)
Разграничени трошкови рекламе		Трошкови електричне енергије		Трошкови платног промета	
4803		513		544	
(14)	2.000	(10д)	5.000	(10ђ)	3.000
	2.000 (10г)		5.000 (15a)		3.000 (15a)
Ванредни расходи		Ванредни приходи		Финансијски расходи	
57		67		56	
(13a)	5.000	(15)	20.000	(12)	2.970
	5.000 (15a)		20.000 (13)		2.970 (15a)

66 Финансијски приходи			2803 АВР – унапред плаћени трошкови рекламе			2806 АВР – унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања основних средстава		
(15)	1.500	1.500 (126)	(14)	22.000		(14a)	20.000	

720 Рачун добитка или губитка			7201 Рачун губитка		
(15a)	182.470	170.000 (15) 12.470 (156)	(156)	12.470	

ГЛАВНА КЊИГА II

Д	Роба „А”		П
(0)	$1.000 \times 60 = 60.000$	$500 \times 75 = 37.500$	(9)
(1)	$500 \times 75 = 37.500$	$600 \times 60 = 36.000$	(9)

Д	Роба „Б”		П
(0)	$1.000 \times 40 = 40.000$	$500 \times 55 = 27.500$	(9)
(1)	$500 \times 55 = 27.500$	$100 \times 40 = 4.000$	(9)

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	02		Основна средства	900.000	
	241		Жиро-рачун	400.000	
	243		Благајна	56.000	
	130		Роба на залихи	100.000	
	10042		Амбалажа на залихи	10.000	
	10040		Ситан инвентар на залихи	50.000	
	201		Купци	250.000	
	029		Аванси за основна средства	50.000	
	03		Дугорочни пласмани	150.000	
	028		Основна средства у припреми	200.000	
	2803		Разграничење трошкова рекламе	24.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		300.000
		700	Рачун отварања главне књиге За отварање почетне активе		1.890.000
	700		Рачун отварања главне књиге	1.890.000	
		432	Добављачи		180.000
		413	Дугорочни кредити		500.000
		30	Инокосни капитал		1.110.000
		421	Краткорочни кредити		100.000
			За отварање почетне пасиве		
1.	130		Роба на залихама	65.000	
		241	Жиро-рачун		5.000
		43212	Добављачи за нефактурисану робу		60.000
			За пријем материјала		
2.	028		Основна средства у припреми	100.000	
		432	Добављачи За примљену 2. привремену ситуацију		100.000
2а.	432		Добављачи	100.000	
		029	Аванси за основна средства		50.000
		413	Дугорочни кредити		50.000
			За исплату 2. привремене ситуације		
3.	30		Инокосни капитал	50.000	
		241	Жиро-рачун За делимично повлачење улога власника капитала		50.000
3а.	722		Лична примања власника капитала	5.000	
		243	Благајна За личне потребе власника капитала		5.000
			пренос на страну 2	4.400.000	4.400.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
4.	540	0239	пренос са стране 1	4.400.000	4.400.000
			Трошкови амортизације	10.000	
			Исправка вредности основних средстава		10.000
5.	511 10043	10042	За месечни трошак амортизације		
			Трошкови материјала	2.500	
			Амбалажа у употреби	2.500	
5а.	511	10042	Амбалажа на залихама		5.000
			За употребу амбалаже неизвесног века трајања		
			Трошкови материјала	4.000	
6.	236	201 2369	Амбалажа на залихама		4.000
			За трошкове амбалаже једнократне употребе		
			Менична потраживања	51.500	
7.	2806	432	Купци		50.000
			Исправка вредности меничних потраживања		1.500
			За измирење дуга путем менице		
8.	02 241	30	Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања	40.000	
			Добављачи		40.000
			За примљену фактуру за инвестиционог одржавања		
9.	201	601	Основна средства	80.000	
			Жиро-рачун	70.000	
			Инокосни капитал		150.000
9а.	601	201	За унос власника капитала у циљу докапитализације		
			Купци	150.000	
			Приходи од продаје робе		150.000
9б.	501	130	Према излазним фактурама		
			Приходи од продаје робе	1.500	
			Купци		1.500
10.	520	450	За одобрен количински рабат		
			Набавна вредност продате робе	105.000	
			Роба на залихама		105.000
			За интерну реализацију продате робе		
			Трошкови нето зарада	15.000	
			Обавезе за нето зараде		15.000
			За обрачунате нето зараде (личне дохотке)		
			пренос на страну 3	4.932.000	4.932.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	4.932.000	4.932.000
10а.	522	460	Трошкови пореза на зараде Обавезе за порезе на зараде За обрачунате порезе на зараде	3.000	3.000
10б.	523	461	Трошкови доприноса на зараде Обавезе за доприносе на зараде За обрачунате доприносе на зараде	5.000	5.000
10в.	532	4806	Трошкови инвестиционог одржавања основних средстава Разграничени обрачунати трошкови инвестиционог одржавања ОС За обрачунате трошкове инвестиционог одржавања	20.000	20.000
10г.	535	4803	Трошкови рекламе Разграничени трошкови рекламе За обрачунате трошкове рекламе	20.000	20.000
10д.	513	432	Трошкови електричне енергије Добављачи За трошкове електричне енергије по фактури	5.000	5.000
10ђ.	554	241	Трошкови платног промета Жиро-рачун За плаћене трошкове платног промета	3.000	3.000
11.	028	432	Основна средства у припреми Добављачи За примљену коначну ситуацију	200.000	200.000
11а.	432	413	Добављачи Дугорочни кредити За исплаћену коначну ситуацију	200.000	200.000
11б.	02	028	Основна средства Основна средства у припреми За стављање објекта у употребу	500.000	500.000
12.	241 56	201	Жиро-рачун Финансијски расходи Купци За уплату купца са искоришћеним каса сконтом	145.530 2.970	148.500
12а.	4321	432	Добављачи за нефактурисану робу Добављачи За примљену фактуру за испоручену робу	60.000	60.000
			пренос на страну 4	6.096.500	6.096.500

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
126.	241		пренос са стране 3	6.096.500	6.096.500
	2369		Жиро-рачун	51.500	
		236	ИВ меничних потраживања	1.500	
		66	Менична потраживања		51.500
			Финансијски приход		1.500
13.	241		За наплату меничног потраж. у целини		
		67	Жиро-рачун	20.000	
			Ванредни приходи		20.000
13a.	57		За неплаћено отписано потраживање		
		243	Ванредни расходи	5.000	
			Благајна		5.000
14.	4803		За плаћену казну		
			Разграничени обрачунати трошкови рекламе	2.000	
	2803		АВР-унапред плаћени трошкови рекламе	22.000	
		2803	АВР-унапред плаћени трошкови рекламе		24.000
			За закључење рачуна		
14a.	4806		АВР-унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања ОС	20.000	
	2806		ПВР-обрачунати трошкови инвестиционог одржавања ОС	20.000	
		2806	Унапред плаћени трошкови инвестиционог одржавања		40.000
			За закључење рачуна		
146.	30		Инокосни капитал	5.000	
		722	Лична примања власника капитала		5.000
			За закључење рачуна		
15.	601		Приходи од продаје робе	148.500	
	66		Финансијски приходи	1.500	
	67		Ванредни приходи	20.000	
		720	Рачун добитка или губитка		170.000
			За закључење конта прихода		
			пренос на страну 5	6.413.500	6.413.500

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15а.	720		пренос са стране 4	6.413.500	6.413.500
			Рачун добитка или губитка	182.470	
		540	Трошкови амортизације		10.000
		511	Трошкови материјала		6.500
		501	Набавна вредност продате робе		105.000
		520	Трошкови нето зарада		15.000
		522	Трошкови пореза на зараде		3.000
		523	Трошкови доприноса на зараде		5.000
		535	Трошкови рекламе		2.000
		5132	Трошкови електричне енергије		5.000
		555	Трошкови платног промета		3.000
		532	Трошкови инвестиционог одржавања основних средстава		20.000
		56	Финансијски расходи		2.970
		57	Ванредни расходи		5.000
			За закључење конта расхода		
15б.	7201		Рачун губитка	12.470	
		720	Рачун добитка или губитка		12.470
			За губитак		
				6.608.440	6.608.440

9.10. Пример

Производно предузеће је на дан 01.01. т.г. имало следеће стање средстава и извора средстава (у динарима): основна средства 120.000, исправка вредности основних средстава 35.000, материјал 13.000, одступања од планске цене материјала 1.000 (негативно одступање), ситан инвентар на залихи 4.000, ситан инвентар у употреби – 50% 1.000, готови производи 17.000, менична потраживања 13.000, исправка вредности меничних потраживања 3.000, купци 7.000, спорна потраживања 1.500, исправка вредности спорних потраживања 500, добављачи – дужници 5.000, жиро-рачун 20.000, благајна 500, разграничење трошкова рекламе 24.000, сопствени капитал 134.000, краткорочни кредити 40.000, добављачи 10.500 и купци – повериоци 4.000.

Саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду да се обрачун периодичног резултата врши по методу укупних трошкова.

1. Према нашој пријемници примљено је материјала у вредности од 7.000 дин. Фактура није примљена. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 500 дин. Планска набавна вредност материјала износи 8.000 дин.
2. Купљено је половно основно средство за 1.000 дин. Набавна вредност овог средства износила је 2.000 дин. а отписана вредност 1.200 дин.
3. Према требовањима издато је у производњу материјала у вредности од 12.000 дин. Такође је према требовањима издат у производњу ситан инвентар неизвесног рока трајања у вредности од 3.000 дин.
4. Према пресуди купац у спору уплатио је на наш жиро-рачун 1.100 дин. на име коначне ликвидације дуга.
5. Реализовано је на кредит 40% готових производа чија продајна вредност износи 9.000 дин. Књижити приходе и расходе у вези продаје.
6. На основу пробног листа купаца констатовано је да потражни салдо износи 600 дин., док је на основу пробног листа добављача констатовано а дуговни салдо износи 500 дин. Извршити одговарајућа књижења.
7. Расходовано је 40% ситног инвентара у употреби неизвесног рока трајања. Вредност отпадака процењена је на 100 дин.
8. Примљена је фактура за зависне трошкове набавке материјала из става 1. на износ од 400 дин. Прокњижити дату промену и закључити одговарајуће рачуне.
9. Обрачунати и књижити део исправке вредности материјала који се односи на утрошени материјал
10. Примљена је без накнаде једна машина чија је набавна вредност износила 4.400 дин., а отписана вредност 3.400 дин. Преузели смо обавезу отпате кредита од 1.400 дин.

11. Неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 300 дин. док ненаплаћени ванредни приходи који се односе такође на текућу годину износе 100 дин.
12. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода дигиталног отписа ако је процењени век трајања основних средстава 15 год., а текућа година пета година отписа. Прокњижити месечни трошак амортизације.
13. Наплаћено је менично потраживање у целини.
14. У току месеца настали су следећи трошкови :ситан инвентар који се троши једнократном употребом 1.000 дин. обрачунати трошкови рекламе 2.000 дин., ПТТ услуге плаћене у готову 500 дин., обрачунате нето зараде 10.000 дин., обрачунати порези на зараде 6.000 дин., обрачунати доприноси на зараде 3.000 дин., трошкови текућег одржавања основних средстава по фактури 3.000 дин., трошкови репрезентације плаћени са жиро-рачуна 1.500 дин.
15. Обрачунати и прокњижити периодични резултат.

Биланс стања предузећа на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	120.000		1.	Сопствени капитал	134.000
2.	ИВОС	-35.000	85.000	2.	Краткорочни кредити	40.000
3.	Материјал	13.000		3.	Добављачи	10.500
4.	Одступање од планиране цене материјала	+1.000	14.000	4.	Купци - повериоци	4.000
5.	Ситан инвентар на залихи		4.000			
6.	Ситан инвентар у употреби неизвесног рока трајања		1.000			
7.	Готови производи		17.000			
8.	Менична потраживања	13.000				
9.	Исправка вредности меничних потраживања	-3.000	10.000			
10.	Купци		7.000			
11.	Спорна потраживања	1.500				
12.	Исправка вредности спорних потраживања	-500	1.000			
13.	Добављачи – дужници		5.000			
14.	Жиро-рачун		20.000			
15.	Благајна		500			
16.	Разграничење трошкова рекламе		24.000			
			188.500			188.500

ГЛАВНА КЊИГА

02 Основна средства		100 Материјал			10040 Ситан инвентар на залихи		
(пс)	120.000	(пс)	13.000	12.000 (3)	(пс)	4.000	3.000 (3а)
(2)	2.000	(1)	8.000				1.000 (14)
(10)	4.400						
10041 Ситан инвентар у употреби неизвесног века трајања – 50%		120 Готови производи			236 Менична потраживања		
(пс)	1.000	(пс)	17.000	6.800 (5а)	(пс)	13.000	13.000 (13)
(3а)	1.500						
201 Купци		2014 Спорна потраживања			4322 Добављачи - дужници		
(пс)	7.000	(пс)	1.500	1.100 (4)	(пс)	5.000	5.000 (0)
(5)	9.000			400 (4а)	(6а)	500	
(6)	600						
241 Жиро-рачун		243 Благајна			2802 Разграничење трошкова рекламе		
(пс)	20.000	(пс)	500	500 (14б)	(пс)	24.000	2.000 (14а)
(4)	1.100						
(13)	13.000						
0239 Исправка вредности основних средстава		1009 Одступање од планске набавне цене материјала			0269 Исправка вредности меничних потраживања		
	35.000 ((пс)	(пс)	1.000	500 (1)	(13а)	3.000	3.000 (пс)
	1.000 (2)			100 (8а)			
	3.000 (10)			229 (9)			
	917 (12)						
20149 Исправка вредности спорних потраживања		700 Рачун отварања главне књиге			30 Сопствени капитал		
(4а)	500	(пса)	188.500	188.500 (пс)			134.000 (пса)

421 Краткорочни кредити		432 Добављачи		2012 Купци - повериоци	
	40.000 (пса)	(0)	5.000	10.500 (пса)	(0/1) 4.000 4.000 (пса)
				1.000 (2)	600 (6)
				500 (6а)	
				400 (8)	
				3.000 (14ђ)	
4321 Добављачи за нефак- турисани материјал		4813 Разграничење зависних трошкова набавке		511 Трошкови материјала	
	7.000 (1)	(8)	400	500 (1)	(3) 12.000 15.629 (15а)
		(8а)	100		(3а) 1.500
					(9) 229
					(14) 1.000
67 Ванредни приходи		610 Реализација готових производа		510 Трошкови реализованих готових производа	
(15)	200 100 (4а)	(15)	9.000 9.000 (5)	(5а)	6.800 6.800 (15а)
	100 (11а)				
027 Отпаци		413 Дугорочни кредити		57 Ванредни расходи	
(7)	100		1.400 (10)	(11)	300 300 (15а)
48 Остала П.В.Р.		28 Остала А.В.Р.		540 Трошкови амортизације	
	300 (11)	(11а)	100	(12)	917 917 (15а)
66 Финансијски приход		535 Трошкови рекламе и пропаганде		5121 Трошкови ПТТ услуга	
(15)	3.000 3.000 (13а)	(14а)	2.000 2.000 (15а)	(14б)	500 500 (15а)
520 Трошкови зарада		450 Обавезе за нето зараде		522 Трошкови пореза на зараде	
(14в)	10.000 10.000 (15а)		10.000 (14в)	(14г)	6.000
460 Обавезе за порезе на зараде		523 Трошкови доприноса на зараде		461 Обавезе по основу доприноса на зараде	
	6.000 (14в)	(14д)	3.000 3.000 (15а)		3.000 (14д)

532 Трошкови услуга одржавања		522 Трошкови репрезентације		720 Рачун добитка - губитка	
(14ђ)	3.000	(14е)	1.500	(15а)	49.646
	3.000 (15а)		1.500 (15а)		12.200 (15)
					37.446 (156)

7201 Рачун губитка	
(156)	37.446

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
пс	02		Основна средства	120.000	
	100		Материјал	13.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	4.000	
	10041		Ситан инвентар у употреби трајања (50%)	1.000	
	120		Готови производи	17.000	
	236		Менична потраживања	13.000	
	201		Купци	7.000	
	2014		Спорна потраживања	1.500	
	4322		Добављачи – дужници	5.000	
	241		Жиро-рачун	20.000	
	243		Благајна	500	
	4802		Разграничење трошкова рекламе	24.000	
	1009		Одступање од планске цене материјала	1.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		35.000
		2369	Исправка вредности меничних потраживања		3.000
		20149	Исправка вредности спорних потраживања		500
		700	Рачун отварања главне књиге За почетну активу		188.500
пса	700		Рачун отварања главне књиге	188.500	
		30	Сопствени капитал		134.000
		421	Краткорочни кредити		40.000
		432	Добављачи		10.500
		2012	Купци – повериоци		4.000
			За почетну пасиву		
0.	432		Добављачи	5.000	
		4322	Добављачи – дужници		5.000
			За закључак рачуна добављачи – дужници		
0/1	2012		Купци – повериоци	4.000	
		201	Купци		4.000
			За закључак рачуна купци – повериоци		
1.	100		Материјал	8.000	
		4321	Добављачи за нефактурисан материјал		7.000
		4813	Разграничење зависних трошкова набавке материјала		500
		1009	Одступање од ПНЦ материјала		500
			За примљени материјал		
			пренос на страну 2	432.500	432.500

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
2.	02		пренос са стране 1	432.500	432.500
			Основна средства	2.000	
		432	Добављачи за основна средства		1.000
		0239	Исправ. вред. основних средстава		1.000
			За набавку половног основног средства		
3.	511		Трошкови материјала	12.000	
		100	Материјал		12.000
			За требовање		
3а.	511		Трошкови материјала	1.500	
	10041		Ситан инвентар у употреби 50%	1.500	
		10040	Ситан инвентар на залихама		3.000
			За требовање		
4.	241		Жиро-рачун	1.100	
		2014	Сумњива и спорна потраживања		1.100
			За уплату купца у спору		
4а.	20149		Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	500	
		2014	Сумњива и спорна потраживања		400
		67	Ванредни приходи		100
			За коначну ликвида.сумњива и спорна потраживања		
5.	201		Купци	9.000	
		610	Реализација готових производа		9.000
			За приходе од продаје		
5а.	510		Трошкови реализованих готових производа	6.800	
		120	Готови производи		6.800
			За расходе у вези продаје		
6.	201		Купци	600	
		2012	Купци - повериоци		600
			За предзакључна књижења		
6а.	4322		Добављачи – дужници	500	
		432	Добављачи		500
			За предзакључна књижења		
7.	511		Трошкови материјала	900	
	027		Отпаци	100	
		10041	Ситан инвентар у употреби неизвесног века трајања		1.000
			За расход ситног инвентара у употреби 40%		
8.	2813		Разгран.зависних трошкова набавке материјала	400	
		432	Добављачи		400
			По фактури		
			пренос на страну 3	469.400	469.400

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
8а.	2813	1009	пренос са стране 2	469.400	469.400
			Разграничење зависних трошкова набавке материјала	100	
			Одступање од планске цене материјала		100
			За закључак рачуна разграничења ЗГН материјала		
9.	511	109	Трошкови материјала	229	
			Одступања од ПНЦ материјала		229
			За књижење дела одступања од ПНЦ материјала		
10.	02	0239	Основна средства	4.400	
			ИВОС		3.000
			Дугорочни кредити		1.400
11.	57	48	За примање машине		
			Ванредни расходи	300	
			Остале обавезе		300
11а.	28	67	За неисплаћене ванредне расходе		
			Остала потраживања	100	
			Ванредни приходи		100
12.	540	0239	За ненаплаћене ванредне приходе		
			Трошкови амортизације	917	
			ИВОС		917
13.	241	236	За месечни трошак амортизације		
			Жиро-рачун	13.000	
			Менична потраживања		13.000
13а.	2369	66	По изводу		
			ИБ меничних потраживања	3.000	
			Финансијски приходи		3.000
14.	511	10040	За дефинитивну наплату меничних потраживања		
			Трошкови материјала	1.000	
			Ситан инвентар на залихама		1.000
14а.	53	2802	По требовању		
			Трошкови производних услуга	2.000	
			Разграничење трошкова рекламе		2.000
14б.	53	243	За обрачунату рекламу		
			Трошкови производних услуга	500	
			Благајна		500
14в.	520	450	За обрачунате ПТТ услуге		
			Трошкови зарада	10.000	
			Обавезе по основу зарада		10.000
			За обрачунате нето зараде		
			пренос на страну 4	504.946	504.946

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 3	504.946	504.946
14г.	522	460	Трошкови пореза на зараде Обавезе по основу пореза на зараде За порезе на зараде	6.000	6.000
14д.	523	461	Трошкови доприноса на зараде Обавезе по основу доприноса на зараде За доприносе на зараде	3.000	3.000
14ђ.	532	432	Трошкови услуга одржавања Добављачи По фактури	3.000	3.000
14е.	552	241	Трошкови репрезентације Жиро-рачун По изводу	1.500	1.500
15.	610		Реализација готових производа	9.000	
	66		Финансијски приходи	3.000	
	67		Ванредни приходи	200	
		720	Рачун добитка – губитка За закључење рачуна прихода		12.200
15а.	720		Рачун добитка – губитка	49.646	
		511	Трошкови материјала		15.629
		510	Трошкови реализова. готових производа		6.800
		57	Ванредни расходи		300
		540	Трошкови амортизације		917
		535	Трошкови рекламе и пропаганде		2.000
		5121	Трошкови ПТТ услуга		500
		520	Трошкови зарада		10.000
		522	Трошкови пореза на зараде		6.000
		523	Трошкови доприноса на зараде		3.000
		532	Трошкови услуга одржавања		3.000
		552	Трошкови репрезентације		1.500
			За закључење рачуна расхода		
15б.	7201		Рачун губитка	37.446	
		720	Рачун добитка – губитка За губитак		37.446
				617.738	617.738

9.11. Пример

Ортачко производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	1.200.000
Исправка вредности основних средстава	600.000
Купци – повериоци	20.000
Добављачи	150.000
Дугорочни кредити	400.000
Краткорочни кредити	100.000
Капитал ортака „А”	1.000.000
Капитал ортака „Б”	1.000.000
Жиро-рачун	400.000
Готови производи	720.000
Материјал	200.000
Ситан инвентар на залихама	50.000
Добављачи – дужници	10.000
Сумњива и спорна потраживања	12.000
Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	2.000
Благајна	50.000
Дугорочни пласмани	300.000
Недовршена производња	450.000
Купци	180.000
Резерве	300.000

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу I степена, а затим прокњижити следеће пословне промене, имајући у виду следеће претпоставке:

- Обрачун финансијског резултата врши се по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу
- Евиденција материјала води се аналитички, за обрачун трошкова материјала користи се ЛИФО метод. Стање на аналитичким рачунима је следеће:

Улаз	Материјал „А”	Израз
(0)	$1.000 \times 150 = 150.000$	

Улаз	Материјал „Б”	Израз
(0)	$1.000 \times 50 = 50.000$	

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 500 кг материјала „А” и 400 кг материјала „Б”. Фактурна цена материјала „А” износи 160 динара/кг, а материјала „Б” 50 динара/кг. Обрачунати зависни трошкови набавке материјала износе 20 динара/кг набављеног материјала. Добављач одобрава 2% каса сконта са роком плаћања 7 дана.
2. Примљено је баз накнаде од другог предузећа основно средство чија је набавна вредност 220.000 динара, а отписана вредност 170.000 динара. Уговором је преузета обавеза отплате дугорочног кредита у износу од 70.000 динара.

3. Обрачунати годишњу амортизацију уз примену двоструке линеарне стопе, ако је процењени век трајања основних средстава 10 година. Прокњижити месечни трошак амортизације.
4. Према требовању издато је у производњу 700 кг материјала „А” и 500 кг материјала „Б”. Такође је издат у производњу ситан инвентар који се калкулативно отписује у року од 6 месеци у износу од 12.000 динара.
5. Према изводу са жиро-рачуна:
 - Исплаћено је 24.000 динара на име годишње премије осигурања
 - Наплаћено је 8.000 динара на име дефинитивне наплате спорног потраживања
 - Исплаћено је 30.000 динара на име личних расхода ортака „А” и
 - Исплаћено је 100.000 динара на име делимичног повлачења улога ортака „Б”.
6. Ради измирења дуга од 50.000 динара један купац нам је послао меницу са роком доспећа од 90 дана уз каматну стопу 12% годишње.
7. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 1000 кг материјала „А” по фактурној цени од 170 динара. Зависни трошкови набавке материјала у износу од 20.000 динара плаћени су чеком.
8. Исплаћена је са жиро-рачуна обавеза добављачу из става 1 по одбитку 2% каса сконта.
9. Према требовањима издато је у производњу 1.100 кг материјала „А”.
10. У току месеца настали су следећи трошкови: за електричну енергију по фактури 1.000 динара, обрачунати трошкови премије осигурања 2.000 динара, обрачунате камате на дугорочне кредите 5.000 динара, обрачунати трошкови ситног инвентара у употреби који се калкулативно отписује 2.000 динара, обрачунате бруто зараде 60.000 динара (нето зараде 40.000 динара, порези на зараде 12.000 динара и доприноси на зараде 5.000).
11. Од укупно насталих трошкова на производњу се односи 80%, а на управу и продају по 10%. Књижити распоред трошкова. Завршено је 90% производње и готови производи су предати у складиште по цени коштања.
12. Продато је готових производа за 560.000 динара и то за готово 60.000 динара, а остатак на кредит. Купцима којима је извршена продаја на кредит понуђен је каса сконто 2%, цена коштања продатих готових производа је 400.000 динара.
13. Одлучено је да се расходује ситан инвентар у употреби који се калкулативно описује.
14. Обрачунати и прокњижити корекцију вредности залиха.
15. Обрачунати и књижити периодични резултат.
16. Обрачунати 20% пореза на добит. Остатак расподелити 50% на зараде, а 50% на акумулацију.

Биланс стања на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	1.200.000		1.	Купци повериоци	20.000
2.	ИВОС	-600.000	600.000	2.	Добављачи	150.000
3.	Жиро-рачун		400.000	3.	Дугорочни кредити	400.000
4.	Готови производи		720.000	4.	Краткорочни кредити	100.000
5.	Материјал		200.000	5.	Капитал ортака „А”	1.000.000
6.	Ситан инвентар на залихама		50.000	6.	Капитал ортака „Б”	1.000.000
7.	Добављачи – дужници		10.000	7.	Резерве	300.000
8.	Спорна потраживања	12.000				
9.	Исправка вредности спорних потраживања	-2.000	10.000			
10.	Благајна		50.000			
11.	Дугорочни пласмани		300.000			
12.	Недовршена производња		450.000			
13.	Купци		180.000			
			2.970.000			2.970.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02 Основна средства			241 Жиро-рачун			120 Готови производи		
(0)	1.200.000		(0)	400.000	24.000 (5)	(0)	720.000	
(2)	220.000		(5a)	8.000	30.000 (5б)	(14a)	321.800	
					100.000 (5в)			
					20.000 (7)			
					98.000 (8)			
100 Материјал			10040 Ситан инвентар на залихи			4323 Добављачи – дужници		
(0)	200.000	153.000 (4)	(0)	50.000	12.000 (4a)	(0)	10.000	10.000 (0/0)
(1)	118.000	205.000 (9)						
(7)	190.000							
2014 Спорна потраживања			243 Благајна			03 Дугорочни пласмани		
(0)	12.000	12.000 (5a)	(0)	50.000		(0)	300.000	
			(12)	60.000				
110 Недовршена производња			201 Купци			0239 Исправка вредности основних средстава		
(0)	450.000	369.800 (14)	(0)	180.000	20.000 (0/1)			600.000 (0)
			(12)	500.000	50.000 (6)			150.000 (2)
								20.000 (3)
2014 Исправка вредности спорних потраживања			701 Рачун отварања главне књиге			2015 Купци – повериоци		
(5a)	2.000	2.000 (0)	(0)	2.970.000	2.970.000 (0)	(0/1)	20.000	20.000 (0)
432 Добављачи			413 Дугорочни кредити			421 Краткорочни кредити		
(0/0)	10.000	150.000 (0)			40.000 (0)			100.000 (0)
(8)	100.000	100.000 (1)			70.000 (2)			
		170.000 (7)						
		1.000 (10)						
30/a Капитал ортака „А”			30/Б Капитал ортака „Б”			31 Резерве		
(5в)	10.000	1.000.000 (0)	(5в)	100.000	1.000.000 (0)			300.000 (0)
		11.400 (16)			11.400 (16)			

Обрачунати зависни трошкови набавке материјала			540 Трошкови амортизације			511 Трошкови материјала		
4813	18.000	(1)	(3)	10.000	20.000 (15a)	(4)	153.000	370.000 (15a)
						(9)	205.000	
						(10в)	2.000	
						(13)	10.000	
Ситан инвентар у употреби – 100%			2802 Разграничење трошкова осигурања			570 Ванредни расходи		
10041	12.000	12.000 (13)	(5)	24.000		(5a)	2.000	2.000 (15a)
(4a)								
Лична примања ортака „А”			236 Менична потраживања			2369 Исправка вредности меничних потраживања		
722/a	30.000		(6)	51.500			1.500	(6)
(5б)								
660 Финансијски приходи			5130 Трошкови електричне енергије			553 Трошкови премије осигурања		
(15)	2.000	2.000 (8)	(10)	1.000	2.000 (15a)	(10a)	2.000	2.000 (15a)
Обрачунати трошкови премије осигурања			560 Финансијски расходи			470 Обавезе по основу камата		
4802		2.000 (10a)	(10б)	5.000	5.000 (15a)			5.000 (10б)
Исправка вредности ситног инвентара у употреби			520 Трошкови нето зарада			450 Обавезе за нето зараде		
100419	2.000	2.000 (10в)	(10г)	40.000	40.000 (15a)		40.000 (10г)	
(13)							22.800 (16)	
522 Трошкови пореза на зараде			460 Обавезе за порезе на зараде			523 Трошкови доприноса на зараде		
(10д)	12.000	12.000 (15a)			12.000 (10д)	(10д)	5.000	5.000 (15a)
461 Обавезе за доприносе на зараде			610 Приходи од продаје готових производа			6814 Корекција вредности залиха – повећање		
		5.000 (10д)	(15)	560.000	560.000 (12)	(15)	321.800	321.800 (14a)
6814 Корекција вредности залиха – смањење			720 Рачун добитка или губитка			7200 Рачун добитка		
(14)	369.800	369.800 (15a)	(15a)	816.800	873.800 (15)	(16)	57.000	57.000 (15б)
			(15б)	57.000				
462 Обавезе за порез на добитак								
		11.400 (16)						

ГЛАВНА КЊИГА II

Улаз	Материјал „А”		Излаз
(0)	$1.000 \times 150 = 150.000$	$500 \times 180 = 90.000$	(4)
(1)	$500 \times 180 = 90.000$	$200 \times 150 = 30.000$	(4)
(7)	$1.000 \times 190 = 190.000$	$1.000 \times 190 = 190.000$	(9)
		$100 \times 150 = 15.000$	(9)

Улаз	Материјал „Б”		Излаз
(0)	$1.000 \times 50 = 50.000$	$400 \times 70 = 28.000$	(4)
(1)	$400 \times 70 = 28.000$	$100 \times 50 = 5.000$	(4)

ДНЕВНИК

страница 1

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.200.000	
	241		Жиро-рачун	400.000	
	120		Готови производи	720.000	
	100		Материјал	200.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	50.000	
	4323		Добављачи – дужници	10.000	
	2014		Спорна потраживања	12.000	
	243		Благајна	50.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	110		Недовршена производња	450.000	
	201		Купци	180.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		600.000
		2014	Исправка вредности спорних потраживања		2.000
		700	Рачун отварања главне књиге За почетну активу		2.970.000
	700		Рачун отварања главне књиге	2.970.000	
		2015	Купци – повериоци		20.000
		432	Добављачи		150.000
		413	Дугорочни кредити		400.000
		421	Краткорочни кредити		100.000
		30/а	Капитал ортака „А”		1.000.000
		30/б	Капитал ортака „Б”		1.000.000
		31	Резерве		300.000
			За почетну пасиву		
0/0	432		Добављачи	10.000	
		4323	Добављачи – дужници За закључење рачуна добављачи – дужници		10.000
0/1	2015		Купци – повериоци	20.000	
		201	Купци За закључење рачуна купци – повериоци		20.000
1.	100		Материјал	118.000	
		432	Добављачи		100.000
		4813	Обрачунати ЗТН материјал		18.000
			Према пријемници фактура добављача		
2.	02		Основна средства	220.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		150.000
		413	Дугорочни кредити		70.000
			За пријем основног средства		
			пренос на страну 2	7.073.000	7.073.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	7.073.000	7.073.000
3.	540	0239	Трошкови амортизације	10.000	
			Исправка вредности основних средстава		10.000
			За обрачун амортизације		
4.	511	100	Трошкови материјала	153.000	
			Материјал		153.000
			Према требовању		
4а.	10041		Ситан инвентар у употреби 100%	12.000	
			Ситан инвентар на залихи		12.000
			Према требовању		
5.	2802	241	Разграничење трошкова осигурања	24.000	
			Жиро-рачун		24.000
			За исплату годишње премије осигурања		
5а.	241		Жиро-рачун	8.000	
	20149		Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања	2.000	
	570	2014	Ванредни расходи	2.000	
			Сумњива и спорна потраживања		12.000
			За дефинитивну наплату сумњивих и спорних потраживања		
5б.	722/а	241	Лична примања ортака „А”	30.000	
			Жиро-рачун		30.000
			Према изводу банке		
5в.	30/а	241	Капитал ортака „А”	100.000	
			Жиро-рачун		100.000
			За делимична повлачења улога		
6.	236	201	Менична потраживања	51.500	
		2369	Купци		50.000
			Исправка вредности меничних потраживања		1.500
			За измирење дуга купца		
7.	100	432	Материјал	190.000	
			Добављачи		170.000
		241	Жиро-рачун		20.000
			За набавку материјала		
8.	432	241	Добављачи	100.000	
			Жиро-рачун		98.000
		660	Финансијски приходи		2.000
			За искоришћени каса сконто		
9.	511	100	Трошкови материјала	205.000	
			Материјал		205.000
			Према требовању		
			пренос на страну 3	7.797.500	7.797.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	7.797.500	7.797.500
10.	5130	432	Трошкови електричне енергије Добављачи	1.000	1.000
10а.	553	2802	Према фактури за електричну енергију Трошкови премије осигурања	2.000	2.000
			Обрачунати трошкови премије осигурања		
10б.	560	470	За обрачунате трошкове осигурања Финансијски расходи	5.000	5.000
			Обавезе по основу камата		
10в.	511	100419	За обрачунату камату Трошкови материјала	2.000	2.000
			Исправка вредности ситног инвентара у употреби 100%		
10г.	520	450	За отпис ситног инвентара Трошкови зараде	40.000	40.000
			Обавезе за зараде		
10д.	522		За обрачунате нето зараде Трошкови пореза на зараде	12.000	
	523	460	Трошкови доприноса на зараде	5.000	
		461	Обавезе за порезе на зараде		12.000
			Обавезе на доприносе на зараде		5.000
12.	243		За обрачунате бруто зараде Благајна	60.000	
	201	610	Купци	500.000	560.000
			Приходи од продаје за продају		
12а.	501	120	Трошкови реализованих г.п.	400.000	400.000
			Готови производи за раздужење залиха г.п.		
13.	511		Трошкови материјала	10.000	
	100419	0241	Исправка вредности ситног инвентара у употреби 100%	2.000	
			Ситан инвентар у употреби		12.000
			За расход ситног инвентара		
14.	5814	110	Корекција вредности залиха – смањење	369.800	369.800
			Недовршена производња		
			За смањење вредности залиха		
14а.	120	6814	недовршене производње Готови производи	321.800	321.800
			Корекција вредности залиха – повећање		
			За повећање вредности залиха готових производа		
			пренос на страну 4	9.528.100	9.528.100

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Конто		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15.	660 610 6814		пренос са стране 3	9.128.100	9.128.100
			Финансијски приходи	2.000	
			Приходи од продаје робе	560.000	
			Корекција вредности залиха – повећање	321.800	
15а.	720	720	Рачун добитка или губитка		883.800
			За закључење конта прихода		
			Рачун добитка или губитка	816.800	
		540	Трошкови амортизације основних средстава		10.000
		511	Трошкови материјала		370.000
		570	Ванредни расходи		2.000
		5130	Трошкови електричне енергије		1.000
		553	Трошкови премије осигурања		2.000
		560	Финансијски расходи		5.000
		520	Трошкови нето зарада		40.000
		522	Трошкови пореза на зараде		12.000
		523	Трошкови доприноса на зараде		5.000
		5814	Корекција вредности залиха – смањење		369.800
			За закључење конта расхода		
15б.	720	7200	Рачун добитка или губитка	57.000	
			Рачун добитка		57.000
			За добитак		
16.	7200		Рачун добитка	57.000	
		432	Обавезе за порез на добит		11.400
		520	Обавезе на зараде		22.800
		30/а	Капитал ортака „А”		11.400
		30/б	Капитал ортака „Б”		11.400
			За расподелу добити		
				11.342.700	11.342.700

ГЛАВНА КЊИГА II СТЕПЕНА

591 Трошкови производње			120 Готови производи			590 Распоред трошкова		
(0)	450.000	721.800 (11a)	(0)	720.000	400.000 (12)		86.000	(0)
(11)	352.000		(11a)	721.800			440.000	(11)

592 Трошкови управе			593 Трошкови продаје			Трошкови готових 510 реализованих производа		
(11)	44.000		(11)	44.000		(12)	400.000	

ДНЕВНИК ГЛАВНЕ КЊИГЕ II СТЕПЕНА

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	591 120	590	Трошкови производње Готови производи Распоред трошкова За почетне залихе	450.000 720.000	1.170.000
11.	591 592 593		Трошкови производње Трошкови управе Трошкови продаје Распоред трошкова За распоред трошкова	352.000 44.000 44.000	
11а.	120		Готови производи Трошкови производње За завршене готове производе	721.800	
12а.	510		Трошкови реализованих готових производа Готови производи За раздужење залиха готових производа	400.000	
		120			
				2.731.800	2.731.800

9.12. Пример

Производно предузеће је дан 01.01. т.г. имало следеће стање средстава и извора: основна средства 600.000 динара, исправка вредности основних средстава 200.000 динара, благајна 10.000 динара, жиро-рачун 50.000 динара, добављачи 20.000 динара, добављачи – дужници 2.000 динара, дугорочни кредит 100.000 динара, краткорочни кредит 60.000 динара, купци – повериоци 3.000 динара, материјал 60.000 динара, одступање од планске набавне цене материјала – негативно 5.000 динара, купци 27.000 динара, активна временска разграничења 3.000 динара, готови производи 40.000 динара, ситан инвентар на залихама 10.000 динара, спорна потраживања 5.000 динара, исправка вредности спорних потраживања 2.000 динара и сопствени капитал 427.000 динара.

Саставити почетни биланс, отворити дневник и главну књигу I степена, а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду да се обрачун периодичног резултата врши по методу продатих учинака.

1. Према нашој пријемници примљено је материјала у вредности од 20.000 динара. Фактура за испоручени материјал није примљена. Обрачунати ЗТН на приспели материјал износи 3.000 динара. Планска набавна вредност приспелог материјала износи 24.000 динара.
2. Расходована је једна машина која је у потпуности отписана. Набавна вредност машине је износила 15.000 динара. Вредност отпадака процењена је на 2.000 динара.
3. Према пресуди, купац у спору је уплатио на наш жиро-рачун 2.300 динара на име коначне ликвидације дуга. Наша правна служба је проценила да од једног купца нећемо моћи да наплатимо износ од 2.000 динара. Донета је одлука да се отпише 50% вредности овог сумњивог потраживања.
4. Према требовањима издато је у производњу материјала у вредности од 25.200 динара. Такође је издат у производњу и ситан инвентар који се отписује 5 месеци у вредности од 5.000 динара.
5. Наплаћено је отписано потраживање из претходног периода преко жиро-рачуна 1.000 динара. Примљена је фактура за ЗТН из става 1 на износ од 3.300 динара.
6. Обрачунати годишњу амортизацију применом аритметичко – дегресивног метода ако је век трајања основних средстава 15 година, а текућа година је 4. година отписа. Прокњижити месечни трошак амортизације.
7. Према фактури добављача купљена је половна машина у вредности од 8.000 динара. Набавна вредност машине је износила 15.000 динара, а отписана вредност 9.000 динара.
8. Реализовано је на кредит 70% готових производа чија је продајна вредност 40.000 динара.
9. Купци су уплатили на наш жиро-рачун 50.000 динара. Неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 1.500 динара.

10. Отписано је у целини сумњиво потраживање. Обрачунати и књижити део одступања од планске набавне цене материјала која се односи на утрошени материјал.
11. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови: ПТТ трошкови према фактури 1.000 динара, трошкови електричне енергије према фактури 3.000 динара, обрачунати трошкови ситног инвентара у употреби 1.000 динара, обрачунати ризик залиха материјала 1.000 динара, обрачунати трошкови инвестиционог одржавања основних средстава 2.000 динара, обрачунате нето зараде 25.000 динара, обрачунати порези на зараде 8.000 динара и обрачунати доприноси на зараде 7.000 динара.
12. Од укупно насталих трошкова у текућем периоду на трошкове производње се односи 85%, а на трошкове продаје 15%. Завршено је 60% производње и готови производи су смештени у складиште по стварној цени коштања.
13. Подигнуте су у благајни и исплаћене нето зараде. Истовремено су са жиро-рачуна исплаћени порези и доприноси.
14. Ненаплаћени ванредни приходи који се односе на текућу годину износе 10.000 динара, а неисплаћени ванредни расходи који се односе на текућу годину износе 1.000 динара.
15. Обрачунати и књижити финансијски резултат.

Биланс стања на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	600.000		1.	Добављачи	20.000
2.	И.В.О.С.	-200.000	400.000	2.	Дугорочни кредити	100.000
3.	Благајна		10.00	3.	Краткорочни кредити	60.000
4.	Жиро-рачун		50.000	4.	Купци – повериоци	3.000
5.	Добављачи – дужници		2.000	5.	Сопствени капитал	427.000
6.	Материјал	60.000				
7.	Одступање од П.Н.Ц.	+5.000	65.000			
8.	Купци		27.000			
9.	Активна временска разграничења		3.000			
10.	Готови производи		40.000			
11.	Ситан инвентар на залихама		10.000			
12.	Спорна потраживања	5.000				
13.	Исправка вредности спорних потраживања	-2.000	3.000			
			610.000			610.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02 Основна средства			0239 Исправка вредности основних средстава			243 Благајна		
(0)	600.000	15.000 (2)	(2)	15.000	200.000 (0)	(0)	10.000	25.000 (13a)
(7)	15.000				5.000 (6)	(13)	25.000	
					7.000 (7)			
241 Жиро рачун			4323 Добављачи – дужници			100 Материјал		
(0)	50.000	25.000 (13)	(0)	2.000		(0)	60.000	25.200 (4)
(3)	2.300	15.000 (13b)				(1)	24.000	
(5)	1.000							
(9)	50.000							
1009 Одступање од планске цене материјала			201 Купци			28 Активна временска разграничења		
(0)	5.000	1.000 (1)	(0)	27.000	3.000 (01)	(0)	3.000	
		1.200 (10a)	(8)	40.000	2.000 (3a)	(14)	10.000	
					50.000 (9)			
120 Готови производи			0241 Ситан инвентар на залихама			2014 Спорна потраживања		
(0)	40.000	28.000 (8a)	(0)	10.000	5.000 (4a)	(0)	5.000	5.000 (3)
(12b)	40.494							
20149 Исправка вредности спорних потраживања			700 Рачун отварања главне књиге			432 Добављачи		
(3)	2.000	2.000 (0)	(0)	610.000	610.000 (0)		20.000	(0)
							3.300	(5a)
							8.000	(7)
							1.000	(11)
							3.000	(11a)
413 Дугорочни кредити			421 Краткорочни кредити			2015 Купци повериоци		
		100.000 (0)			60.000 (0)	(01)	3.000	2.000 (10)
30 Сопствени капитал			4321 Добављачи за нефак-турисани материјал			4811 Обрачунати ЗНТ		
		427.000 (0)			20.000 (1)		3.000	(1)

Отпаци од основних средстава			670 Ванредни приходи			570 Ванредни расходи		
027	2.000		670	13.000	2.000 (2a)	570	700	5.200 (15a)
(2a)			(15)		1.000 (5)	(3)	1.000	
					10.000 (14)	(3b)	1.500	
						(9a)	1.000	
						(10)	1.000	
						(14a)	1.000	
Исправка вредности сумњивих потраживања								
2015 Сумњива потраживања			20159 потраживања			511 Трошкови материјала		
(3a)	2.000	2.000 (1)	(10)	1.000	1.000 (3b)	(4)	25.200	28.400 (12)
						(10a)	1.200	
						(11b)	1.000	
						(11b)	1.000	
Ситан инвентар у употреби 100%			2811 Стварни ЗТН			540 Трошкови амортизације		
10041	5.000		2811	3.300		540	5.000	5.000 (12)
(4a)			(5a)			(6)		
Реализација готових производа			510 Трошкови реализације готових производа			48 Пасивна временска разграничења		
610	40.000	40.000 (8)	510	28.000	28.000 (15a)			1.500 (9a)
(15)			(8a)					1.000 (14a)
Трошкови ПТТ услуга			5132 Трошкови електричне енергије			100419 Исправка вредности ситног инвентара у употреби		
5121	1.000		5132	3.000		100419		1.000 (11b)
(11)			(11a)					
Разграничење трошкова ризика залиха материјала			532 Трошкови услуга одржавања			4806 Разграничење трошкова инвестиционог одржавања ОС		
4814		1.000 (11b)	532	2.000		4806		2.000 (11r)
			(11r)					
Трошкови нето зарада			522 Трошкови пореза на зараде			523 Трошкови доприноса на зараде		
520	25.000	25.000 (12)	522	8.000	8.000 (12)	523	7.000	7.000 (12)
(11b)			(11b)			(11e)		

450 Обавезе за нето зараде			460 Обавезе за порезе на зараде			461 Обавезе за доприносе на зараде		
(13a)	25.000	25.000 (11д)	(13б)	8.000	8.000 (11ђ)	(13б)	7.000	7.000 (11е)
591 Трошкови производње			592 Трошкови продаје			590 Распоред трошкова		
(12a)	67.490	40.494 (12б)	(12a)	11.910	11.910 (15a)	(12)	79.400	79.400 (12)
720 Рачун добитка или губитка			7200 Рачун губитка					
(15a)	45.110	53.000 (15)			7.890(15б)			
(15б)	7.890							

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	600.000	
	100		Материјал	60.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	10.000	
	120		Готови производи	40.000	
	2014		Спорна потраживања	5.000	
	4323		Добављачи – дужници	2.000	
	201		Купци	27.000	
	241		Жиро-рачун	50.000	
	243		Благајна	10.000	
	28		Остала активна временска разграничења	3.000	
	1009		Одступање од планске цене материјала	5.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		200.000
		2009	Исправка вредности спорних потраживања		2.000
		700	Рачун отварања главне књиге За почетну активу		610.000
		700	Рачун отварања главне књиге	610.000	
		30	Сопствени капитал		427.000
		413	Дугорочни кредити		100.000
		421	Краткорочни кредити		60.000
		2015	Купци – повериоци		3.000
		432	Добављачи За почетну пасиву		20.000
	01	2015	Купци – повериоци	3.000	
			201 Купци За затварање рачуна купци – повериоци		3.000
	02	432	Добављачи	2.000	
			4323 Добављачи – дужници За затварање рачуна добављачи – дужници		2.000
1.	100	Материјал	24.000		
		4321 Добављачи за нефактурисани материјал		20.000	
		4811 Обрачунати ЗТН		3.000	
		1009 Одступање од планске цене материјала По пријемници		1.000	
2	0239	Исправка вредности основних средстава	15.000		
		02 Основна средства За расходовање основних средстава		15.000	
		Пренос на страну 2		1.466.000	1.466.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	1.466.000	1.466.000
2а.	027	67	Отпаци основних средстава	2.000	
			Ванредни приходи		2.000
			За процену отпадака		
3.	241	2014	Жиро-рачун	2.300	
	20149		Исправка вредности спорног потраживања	2.000	
	57		Ванредни расходи	700	
			Спорна потраживања		5.000
			За коначну ликвидацију дуга		
3а.	2016	201	Сумњива потраживања	2.000	
			Купци		2.000
			За сумњиво потраживање		
3б.	57	20169	Ванредни расход	1.000	
			Исправка вредности сумњивих потраживања		1.000
			За отпис 50% сумњивог потраживања		
4.	511	100	Трошкови материјала	25.200	
			Материјал		25.200
			За требовање		
4а.	10041	10041	Ситан инвентар у употреби 100%	5.000	
			Ситан инвентар на залихама		5.000
			За требовање		
5.	241	67	Жиро-рачун	1.000	
			Ванредни приход		1.000
			За наплату отписаног потраживања		
5а.	2811	432	Стварни ЗТН материјал	3.300	
			Добављачи		3.300
			За фактуру		
6.	540	0239	Трошкови амортизације	5.000	
			Исправка вредности основних средстава		5.000
			За обрачунату амортизацију ОС		
7.	02	432	Основна средства	15.000	
			Добављачи		8.000
			Исправка вредности основних сред		7.000
			За куповину основних средстава		
8.	201	610	Купци	40.000	
			Реализација готових производа		40.000
			За реализацију готових производа		
8а.	510	120	Трошкови реализације готових производа	28.000	
			Готови производи		28.000
			За раздужење залиха готових производа		
			пренос на страну 3	1.598.500	1.598.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	1.598.500	1.598.500
9.	241	201	Жиро-рачун Купци	50.000	50.000
9а.	57	48	За наплату потраживања Ванредни расход Остала пасивна временска разграничења	1.500	1.500
10.	570 2009	2015	За неисплаћене ванредне расходе Ванредни расход Исправка вредности сумњивих потраживања	1.000 1.000	
10а.	511	1009	Сунњива потраживања За отпис сумњивих потраживања Трошак материјала Одступање од планске цене материјала	1.200	1.200
11.	5121	432	за део одступања од ПЦН Трошкови ПТТ услуга Добављачи	1.000	1.000
11а.	511	432	За фактуру Трошкови материјала Добављачи	3.000	3.000
11б.	511	100149	За фактуру Трошкови материјала Исправка вредности ситног инвентара у употреби	1.000	1.000
11в.	511	4814	За обрачунате трошкове Трошкови материјала Разграничење ризика залиха материјала	1.000	1.000
11г.	532	4806	За обрачунате трошкове Трошкови услуга одржавања Разграничење трошкова инвестиционог одржавања	2.000	2.000
11д.	520	450	За обрачунате трошкове Трошкови нето зарада Обавезе за нето зараде	25.000	25.000
11ђ.	522	460	За обрачунате нето зараде Трошкови пореза на зараде Обавезе за порезе на зараде	8.000	8.000
11е.	523	461	за обрачунате порезе на зараде Трошкови доприноса на зараде Обавезе за доприносе на зараде	7.000	7.000
			пренос на страну 4	1.701.200	1.701.200

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
12.	590		пренос са стране 3	1.701.200	1.701.200
			Распоред трошкова	79.400	
		511	Трошкови материјала		28.400
		540	Трошкови амортизације		5.000
		5121	Трошкови ПТТ услуга		1.000
		5132	Трошкови електричне енергије		3.000
		532	Трошкови услуга одржавања		2.000
		520	Трошкови нето зарада		25.000
		522	Трошкови пореза на зараде		8.000
		523	Трошкови доприноса на зараде		7.000
12a.	591 592		За распоред трошкова		
			Трошкови производње	67.490	
			Трошкови продаје	11.910	
		590	Распоред трошкова		79.400
126.	120		За закључење рачуна распореда трошкова		
			Готови производи	40.494	
		591	Трошкови производње		40.494
13.	243		За смештај готових производа у складиште		
			Благајна	25.000	
		241	Жиро-рачун		25.000
13a.	450		За подигнуте нето зараде		
			Обавезе за нето зараде	25.000	
		243	Благајна		25.000
136.	460 461		За исплаћене нето зараде		
			Обавезе за порезе на зараде	8.000	
			Обавезе на доприносе на зараде	7.000	
		241	Жиро-рачун		15.000
14.	281		За исплаћене порезе и доприносе на зараде		
			Остала АВП	10.000	
		670	Ванредни приход		10.000
14a.	570		За ненаплаћен ванредни приход		
			Ванредни расход	1.000	
		481	Остала ПВР		1.000
15.	610 670		За неисплаћен ванредни расход		
			Реализација готових производа	40.000	
			Ванредни приходи	13.000	
		720	Рачун добитка или губитка		53.000
			За закључење конта прихода		
			пренос на страну 5	2.029.494	2.029.494

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Пот.		Дугује	Потражује
15a.	720		пренос са стране 4	2.029.494	2.029.494
		510	Рачун добитка или губитка Трошкови реализације готових производа	45.110	28.000
		570	Непословни и ванредни расходи		5.200
		492	Трошкови продаје		11.910
15б.	720		За закључење конта расхода		
			Рачун добитка или губитка	7.890	
		7200	Рачун добитка		7.890
			За добитак		
				2.082.494	2.082.494

9.13. Пример

Акционарско трговинско предузеће „Ц маркет” Београд имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и изворе средстава:

Основна средства	2.000.000
Исправка вредности основних средстава	1.000.000
Акцијски капитал - редовне акције	1.000.000
Акцијски капитал - преференцијалне акције	1.000.000
Дугорочни пласмани	300.000
Роба на залихама	1.000.000
Амбалажа на залихи	60.000
Добављачи	300.000
Дугорочни кредити	540.000
Жиро-рачун	350.000
Благајна	50.000
Спорна потраживања	33.000
Исправка вредности спорних потраживања	3.000
Купци	250.000
Неуплаћени уписани капитал - редовне акције	800.000
Резерве	600.000
АЖИО	400.000

На основу датих података саставити почетни биланс и отворити пословне књиге а затим прокњижити следеће пословне промене имајући у виду следеће претпоставке:

- обрачун периодичног резултата врши се по методу укупних трошкова
- номинална вредност обе врсте акције 1.000 дин.
- евиденција робе води се и аналитички. За обрачун набавне вредности продате робе користи се ЛИФО метод.

Стање на аналитичким рачунима робе је следеће:

Д	Роба „А”	П	Д	Роба „Б”	П
(0)	$1.000 \times 700 = 700.000$		(0)	$1.000 \times 300 = 300.000$	

1. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је у магацин 500 кг. робе „А” по фактурној цени 800 дин. за 1 кг. и 500 кг. робе „Б” по фактурној цени од 400 дин. за 1 кг. Обрачунати З.Т.Н. робе износе 40 дин. по кг. набављене робе.
2. Према нашој пријемници и фактури добављача за основна средства купљена је једна машина чија је фактурна вредност 100.000 дин. Трошкови допреме и монтаже машине по фактури добављача износе 5.000 дин. Машинај е стављена у употребу.
3. Према излазним фактурама продато је 1.200 кг. робе „А” и 600 кг. робе „Б”. Продајна вредност робе је 2.000.000 дин.

4. Према нашој пријемници и фактури добављача примљено је 500 кг. робе „Б” по фактурној цени од 500 дин. за 1 кг. Зависни трошкови набавке робе у износу од 50.000 дин. плаћени су чеком.
5. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове набавке робе из става 1 на износ од 60.000 дин. Закључити рачуне обрачунати и стварни зависни трошкови набавке робе.
6. Акционарско друштво откупило је 10 сопствених редовних акција по курсу 90%. Номинална вредност акције је 1.000 дин. Акције су поништене.
7. Обрачунате су зараде запослених за текући период и то: нето зараде 25.000 дин., порези на зараде 8.000 дин., и доприноси на зараде 7.000 дин.
8. Према излазним фактурама продато је 200 кг. робе „А” и 1.000 кг. робе „Б”. Продајна вредност робе је 600.000 дин.
9. У току месеца настали су следећи трошкови : амортизација према предрачуну 10.000 дин., обрачунати су трошкови кала, растура, лома и квара 1.000 дин., за оправку рачунске машине примљен је рачун на 2.000 дин., плаћена је преко жиро-рачуна закупнина за текући месец 3.000 дин., купљене су и плаћене чеком претплатне карте за превоз на посао и са посла у износу од 5.000 дин., исплаћена је у готову стипендија студенту Н. Н. у износу од 1.000 дин.
10. Према изводу банке купац је уплатио на жиро-рачун 705.600 дин. и тиме измирио своју обавезу од 720.000 дин. Разлика је искоришћена као каса сконто (2 %)
11. Због неблаговременог измирења обавезе добављач је на дуг од 600.000 дин. зарачунао затезну камату од 8 %.
12. Предузеће је продало основно средство за 10.000 дин. Набавна вредност основног средства је 100.000 дин., а отписана 80.000 дин.
13. Акционарско друштво продало је за готово укупну емисију редовних акција од 1.500 комада чија је номинална вредност 1.000 дин. по курсу 115%.
14. Приликом прегледа аналитичке евиденције купаца и добављача утврђено је да су купци уплатили аванс у износу од 10.000 дин. а даје плаћени аванс добављачима 20.000 дин.
15. Закључити рачуне успеха овог предузећа и утврдити финансијски резултат

Биланс стања предузећа „Ц – маркет” Београд на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива		
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Извори средстава	Износ
1.	Основна средства	2.000.000		1.	Акцијски капитал – редовне акције	1.000.000
2.	ИВОС	-1.000.000	1.000.000	2.	Акцијски капитал – приоритетне акције	1.000.000
3.	Дугорочни пласмани		300.000	3.	Добављачи	300.000
4.	Роба на залихама		1.000.000	4.	Дугорочни кредити	540.000
5.	Амбалажа на залихи		60.000	5.	Резерве	600.000
6.	Жиро-рачун		350.000	6.	АЖИО	400.000
7.	Благајна		50.000			
8.	Спорна потраживања	33.000				
9.	Исправка вредности спорних потраживања	-3.000	30.000			
10.	Купци		250.000			
11.	Неуплаћени уписани капитал – редовне акције		800.000			
			3.840.000			3.840.000

4814 Обрачунати ЗТН			028 Основна средства у припреми			601 Приходи од продаје робе		
(5a)	40.000	40.000 (1)	(2)	100.000	105.000 (2б)	(15)	2.600.000	2.000.000 (3)
			(2a)	5.000				600.000(8)
							2.600.000	2.600.000
501 Набавна вредност продате робе			2814 Стварни зависни трошкови набавке			57 Непословни и ванредни приходи		
(3a)	1.160.000	1.750.000(15a)	(5)	60.000	60.000 (5a)	(5a)	20.000	20.000 (15a)
(8a)	590.000							
	1.750.000	1.750.000						
036 Откупљене сопствене акције			424 Рачун повлачења акција			520 Трошкови нето зараде		
(6)	9.000	9.000 (6a)	(6a)	9.000	9.000 (6б)	(7)	25.000	25.000 (15a)
450 Обавезе за нето зараде			522 Трошкови пореза на зараде			460 Обавезе за порез на зараде		
		25.000 (7)	(7a)	8.000	8.000 (15a)			8.000 (7a)
523 Трошкови доприноса на зараде			461 Обавезе на доприносе на зараде			540 Трошкови амортизације основних средстава		
(7б)	7.000	7.000 (15a)			7.000 (7б)	(9)	10.000	10.000 (15a)
5112 Трошкови кала, растура, квара и лома			4803 Обрачунати трошкови кала, растура, квара и лома			532 Трошкови услуга одржавања		
(9a)	1.000	1.000 (15a)			1.000 (9a)	(9б)	2.000	2.000 (15a)
533 Трошкови закупнине			5502 Накнаде превоза радника на рад и са рада			5597 Трошкови стипендија		
(9в)	3.000	3.000 (15a)	(9г)	5.000	5.000 (15a)	(9д)	1.000	1.000 (15a)
5690 Финансијски расходи – каса сконто			5615 Финансијски расходи – затезне камета			571 Губици ко продаје основних средстава		
(10)	14.400	14.400 (15a)	(11)	48.000	48.000 (15a)	(12)	10.000	10.000 (15a)

2015	Купци - повериоци	4323	Добављачи - дужници	720	Рачун добитка или губитка	
	10.000 (14)	(14a)	20.000	(15a)	1.904.400	2.600.00 (15)
				(15б)	695.600	
					2.600.000	2.600.000

7200	Рачун добитка
	695.600 (15б)

ГЛАВНА КЊИГА II
Аналитички рачуни

Улаз	Роба „А”		Излаз
(0)	$1.000 \times 700 = 700.000$	$500 \times 840 = 420.000$	(3)
(1)	$500 \times 840 = 420.000$	$700 \times 700 = 490.000$	(3)
		$200 \times 700 = 140.000$	(8)

Улаз	Роба „Б”		Излаз
(0)	$1.000 \times 300 = 300.000$	$500 \times 440 = 220.000$	(3)
(1)	$500 \times 440 = 220.000$	$100 \times 300 = 30.000$	(3)
(4)	$500 \times 600 = 300.000$	$500 \times 600 = 300.000$	(8)
		$500 \times 300 = 150.000$	(8)

ДНЕВНИК

страница 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	2.000.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	1301		Роба на залихама	1.000.000	
	103		Амбалажа на залихи	60.000	
	241		Жиро-рачун	350.000	
	243		Благајна	50.000	
	2015		Сумњива потраживања	33.000	
	201		Купци	250.000	
	000		Неуплаћени уписани капитал – редовне акције	800.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		1.000.000
		20159	Исправка вредности сумњивих потраживања		3.000
		700	Рачун отварања главне књиге За почету активу		3.840.000
	700		Рачун отварања главне књиге	3.840.000	
		300	Акцијски капитал – редовне акције		1.000.000
		301	Акцијски капитал – преференцијалне акције		1.000.000
		432	Добављачи		300.000
		413	Дугорочни кредити		540.000
		31	Резерве		600.000
		309	АЖИО		400.000
			За почетну пасиву		
1.	1301		Роба на залихи	640.000	
		432	Добављачи		600.000
		4814	Обрачунати (планирани) ЗТН		40.000
			За примљену робу у магацин		
2.	028		Основна средства у припреми (инвестиције у току)	100.000	
		432	Добављачи		100.000
			За куповину основних средстава према фактури		
2а.	028		Основна средства у припреми	5.000	
		432	Добављачи		5.000
			За монтажу		
2б.	02		Основна средства	105.000	
		028	Основна средства у припреми		105.000
			За стављање у употребу		
3.	201		Купци	2.000.000	
		601	Приход од продаје робе		2.000.000
			За приход од продаје		
			пренос на страну 2	11.533.000	11.533.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	11.533.000	11.533.000
3а.	501	1301	Набавна вредност продате робе	1.160.000	
			Роба на залихама		1.160.000
			За раздужење залиха робе		
4.	1301		Роба на залихама	300.000	
		432	Добављачи		250.000
		241	Жиро-рачун		50.000
			За пријем робе према фактури		
5.	2814	432	Стварни зависни трошкови набавке	60.000	
			Добављачи		60.000
			За примљену фактуру за стварне ЗТН		
5а.	4814		Обрачунати ЗТН	40.000	
	57	2814	Непословни и ванредни ресходи	20.000	
			Стварни ЗТН		60.000
			За закључење рачуна ЗТН		
6.	036		Откупљене сопствене акције	9.000	
		243	Благајна		9.000
			За откуп акција		
6а.	424		Рачун повлачења акција	9.000	
		036	Откупљене сопствене акције		9.000
			За повлачење сопствених акција		
6б.	300		Сопствени капитал – редовне акције	10.000	
		424	Рачун повлачења акција		9.000
		31	Резрве		1.000
			За поништавање сопствених акција		
7.	520	450	Трошкови нето зарада	25.000	
			обавезе за нето зараде		25.000
			За трошкове зарада		
7а.	522	460	Трошкови пореза на зараде	8.000	
			Обавезе пореза на зараде		8.000
			За порезе на зараде		
7б.	523	461	Трошкови доприноса на зараде	7.000	
			Обавезе за доприносе на зараде		7.000
			За доприносе на зараде		
8.	201	601	Купци	600.000	
			Приход од продате робе		600.000
			За приход од продате робе		
8а.	501	1301	Набавна вредност реализоване робе	590.000	
			Роба на залихама		590.000
			За трошкове набавке робе		
9.	540	0239	Трошкови амортизације	10.000	
			ИВОС		10.000
			За предрачун амортизације		
			пренос на страну 3	14.381.000	14.381.000

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
9а.	5112	4803	пренос са стране 2	14.381.000	14.381.000
			Трошкови кала, растура, квара и лома	1.000	
			Обрачунати трошкови кала, растура, квара и лома За обрачун трошкова кала, растура, квара и лома		1.000
9б.	532	432	Трошкови услуга одржавања Добављачи За оправку рачунске машине	2.000	2.000
9в.	533	241	Трошкови закупнине Жиро-рачун За трошкове закупнине	3.000	3.000
9г.	5502	241	Накнаде превоза радника на рад и са рада Жиро-рачун За трошкове транспортних услуга	5.000	5.000
9д.	5597	243	Трошкови стипендија Благајна За трошкове стипендија	1.000	1.000
10.	241 5690	201	Жиро-рачун Финансијски расходи – каса сконто Купци За уплату купца	705.600 14.400	720.000
11.	5615	432	Финансијски расходи – затезне камате Добављачи За затезну камату	48.000	48.000
12.	201 0239 571	02	Купци ИВОС Губици код продаје основних средстава Основна средства За продају основних средстава	10.000 80.000 10.000	100.000
13.	243	300	Благајна Сопствени капитал – редовне акције	1.725.000	1.500.000
		309	АЖИО За продају редовних акција		225.000
14.	201	2015	Купци Купци – повериоци За примљени аванс од купаца	10.000	10.000
14а.	4323	432	Добављачи – дужници Добављачи За дати аванс добављачима	20.000	20.000
			пренос на страну 4	17.016.000	17.016.000

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
15.	601	720	пренос са стране 3	17.016.000	17.016.000
			Реализација робе	2.600.000	
15.а	720	720	Рачун добитка или губитка		2.600.000
			За закључење конта прихода		
15.а	720	720	Рачун добитка или губитка	1.904.400	
			501 Набавна вредност продате робе		1.750.000
			57 Непословни и ванредни расходи		20.000
			520 Трошкови нето зарада		25.000
			522 Трошкови пореза на зараде		8.000
			523 Трошкови доприноса на зараде		7.000
			540 Трошкови амортизације основних средстава		10.000
			5112 Трошкови кала, растура. квара и лома		1.000
			532 Трошкови услуга одржавања		2.000
			533 Трошкови закупнине		3.000
			5502 Накнаде превоза радника на рад и са рада		5.000
			5597 Трошкови стипендија		1.000
			5690 Финансијски расходи – каса сконто		14.400
			5615 Финансијски расходи – затезне камате		48.000
			571 Губици код продаје основних средстава		10.000
15б.	720	7200	За закључење конта расхода		
			Рачун добитка или губитка	695.600	
			Добитак		695.600
			За добитак		
				22.216.000	22.216.000

9.14. Пример

Производно предузеће имало је на дан 01.01. т.г. следеће стање средстава и извора средстава:

Основна средства	1.400.000
Исправка вредности основних средстава	400.000
Купци	300.000
Ситан инвентар на залихама	50.000
Материјал	600.000
Одступање од планских цена мате. – позитивно одступање	200.000
Жиро-рачун	370.000
Благајна	50.000
Готови производи	800.000
Недовршена производња	200.000
Дугорочни кредити	800.000
Дугорочни финансијски пласмани	300.000
Добављачи	280.000
Удели у основном капиталу	2.000.000
Добављачи – дужници	50.000
Купци - повериоци	30.000
Меничне обавезе	18.000
Исправка вредности меничних обавеза	8.000
Аванси за основна средства	100.000
Краткорочни кредити	500.000

На основу датих података саставити почетни биланс, отворити пословне књиге, а затим прокњижити следеће пословне промене, имајући у виду да се периодични резултат обрачунава по методу укупних непотпуних трошкова по нето принципу.

1. Према нашој пријемници примљено је у магацин материјала чија је фактурна вредност 80.000 динара. Фактура није примљена. Зависни трошкови набавке материјала по фактури добављача износе 20.000 динара. Планска набавна вредност материјала износи 150.000 динара.
2. Обрачунати годишњу амортизацију применом метода аритметичке дегресије ако је процењени век трајања основних средстава 7 година, а текућа година 5. година отписа. Књижити месечни трошак амортизације.
3. Од извођача радова на грађевинском објекту примљена је прва привремена ситуација на износу од 200.000 динара. Ситуација је исплаћена са жиро-рачуна по одбитку аванса.
4. Од добављача су примљене следеће фактуре:
 - На 12.000 динара за тромесечне трошкове рекламе
 - На 80.000 динара за испоручени материјал из става 1 и
 - На 90.000 динара за материјал упућен на наш терет и ризик.

5. Према требовањима издато је у производњу материјала чија је планска вредност 100.000 динара. Такође је у производњу издат и ситан инвентар који се троши једнократном употребом у износу од 10.000 динара.
6. Од извођача радова примљена је коначна ситуација на износ од 300.000 динара. Објекат је стављен у употребу. Ситуација је исплаћена из дугорочног кредита.
7. Унапред је наплаћено 18.000 динара на име закупнине за прво полугодиште. Добављачу је зарачунато 2.000 динара на име казне због закашњења у испоруци материјала.
8. У току обрачунског периода настали су следећи трошкови:
 - Обрачунати трошкови рекламе 4.000 динара
 - Обрачунати трошкови камата које доспевају за плаћање у текућем месецу 3.000 динара
 - Купљен је и плаћен у готову приручник за примену контног оквира 1.000 динара
 - Обрачунати трошкови бруто зарада 20.000 динара
 - За извршен превоз робе плаћено је у готову 500 динара и
 - Предузеће је физичком лицу исплатило у готову 3.000 динара за чишћење пословног простора.
9. Предузеће је из благајне исплатило 9.600 динара раднику Н. Н. на име аконтације за службени пут.
10. Приспео је материјал са пута из става 4. Обрачунати зависни трошкови материјала износе 10.000 динара. Планска цена материјала износи 120.000 динара.
11. Продата је 1/2 залиха готових производа на одложено плаћање за 150.000 динара. Купцу је одобрено 1% количинског рабата и 2% каса сконта са роком плаћања 7 дана.
12. Према изводу са жиро-рачуна наплаћено је 6.000 динара на име камате на дугорочне финансијске пласмане. Купац из става 11 уплатио је своју обавезу по одбитку 2% каса сконта.
13. Прегледом аналитичке евиденције купаца и добављача утврђено је да плаћени аванс добављачима износи 30.000 динара, а да су купци уплатили аванс од 60.000 динара.
14. Радник Н. Н. се вратио са службеног пута и поднео обрачун путног налога из кога се види да дневнице износе 6.000 динара, а путни трошкови 4.000 динара. Разлика је исплаћена из благајне.
15. Примљена је фактура за стварне зависне трошкове из става 10 на износ од 12.000 динара. Закључити рачуне временских разграничења.
16. Према извештају погонског књиговодства вредност крајњих залиха недовршене производње је 170.000 динара, а готових производа 840.000 динара. Прокњижити корекцију вредности залиха.
17. Обрачунати и прокњижити остварени периодични резултат.

Биланс стања производног предузећа
на дан 01. 01. т.г.

Актива				Пасива			
Редни број	Средства	Износ		Редни број	Средства	Износ	
1.	Основна средства	1.400.00		1.	Дугорочни кредити		800.000
2.	ИВОС	-400.000	1.000.000	2.	Добављачи		280.000
3.	Купци		300.000	3.	Удели у основном капиталу		2.000.000
4.	Ситан инвентар за залихи		50.000	4.	Купци повериоци		30.000
5.	Материјал	600.000		5.	Меничне обавезе	18.000	
6.	Одступање од планске набавне цене материјала	-200.000	400.000	6.	исправка вредности меничних обавеза	-8.000	10.000
7.	Жиро-рачун		370.000	7.	Краткорочни кредити		500.000
8.	Благајна		50.000				
9.	Готови производи		800.000				
10.	Недовршена производња		200.000				
11.	Дугорочни пласмани		300.000				
12.	Добављачи дужници		50.000				
13.	Аванси за основна средства		100.000				
			3.620.000				3.620.000

ГЛАВНА КЊИГА I

02 Основна средства		201 Купци		10040 Ситан инвентар на залихама	
(0)	1.400.000	(0)	300.000	30.000 (0/2)	(0) 50.000
(6a)	300.000	(11)	150.000	148.500 (12a)	10.000 (5a)
		(11a)	1.500		
		(13a)	60.000		
100 Материјал		241 Жиро-рачун		243 Благајна	
(0)	600.000	(0)	370.000	100.000 (3a)	(0) 50.000
(1)	150.000	(7)	18.000		1.000 (8б)
(10)	120.000	(12)	6.000		500 (8г)
		(12a)	145.530		3.000 (8д)
					9.600 (9)
					400 (14)
120 Готови производи		110 Недовршена производња		03 Дугорочни пласмани	
(0)	800.000	(0)	200.000	30.000 (16)	((0) 300.000
(16)	40.000				
4322 Добављачи - дужници		029 Аванси за основна средства		0239 Исправка вредности основних средстава	
(0)	50.000	(0)	100.000	100.000 (3a)	400.000 (0)
(13)	30.000				12.500(2)
700 Рачун отварања главне књиге		1009 Одступање од планске набавне цене материјала		4359 Исправка вредности меничних потраживања	
(0)	3.620.000	(5)	50.000	200.000 (0)	(0) 8.000
		(15a)	2.000	50.000 (1)	
				20.000 (10)	
413 Дугорочни кредити		432 Добављачи		302 Удели у основном капиталу	
	800.000 (0)	(0/1)	50.000	280.000 (0)	2.000.000 (0)
	100.000 (6б)	(3a)	200.000	20.000 (1)	
		(6б)	100.000	200.000 (3)	
		(7a)	2.000	12.000 (4)	
				80.000 (4a)	
				90.000 (4б)	
				100.00 (6)	
				30.000 (13)	
				12.000 (15)	

2015	Купци - повериоци		435	Меничне обавезе		421	Краткорочни кредити	
(0/2)	30.000	30.000 (0)		18.000 (0)			500.000 (0)	
		60.000 (13a)						
	Добављачи за нефактурисани материја			Трошкови амортизације			Материјал на путу	
4321			540			102		
(4a)	80.000	80.000 (1)	(2)	12.500	12.500 (17a)	(4б)	90.000	90.000 (10)
	Основна средства у припреми			АВР – разграничење трошкова рекламе			Трошкови материјала	
028			2805			511		
(3)	200.000	300.000 (6a)	(4)	12.000		(5)	100.000	110.000 (17a)
(6)	100.000					(5a)	10.000	
							110.000	110.000
	ПВР – унапред наплаћен приход од закупнине			Ванредни приходи – приходи од смањења обавеза			Обрачунати трошкови рекламе и пропаганде	
4804			6750			4816		
		18.000 (7)	(17)	2.000	2.000 (7a)			4.000 (8)
	Трошкови рекламе и пропаганде			Финансијски расходи од камата			Обавезе по основу редовних камата	
535			561			4700		
(8)	4.000	4.000 (17a)	(8a)	3.000	3.000 (17a)			3.000 (8a)
	Трошкови стручне литературе			Трошкови бруто зарада			Обавезе за бруто зараде	
5123			52			451		
(8б)	1.000	1.000 (17a)	(8в)	20.000	20.000 (17a)			20.000 (8в)
	Трошкови транспортних услуга			Трошкови накнада зарада - уговор о делу			Потраживања од запослених по службеном послу	
531			5590			2210		
(8г)	500	500 17a)	(8д)	3.000	3.000 (17a)	(9)	9.600	9.600 (14)
	Обрачунати зависни трошкови набавке материјала			Приходи од продаје готових производа			Финансијски расходи каса сконто	
4814			610			5690		
(15a)	10.000	10.000 (10)	(11a)	1.500	150.000 (11)	(12a)	2.970	2.970 (17a)
			(17)	148.500				
				150.000	150.000			

Трошкови дневница за 5500 службено путовања			Трошкови превоза на 5501 службеном путу			Стварни ЗТН 2814 материјала		
(14)	6.000	6.000 (17a)	(14)	4.000	4.000 (17a)	(15)	12.000	12.000 (15a)

Корекција вредности 6814 залиха			Финансијски приходи 6610 – приходи од камата			Рачун добитка или 720 губитка		
(17)	10.000	10.000 (16)	(17)	6.000	6.000 (12)	(17a)	166.970	166.500 (17)
								470 (17b)
							166.970	166.970

7201 Рачун губитка	
(17b)	970

ДНЕВНИК

страна 1

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
0.	02		Основна средства	1.400.000	
	201		Купци	300.000	
	10040		Ситан инвентар на залихама	50.000	
	100		Материјал	600.000	
	241		Жиро-рачун	370.000	
	243		Благајна	50.000	
	120		Готови производи	800.000	
	110		Недовршена производња	200.000	
	03		Дугорочни пласмани	300.000	
	4322		Добављачи – дужници	50.000	
	029		Аванси за основна средства	100.000	
		0239	Исправка вредности основних средстава		400.000
		1009	Одступање од планске цене материјала		200.000
		700	Рачун отварања главне књиге За почетну активу		3.620.000
	700		Рачун отварања главне књиге	3.620.000	
	4359		Исправка вредности меничних обавеза	8.000	
		413	Дугорочни кредити		800.000
		432	Добављачи		280.000
		302	Удели у основном капиталу		2.000.000
		201	Купци – повериоци		30.000
		435	Меничне обавезе		18.000
		421	Краткорочни кредити		500.000
			За почетну пасиву		
	0/1	432	Добављачи	50.000	
		4322	Добављачи дужници		50.000
			За закључак рачуна добављачи дужници		
	0/2	2012	Купци повериоци	30.000	
		201	Купци		30.000
			За закључак рачуна купци повериоци		
1.	100		Материјал	150.000	
		4321	Добављачи за нефактурисани материјал		80.000
		432	Добављачи		20.000
		10098	Одступање од ПНЦ материјала		50.000
			За пријем материјала без фактуре		
			пренос на страну 2	8.078.000	8.078.000

ДНЕВНИК

страна 2

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 1	8.078.000	8.078.000
2.	540	0239	Трошкови амортизације	12.500	
			Исправка вредности основних средстава		12.500
			За месечне трошкове амортизације		
3.	028	432	Основна средства у припреми	200.000	
			Добављачи		200.000
			За пријем фактуре за основна средства		
3а.	432		Добављачи	200.000	
		029	Аванси за основна средства		100.000
		241	Жиро-рачун		100.000
			За исплату 1. привремене ситуације		
4.	2805		АВР – разграничење трошкова рекламе	12.000	
		432	Добављачи		12.000
			За унапред плаћене трошкове рекламе		
4а.	4321		Добављачи за нефактурисани материјал	80.000	
		432	Добављачи		80.000
			За пријем фактуре из става 1		
4б.	102	432	Материјал на путу	90.000	
			Добављачи		90.000
			За пријем фактуре за упућени материјал		
5.	511		Трошкови материјала	100.000	
	1009		Одступање од ПНЦ материјала	50.000	
		100	Материјал		150.000
			За требовање		
5а.	511	101	Трошкови материјала	10.000	
			Ситан инвентар на залихама		10.000
			За издат ситан инвентар		
6.	028	432	Основна средства у припреми	100.000	
			Добављачи		100.000
			За пријем коначне ситуације		
6а.	02	028	Основна средства	300.000	
			Основна средства у припреми		300.000
			За стављање основних средстава у употребу		
6б.	432	413	Добављачи	100.000	
			Дугорочни кредити		100.000
			За исплату коначне ситуације		
			Пренос на страну 3	9.332.500	9.332.500

ДНЕВНИК

страна 3

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 2	9.332.500	9.332.500
7.	241	4804	Жиро-рачун Унапред наплаћен приход - закупнина За унапред наплаћену закупнину	18.000	18.000
7а.	432	6750	Добављачи Ванредни приходи За ненаплаћен приход од казне	2.000	2.000
8.	535	4816	Трошкови рекламе и пропаганде Обрачунати трошкови рекламе За трошкове рекламе и пропаганде	4.000	4.000
8а.	5614	4700	Финансијски расходи – камате Обавезе по основу камата За трошкове камата	3.000	3.000
8б.	5123	243	Трошкови стручне литературе Благајна За стручну литературу	1.000	1.000
8в.	52	45	Трошкови бруто зарада Обавезе за бруто зараде За трошкове бруто зарада	20.000	20.000
8г.	531	243	Трошкови транспортних услуга Благајна За превоз робе	500	500
8д.	5590	243	Трошкови накнада – уговор о делу Благајна За исплату зараде	3.000	3.000
9.	2210	243	Потраживања од запослених по службеном послу Благајна Исплата аконтације за службени пут	9.600	9.600
10.	100	102 4814 1009	Материјал Материјал на путу Обрачунати ЗТН материјала Одступање од ПНЦ материјала За примљен материјал	120.000	90.000 10.000 20.000
11.	201	610	Купци Приходи од продаје готових производа За продају готових производа	150.000	150.000
11а.	610	201	Приходи од продаје готових производа Купци За одобрен рабат купцима	1.500	1.500
			Пренос на страну 4	9.665.100	9.665.100

ДНЕВНИК

страна 4

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
			пренос са стране 3	9.665.100	9.665.100
12.	241	661	Жиро-рачун	6.000	
			Финансијски приходи од камата За плаћене камате		6.000
12a.	241 5690	201	Жиро-рачун	145.530	
			Финансијски расходи – каса сконто Купци За измирење обавеза купаца – 2% каса сконто	2.970	148.500
13.	4322	432	Добављачи – дужници	30.000	
			Добављачи За дати аванс добављачима		30.000
13a.	201	2015	Купци	60.000	
			Купци – повериоци За примљен аванс од купаца		60.000
14	5500 5501	221 243	Дневнице за службена путовања	6.000	
			Трошкови превоза на службеном путу	4.000	
			Остала потраживања		9.600
			Благајна За исплату трошкова радника на службеном путу		400
15.	2814	432	Стварни ЗТН материјала	12.000	
			Добављачи За пријем фактуре ЗТН		12.000
15a.	4814 1009	2814	Обрачунати ЗТН материјала	10.000	
			Одступање од ПНЦ материјала	2.000	
		2814	Стварни ЗТН материјала		12.000
			За закључење рачуна обрачунатог ЗТН материјала		
16.	120	110 6814	Готови производи	40.000	
			Недовршена производња		30.000
			Корекција вредности залиха За корекцију вредности залиха		10.000
17.	675	720	Ванредни приходи – смањење обавезе	2.000	
	661		Финансијски приходи – камате	6.000	
	610		Приходи од продаје готових производа	148.500	
	6814		Корекција вредности залиха	10.000	
			Рачун добитка или губитка За закључење конта прихода		166.500
			пренос на страну 5	10.150.100	10.150.100

ДНЕВНИК

страна 5

Редни број	Кonto		Опис	Износ	
	Дуг.	Потр.		Дугује	Потражује
17а.	720		пренос са стране 4	10.150.100	10.150.100
			Рачун добитка или губитка	166.970	
		540	Трошкови амортизације основних средстава		12.500
		511	Трошкови материјала		110.000
		535	Трошкови рекламе и пропаганде		4.000
		561	Финансијски расходи - камате		3.000
		5123	Трошкови стручне литературе		1.000
		521	Трошкови бруто зарада		20.000
		531	Трошкови транспортних услуга		500
		5590	Трошкови накнада зарада – уговор о делу		3.000
		5501	Трошкови превоза на службеном путу		4.000
		5690	Финансијски расходи – каса сконто		2.970
		5500	Трошкови дневница за службена путовања		6.000
			За закључење конта расхода		
17б.	7201		Рачун губитка	970	
		7200	Рачун добитка или губитка		970
			За губитак		
				10.318.040	10.318.040

10. ПРИЛОГ

КОНТНИ ОКВИР ЗА ПРЕДУЗЕЋА

0 – НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ И СТАЛНА ИМОВИНА

00 – НЕУПЛАЋЕНИ УПИСАНИ КАПИТАЛ

- 000 – Неуплаћени уписани капитал – обичне акције
- 001 – Неуплаћени уписани капитал – приоритетне акције
- 002 – Неуплаћени уписани удели

01 – НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

- 010 – Оснивачка улагања
- 011 – Улагања у истраживања и развој
- 012 – Улагања у пробну производњу
- 013 – Концесије, патенти, лиценце и слична права
- 014 – Улагања изнад књиговодствене вредности – goodwill
- 015 – Нематеријална улагања у припреми
- 016 – Аванси за нематеријална улагања
- 019 – Остала нематеријална улагања

02 – ОСНОВНА СРЕДСТВА

- 020 – Земљишта
- 021 – Шуме
- 022 – Грађевински објекти
- 023 – Опрема
- 024 – Алат и инвентар
- 025 – Вишегодишњи засади
- 026 – Основно стадо
- 027 – Остала основна средства
- 028 – Основна средства у припреми
- 029 – Аванси за основна средства

03 – ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

- 030 – Учешћа у капиталу повезаних правних лица
- 031 – Учешћа у капиталу других правних лица
- 032 – Дугорочни кредити повезаним правним лицима
- 033 – Дугорочни кредити у земљи
- 034 – Дугорочни кредити у иностранству
- 035 – Дугорочне хартије од вредности
- 036 – Откупљене сопствене акције
- 039 – Остали дугорочни пласмани

1 – ЗАЛИХЕ

10 – МАТЕРИЈАЛ

- 100 – Материјал

11 – НЕДОВРШЕНА ПРОИЗВОДЊА

- 110 – Недовршена производња

12 – ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ

- 120 – Готови производи

13 – РОБА

- 130 – Роба

14 – ДАТИ АВАНСИ

- 140 – Дати аванси за залихе

2 – КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА, ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА

20 – ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

- 200 – Купци – повезана правна лица
- 201 – Купци у земљи
- 202 – Купци у иностранству

21 – ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА

- 210 – Потраживања од извозника
- 211 – Потраживања по основу увоза за туђ рачун
- 212 – Потраживања од комисионе и консигнационе продаје
- 219 – Остала потраживања из специфичних послова

22 – ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

- 220 – Потраживања за камату и дивиденде
- 221 – Потраживања од запослених
- 222 – Потраживања од државних органа и организација
- 223 – Потраживања по основу преплаћених пореза и доприноса
- 229 – Остала потраживања

23 – КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

- 230 – Краткорочни пласмани у повезана правна лица
- 231 – Краткорочни кредита у земљи
- 232 – Краткорочни кредити у иностранству
- 233 – Део дугорочног кредита који доспева до једне године
- 234 – Хартије од вредности намењене продаји
- 235 – Депо-рачун хартија од вредности код банке
- 236 – Менице
- 239 – Остали краткорочни пласмани

- 24 – ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА
 - 240 – Хартије од вредности
 - 241 – Жиро и текући рачуни
 - 242 – Издвојена новчана средства и акредитиви
 - 243 – Благајна
 - 244 – Девизни рачун
 - 245 – Девизни акредитиви
 - 246 – Девизна благајна
 - 249 – Остала новчана средства
 - 28 – АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА
 - 280 – Разграничени плаћени трошкови до једне године
 - 281 – Разграничена потраживања за нефактурисани приход
 - 282 – Аконтирани порез на додату вредност
 - 289 – Остала активна временска разграничења
 - 29 – ГУБИТАК
 - 290 – Губитак ранијих година
 - 291 – Губитак текуће године
- 3 – КАПИТАЛ**
- 30 – ОСНОВНИ КАПИТАЛ
 - 300 – Акцијски капитал – обичне акције
 - 301 – Акцијски капитал – приоритетне акције
 - 302 – Удели друштва са ограниченом одговорношћу
 - 303 – Улози
 - 304 – Државни капитал
 - 305 – Друштвени капитал
 - 306 – Задружни удели
 - 309 – Остали капитал
 - 31 – РЕЗЕРВЕ
 - 310 – Емисиона премија
 - 311 – Ревалоризационе резерве
 - 312 – Законске резерве
 - 313 – Статутарне и друге резерве
 - 32 – НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК
 - 320 – Нераспоређени добитак ранијих година
 - 321 – Нераспоређени добитак текуће године
- 4 – ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ**
- 40 – ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА
 - 400 – Резервисања за трошкове у гарантном року
 - 401 – Резервисања за трошкове инвестиционог одржавања основних средстава
 - 402 – Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава
 - 403 – Резервисања за паушално одмерено покриће дубиозних потраживања
 - 404 – Резервисања за задржане кауције и депозите
 - 405 – Резервисања за пензије
 - 406 – Одложени ревалоризациони приходи
 - 407 – Одложени негативни goodwill
 - 409 – Остала дугорочна резервисања
 - 41 – ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ
 - 410 – Обавезе које се могу конвертовати у капитал
 - 411 – Обавезе према повезаним правним лицима
 - 412 – Обавезе по дугорочним хартијама од вредности
 - 413 – Дугорочни кредити у земљи
 - 414 – Дугорочни кредити у иностранству
 - 419 – Остале дугорочне обавезе
 - 42 – КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ
 - 420 – Краткорочни кредити од повезаних правних лица
 - 421 – Краткорочни кредити у земљи
 - 422 – Краткорочни кредити у иностранству
 - 423 – Део дугорочних обавеза који доспева до једне године
 - 424 – Краткорочне обавезе по емитованим хартијама од вредности
 - 429 – Остале краткорочне финансијске обавезе
 - 43 – ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА
 - 430 – Примљени аванси, депозити и кауције
 - 431 – Добављачи – повезана правна лица
 - 432 – Добављачи у земљи
 - 433 – Добављачи у иностранству
 - 434 – Обавезе за издате чекове
 - 435 – Обавезе по издатим меницама
 - 436 – Обавезе по другим хартијама од вредности из пословања
 - 439 – Остале обавезе из пословања
 - 44 – ОБАВЕЗЕ ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА
 - 440 – Обавезе према увознику

- 441 – Обавезе по основу извоза за туђ рачун
- 442 – Обавезе по основу комисионе и консигнационе продаје
- 449 – Остале обавезе из специфичних послова
- 45 – ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАРАДЕ И НАКНАДЕ ЗАРАДА
 - 450 – Обавезе за нето зараде
 - 451 – Обавезе за нето накнаде зарада
 - 46 – ОБАВЕЗЕ ЗА ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ
 - 460 – Обавезе за порезе на зараде и накнаде зарада
 - 461 – Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада
 - 462 – Обавезе за порез на промет и акцизе
 - 463 – Обавезе за порез на додатну вредност
 - 464 – Обавезе за порезе из резултата
 - 465 – Обавезе за доприносе из резултата
 - 466 – Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова
 - 467 – Обавезе за доприносе који терете трошкове
 - 469 – Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине
- 47 – ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ
 - 470 – Обавезе по основу камата и трошкова финансирања
 - 471 – Обавезе за дивиденде
 - 472 – Обавезе за учешће у добитку
 - 473 – Обавезе према запосленима
 - 474 – Обавезе према члановима управног и надзорног одбора
 - 479 – Остале обавезе
- 48 – ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА
 - 480 – Разграничени обрачунати трошкови
 - 481 – Разграничени зависни трошкови набавке
 - 482 – Разграничени приходи
 - 483 – Наплаћени порез на додатну вредност
 - 489 – Остала пасивна временска разграничења
- 5 – РАСХОДИ**
 - 50 – НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ
 - 500 – Набавка робе
 - 501 – Набавна вредност продате робе
 - 51 – ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА
 - 510 – Набавка материјала
 - 511 – Трошкови материјала за израду
 - 512 – Трошкови осталог материјала (режијског)
 - 513 – Трошкови горива и енергије
 - 52 – ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ
 - 520 – Трошкови нето зарада
 - 521 – Трошкови нето накнада за рада
 - 522 – Трошкови пореза на зараде и накнаде зарада
 - 523 – Трошкови доприноса на зараде и накнаде зарада
 - 529 – Остали лични расходи
 - 53 – ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА
 - 530 – Трошкови услуга иа изради учинака
 - 531 – Трошкови транспортних услуга
 - 532 – Трошкови услуга одржавања
 - 533 – Трошкови закупнина
 - 534 – Трошкови сајмова
 - 535 – Трошкови рекламе и пропаганде
 - 539 – Трошкови осталих услуга
 - 54 – ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА
 - 540 – Трошкови амортизације
 - 541 – Трошкови резервисања за материјалне трошкове
 - 55 – НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ
 - 550 – Трошкови накнада
 - 551 – Трошкови непроизводних услуга
 - 552 – Трошкови репрезентације
 - 553 – Трошкови премија осигурања
 - 554 – Трошкови платног промета
 - 555 – Трошкови чланарина
 - 556 – Трошкови пореза
 - 557 – Трошкови доприноса
 - 559 – Остали нематеријални трошкови
 - 56 – ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ
 - 560 – Финансијски расходи из односа са повезаним правним лицима
 - 561 – Расходи камата
 - 562 – Негативне курсне разлике
 - 563 – Отписи дугорочних финансијских пласмана
 - 569 – Остали финансијски расходи
 - 57 – НЕПОСЛОВНИ И ВАНРЕДНИ РАСХОДИ
 - 570 – Губици по основу расходовања и отписа основних средстава и нематеријалних улагања

- 571 – Губици по основу продаје основних средстава и нематеријалних улагања
- 572 – Губици по основу продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности
- 573 – Губици од продаје материјала
- 574 – Расходи из ранијих година
- 575 – Мањкови
- 576 – Отписи обртних средстава, осим учинака
- 577 – Расходи дугорочних резервисања за ризике
- 579 – Остали непословни и ванредни расходи
- 58 – РЕВАЛОРИЗАЦИОНИ РАСХОДИ
 - 580 – Расходи по основу ревалоризације капитала
 - 581 – Други ревалоризациони расходи
 - 582 – Одлагање ревалоризационих прихода
- 59 – ПРЕНОС РАСХОДА
 - 590 – Пренос расхода
 - 591 – Трошкови производње
 - 592 – Трошкови продаје
 - 593 – Трошкови управе
 - 594 – Трошкови трговине
- 6 – ПРИХОДИ**
 - 60 – ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ
 - 600 – Приходи од продаје робе повезаним правним лицима
 - 601 – Приходи од продаје робе на домаћем тржишту
 - 602 – Приходи од продаје робе на иностраном тржишту
 - 61 – ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА
 - 610 – Приходи од продаје производа и услуга повезаним правним лицима
 - 611 – Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту
 - 612 – Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту
 - 62 – ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ
 - 620 – Приходи од активирања или потрошње робе за сопствене потребе
 - 621 – Приходи од активирања или потрошње производа и услуга за сопствене потребе
 - 63 – ПРОМЕНА ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА УЧИНАКА
 - 630 – Повећање вредности залиха недовршених и готових производа
 - 631 – Смањење вредности залиха недовршених и готових производа
 - 64 – ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА И СЛ.
 - 640 – Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина
 - 65 – ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ
 - 650 – Приходи од закупнина
 - 651 – Приходи од чланарина
 - 652 – Приходи од укидања дугорочних резервисања која су вршена на терет пословних расхода (трошкова)
 - 659 – Остали пословни приходи
 - 66 – ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ
 - 660 – Финансијски приходи од повезаних правних лица
 - 661 – Приходи од камата
 - 662 – Позитивне курсне разлике
 - 669 – Остали финансијски приходи
 - 67 – НЕПОСЛОВНИ И ВАНРЕДНИ ПРИХОДИ
 - 670 – Добици од продаје основних средстава и нематеријалних улагања
 - 671 – Добици од продаје учешћа и дугорочних хартија од вредности
 - 672 – Добици од продаје материјала
 - 673 – Приходи из ранијих година
 - 674 – Вишкови
 - 675 – Приходи од смањења обавеза
 - 676 – Приходи од укидања неискоришћених дугорочних резервисања за ризике
 - 679 – Остали непословни и ванредни приходи
 - 68 – РЕВАЛОРИЗАЦИОНИ ПРИХОДИ
 - 680 – Приходи од ревалоризације нематеријалних улагања и основних средстава
 - 681 – Други ревалоризациони приходи текуће године
 - 682 – Приходи од укидања одложених ревалоризационих резерви

- 69 – ПРЕНОС ПРИХОДА
 - 690 – Пренос прихода
- 7 – ОТВАРАЊЕ И ЗАКЉУЧАК РАЧУНА СТАЊА И УСПЕХА**
 - 70 – ОТВАРАЊЕ ГЛАВНЕ КЊИГЕ
 - 700 – Отварање главне књиге
 - 71 – ЗАКЉУЧАК РАЧУНА УСПЕХА
 - 710 – Рачун пословних расхода и прихода
 - 711 – Рачун финансијских расхода и прихода
 - 712 – Рачун непословних и ванредних расхода и прихода
 - 713 – Рачун ревалоризационих расхода и прихода
 - 714 – Пренос укупног резултата
 - 72 – РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА
 - 720 – Рачун добитка или губитка
 - 721 – Порези и доприноси из добитка
 - 722 – Лична примања послодавца
 - 723 – Пренос добитка или губитка
 - 73 – ЗАКЉУЧАК РАЧУНА СТАЊА
 - 730 – Рачун изравнања конта стања
 - 74 – СЛОБОДНА ГРУПА
- 8 – ВАНПОСЛОВНА СРЕДСТВА И ИЗВОРИ И ВАНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА**
 - 80 – ВАНПОСЛОВНА СРЕДСТВА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЈИНИ
 - 800 – Ванпословно земљиште
 - 801 – Ванпословне зграде
 - 802 – Остала ванпословна средства
 - 82 – ИЗВОРИ ВАНПОСЛОВНИХ СРЕДСТАВА У ДРУШТВЕНОЈ СВОЈИНИ
 - 810 – Сопствени ванпословни извори
 - 811 – Остали ванпословни извори
 - 88 – ВАНБИЛАНСНА АКТИВА
 - 89 – ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА
- 9 – ОБРАЧУН ТРОШКОВА И УЧИНАКА**
 - 90 – РАЧУН ОДНОСА С ФИНАНСИЈСКИМ КЊИГОВОДСТВОМ
 - 900 – Рачун за преузимање залиха
 - 901 – Рачун за преузимање набавке материјала и робе
 - 902 – Рачун за преузимање трошкова
 - 903 – Рачун за преузимање прихода
 - 91 – МАТЕРИЈАЛ И РОБА
 - 910 – Материјал
 - 911 – Роба
 - 912 – Производи и роба у продавницама произвођача
 - 92 – РАЧУНИ МЕСТА ТРОШКОВА НАБАВКЕ, ТЕХНИЧКЕ УПРАВЕ И ПОМОЋНИХ ДЕЛАТНОСТИ
 - 93 – РАЧУНИ ГЛАВНИХ ПРОИЗВОДНИХ МЕСТА ТРОШКОВА
 - 94 – РАЧУНИ МЕСТА ТРОШКОВА УПРАВЕ, ПРОДАЈЕ И СЛИЧНИХ АКТИВНОСТИ
 - 95 – НОСИОЦИ ТРОШКОВА
 - 950 до 957 – Носиоци трошкова
 - 958 – Полупроизводи сопствене производње
 - 959 – Одступања у трошковима носилаца трошкова
 - 96 – ГОТОВИ ПРОИЗВОДИ
 - 960 до 968 – Готови производи
 - 969 – Одступања у трошковима готових производа
 - 97 – СЛОБОДНА ГРУПА
 - 98 – ПОСЛОВНИ РАСХОДИ И ПРИХОДИ
 - 980 – Трошкови продатих производа и услуга
 - 981 – Набавна вредност продате робе
 - 982 – Трошкови периода
 - 983 – Отписи, мањкови и вишкови залиха учинака
 - 984 – Слободан рачун
 - 985 – Слободан рачун
 - 986 – Приходи по основу производа и услуга
 - 987 – Приходи по основу робе (укључују се приходи с група рачуна 60, 61, 62, 64)
 - 988 – Слободан рачун
 - 989 – Други сопствени приходи
 - 99 – РАЧУНИ ДОБИТКА, ГУБИТКА И ЗАКЉУЧКА
 - 990 – Пословни добитак и губитак
 - 991 – Губитак и добитак по основу продаје материјала
 - 992 – Мањкови материјала и робе
 - 993 – Отписи материјала и робе
 - 994 – Вишкови материјала и робе
 - 999 – Закључак обрачуна трошкова и учинака

